

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ NEREJU

2023 - 2027

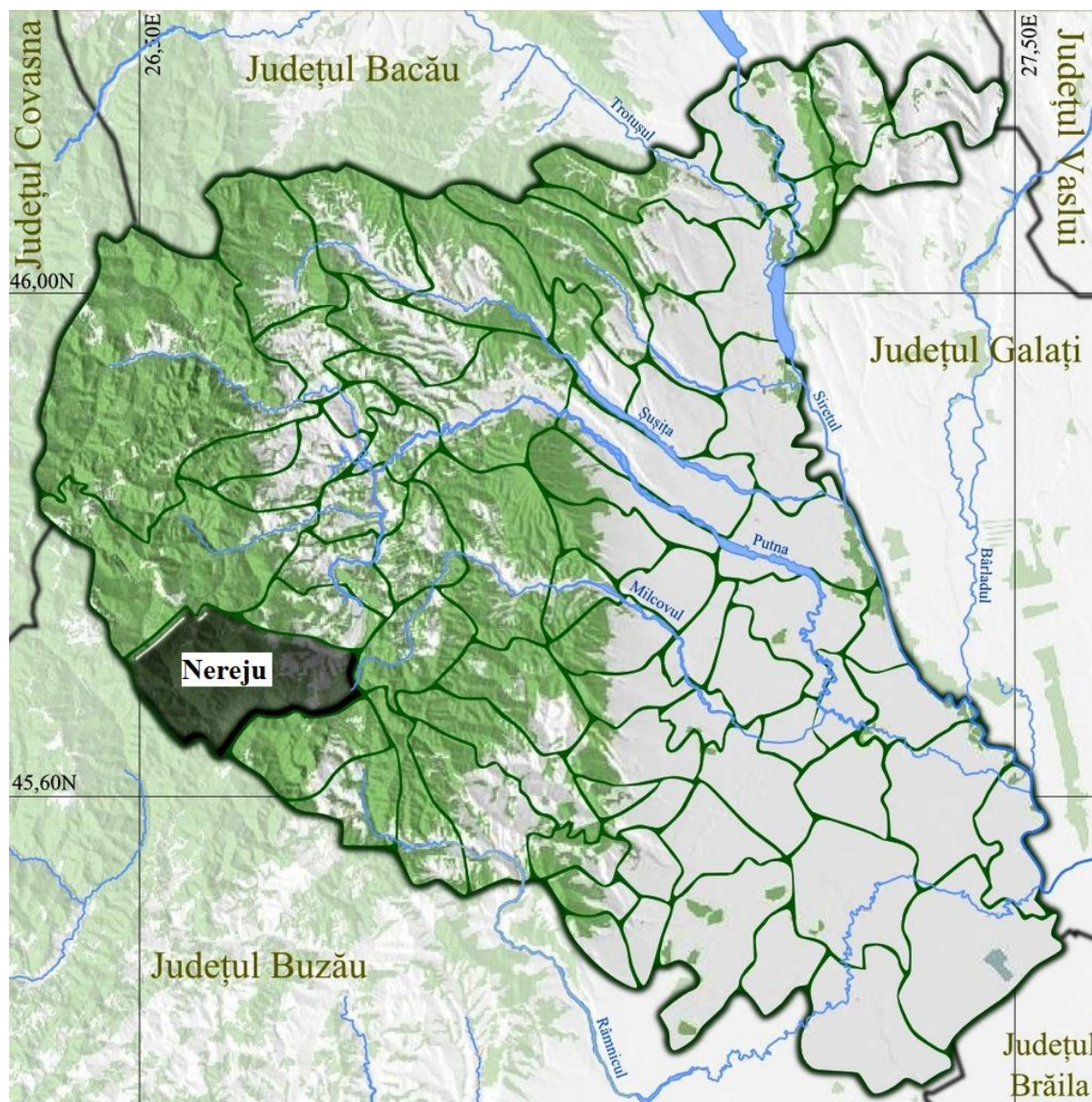
CUPRINS

ANALIZĂ DIAGNOSTIC.....	4
ISTORIA.....	5
CULTURA ȘI TRADIȚIILE	9
<i>Portul popular vrâncenesc.....</i>	<i>10</i>
Costumul femeiesc.....	12
Costumul bărbătesc.....	19
<i>Tradiții, datini și obiceiuri.....</i>	<i>25</i>
<i>Casă tradițională din Nereju.....</i>	<i>33</i>
<i>Dimitrie Gusti la Nereju 1927.....</i>	<i>37</i>
ANALIZA SWOT – CULTURĂ.....	43
AȘEZAREA GEOGRAFICĂ ȘI ASPECTE FIZICO – GEOGRAFICE	44
Relieful.....	45
Solurile.....	52
Clima.....	54
Apele.....	58
Flora.....	60
Fauna	63
Fauna montană.....	64
Fauna de deal.....	65
Fauna cinegetică.....	65
Riscurile de Mediu.....	66
Inundații și fenomene meteorologice periculoase.....	66
Fenomene distructive de origine geologică.....	68
Resursele	71
ANALIZA SWOT – DATE GEOGRAFICE	72
OBIECTIVE TURISTICE.....	73
<i>Căldările Zăbalei.....</i>	<i>73</i>
Descriere geografică	74
Faună:	77
Floră	82
Habitat	82
<i>Aria naturală Șindrilița</i>	<i>85</i>
Descriere geografică	85
Faună.....	86
Floră	87
<i>Biserica cu hramul „Sfinții Voievozi”.....</i>	<i>89</i>
<i>Troițe.....</i>	<i>91</i>
DESCRIERE SOCIO ECONOMICĂ.....	92
POPULAȚIA.....	93
ANALIZA SWOT – POPULAȚIE	103
AGRICULTURA.....	103
Culesul din natură	105
Creșterea animalelor.....	106
Agricultura suport de subzistență	108
Pomicultura – ocupație străveche și actuală.....	109
Viticultura – preocupare secundară a vrâncenilor din „Țara Vrancei”	109

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

<i>Pescuitul</i>	110
<i>Vânătoarea</i>	110
<i>Apicultura – tehnică intermediară</i>	111
<i>Sărăritul</i>	111
<i>Olăritul - ocupație dispărută</i>	111
<i>Silvicultura</i>	111
<i>Prelucrarea fierului</i>	113
<i>Cositul fânului</i>	113
ECONOMIA	114
ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ	120
ANALIZA SWOT – MEDIU ECONOMIC	124
STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ – SDL	125
STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI ORIZONTURI 2013-2020-2030 (SDD RO)	130
CONCEPTUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ ROMÂNIA 2030 (CSDTR 2030)	131
ORIZONT 2030	134
CONTEXT REGIONAL	144
CONTEXT JUDEȚEAN – VRANCEA	155
GAL ȚARA VRANCEI	171
OBIECTIVE STRATEGICE	175
<i>OS1 - Dezvoltare locală</i>	175
Proiecte propuse	176
<i>OS2 - Servicii medicale și de învățământ</i>	177
Proiecte propuse	179
<i>OS 3 – Protecția mediului și investiții ”verzi”</i>	180
Proiecte propuse	185
<i>OS 4 - Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală</i>	185
Proiecte propuse	189
CALENDARUL DE IMPLEMENTARE AL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ	190
FIȘELE MĂSURILOR	194
MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ	263
BIBLIOGRAFIE	269
LISTĂ FIGURI	269
LISTĂ TABELE	270
ANEXA 1	271

ANALIZĂ DIAGNOSTIC

Figură 1 - Comuna Nereju pe harta județului Vrancea

Nereju este o comună în județul Vrancea, Moldova, România, formată din satele Brădăcești, Chiricani, Nereju (reședința), Nereju Mic și Sahastru.

Comuna se află în zona montană din vestul județului, la limita cu județele Buzău și Covasna, pe valea râului Zăbala. Comuna este deservită de șoseaua județeană DJ205D, care o leagă spre nord de Spulber, Paltin, Năruja și Valea Sării (unde se termină în DN2D),

precum și de șoseaua națională DN2M, care o leagă spre est de Andreiașu de Jos, Mera, Broșteni, Odobești și Focșani (unde se termină în același DN2D).

Localitatea se învecinează cu: comuna Spulber - în partea de nord, pe cursul mijlociu al văii Zăbalei și comuna Andreiașu de Jos - la sud-est, în celălalt bazin vecin, al Milcovului.

Istoria

¹Ascunsă în inima munților, Nereju este o comună unică, vatră autentică a tradițiilor și obiceiurilor păstrate din străbuni. Vechimea acestui ținut în complexul vrâncean se pierde în negura vremii. Zona a fost locuită din paleolitic, continuu, fără întrerupere. Exploatând bogățiile oferite de pădure, localnicii au întemeiat așezări din ce în ce mai mari, devenind singurii stăpâni ai locului.

Istoria satelor comunei²

- **Nerejul Mare – Nerej**

Satele de pe Valea Zăbalei, ca de altfel toate din Vrancea, se bucură de câte o legendă despre vechimea lor al cărei sâmbure conține un minim adevăr (*Petre Abeaboeru, Natalița Dudu*). În acest sens nici satul Nereju nu face excepție, circulând mai multe legende despre trecutul său îndepărtat. Poate ca urmare a faptului că acesta se numără printre cele mai vechi localități din mirifica Țară a Vrancei, alături de Bodești, Valea Sării, Căliman etc.

Conform unei legende care a circulat pe vremea moșilor noștri, se menționa că, la început *„fiind locuri pustii și fără stăpîn, au descălecat aici venind de pe valea Zăbalei în susul ei, poate ca să-și găsească un ascunziș mai tainic, depărtîndu-se din calea năvălitorilor, trei oameni cu familiile lor, care și-au ridicat apoi fiecare câte un bordei pentru adăpost, stabilindu-se pe stînga apei Zăbala, pe locul*

¹ Vrancea Turistică – Tărâm de legendă și Tradiții Seculare

² Comuna Nereju Tezaur al Tradițiilor Populare Vrâncenești- Petre Abeaboeru, Natalița Dudu

unde se găsește astăzi Nereju Mare. De la o vreme, nemaiîmpăcându-se a locui unul lângă altul și cu scopul poate de a trăi mai în larg, doi dintre cei veniți au părăsit locurile pe care se așezaseră, trecând în partea cealaltă a văii, pe dreapta Zăbalei. Unul, care se numea Bîță, și-a făcut casă nouă, pe locul unde se găsește azi satul Nereju Mic - sat care în vechime s-a numit Bîtcari, după numele lui Bîță-, iar celălalt, care se numea Bogîe, s-a ridicat într-un deal mai sus, unde se găsește acum satul Chiricani. Oameni harnici și gospodari cum erau, și-au întemeiat gospodăriile și acareturi, fiecare pe locurile pe unde s-au statornicit. Cu vremea, casele s-au înmulțit, alcătuindu-se sătucuri noi. Bătrînul Bogie, așa cum am mai văzut, ca unul ce se găsea pe cel mai înalt loc, a ridicat un stâlp semeț...” (Harnea)

Documentele vremii care atestă existența satului:

2 iulie 1500, printre puținele din acele vremuri, se menționează: “Zapis prin care Stoica și feciorii săi, Băldor, Toader și Ion, zălogesc lui Toader Ureche din Bodești partea lor de moșie din Nerejer, fiindcă

l-au luat în cheazășie când i-au fost feciorii într-o nevoie mare la Vintilă Vodă³“

Conform unor păreri, data actului pare îndoielnică, deoarece domnia lui Vintilă Vodă a avut loc ceva mai târziu (a domnit în Țara Românească, în perioada 18 septembrie 1532 - 10 iunie 1535). Și în aceste condiții, prin menționarea domnitorului Vintilă Vodă, vechimea satului Nerejel – Nerejul de mai târziu, se poate fixa în perioada anilor 1532-1535. Având în vedere că este menționat și satul Bodești, documentul de mai sus statuează și vechimea acestuia în această perioadă.

În consecință, cele două sate Nerejel și Bodești pot fi considerate printre cele mai vechi localități din Vrancea.

În ceea ce privește numele localității – **Nereju**, conform mai multor cercetători, provine din limba slavă și înseamnă mistreț. După părerea prof. C.C. Giurescu, cuvântul **Nereju** - este comparat cu ruteanul **Nerez-** ce ar însemna vier sălbatic, mistreț (*Cherciu C. , 1995*).

În concluzie, privitor la vechimea satului Nereju, pe baza documentelor prezentate, aceasta poate fi considerată cu certitudine în prima parte a anilor 1500, cu o marjă de câteva zeci de ani. Documentele ulterioare întăresc ideea unei așezări bine structurate administrativ și economic încă de la începutul sec. al XIV- lea.

- **Nereju Mic**

Din documentele vremii reiese faptul că existența satului Nereju Mic ar data din anul 1745, conform însemnărilor magistratului Aurel Sava, din volumul I al lucrării sale - *Documente Putnene*.

Mai este de precizat faptul că în anul 1901, comuna Nereju era formată din două sate: **Nerejul Mare** (unde se afla și *Primăria*) și **Nerejul Mic**.

³ ANV – *Colecția documente vrâncene, pachet X, POZ.1*

- **Sahastru**

Localitatea nu exista înainte de anul 1900, numele ei nefiind menționat în Marele Dicționar Geografic al României. Satul apare ceva mai târziu, luând o oarecare dezvoltare după al doilea război mondial.

Este cea mai fundată localitate în munte, până sub muntele Lapoșul.

Conform legendei satului, numele i se trage de la un pustnic (sihastru), care ar fi locuit pe aceste minunate meleaguri.

- **Chiricani**

Conform unei legende, satul Chiricani ar fi la fel de vechi precum cele două Nerejuri. Chiricani cătun al satului Nereju Mic, s-a format ca urmare a stabilirii unui anume Chiriac, de loc din Nereju, la odăile pe care le avea la sud de vatra satului mai mare.

Numele satului se trage, cum este și firesc, de la acesta. Într-o listă din 1908, care cuprinde numele a 53 de birnici fugiți din satul Nereju, din cauza insuportabilelor constrângeri boierești, se află și numele lui Ion Chirică.

Sat nou al comunei Nereju, apărut în documente după a doua conflagrație mondială, nu este menționat în dicționarele geografice apărute în preajma anilor 1900/1902.

În acest sat a trăit renumitul creator de măști Pavel Terțiu.

- **Brădăcești**

Cătun care a luat ființă ca urmare a așezării pe aceste meleaguri ale familiei Bradu, în amonte de satul de origine (Nereju), pe valea Zăbalei, la odăile și târlele pe care le aveau acolo.

Comuna a făcut obiectul unei ample cercetări sociologice efectuate de o echipă condusă de Dimitrie Gusti, cercetare care a durat trei ani. Ea a permis o cunoaștere amplă a vieții satului, concretizată într-o valoroasă monografie în trei volume: „*Nereju - un village d'une*

region archaïque”, făcând cunoscută oamenilor de știință din întreaga lume, istoria Vrancei.

Cultura și Tradițiile

Cultura și tradiția sunt elementele principale ale temeliei spiritualității unui popor.

Țara Vrancei, din timpuri străvechi, parte a istoriei și culturii naționale, dispune de bogate comori spirituale, de valori artistice.

În prezent Vrancea este deținătoarea vechilor meșteșuguri tradiționale: oieritul, producerea cașului afumat, cioplitul lemnului (mica dogărie, tiparele și păpușare de caș, troițele, obiectele gospodărești), olăritul, țesutul pânzei, stofei, ștergarelor și confecționarea (cusutul, brodatul) portului popular vrâncean, făurirea de instrumente populare (fluier, caval, trișcă, cimpoi, bucium, ocarină și multe altele) și confecționarea autenticelor măști tradiționale, practicate în special în zona montană, prelucrarea artistică a fibrelor vegetale și nu în cele din urmă meșteșugul vinului cu excelențele sale soiuri autohtone.

O tradiție veche în satele din Munții Vrancei este arta folosirii plantelor. Dintotdeauna vrânceanul a iubit natura, pentru că aceasta i-a fost singurul sprijin. I-a oferit adăpost, hrană și, în momentele mai grele, leacuri pentru bolile de care era chinuit. Multe femei foloseau plantele pentru a face diverse leacuri, pe care nu le puteau altfel procura din cauza distanței față de oraș. Rețetele acestor alifii au anumite secrete care s-au păstrat moștenire de la mama la fiică.

Produsele tradiționale, pe care fiecare vrâncean gospodar de la munte le produce în propria microfermă (precum mierea de albine, cașul afumat, vinul, țuica de fructe, carnea afumată, brânzeturile de diferite tipuri, siropurile, fructele uscate sau afumate) sunt naturale, ecologice, fără a folosi conservați, aditivi sau coloranți sintetici. Sunt produse preparate în armonie cu natura și nu afectează deloc mediul.

Județul Vrancea este una dintre vetrele folclorului românesc, care a oferit o bogăție de date etnografice înscrise pe un continuum între cultura materială și cea spirituală.

Portul popular vrâncenesc

Prin ansamblul său, portul popular din Țara Vrancei se definește ca un port de munte. Analizând elementele care-l compun, de-a lungul veacurilor, ne dăm seama că el a ajuns prin a doua jumătate a secolului al XIX-lea la o evoluție optimă, după care și-a modificat treptat linia structurală.

Condițiile social-economice schimbate de la începutul secolului XIX și mai ales de după primul război mondial au determinat o tendință de modernizare generală; vrâncenii încep și ei să preia din comerț materiale, din care își confecționează o parte din elementele de port.

Procesul de părăsire a costumului tradițional țărănesc are loc mai întâi în rândul bărbaților, care adoptă cu încetul costumele de culoare neagră. Femeile în schimb rămân mai departe credincioase portului

tradițional și mai ales anumitor piese ale costumului, ca de pildă catrințele.

Astăzi, portul popular din Vrancea deși nu a dispărut nu se mai bucură de prețuirea de odinioară din partea locuitorilor cărora noul mod de viață le-a creat alte nevoi și alte gusturi. Vom încerca, prin analizarea pieselor sale componente, să-i arătăm valoarea artistică, grație căreia el se așază în rândul celor mai interesante manifestări ale creației populare românești.

Deși portul vrâncean nu se abate de la substratul comun al costumului românesc în general, el are un specific propriu. Două sunt elementele care ridică la gradul de port caracteristic costumul vrâncean: cămașa cu mânecă învârtită și ȋțarii fără față. Găsim însă și alte elemente în costumul femeiesc din Vrancea, care prin forma sau ornamentica lor atrag atenția iubitorului de artă.

Mediul de dezvoltare a costumului vrâncean este bine definit. Nicăieri ca aici nu găsim o viață pastoralo-forestieră atât de evidentă și o izolare de restul ȋnuturilor așa de conturată.

Totuși portul vrâncean are, printre elementele sale componente legate de viața păstorească, și unele care sunt folosite și în alte regiuni: căciula mocănească, gluga, sarica etc.

Legate de îndeletnicirea ciobănească și de munca la pădure, mai există alte două piese de costum ȋțarii fără față și chimirul.

De un străvechi obicei tracic este fără îndoială, după o recentă descoperire, și portul ȋțarilor lungi, încreȋțiți ca o armonică.

În altă parte am susȋnut că ȋțarii lungi și încreȋțiți ca o armonică sunt foarte potriviȋți pentru viața păstorească. Am adăuga acum că ei erau folosiȋți ca un element de port obișnuit și numai la o dată ulterioară, când se descoperă piva de îngroșat, devin o piesă de port a costumului păstoresc, fiind mai comozi în perioada peregrinărilor pastorului.

În afară de aceste piese de costum bărbătesc, care sunt în legătură cu mediul în înȋelesul larg sau cu vechi tradiȋii dacice, există și un element de costum femeiesc, pe care-I punem în legătură tot cu o veche tradiȋie dacică, anume cămașa cu mânecă învârti-tă.

Pe unele metope ale monumentului de la Adamclisi (IX,XXXV) se observă în mod clar un veșmânt femeiesc cu mânecile răsucite. Nu poate fi nici o îndoială că suntem în fața unui element de costum cu tipul de cămașă cu mânecă învârtită, pe care-I găsim în Țara Vrancei.

Cămașa cu mânecă învârtită constituie o particularitate surprinzătoare în portul popular românesc.

În treacăt fie zis, cercetările arheologice din vara anului 1957, efectuate de C. Mătasă și A. Nitu, au dus la descoperirea unei intense vieți dacice în tot lungul Carpaților Moldovenești, ceea ce nu s-a cunoscut până acum.

Este de prisos să mai amintim aici piese de port de tradiție dacică, deja cunoscute, între care și opincile.

Toate acestea arată câteva însușiri caracteristice ale portului popular din Vrancea: o parte din piesele lui principale sunt adaptate mediului natural și social, iar altele, de veche tradiție dacică, se mențin ca atare de mii de ani; una dintre acestea, ițarii lungi și încrețiți ca o armonică a fost adaptată îndeletnicirii păstorești după apariția pivelor.

Piesele enumerate din cele două categorii, împreună cu restul elementelor de costum, formează un tot organic, decorativ, cu totul specific pentru Țara Vrancei.

Costumul femeiesc

Rareori costumul femeiesc poate să ajungă la o linie și un ansamblu cromatic atât de fericit ca cel din Țara Vrancei. Tipul de costum se definește prin prezența catrinței, specifică pentru jumătatea nordică a Munteniei și pentru Moldova și Bucovina. Aria costumului cu catrință cuprinde de asemenea o parte din teritoriile ardelenesti limitrofe cu Moldova, și anume zona Valea Mureșului superior (Tulgheș-Toplița) și zona Cașin, Brețcu, Palanca.

În cele ce urmează vom trece la o analiză mai amănunțită a pieselor componente ale costumului femeiesc din Vrancea și la o încercare de a descifra sensul decorativ al ornamentelor cusute sau alese care-l împodobesc.

Pieptănături, broboade. Fetele mici au părul tăiat breton, iar când sunt mai măricele li se fac moațe sau codițe, legate cu câte un fir roșu de lână ca să nu se deoache. Pe timp mai răcoros sunt îmbrăbodite cu “casânci” din comerț, de ale mamelor lor. Fetele mari poartă părul “împletit cu cârcei”, cu “pletari de chițigoii” la frunte, iar ca podoabă au “păuni (pene de păun) cumpărați de la iarmaroace”.

Figură 2 - Bătrână legată cu cârpă peste concii

Femeile măritate și în vârstă, ca în alte regiuni, poartă capul acoperit. Peste păr se pune “conciu”, din pânză groasă, prins ca două coarne ușor marcate; deasupra „cârpă”, peste cârpă, în partea din față, un “fruntariu” și, în sfârșit, “ștergariul”.

Ceva mai recentă este “durmeaua”. Numărul și mărimea pieselor nu diferă cu nimic de ceea ce se întâlnește și în alte zone etnografice carpatice.

Dintre elementele de îmbröbodeală enumerate, două interesează în mod mai deosebit: fruntariul și ștergariu.

Fruntariul era țesut în trei ițe. El era ca un ștergar de pânză cu alesături la capete. Se făcea ca un colac se aplica peste cârpă legându-se la spate. Astfel se acoperea părul deasupra frunții. El nu se mai poartă încă de la începutul secolului nostru.

Ștergariul reprezintă piesa de împodobit cea mai prețioasă.

Este vorba într-adevăr de o maramă fină, lucrată mai înainte din cânepă, în sau bumbac, iar apoi din borangic.

Ștergariul era țesut în două ițe și decorat în două chipuri: la capete, prin vrăste bătute cu spata, iar pe câmp, cu alesături mici care formează figuri geometrice dreptunghiulare, cunoscute sub denumirea de “prescuri”.

Ștergariul se purta în două feluri: legat după cap la fete și cu capetele lăsate la femeile măritate. Ștergarele se țeseau în casă, ori se cumpărau de la “*Brețcu sau unguroaice, femei cu rochii din țara ungurească*”. Ele erau țesute în trei sau mai multe ițe, dacă nu erau din borangic.

O piesă de îmbröbodire relativ recentă este durmeaua în trei colțuri, care pe marginea care venea peste frunte avea “horbotă” executată cu iglița. Ea era făcută din pânză cumpărată de la “*coropcarii olteni*” care mai vindeau ace și vopsele.

Podoabe. Cercei de toate felurile poartă mai ales fetele. La gât, atât fetele cât și femeile măritate obișnuiesc să pună mărgelile, de diferite forme și culori. Inele confecționate din plumb folosesc mai ales fetele.

Îmbrăcămintea trupului.

***Figură 3 - Vrânceancă
purtând cămașă cu mâneci
învârtite***

Cele mai decorative elemente de costum femeiesc sunt cele care îmbracă trupul și în primul rând cămășile.

Dacă luăm în seamă structura cămășilor femeiești vrâncene, deosebim trei tipuri: primul este reprezentat de cămașa încrețită la gât, al doilea de cămașa cu mânecă învârtită, iar al treilea de cămașa cu mânecă largă sau cămeșoiul. Întrucât toate tipurile de cămăși sunt caracteristice în ansamblu pieselor de port, ele se vor trata separat, pentru Nereju fiind specifică cămașa cu mânecă învârtită.

Prin croiala mânecilor, acest tip de cămașă se individualizează și ocupă un loc aparte în tipologia cămășilor din țara noastră.

După cum vom vedea din amănuntele care urmează, structura ei de bază ne duce

spre tipul de cămașă dacică încrețită la gât. Complicația, și deci particularitatea, vine de la modul în care sunt croite mânecile.

Croiala cămășii cu mânecile învârtite merită să fie cunoscută în amănunt. Ea se obține dintr-un val de pânză, din care se taie în lat patru bucăți egale reprezentând, una ciupagul din față, alta pe cel din spate, a treia și a patra foroclinii. Croirea se face pe latul pânzei. În continuare se taie mânecile, însă în lung: de la un colț al pânzei se taie în diagonală până la colțul opus. Se obțin astfel două triunghiuri dreptunghiulare, cu baza de 120 centimetri. În sfârșit, se croiesc pavele din latul pânzei.

Ce se va fi petrecut în mintea femeilor, care au trecut la o asemenea croială a mânecilor, este greu de spus. N-ar fi exclus însă ca la bază să stea obiceiul răsucirii mânecilor lungi și foarte bogate în cusături, care pur și simplu, cum se observa și astăzi prin Muscel, nu pot fi purtate fără ca să fie răsucite, fiindcă scapă în jos peste mână. Pe de altă parte, mâneca răsucită și încrețită, deci, avea analogie cu o piesă de port bărbătească: ȋtarii încrețiti ca o armonică. Fenomenul se petrecuse încă în lumea iliro-tracică, dar nu și mai înainte.

Ceea ce deosebește cămașa cu mânecă învârtită de celelalte tipuri este noua dispoziție a elementelor decorative.

Împodobirea mânecilor de la altă în jos se reduce la un galon, care însoțește încheietura. Inițial va fi fost chiar o simplă “cheițică”. Ea era suficientă pentru a ornamenta, prin simpla rotire în jurul mâinii. Trebuie să menționăm că învârtirea galonului dă imaginea unui motiv dispus oblic. Se pare că tipul de cămașă cu mâneca învârtită era înrudit cu cămașa “năsăpita”, care se broda în verde de droghiță. La cămășile cu năsăpiți rândurile mergeau oblic. Mânecile erau atât de lungi că abia se ridicau de jos.

Chieptarul. Deși suntem într-o zonă de munte, pieptarele sunt rezervate numai femeilor mai în vârstă.

Vara se poartă chieptare din postav negru, iar iarna din blană, înfrumusețate prin aplicații din piele.

Îmbrăcămintea de la brâu în jos. De fapt în această categorie pentru portul tradițional intră o singură piesă: catrința.

Catrința, care corespunde “fotei” muscelene, este o țesătură dreptunghiulară care se aplică pe corp, la brâu, prin înfășurare, în așa fel încât marginea de sus cade întotdeauna pe șold, în partea stângă.

Acest element de port este de o veche tradiție și era răspândit la daci.

Figură 4 - Detaliu de ornamente: altiță, gura pieptarului, catrință, brâu și brăciri

Catrința vrânceană n-are nimic deosebit din punct de vedere structural.

Amintim că se țese totdeauna în patru ițe și că urzeala este din pâr, iar băteala din lână. Câteodată băteala este din “dârstini”, lână rămasă de la cergile date la dârstă.

Catrințele din Vrancea au o notă particulară, determinată de modul cum sunt decorate. Există trei feluri de catrințe: catrința neagră, catrința cu vârste și catrința aleasă.

Îmbrăcămintea pentru tot corpul. Puține sunt elementele de port tradițional care îmbracă tot corpul: mânecarele, saricile, cațaveica.

Mânecarele erau din postav albăstrui sau negrul, lungi până în jos de genunchi.

Nu se poate ști precis forma acestor mânecare, care erau aduse de la Brețcu.

Amintim însă că la Palanca am mai găsit de curând mânecare, dar erau scurte.

Sarica ca și cațaveica reprezintă elemente de port femeiesc complet dispărute.

Încălțăminte. După unele constatări mai vechi, în Țara Vrancei, pe lângă opinci s-au purtat și “boftori”, ciubote încrețite jos, aduse de la Brețcu, precum și ciubote roșii. Este evident că atât acei boftori, cât și ciubotele sunt elemente de costum maghiar. Se înregistrează astfel o influență directă transilvăneană asupra Vrancei, ținut relativ închis. Aceasta vădește contactul strâns al populației locale cu cea ardelenască, precum și eventualele imigrări de populație ardelenască.

Probabil că influența maghiară a avut în parte și caracterul unei mode, fiindcă astăzi femeile au părăsit încălțăminte împrumutată, rămânând tot la folosirea opincii.

Opincile erau încălțate peste “cioareci”, adică un fel de călțuni lungi până mai sus de genunchi, din postav alb, ca și ițarii.

În concluzie, costumul femeiesc, deși se integrează în zona vastă a portului cu fotă, prezintă piese de îmbrăcămintă specifice și se bucură de un decor remarcabil.

Mai trebuie să adăugăm că în Țara Vrancei se mai folosesc “feluri” (culori) obținute după rețete locale: verdele întrebuințat la brâie

etc. se obține din “*droghițe*”, roșul din frunză de măr sovârv, negrul din coajă de arin și negru de lut adus de la Ploștina, iar albastrul din sâneală și ususc. Unele dintre culori erau procurate de la “*coropcari*” (negustori olteni ambulanți).

Costumul bărbătesc

După cum am amintit, costumul bărbătesc are câteva piese specifice, deși se definește ca un port caracteristic de munte, întocmai ca și în alte zone.

Pieptănături, acoperitoare de cap. Copiii umblă de obicei cu capul descoperit, iar pe timp de iarnă și toamnă poartă pălării sau căciuli de ale părinților.

Înainte vreme, flăcăii își ungeau părul cu unt topit și purtau coade făcute de mamele lor.

Flăcăii ca și bărbații poartă astăzi pălării și căciuli.

Mult înainte de primul război mondial se purtau pălării cu margine mare. Ele se numeau “*pălării de la Brașov*”. Astăzi se poartă pălării de târg. Marginea pălăriei se cheamă “*streșină*”, panglica “*șiret*”, iar calota “*căciulă*” sau “*potcap*”.

Căciulile. S-au purtat două feluri de căciuli: căciuli țuguiate și căciuli vrâncenești.

Căciulile țuguiate sunt înalte și nu au nimic specific, iar celelalte au partea de sus răstrântă în afară ceea ce le definește ca niște căciuli net mocănești.

Îmbrăcămintea pentru trup. Din piesele de costum, care se folosesc la îmbrăcarea trupului, unele prezintă un deosebit interes artistic.

Cămășile. Pe lângă cămașa de lucru există și o cămașă de sărbătoare, pe care o mai folosesc rar doar bătrânii. Ea se caracterizează prin mâneca largă și este bogat cusută la gât, la gura de la piept, la încheietura de la umăr și pe marginile mânecilor.

Croiala cămășii este simplă. Ea se obține dintr-o bucată de pânză îndoită, care la îndoitură are gura gâtului, și tot de acolo începe gura

pieptului. În lături prezintă câte un singur clin de lățimea unei foi, iar la subțioară câte o pavă. Este vorba de tipul de cămașă cu clini, zisă și bătrânească, pe care o întâlnim în numeroase zone etnografice din țară, ca și la alte popoare.

Cusăturile se fac adesea cu mlineu, pe un fir; s-a folosit și lână. De asemenea este întrebuințat foarte des și firul. Motivul ornamental pe guler are deseori forma unei linii în zigzag din fir auriu, iar triunghiurile sunt umplute în mod alternativ cu roșu și verde. Pe margini, ornamentul este încadrat de “*dusuri*” în verde și roz. Motivul decorativ de la gura cămășii ca și de la mâneci are forma cornului de berbec. Deși acest element decorativ pare îndrăzneț, prin repetare continuă, devine destul de plăcut.

În jurul încheieturilor sunt concentrate de obicei unele broderii care se repetă. Încheietura este în “*ghicu*”, de o parte și de alta sunt făcute niște punctulețe numite „*milcovenesti*”, apoi urmează “*lăntișorul*” din hir și, în sfârșit, “*puii pe un hir*”.

Prin folosirea bogată a firului și asocierea lui cu restul materialului în tonuri armonioase, cămașa bărbătească cu mânecă largă din Vrancea se așază printre cele mai de seamă realizări din arta noastră populară.

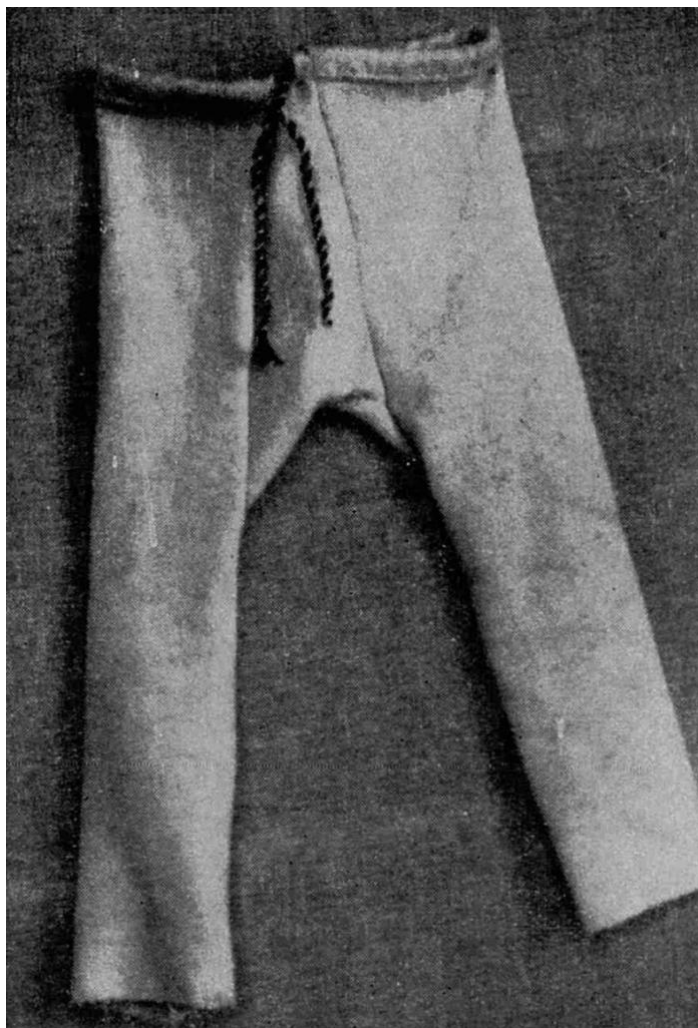
Figură 5 - Piese componente ale costumului bărbătesc de vară și gluga

Vesta. Destul de frecventă a devenit vesta, care prezintă un guleraș răsfrânt.

Chieptarul nu prezintă nimic deosebit.

Cingătorile. Bărbații poartă brâie și chimire. După informațiile mai vechi și cele recente, chimirele erau aduse din Transilvania. Aceasta se datorește probabil dezvoltării industriei pielăritului din Ardeal și bogatei varietăți de chimire care se produceau acolo.

Peste brăiele deosebit de frumoase, se aplică curea cu ținte.

Îmbrăcămintea de la brâu în jos. Ne vom ocupa de două elemente de port, de care am mai amintit: ițarii fără față și ițarii încrețiți ca o armonică.

Ițarii fără față. Un tip curios de cioareci, numiți însă “*ițari*”, îl reprezintă cei vrâncenești. Este vorba de cioarecii făcuți din postav alb dat la piuă, numiți tot “*ițari*”. Acești ițari se caracterizează prin așezarea asimetrică a clinilor.

Croiala are loc în felul următor: dintr-un val de postav se taie două bucăți de cca. 90 centimetri, din care

se formează cracii; din același postav se mai taie doar un pătrat (46/46 cm) care este îndoit pe diagonală și tăiat. Cele două bucăți rezultate de forma unor triunghiuri dreptunghiulare sunt cusute pe o mică porțiune la un unghi. După această îmbinare a celor două forme triunghiulare, urmează introducerea lor sub formă de clini, unul în față și altul în spate, asigurându-se lărgirea cracilor.

Prin asimetria așezării clinilor se realizează un gen de ițari care nu au față. Ei pot fi îmbrăcați de păstori sau de lucrătorul de la pădure și noaptea, tocmai din cauza clinilor care asigură o lărgire uniformă atât în față cât și în spate. Din acest motiv ițarii pot fi denumiți “*ițari de noapte*”.

Nu am găsit analogie acestor ițari în nici o altă zonă etnografică din țară și nici la vreun alt popor.

În “*văcălia*” ițarilor, brăcinarul se introduce cu ajutorul unei mici unelte numită “*lemnus*”.

Ițarii încrețiți. În Vrancea s-au purtat și ițari lungi, încrețiți ca o armonică. O fotografie deosebit de frumoasă în care se observă un vrâncean purtând asemenea ițari reprezintă un document de mare valoare. Ițarii încrețiți ca o armonică au de fapt o largă răspândire în Moldova. În genere, ițarii pot fi făcuți numai din lână, din bumbac și lână sau numai din bumbac.

Îmbrăcămintea pentru tot corpul. Puține sunt elementele de port care îmbracă tot corpul, pe care le folosesc bărbații: gluga, mânecarele sumanele și sarica.

Gluga. Este prin excelență o piesă de port întrebuințată de păstori în toate regiunile țării. Prin gluguș, ea apără de ploaie capul, iar prin partea de jos, îmbrăcămintea trupului, mai ales partea din spate, când pe timp de ploaie purtătorul glugii stă ușor aplecat.

Glugușul se obține prin croirea a doi clinișori, care sunt apoi îmbinați invers de cum s-au croit. În felul acesta se realizează o bombare a glugușului care acoperă capul. Același croi l-am putut observa la glugile din comuna Dofteana, din regiunea Bacău.

Este de menționat că în majoritatea regiunilor țării, inclusiv zona Pădurenilor zona Mărginenilor, se întâlnește gluga cu; glugușul fără clini. Forma vrânceană apare deci mai evoluată. Chiar și în trecut, și anume pe la începutul secolului al XVIII-lea, glugile confecționate de către sașii de la Sibiu aveau glugușul fără clini. Aceasta dovedește că forma primitivă de glugă s-a menținut continuu până în zilele noastre, chiar după ce s-a trecut la realizarea glugușului prin răscoire.

Clinii glugușului sunt cusuți printr-o broderie de un plăcut efect decorativ.

Gluga este făcută din “*ițari*” albi, prezentând și unele elemente decorative de culoare închisă. Muchiile tivului de la clinii glugușului sunt cusute într-o manieră de broderie. (E o cusătură în trei ațe formând un feston în patru puncte.) Pe gluguș apare și o broderie de forma unei cruci, denumită “*floare*”. Pe foaia glugii se întâlnește totdeauna un

ornament asemănător unei potcoave, căruia i se zice “cârligu”. Înaintea cârligului se află o vrâstă, adică o bantă destul de lată de culoare neagră, realizată din țesătură, înainte de executarea cârligului.

Nu se cunoaște semnificația cârligului. Credem că nu este vorba de un simplu ornament decorativ. Probabil că el a avut o semnificație magică, în directă legătură cu profesiunea de păstor.

Poala glugii se termină totdeauna prin “*țorțore*” (ciucure).

Gluga servește și ca sac de merinde, având astfel o funcțiune dublă.

Mâncarele, sumanele. În zona Vrancei s-au purtat mâncare aduse din Transilvania, mai ales de la Brețcu.

Sumanele nu mai păstrează vechea croială, fiind influențate de hainele orășenești. Ele sunt confecționate din postav negru sau lai, numit “*cioareci*”.

Sarica. Ca și în alte zone muntoase, sarica a fost foarte mult purtată în trecut și în Vrancea. Astăzi ea a dispărut aproape cu totul.

Încălțăminte. În general vrâncenii poartă opinci, mai rar bocanci sau pantofi.

Opincile. Există un singur tip de opinci cunoscut în Vrancea: tipul carpatic. Opinca de tip carpatic se obține din piele de porc neargăsită și este prinsă pe picior cu ajutorul unei ațe din păr de cal, împletită în trei, din câte două fire răsucite. Ea se execută dintr-o bucată de piele dreptunghiulară din care se desprinde pe margine o fâșie până la jumătatea laturii anterioare, și căreia i se fac o serie de împunsături de vârf de briceag, paralele cu marginea, pe ambele jumătăți ale laturii anterioare. Este vorba deci de opinca îngurzită la gurgui, peste muchie. De asemenea, se execută împunsături de vârf de briceag și în ambele treimi anterioare, perpendiculare pe margine, care ajută la încrețirea opincii. Pe ambele margini, până la călcâi se execută câte “*trei boarte*”, iar la călcâiul propriu-zis se practică o singură boartă. Uneori se observă și tăieturile necesare pentru realizarea călcâiului bine închis, denumit în altă parte “*călcâi cu purcea*”, “*călcâi cu potânjiță*”

Îngurzirea opincii se realizează cu ajutorul unei fâșii; ea începe de la “nas” (gurgui), peste muchie. După terminarea îngurzirii gurguiului, se continuă îngurzirea pe marginea externă. Îngurzirea treimii anterioare interne se face cu ajutorul unei fâșii adause. Cu ajutorul acestei fâșii la baza gurguiului se realizează un ochi prin care se introduce ața care fixează opinca pe picior. Este vorba de o caracteristică proprie opincii din Vrancea și pe care o regăsim doar la opinca de Făgăraș, din comuna Viștea. Drept unealtă, la îngurzire se folosește “suvacul”.

Opincile sunt încălțate de obicei peste obiele.

Piese de port complementare.

Trebuie să amintim că există pretutindeni piese de port complementare. În Vrancea o singură piesă trezește un interes mai deosebit: “șervetul de schimb”.

Există obiceiul ca la nuntă să se dea ginerelui așa-zisul șervet de schimb, bogat împodobit cu broderii, la care se folosesc deopotrivă fluturii, hirul, arniciul și lânica. De fapt jumătate din șervet aparține ginerelui și jumătate miresei. Fiecare din ei la moarte este îngropat cu partea lui de șervet. În popor se spune după o credință ale cărei origini trebuie să fie străvechi că după jumătățile de șervet soții se vor recunoaște e pe lumea cealaltă.

Tradiții, datini și obiceiuri

Activitatea culturală din comună, de-a lungul timpului a constat în perpetuarea cântecelor și dansurilor populare, moștenite de la străbuni, de o rară frumusețe și acuratețe, precum și păstrarea tradițiilor populare legate de diferite meșteșuguri, ocupații, viața animalelor, descifrarea semnificațiilor fenomenelor naturale etc.

Comuna Nereju este vestită pentru meșterii săi populari.

⁴ În prezent există câțiva creatori populari în domeniul confecționării de măști populare, a căror activitate se bucură de aprecierea populației din zonele lor de baștină și chiar din întreaga țară.

Familia Lupașc este una dintre acele familii care păstrează și astăzi îndeletniciri vechi pe care încearcă să le transmită mai departe urmașilor. Tudorița Lupașc, de la vârsta de 6 ani a învățat tainele cioplitului cu dalta în lemn, de la tatăl ei, Pavel Caba, confecționar de instrumente și sculptor în lemn.

Tudorița Lupașc lucrează tipare pentru caș, troițe în miniatură, păpușare pentru presat brânza, dar și linguri de lemn cu motive tradiționale sau cofițe pentru vin.

Pavel Lupașc confecționează instrumente de suflat și obiecte de cult. Acesta a învățat tainele meșteșugului tradițional, de la socrul său, Pavel Caba, cunoscut pentru realizarea de instrumente populare și sculpturi în lemn.

Din anul 2007, *Pavel Lupașc* este artist plastic, la secția externă de Artă Populară, specialitatea Instrumente populare și sculptură populară religioasă din cadrul Serviciului Școlii Populare de Artă din Focșani.

Familia Lupașc ilustrează perfect meșteșugul ca ocupație de bază și încercarea de a se racorda la provocările și cerințele societății informatizate și globalizate, în care obiectul etnografic este angrenat pe deplin în mecanismele pieței.

Este de așteptat ca într-un viitor nu foarte îndepărtat, o parte dintre elevii care urmează Școala Populară de Artă, să contribuie la creșterea numărului de meșteri din Nereju, având și aceste modele deja consacrate și să impună comuna ca un punct de interes turistic cu specific etnografic

Un meșter cunoscut în toată țara pentru lucrările sale realizate este *Șerban Terțiu* din satul Chiricani, cel mai vestit făuritor de măști populare din județ, *Șerban Terțiu*.

⁴ <https://revistavedetelor.ro/2021/08/21/familia-lupasc-mesterii-traditionali-din-tara-vrancei/>

⁵Meșterul Terțiu a ajuns cunoscut în multe țări din Europa, iar în România a primit din partea Ministerului Culturii și Identității Naționale titlul de „Tezaur Uman Viu”.

Prima cuțitoaie i-a pus-o în mână tatăl său, renumitul Pavel Terțiu, cel mai bun meșter popular din Vrancea care lucra măști.

Atât de mult a iubit tradițiile și obiceiurile strămoșești încât s-a dedicat cu totul acestei meserii, din care a făcut artă.

De altfel, el folosește și astăzi uneltele de lucru ale străbunilor, dacă ne referim la sfredel, cuțitoaie, fierăstrău și coarbă, o mică mașină de găurit pentru coarnele de berbec sau de capră pe care le atașează măștilor.

Fiecare dintre măștile vesele sau triste confecționate în comuna Nereju, este unică. Unele sunt din lemn de salcie, tei sau arin, altele din piele de capră sau oaie. Multe dintre ele, pentru a fi mai hidoase, au blana mai mare și poartă coarne de țap.

Figură 6 - Șerban Terțiu și măștile confecționate

⁵ <https://vatra-mcp.ro/serban-tertiu-mesterul-mastilor-traditionale-din-nereju-vrancea/>

Varietatea măștilor populare ce se confecționează în prezent este foarte mare: măști umane, demoniace, animaliere. Unele măști cum sunt „Moșul” și „Baba” au o arie teritorială extinsă, la fel de răspândite sunt măștile de capra și turca. Măștile pot acoperi numai fața celor care le poartă, o parte a corpului sau întreg corpul.

Măștile confecționate în comună se foloseau la priveghiul morților, în dansul intitulat **Chipărușul**.

După tradiția locală, atât Chipărușul, cât și obiceiul confecționării și purtării măștilor, s-ar trage ca datină de pe timpul dacilor.

Aci, în comuna Nereju, de unde Munții Vrancei se închină spre Răsărit, oamenii nu și-au uitat rostul, păstrând farmecul acestei tradiții multiseculare.

Astăzi funcția de bază a jocurilor cu măști este cea spectaculară, funcțiile rituale dominante odinioară pierzându-se într-o foarte mare măsură sau chiar cu totul.

Din galeria creatorilor de măști populare din Vrancea și nu numai, *Șerban Terțiu* este un nume de referință, un fidel păstrător și continuator al tradițiilor realizării măștilor populare, atât prin modul de lucru (material, tehnici, unelte specifice, decor), cât și prin specificul lor (chipuri personalizate din comunitate – babe, moși, negustori, odinioară preoți, dravi).

Chipărușul

Figură 7 - Chipărușul

Chipărușul este un dans funerar unic în Europa, după unii etnologi.

Obicei aparținând valoroasei zone etnofolclorice de pe văile Putnei, Nărujei și Zăbalei. Dans practicat de sute de ani la priveghiul unei persoane decedate. La priveghi vin oameni, prieteni, rude etc cu lumânări, uneori cu flori (în număr par) îmbrăcați în haine de doliu. Trecând prin fața sicriului, ei sărută icoana, se pun bani, se așază florile lateral de sicriu, se aprinde lumânarea și se așază în sfeșnic, spunând cuvintele: *“Dumnezeu să-l ierte!”* La priveghi preotul face slujbe.

Era obiceiul ca la cei bătrâni să apară mascații, care în afara scenelor ce le făceau în casă, ieșeau în curte, aprindeau focul în jurul căruia jucau și peste care săreau mascații.

Tradiția Chipărușului a fost reînviată pe meleagurile nerejene în anul 1957, când în cadrul Căminului cultural se înființează Ansamblul Chipărușul.

Componenta acestui ansamblu, atunci, era următoarea: Formația de fluierași, Formația de dans feminin, Tariful tradițional, Dansul de bătrâni, Trio - burduiul, Buciumașii, Formația de dans mixt, Secțiunea plugușor, Dansul cu măști (Chipărușul) și Soliști instrumentiști.

Având în componența de mai sus, acest ansamblu avea menirea de a pune în scenă jocul și cântecul nerejean, de a păstra frumosul port popular, de a conserva valorile tradiționale și culturale într-un context contemporan.

Ansamblul Chipărușul din Nereju a avut participări nu numai la concursuri județene, interjudețene, naționale, ci și la concursuri internaționale: Bulgaria, Turcia, Spania, Ungaria, Rusia, Franța, Polonia. În 1992, la Montaigne du Monde a primit o distincție specială acordată formațiilor de folclor. În Franța, în 1999, a primit Marele premiu la festivalul de la Bordeaux. În anul 2003 a primit Marele trofeu al festivalului Mugurel de cântec organizat la Focșani și, de asemenea Marele premiu al festivalului Tradiții uitate - Mamaia - 2003.

Atât de importante și, totuși, parcă insignifiante în palmaresul care cuprinde peste 500 de premii, diplome, distincții - o evoluție în adevăr remarcabilă.

În ultima perioadă Ansamblul Chipărușul a participat la un studiu de tradiție și folclor, realizat de postul de televiziune Național Geographic.

Repertoriul acestui ansamblu este unul autentic, cu cântece și dansuri, întâlnite și astăzi la hora satului, desfășurată în zilele de sărbătoare din cursul anului.

Dansul cu măști - Chipărușul - a rămas elementul de bază al ansamblului, atât datorită faptului că a păstrat credințe și practici străvechi, anterioare creștinismului, precum și datorită spectaculozității în sine.

Dintre manifestările tradiționale de pe raza comunei Nereju merită menționate și:

Vălăritul

Este specific pentru văile Putnei și Zăbalei și se practică în a doua zi de Paște. Băieții tineri se organizează în grupuri și merg conduși de un vătaf, pe rând la fetele bune de măritat, acompaniați de lăutari. Simbolul specific al “Vălarilor” este steagul alb cu flori și busuioc. Urările specifice acestei tradiții au fost păstrate de-a lungul anilor de către săteni și preluate de generațiile tinere. “*Ceata*” Vălarilor străbate întreaga zonă și urează “*Hristos a înviat!*” tuturor celor care le deschid poarta și le ascultă urările, iar în schimb primesc ouă roșii și cozonac. “*Au plecat Vălarii-n sat, la fete de măritat și la hora să le joace, c-așa la Vălari le place*”, spun tinerii pe măsura ce caută fecioare pe care să le facă mirese.

Surăția (prinderea suratelor)

Un obicei al fetelor, vechi de când lumea, “*Surăția*”, este respectat, în a doua zi de Paște, în satele din Vrancea. În această zi, fetele își promet să-și poarte de grijă una alteia, să-și fie aproape la bucurie, dar și la necaz, pe viață. Fetele care doresc să se lege surate,

se adună la casa uneia dintre ele. Ajutate de o bunică pregătesc o masă cu ouă roșii și o coptură specială, numită pupeze. Pentru a întări acest ritual, pupezele din aluat de cozonac și le dăruiesc reciproc, pentru a le fi viață dulce și plăcută.

“- Facem un cioculeț aici o turtim oleacă și îi facem coadă, uite așa! Facem aripioara aici.”

“- Eu am mai făcut, bunica mea a mai făcut și am făcut și eu cu ea, dar, astăzi, mă leg surată cu prietenele mele.”

Când totul este pregătit, își face apariția și singurul băiat acceptat între fete, pe care-l vor avea ca frate. Toată lumea fiind adunată la un loc, poate să înceapă ritualul.

“- Ești surată până la moarte? - Sunt surată până la moarte! - Ești tu frate până la moarte? - Sunt eu frate până la moarte.”

Apoi, fetele îi fac daruri băiatului: ouă încondeiate, pupeze și o batistă de mire cusută de ele! Băiatul rupe pupăza în bucăți, pe care le oferă fetelor. Bunica Verginica spune că avea doar 13 ani când s-a legat surata cu fete de seama ei și au rămas ca surorile adevărate toată viața.

“Trebuie să vă aveți bine ca surioarele, să vă ajutați voi între voi, când oți fi mari, să nu luați una iubitul la cealaltă.”

Obiceiul se păstrează de sute de ani, iar fetele tinere sunt mândre că l-au preluat de la mamele și bunicile lor.

Hora cu scrânciob

Figură 8 - Hora cu scrânciob

Este un obicei specific zonei care are loc în a doua zi de Paște și adună laolaltă toți locuitorii satului care asistă la datul în leagăn al tinerelor fete. Leagănul, numit și „dulap” sau „scrânciob”, este construit de tinerii feciori pentru fetele pe care le curtează. Acestea îi răsplătesc pe flăcăi pentru truda lor cu ouă roșii, pe care le țin în sân sau în buzunare. Se spunea că aceia ce au fost dați în scrânciob își vor îndeplini visurile, vor avea un an bogat și vor trece mult mai ușor peste greutăți. După zilele de Paști, scrânciobul era dezmembrat și depozitat de către feciorul care se ocupase de instalarea lui și nu se mai folosea decât anul următor la hora de Paști.

Boteitul oilor

Tradiție veche de 500 de ani în preajma Rusaliilor are loc festivitatea de deschidere a boteitului la oi unde ciobanii negociază cu proprietarii de oi prețul, după ce se termină tocmeala ciobanii sunt cinstiți de proprietarii oilor. Un rol important la tocmeala îl au bosiișele, nevestele ciobanilor care mulg oile. Urmează apoi sfințirea oilor stropindu-le cu agheasmă pentru a le feri de vitregiile vremii și de stihiiile păduri, pentru a fi păzite de lupi și urși cât timp sunt în munți. După ce preotul dă binecuvântarea ciobanilor, începe procesul de transhumanță. Turmele de oi se întorc în sat toamna.

Alte obiceiuri de Paște: ciocnitul ouălor și hora;

Urări de Crăciun și Anul Nou: colindul, plugul, sorcova, ursul, capra

Obiceiuri religioase: Pomana Hramului Bisericii, Pomana Paștelui, Coacerea de mucenici

Ritualuri de nuntă: (gătitul miresei, furatul miresei, vedrele, chiuitul, bătutul brazilor)

Casă tradițională din Nereju

Casa tradițională din Nereju era ridicată pe temelie de piatră și construită din bârne groase necioplite sau cioplite pe două, trei sau patru fețe acoperite cu pământ la interior și uneori la exterior. Avea acoperiș înalt, țuguiat, în patru ape, îmbrăcat, la marea majoritate, (73,3%) cu șindrila răgluită, așezată sub forma solzilor de pește și fără hoarne, și mai puține cu țiglă (19,4%). În pod exista o căbălaie (burlan cotit de mai multe ori) care făcea ca fumul să piardă toate scânteiele și să invadeze podul, contribuind astfel la uscarea și gudronarea șindrilei, dar și la conservarea prin afumare a produselor din carne puse la afumat în perioada sărbătorilor de iarnă. În schimb, casele celor săraci erau acoperite cu “lătunoaie”, scânduri late și groase, iar locuințele celor mai înstăriți erau învelite cu tablă de zinc, adică doar 5,6%. Planul construcției pornea de la forma tradițională a casei, cu o singură

încăpere (odaie), cu tindă (încăpere atașată acesteia cu scopul preîntâmpinării răcirii - antreu), cu prispă la intrare, numită „târnaț”, închis la capete cu bârne, lipite cu lut și mascat cu o balustradă din scânduri numită „zăstalniță” sau „zăbrele”. La exterior, târnațul era prevăzută cu „zăplaz” (balustradă dispusă orizontal peste zăbrele).

La spatele casei, sub prelungirea acoperișului, se adăuga uneori o cameră scundă, numită „chiler”. Acesta era o încăpere dispusă longitudinal, pe latura nordică, ce avea rolul de a proteja caloric celelalte camere de vânturile reci ce bat în depresiunea submontană Vrancea. În această încăpere fără ferestre se depozitau unelte și diverse obiecte, uneori și animale. Acestui tip de casă i s-a adăugat cu timpul a doua cameră, camera curată numită și „casa cea mare” sau „casa de curat”, fiind odaia destinată oaspeților. Apoi a fost adăugată „căsoița”, o încăpere fără ferestre ce adăpostea diferite obiecte (printre care și hainele de sărbătoare) și alimente, la care se alătura uneori, foișorul (un fel de cerdac situat în fața intrării în tindă) și beciul (în graiul local „beși”), construit dedesubtul acestuia, sub temelie, destinat păstrării „năcrimii” peste iarnă sau peste an. Un element de construcție specific caselor vechi era „coarda de mijloc”, o bârnă din fag, lată și bine finisată, dispusă pe mijlocul camerei de la un capăt la altul al său. Aceasta contribuia la consolidarea construcției, dând o mai mare soliditate casei, mai ales podului.

Figură 9 - Casă din Nereju (prispa)

Dar, la Nereju, arta prelucrării lemnului a cunoscut realizări superioare în cadrul arhitecturii populare, ce reprezintă, în general, baza artei tradiționale românești, în care se îmbină nevoia de util cu aspirația spre frumos a țăranului român. Ca tehnică și materie primă, casa vrânceană, inclusiv cea nerejeană, face parte din aria cu cea mai veche tradiție a construcțiilor de pe teritoriul țării noastre, caracterizată prin folosirea cununilor izolate de bârne, denumită în literatura de specialitate blockbau sau cheotori în oblu (construirea prin bârne rotunde cu dispunere orizontală). Această tehnică era destul de răspândită în Nereju, în perioada interbelică.

Mituri: să nu se dea nimănui de mâncare pe fereastră, sau să nu se mănânce din ceea ce este dat pe fereastră, fiindcă turbează cel ce mănâncă.

Figură 10 - Casă din Nereju (vedere din față)

Vara se poate dormi pe prispă și tot aici se derulează o serie de activități casnice reprezentând un spațiu-mediante între intimitatea casnică și natura înconjurătoare.

Mituri: Se crede că nu este bine să se lase câinii pe prispă atunci când fulgeră, pentru că există pericolul să fie trăsniți casa ; să nu se lase gunoiul strâns lângă prispă, pentru că nu va mai intra nimeni în acea casă cu vești ; când cântă cocoșul pe prispă este semn că vor veni rude în vizită.

Dar nerejeanul, mare iubitor de frumos și-a înfrumusețat casa nu numai la exterior, ci și în interior. În tindă te întâmpină o bancă pe care sunt așezate coafele cu apă, frumos pirogravate cu motive populare și un cuier cu îmbrăcămintea groasă, desagi și traiste. În camera de locuit, mobilierul este simplu și fără realizări artistice: două lavițe cu picioarele îngropate în pământ se unesc în colț, un pat simplu din scândură , o măsuță joasă, rotundă, cu trei picioare, scăunele rotunde în jurul său, un blidar sau un colțar pentru păstrarea vaselor de uz casnic, leagănul pentru copil și în perioada de iarnă, războiul de țesut. Pereții

sunt ornați cu două rânduri de „păretare”, late de 60-70 cm, țesute cu motive populare geometrice frumos colorate în verde, albastru, roșu și alb. Între acestea, peretele se decorează cu ștergare din pânză sau din borangic frumos înflorate și încrețite la mijloc, având aspectul unor fluturi. Pe pat este așezată cerga miștoasă din lână, care poate fi simplă, de culoare gri, albă (laie) sau cu vrâste colorate, iar lavițele (“laghițele”) sunt acoperite cu lăicere de lână în culori sobre.

În camera sau „casa curată” în care nu există sobă decât doar la cei bogați, mobilierul constă dintr-un pat simplu din lemn cu tăblie, o masă, două scaune cu spătar, o laviță, lada de zestre și o oglindă cu rama decorată cu creștături. Pe peretele dinspre răsărit se află nelipsita icoană ornată cu șervete brodate sau cu buchete de flori și însoțită de o candelă ce este aprinsă cu pioșenie în fiecare sâmbătă seara sau în ajunul sărbătorilor, ca dovadă că nerejeanul s-a născut creștin. Totul este acoperit cu cergă sau cu macat din lână, pe care sunt aranjate la un capăt, unele peste altele, scoarțele, cergile, pernele, plăpumile, cuverturile ce constituie zestrea femeii. Lada de zestre, lucrată din lemn de fag, decorată cu ornamente geometrice sau florale stilizate, în care se păstrează zestrea fetelor de măritat sau hainele bătrânilor pregătite pentru ultimul drum, este așezată pe pat sau la capătul acestuia. Casa mare are un aspect sărbătoresc dat de cele două rânduri de păretare sau scoarțe întretăiate de un rând de ștergare netăiate lucrate cu motive geometrice din lână policromă.

Dimitrie Gusti la Nereju 1927

O așezare pitorească: Nereju - Vrancea. Un sat mirific în care au poposit Dimitrie Gusti și echipa sa de monografiști.

Cea de-a treia campanie monografică a Seminarului de Sociologie Etică și Politică a Universității din București, desfășurată sub conducerea profesorului Dimitrie Gusti, a fost făcută în 1927, în județul Putna, regiunea Vrancei, satul Nereju. După 11 ani, cercetările au fost reluate, astfel că, în 1938, au fost puse la punct eforturile anterioare ale anchetei monografice.

Figură 11 - Echipa sociologică la Nereju 1927

În echipă au fost cooptați studenți și licențiați în sociologie, coordonați de H.H. Stahl, asistent de monografie sociologică la Catedra de Sociologie a Universității din București. Acestora li s-a alăturat un alt grup de cercetători care n-au participat însă la ansamblul cercetărilor, studiind doar anumite probleme, de aceea n-au rămas în sat până la finalul campaniei.

La 80 de ani de la inițierea cercetărilor de către Gusti, dr. Paula Popoiu, director al Muzeului Național al Satului, și Ion Cherciu au reunit amintiri și gânduri de o deosebită importanță în volumul “*Nerej, un sat din străvechiul ținut al Vrancei*”. Imaginile sunt conturate cu măiestrie atât de Dimitrie Gusti, cât și de H.H. Stahl, creionând deopotrivă întâmplări din timpul campaniei, asemeni lui Calistrat Hogaș.

Personajele amintesc de eroii lui Creangă ori de cei ai lui Marin Preda. Sunt oameni ai ținutului Vrancei de ieri, oameni care trăiau simplu, dar frumos, oameni care știau să-și ducă mai departe tradițiile moștenite din moși-strămoși. Imaginile surprinse de fotografii Berman sunt de o încărcătură emoțională aparte. O poveste a vremurilor de demult: Nereju - Vrancea.

Gusti, alături de monografiști, a făcut anchete complete, care epuizează realitatea socială, subliniind aspecte ale unei singure realități: voința socială. Întotdeauna, în echipele monografice s-au regăsit geografi, biologi, istorici, psihologi, folcloriști, juriști, împreună formând o colectivitate de muncă științifică, un adevărat laborator cu o tehnică perfecționată. Observațiile au fost notate pe fișe speciale, riguros așezate, fiecare detaliu fiind inserat într-o manieră logică, exact la locul potrivit.

Nimic nu a fost tratat superficial, ci cât se poate de complex, pentru statistica socială realizată prin recensământ, specialiștii mergând din casă în casă, pe la toate familiile, apoi fișele au fost completate unitar, de toți membrii echipelor. Iată ce nota Dimitrie Gusti: *“Pentru a evita pericolul sterilității, prin amănări permanente sau prin zăbovirea cu încăpățânare asupra unei singure probleme, am stabilit un plan general de cercetări dedicate studierii realității românești. În acest sens am început deja să studiem, pe o scară mai mare, sate românești tipice, pentru diversele noastre regiuni geografice și problemele lor.*

Am întreprins studiul satelor de munte, de deal, de câmpie, al satelor vechi și noi, al satelor suprapopulate, al celor industrializate. Tipurile de viață socială pe care ajungem astfel să le cunoaștem ne vor permite să construim harta sociologică a României, sinteză către care tind strădaniile noastre”.

Cum se desfășura viața oamenilor la Nereju?

Iată la ce concluzie a ajuns Dimitrie Gusti: *“Cuvinte, cântece, literatură, ceremonii, gesturi rituale, arta întreagă formează unități complexe a căror semnificație scapă celui care nu este capabil să*

analizeze funcția lor socială. Economia politică ajunge în același mod să găsească noi structuri economice, pe care cărțile clasice le ignorau, inclusiv noi conexiuni cu ansamblul vieții sociale.

Lumea țărănească, de exemplu, are forme economice, sisteme de diviziune socială a muncii, de tehnică, de organizare, o anumită psihologie, care nu aparțin ciclului capitalist despre care vorbește majoritatea operelor de economie politică clasică. Nici o bibliotecă nu conține tratate despre asemenea fenomene. Trebuie să le cauți în realitatea țărănească dacă vrei să judeci lucrurile din acest punct de vedere, cu totul inedit și plin de promisiuni teoretice”.

Figură 12 - Dimitrie Gusti (13 feb. 1880 - 30 oct. 1955)

DIFICULTĂȚI

N-a fost deloc ușor pentru echipele de cercetători. Plecarea spre ținutul Vrancei a fost anevoioasă și plină de aventuri, redate emoționant de Henri H. Stahl: *“Ca să ajungi pe vremea aceea în Vrancea trebuia, pe jos, să mergi zi și noapte, să treci Putna cu piciorul prin vad, cam de vreo 30 de ori; sau cu carul cu boi sau droșca cu cai, dacă aveai norocul să le găsești”*. Cu mare greutate echipele de monografiști au început și desfășurat cercetările. Fiind mai mulți decât în campania de la Rușeșu, monografiștii au început recensământul, din casă în casă. Nu aveau însă formulare statistice.

Au fost făcute două propuneri de formular. Au căzut de acord asupra formularului Bucur și, cu greutate, au obținut de la jandarmeria locală un şapirograf pe jumătate uscat cu ajutorul căruia au realizat numărul necesar de formulare, sumare, abia lizibile, pe hârtie proastă pe care ploaia mărunță de munte le uda în timp ce scrisul se lăbărța, iar numeroase ştersături și adăugiri erau făcute cu creionul chimic. Pe acele petice de hârtie mucedă a fost descoperită adevărata cheie a monografiei: prin trecerea din casă în casă și *“iscodirea și cotrobăirea”* oamenilor, *“cu păcate tănuite și trufii, pe te miri ce”*.

PĂRERI...

Ce gândeau oamenii în acea vreme despre iscoadele care le poposeau la poartă ori prin sat? Iată ce cuprinde cronica echipei de cercetători: *“Dra Stamate comunică că suntem socotiți adventiști, dl Cioran fiindu-ne preot. Dl profesor confirmă cele spuse de dra Stamate, întrucât dsa a avut o convorbire cu o fată din Nereju, pe care o poftise, după înființarea bibliotecii aduse de echipă, să vină să citească ceva cărți, fata, drept răspuns, i-a spus că nu poate citi cărți de-ale noastre, fiindcă suntem adventiști, fiindcă numai adventiștii dau cărți fără bani”*.

“Se apropie sfârșitul lumii, cum scrie în Apocalips, că va veni vremea când toate se vor însemna pe hârtie.” “Săteanul Beza a spus că mulți împărtășesc părerea că suntem chemați de dl. Costică Macovei),

(chiaburul satului) primar al comunei, pentru a interveni sau a face pe orice cale să li se ia pământurile.” Dincolo de deznădejdea care cuprinsese inițial membrii echipei, scopul sosirii la Nereju și-a dat roadele. Seară de seară, echipele se adunau într-o sală luminată și puneau cap la cap informațiile pe care le culegeau peste zi despre traiul oamenilor și viața locuitorilor din satul vrâncean.

H.H. Stahl avea să se confrunte cu o situație ieșită din comun. Problemele obștei vrâncene și ale istoriei regiunii au fost descoperite de acesta într-un mod aparte. Preotul Neculai Mihail din Năruja a trimis vorbă profesorului Gusti să-l trimită pe acela dintre studenții care urma să se ocupe de obștile vrâncene: *“Am luat deci un cal și am plecat, pentru prima oară în viața mea, călare, spre Năruja. Aveam să fac acolo nenumărate asemenea călătorii prin această Vrance, mirându-mă totdeauna de cumințenia calului, care știa să meargă pe potecile de munte, chiar și noaptea, încercând cu copita terenul, să se asigure că nu luneca. (...)*

Am mai mers cândva cu calul părintelui Neculai, spre Mănăstirea Neagră a Vrancei. «Dar nu știu drumul, părinte!» «Las' că-l știe calul.» «Dar nu-mi dai ceva, scrisoare, la mână, către stareț, să mă primească?» «Păi, nu te vede că vii cu calul meu?» E drept, acest cal știa drumul foarte bine. Ba chiar prea bine, pentru că drumul până la mănăstire a durat câteva zile, calul știind și popasurile pe care le făcea de obicei preotul de-a lungul acestui drum. Peste tot eram găzduit, ospătat și ținut pe câte o noapte, potrivit tipicului părintelui, stăpân nu numai al calului, ci a toată Vrancea”.

Studiind îndeaproape Nerejul și nerejenii, echipele de monografiști au luat aminte printre altele și despre obiceiuri, tradiții, datini pe care oamenii locului le păstrau cu sfințenie ca pe o carte nescrisă. Cercetările amănunțite ale satului “*devălmășit*” din ținuturile Vrancei au fost notate în detaliu de monografiști și lăsate mărturie generațiilor următoare.

Priveghi, după datină

Henri H. Stahl a notat în lucrarea “Amintiri și gânduri din vechea școală a monografiilor sociologice” momente surprinse în timpul unui priveghi, însemnări redată în volumul “Nerej - un sat din străvechiul ținut al Vrancei”. “Odată, mi-aduc aminte că abia sosisem, când au venit la mine membrii echipei de sociologi și etnografi, să mă ia cu dânșii să asistăm la un priveghi. Și ceea ce am văzut era într-adevăr fantastic.

Se înnoptase când am intrat în curtea unde murise însuși gospodarul, om încă tânăr. Se adunase destul de multă lume (...) în mijlocul ogrăzii ardea un foc mare mereu întreținut de așchii de brad, care împrăștia în jur văpăi roșietice care încercau să destrame întinericimea nopții (...) Sunt anumite ore în toiul zilei când este îngăduit plânsul, dar și atunci numai un bocet ritual, cu anumite vorbe rostite după datină, la care participă numai femeile, și sună ca un cântec straniu, potolit, fără disperare. Este credința că sufletul, care este nemuritor, rătăcește încă 40 de zile prin locurile unde omul și-a dus traiul (...) de aceea i se atârână sub streășină o legăturică cu alimente, cu vin și dulciuri, numită «casa sufletului». (...) Însoțitorii mei mi-au arătat, sub nășălia pe care era așezat sicriul, un ciubăr cu apă, în care erau puse bucăți de fiare vechi, de diferite forme și mărimi (...) «să tragă tot păcatul și veninul mortului»“.

ANALIZA SWOT – CULTURĂ

Puncte tari	Puncte slabe
○ Județul Vrancea are potențial cultural și pentru dezvoltarea unor activități tradiționale, culturale ○ Prezența unor tradiții populare și păstrarea acestora prin transmiterea către generațiile viitoare	○ Costuri mari pentru participarea la evenimente culturale de profil

○ <i>Creatori populari de măști cunoscuți la nivel național</i> ○ <i>Localitatea beneficiază de istoric și tradiții încă de la atestarea documentară</i>	
Oportunități	Amenințări
	○ <i>Menținerea formației Chipărușului ridică tot mai multe probleme ca urmare a părăsirii localității de tot mai mulți tineri, precum și datorită preocupărilor tot mai complexe a locuitorilor pentru menținerea unui trai decent.</i>

AȘEZAREA GEOGRAFICĂ ȘI ASPECTE FIZICO – GEOGRAFICE

Conform precizărilor din dicționarul geografie, comuna Nereju se află în zona montană a județului, în inima Vrancei, în partea vestică a acestuia, de-a lungul râului Zăbala, cel mai mare afluent al râului Putna, pe ambele maluri, la limită cu județele Buzău și Covasna.

Localitatea se află la altitudinea de 540 m față de nivelul mării. Suprafața totală a vetrei satului era, în 2008, de 730 ha, din totalul de 18.380 ha.

Acesteia îi revin două tipuri majore de relief: muntos poziționat la marginea apuseană și sud-vestică, cunoscută ca bordura sud-vestică a Munților Vrancei și subcarpatic situat la est de aria montană, care aparține zonei Subcarpaților Vrancei.

Comuna face parte dintre localitățile montane ale județului Vrancea, teritoriul său fiind încadrat în categoria a treia de complexitate, în Depresiunea Submontană Nereju.

Cotele terenului pe care se află amplasată comuna variază de la 500 m, în zona albiei râului Zăbala, la 1.250 m, în partea nord-vestică, unde se află vârful Lapoșu de Jos.

Relieful

⁶ În individualizarea sistemului teritorial vrâncean, un rol important îl are relieful.

Conform tuturor datelor din domeniu, se poate afirma cu certitudine că Țara Vrancei este izolată aproape perfect de zonele înalte de relief care o înconjoară.

Tocmai de aceea această situație a oferit eternul adăpost pentru formarea unei străvechi rețele de așezări, precum și a unei populații care-și va dezvolta tradiții și obiceiuri specifice, toate acestea ducând la crearea unui spațiu mental veritabil - Țara Vrancei.

⁶ Comuna Nereju Tezaur al Tradițiilor Populare Vrâncenești- Petre Abeaboeru, Natalița Dudu

Principalele unități de relief ale Țării Vrancei sunt Munții Vrancei (împărțiți de către D. Bălțeanu și Ioana Ștefănescu (1987), în mai multe subdiviziuni, printre acestea aflându-se: Depresiunea Năruja - la confluența Nărujei cu Zăbala; ...Depresiunea Nereju - pe Zăbala etc.

Teritoriul comunei Nereju se află așezat în regiunea deluroasă, de-a lungul albiei Zăbalei. Aceasta o poziționează în Depresiunea Vrancei, întinsă pe o lățime de 2-13 km și o lungime totală de aproximativ 60 km, având o altitudine medie de 600-800 m și o înclinare generală de la vest la est. Este limitată la vest de Munții Vrancei, iar la est, cu aproximație, linia care unește nivelurile 600-650 m ale terasei înalte de pe malul stâng al Putnei cu nivelurile de 700-750 m din zona Zăbalei. După cum se poate observa și cu ochiul liber, limita estică a perimetrului comunei se află pe culmea ce se dezvoltă pe direcția N-S și cuprinde munții Monteorul, Țipăul (813 m) și Poenele Sărei (bogate în sare).

Perimetrul comunei cuprinde un spațiu montan cu mult mai mare decât cel deluros, care se extinde până în zona marilor înălțimi, Dealul Negru și Lapos (1.400-1.500 m), ce formează și cumpăna superioară a bazinului râului Zăbala.

Pe raza comunei apar numeroase zone cu alunecări de teren – stabilizate și active.

Munții Vrancei se încadrează laturii externe a grupei de Curbură, aparținând Carpaților Orientali, în cuprinsul căreia, laolaltă cu Munții Brețcului și Munții Buzăului, alcătuiesc sectorul estic. Acesta este mărginit de Depresiunea intramontană a Brașovului, la nord, de Subcarpații Curburii, la est, și de valea carpatică a Buzăului, la sud-vest.

Spre est, teritoriul montan vine în contact cu Depresiunea Vrancei, de-a lungul unei limite tranșante marcată de localitățile Soveja, la nord, pe valea Șușiței, Tulnici - pe Putna, Nereju - pe Zăbala, și Vintileasca, la sud, pe Râmnicu Sărat.

La nord-vest, Munții Vrancei, în delimitarea lor mai extinsă, ce cuprinde și “clăbucetele” mai joase ale Munților Brețcului, sunt

mărginiți de marea Depresiune a Brașovului, reprezentată în acest sector prin compartimentul său nord-estic, Târgu Secuiesc.

Pentru a înțelege relieful Munților Vrancei ca element distinctiv al peisajului geografic natural, se cuvine mai întâi cunoașterea genezei și alcătuirii formelor, a relațiilor sale strânse și complexe cu factorii geologici - relații ce se reflectă nemijlocit (alături de numeroși agenți modelatori ai scoarței) în frumusețea, originalitatea și atractivitatea lui. Istoria geologică a Munților Vrancei se implică prefacerilor multiple, petrecute în decursul a peste 140 milioane de ani, cât înglobează timpul derulat de la finele mezozoicului până în prezent. Ea se leagă intim de evenimentele care au generat cutarea depozitelor sedimentare acumulate în medial marin, exondarea treptată a catenelor și constituirea lanțului carpatic. Într-un cuvânt, Munții Vrancei sunt creația orogenezei alpine, manifestată însă cu intensități temporale și spațiale diferite, punctate de faze de paroxism sau, dimpotrivă, de imobilitate relativă a scoarței.

Data fiind apartenența la Carpații Orientali, caracteristicile dominante ale structurilor geologice și complexelor litologice sedimentare - proprii Munților Vrancei - se înscriu unității de fliș: Cum însă aceasta s-a realizat în două perioade deosebite din punct de vedere cronologic, s-au individualizat subunitatea flișului cretacic (mai vechi și dispus către baza cuverturii sedimentare) și subunitatea flișului paleogen (mai tânăr și dispus în partea superioară a cuverturii sedimentare). Diferențierile privesc atât caracteristicile petrografice ale sedimentelor acumulate, cât și trăsăturile de ordin tectono-structural. În acest din urmă caz, se apreciază că flișul cretacic a fost împins (deversat) către răsărit, acoperind (șariind) flișul paleogen. Mișcările ulterioare de ridicare (epirogenice pozitive) au permis agenților denudaționali să îndepărteze, parțial, formațiunile mai tinere (paleogene) și, astfel, să se constituie ceea ce, în geologia teritoriului, poartă denumirea de semifereastra tectonică Putna - Vrancea. În cadrul acesteia, poziția depozitelor cretacice este anormală, ele situându-se peste formațiunile paleogene.

Considerate laolaltă, formațiunile cretacice și paleogene din alcătuirea Munților Vrancei se remarcă prin eterogenitate petrografică, o mare diversitate de structuri și o tectonică “vie”, actuală - elemente reflectate din plin în aspectele generale sau de detaliu ale reliefului. Substratul abundă în așa-zise faciesuri litologice, purtând amprenta rocilor preponderente din alcătuirea depozitului geologic respectiv. Răspândirea cea mai largă o au gresiile cu “familiile” lor numeroase și diverse, de la “*gresia de Kliwa*” și de “Tarcău”, la gresii calcaroase, gresii curbicortice, gresii micacee, gresii glauconitice, gresii cu cromatică verzuie și albă etc., în alternanță sau intercalate cu marnocalcare, marnocalcare bituminoase, marne, calcare cu silicifieri, radiolarite roșii, șisturi, șisturi disodilice, șisturi marnoase, șisturi bituminoase, conglomerate, conglomerate cu elemente verzi, menilite etc. Toate acestea sunt dispuse în strate cu grosimi variabile și au o structură cutată, aproximativ paralelă, orientată pe aliniamente majore cu direcție generală nord-est - sud-vest.

Prin faptul că unele areale sunt mai omogene sub raportul alcătuirii geologice (cum este cazul stratelor predominant gresoase aparținând pânzei de Tarcău, relieful este slab fragmentat, mai unitar, cu forme largi și prelungi, conforme în parte cu liniile structurale principale. Așa se explică masivitatea culmilor muntoase îndeosebi din extremitatea apuseană a Vrancei, cele de pe rama nordică și cele ce formează cumpăna apelor Zăbala - Mișina. Dimpotrivă, acolo unde se impune “mozaicarea” litologică ori alternanța repetată a faciesurilor cu durități diferite și supuse intens forțelor tectonice (situație particulară „semiferestrei Putna - Vrancea”), relieful este puternic fragmentat, atât în plan cât și în profil, “tânăr”, cu creste proeminente și vârfuri secundare semețe, cu turnuri, colți și multe alte microforme zvelte. Astfel se înfățișează sectorul central-nordic al Munților Vrancei, delimitat la nord de Putna și la sud de valea Bălosu.

Pe lângă aceste aspecte, formațiunile geologice sunt afectate sensibil de deformări tectonice: falii, flexuri, decroșări etc. Unele linii de fracturi se evidențiază în peisaj prin povârnișuri ori abrupturi, care mărginesc creste propriu-zise. Tot de tectonică sunt legate și mișcările seismice actuale, deosebit de frecvente în zona Vrancei. Acestea își au originea în marile energii degajate de dinamica unor microplăci litosferice ce se conjugă în fundamentul Carpaților Curburii.

De fapt, activitatea tectonică a întregului edificiu muntos vrâncean se face remarcată și prin mișcări actuale lente, pozitive, cu intensitate cuprinsă între 2,0 și 4,0 mm/an. Ridicarea este “răspunzătoare” de adâncirea tuturor văilor (frecvent, cu 300-400 m), de formarea sistemelor de chei (caracteristica văilor din sectorul central-nordic), de “încătușarea” meandrelor, impulsionând totodată eroziunea fluviatilă, care a “selecționat” rocile după duritatea lor, creând serii de cataracte, repezișuri, “săritori” și cascade.

Sub raport altimetric, Munții Vrancei au înălțimi mai mari de 1.100 m, culminând la 1785 m în vârful Goru. Nivelul altitudinal mediu de 1.500 în poate fi generalizat la întreaga suprafață, el înglobând marea majoritate a liniilor orografice prelungi, numeroase culmi

secundare și “umerii” detașați în partea mijlocie a versanților. Acest nivel este dominat de numeroase vârfuri care se apropie sau depășesc cu puțin 1.600 m, cele mai înalte (puține la număr) trecând de 1.700 în altitudine. Pe lângă Goru, alte exemple ni le oferă Lăcăuți (1.777 m), Arișoara (1.725 m) și Giurgiu (1.721 m). Priviți în ansamblu, Munții Vrancei sunt alcătuiți din două flancuri montane, cu orientări opuse și extindere diferită: unul răsăritean și altul apusean. Ele se îmbină pe un aliniament major ce se întinde între Muntele Lepșa (1.390 m), la nord, și Culmea Pietrele Înșirate (1.476 m), la sud.

Flancul răsăritean - înglobând mare parte a teritoriului muntos - este prelung (12-18 km) și coboară de la altitudinea maximă de 1.785 m la mai puțin de 1.100 în vârfurile Țigănașu, 1.075 m și Țiua Golașă, 1.071 m). Între aliniamentul major de îmbinare a celor două flancuri și baza muntelui, amplitudinea reliefului este cuprinsă între 685 și 714 m. Local, însă, diferențele de înălțime depășesc 800 m, ceea ce relevă un grad sporit al fragmentării reliefului.

La prima vedere, ansamblul morfografic al zonei montane sugerează o imagine haotică de culmi, masive și văi. În realitate, culmile Munților Vrancei, care formează structura majoră a reliefului, se dispun pe trei aliniamente principale, aproximativ paralele, cu orientate generală nord - sud. Astfel, de la est la vest, se succed: creasta apuseană (cu trei culmi secundare mai importante), creasta mediană (cu trei ramificații mai însemnate) și bordura montana. Acestei geometrizări morfografice nu i se integrează Masivul Coza (1.629 m), așezat în nord-estul teritoriului, considerat o individualitate:

Creasta apuseană are o altitudine medie absolută de circa 1.550 m, măsoară aproape 50 km lungime, este fragmentată de numeroase înșeuări largi (excepția aparține curmăturii Poarta Vântului, 1.695 m, de la nord de Lăcăuți), care se desfășoară pe următorul aliniament: Lepșa (1.390 m, reprezentând extremitatea nordică) - Mușat (1.503 m) - Stogu Mare (1.527 m) - Baba (1.544 m) - Lujeru (1.517 m) - Arișoaia (1.725 m) - Lăcăuți (1.777 m) - Goru (1.785 m) - Giurgiu (1.721 m) - Mușa Mare (1.497 m) - Mușa Mică (1.434 m) - Pietrele Înșirate (1.478 m) - Nehârna Mică (1.318 m, marcând extremitatea sudică).

În sectorul dintre Mușat și Lujeru, creasta formează cumpăna apelor dintre bazinele hidrografice Siret, la est, și Olt, la vest, înscriindu-se astfel crestei Carpaților Orientali. La sud de Lăcăuți, aliniamentul desemnează cumpăna bazinelor Putna, Râmnicu Sărat și Buzău, componente importante ale bazinului Siret.

Urmărind aliniamentele enumerate mai înainte, se constată o boltire sensibilă a crestei în porțiunea centrală, indicată de succesiunea înălțimilor Arișoaia, Lăcăuți, Goru și Giurgiu, rezultând că cele mai impunătoare masive vrâncene sunt concentrate pe un perimetru restrâns. În întreg compartimentul răsăritean al Curburii, acest nucleu de altitudini maxime este unic, cuprinzând totodată înălțimea record: 1.785 m, în vârful Goru.

De-a lungul „crestei apusene” se pun în evidență două noduri orohidrografice principale: Mușat -Lepșa (în partea nordică) și Lăcăuți - Arișoaia (în partea centrală). Din primul pornesc radier văile Oituz,

Ojdula, Ghelița, Lepșa, Pârâul Mărului și interfluviile acestora, iar din Lăcăuți - Arișoia pornesc radial văile: Bâsca Mare, Bâsca Mică, Zăbala și Putna.

Din extremitățile „*crestei apusene*” se desprind prin intermediul înșeuărilor - culmi secundare, dirijate în general către est, marcând totodată marginile Vrancei, aferente sectorului nordic și, respectiv, sudic. Astfel, culmea nordică se detașează din creasta prin Pasul Stânișoara (1.250 m), urmând linia înălțimilor Clăbuc (1.366 m) - Zboina Neagră (1.350 m), separând bazinele Putna, la sud, și Cașin, la nord; culmea sudică se ramifică din șaua Zârnei și se urmărește pe aliniamentul Furu Mic (1.406 m) - Furu Mare (1.415 m) - Monteoru (1.330 m), constituind totodată interfluviul bazinelor Zăbala, la nord, Râmnicu Sărat, Slănic, ambele la sud, și Bâsca Mică, la sud-vest.

Pe lângă aceste culmi cu poziții extreme, din “*creasta apuseană*” a Vrancei (mai exact, din Lăcăuți) se desprinde către sud-vest cea de a treia culme secundară, formată din Manișca Mare (1.677 m) - Clăbuci (1.616 m), care face legătura cu Munții Penteleu prin pasul Delușor (1.200 m). Privite în înălțuirea lor, culmea secundară de la marginea nordică a teritoriului, „*creasta apuseană*” și culmea secundară din sudul Munților Vrancei oferă imaginea completă a unui aliniament morfologic unitar și semicircular, lung de aproximativ 90 km, în interiorul căruia se etalează spațiul muntos larg și fragmentat, străbătut de 13 trasee turistice.

Solurile

Ca urmare a așezării comunei, solurile sunt și ele de o varietate mai largă. Astfel, în zona comunei Nereju - domină cele din clasa argiluvisolurilor, diferențiate între ele în funcție de etajul la care se află.

Solurile s-au format pe depozite neogene, alcătuite din argilă, gresii, marne, pietrișuri în straturi ce cad monoclinal. Depozitele au vârstă mică - pliocenă și cad aproape vertical. Roca mamă o formează luturile pe terase, argilele, luturile-argiloase, marnele, pe versanți și pe

dealuri. Au loc alunecări în porțiunile cu substrat argilos. Acestea sunt consolidate sau semiconsolidate.

Condițiile fitopedoclimatice sunt favorabile formării solurilor brune de pădure, care apar pe terasa înaltă a Putnei, pe dealurile mijlocii și înalte, începând de la 125-150 m și până la 800-1.000 m. Solul brun preponderează. Se mai întâlnește și solul brun-roșcat (podzolul) care are nevoie de tratament ceva mai intens pentru fertilitate. Printre solurile interzonale menționăm pe cele aluviale și coluviale. Se mai întâlnesc soluri nisipo - lutoase, brune și cenușii. Sub aspect morfologic, teritoriul comunei se prezintă sub forma unor dealuri cu înălțimi medii de 400-500 m. Pe aceste dealuri, în condițiile litologice și climatice identice, au luat naștere solurile brune de pădure.

Pământul este în general pietros pe dealuri și argilos pe podiș.

Ca urmare a unor studii mai recente s-a ajuns la concluzia că în subzona miocenă a saliferului, respectiv a gorunetelor, făgetelor și șleaurilor de deal, se “întâlnesc soluri diferite, determinate de condițiile

de relief. Se deosebesc astfel, o serie de soluri de terasă, brune tipice, uneori ușor podzolite. Dezvoltate în terasele Putnei de la Tulnici, Negrileşti sau Bârsești, în cele de la Năruja, și în largul Zăbalei, între Nereju și Năruja, aceste soluri formează puținele rezerve de pământuri de cultură ale Vrancei”.

Conform unor studii de specialitate, efectuate în ultimii ani, s-a ajuns la concluzia că, situația eroziunii terenurilor din zona comunei Nereju, este într-un stadiu deosebit de avansat, fiind *foarte puternic erodate 292 ha, vorbind de eroziunea de suprafață, iar eroziunea în adâncime – ogașe adânci și ravene – cuprinde 200 ha; la acestea se adaugă 1231 ha de terenuri cu aciditate moderată; în total deci 1723 ha* .(Mihăilescu Șt. N și alții – Valea Putnei, op cit, p.25)

Clima

Ca urmare a faptului că multă vreme în Țara Vrancei nu au fost stațiuni meteorologice, date despre evoluția climei s-au strâns de pe teren, în special transmise prin tradiție sau după consemnările lăsate de preoți sau călugări.

“Localizarea geografică a Țării Vrancei plasează regiunea în zona climatului temperat continental moderat, cu influențe ale maselor de aer din nordul Europei. Rezultă astfel o succesiune a celor patru anotimpuri, cu o amplitudine termică sesizabilă între iarnă și vară. Poziționarea în exteriorul arcului carpatic și morfologia regiunii sunt factori generatori ai inversiunilor de temperatură, în bazinele depresionare, și ai producerii fenomenului de foehn, pe versanții cu expoziție sud-estică, fapt reflectat de prezența anumitor elemente vegetale. Ecartul altitudinal de aproape 1600 m este cauza etajării pe verticală a parametrilor climatici, identificându-se astfel cele trei etaje climatice: de munte, de deal și de câmpie. Circulația generală a atmosferei este și ea influențată de poziționarea catenelor montane, care au adesea rol de baraj în calea de plasării maselor de aer”.

Ca atare, la nivelul comunei Nereju, în general, clima este temperat continentală, de munte, cu precipitații neuniforme, cu vânturi

de munte-vale și cu inversiuni de temperatură. Temperaturile medii lunare, multianuale, variază între minus 11 grade (în luna ianuarie) și plus 18 grade (iulie).

În ultimii ani situația înregistrărilor s-a schimbat, fiind montate stațiuni meteorologice-climatologice (1958) și seismice în Vrancea. Factorii climatici din zona comunei Nereju prezintă condiții optime pentru dezvoltarea pomiculturii.

Pentru comună datele în această privință sunt sărace. Asupra vânturilor locale nu sunt înregistrări speciale, dar astfel de mișcări ale aerului, cum este și firesc, sunt numeroase. În această zonă, iarna este frecvent vântul rece, care bate din nord-est - crivățul; primăvara bate așa - zisul vânt mare, dinspre sud-vest, topind zăpada, încălzind pământul, aducând ploi și trezind natura la viață. Vara, în zona comunei bate un vânt din sud, uscat. Conform geografului N. Rădulescu, terasele superioare nu au fost ocupate cu așezări deoarece vânturile care se scurg pe uluc au împiedicat pe om să iasă din văi, cât mai sus. Frecvența și tăria vânturilor de vest au atras atenția localnicilor care numesc ciolanul vântul care bate vara dinspre nord-vest și atinge uneori viteze catastrofale(rafale cu peste 150 km/oră), distrugând suprafețe întinse de păduri (cum s-a întâmplat în bazinul Zăbalei) și vântul mare, vânt care bate iarna, primăvara și toamna, dinspre vest și mai rar dinspre sud-vest. O caracteristică a zonei comunei o constituie existența vânturilor de tip fohn.

În ceea ce privește precipitațiile, uneori, în timp scurt, cade o foarte mare cantitate de ploaie. Astfel, în ziua de 27 iunie 1950, la Tulnici, în 90 de minute au căzut 307,5 mm ploaie, o cantitate uriașă, producând grave inundații. Ploi abundente au fost și în 1897, care au urmat unei secete cumplite(1896) și care au făcut ca Putna și mai ales Zăbala, să inunde o suprafață de peste 1.100 ha în Ținutul Putnei. La fel s-a întâmplat și în 1975.

În vara anului 2005, 12 iulie, au fost ploi deosebit de abundente în apă, în comuna Nereju înregistrându-se 45,0 mm, ca apoi, în ziua următoare acestea să crească la 147,0 mm.

În general, precipitațiile atmosferice din zonă se încadrează între 30-40 mm în lunile de iarnă și 80-100 mm în cele de vară; cantitatea medie de precipitații se înscrie între 700-800 mm. În ceea ce privește zăpezile, în medie, la Tulnici ninge 31 zile pe an, pe fv. Lăcăuț - 70 de zile pe an, iar la Odobești - 16 zile pe an. Grosimea stratului de zăpadă variază foarte mult de la lună... la lună și de an la an, având aproximativ valorile: „75 cm la Tulnici, 95 cm la Vrâncioaia, 120 cm la Năruja, 150 cm la Nereju și 235 cm la Lăcăuț”. (Mihăilescu Șt. N și alții – Valea Putnei, op cit, p.75)

Conform unor mențiuni, făcute de-a lungul timpului la unele stațiuni meteorologice, cu referire directă la zona avută în discuție, aflăm că în perioada anilor 1896-1955, temperatura medie în această zonă a fost de 9 grade și două linii. Maxima absolută a fost de 40 grade C și 8 linii, în luna iulie și de minus 2 grade C în februarie. Numărul zilelor cu brumă începe să crească din septembrie până în decembrie. Ultimele brume cad către finalul lunii mai.

Teritoriul comunei se află în zona în care mediile lunii ianuarie se situează între minus 3 și minus 4 grade C, iar cele ale celei mai călduroase luni - iulie, între 16 și 18 grade C. Aceasta face ca media anuală să varieze între 6 și 8 grade C.

Adâncimea de îngheț este de 100 cm.

Dinamica atmosferei se implică nemijlocit în caracterizarea climatică.

Poziția geografică a Munților Vrancei permite influența maselor de aer vestice, oceanice, mai umede și cu temperaturi moderate, cât și a celor est-europene, mai aride, în funcție de care stările vremii se deosebesc mai cu seamă în privința umidității și nebulozității atmosferei. Este important faptul că masele de aer oceanic, o dată ce depășesc la est aliniamentul culmilor înalte, devin mai sărace în precipitațiile ce le sunt specifice, înregistrându-se concomitent degajarea cerului de nori și foehn-izarea lor. Contrar, fronturile atmosferice răsăritene, în înaintarea și ascensiunea lor, se răcesc,

sporesc în umiditate, dau precipitații destul de însemnate și măresc gradul de nebulozitate.

De altfel, numărul mediu anual de zile cu cer acoperit este de 180 în zona celor mai înalte culmi de pe creasta apuseană a Munților Vrancei și de 160 în restul spațiului montan. În această situație, durata medie de strălucire a soarelui este de 80 zile pe an. În dinamica generală a atmosferei și în stările de vreme, mai mult ori mai puțin persistente, se resimte influența dispunerii principalelor linii orohidrografice și adâncimea fragmentării reliefului, ceea ce se răsfrânge asupra condițiilor drumețiilor montane. Cu câteva excepții, traseele nu se desfășoară în zonele cu frecvență mare a vânturilor reci și umede. Referitor la văi, pe lângă alte caracteristici locale și temporale ale vremii (mai multă ceață și umiditate), ele favorizează inversiuni termice evidente (mai frecvente primăvara și toamna), fenomen ce permite, de pildă, prelungirea duratei medii de topire a stratului de zăpadă sau apariția timpurie a înghețului și brumei.

Pentru a ne face o imagine întrucâtva definitorie asupra climei, precizăm că Munții Vrancei nu fac excepție de la regula generală, conform căreia stările vremii stabile, relativ calme și cu temperaturi moderate, ce se instalează toamna, sunt favorabile celor mai plăcute excursii montane, ambianța fiind întregită de policromia covorului vegetal. Cât privește sezonul alb, gerurile pătrunzătoare nu au persistență îndelungată, iar caracteristicile stratului nival sunt impuse de etajarea reliefului, expoziția pantelor, gradul de acoperire a terenului cu vegetație etc. În general, pe munții cu înălțimi de peste 1.450-1.500 în zăpada începe să se depună la sfârșitul lui octombrie - începutul lui noiembrie, iar în decembrie aceasta se generalizează și persistă până către sfârșitul lui mărtisor; uneori, cele mai înalte masive rămân albe până în luna mai.

Apele

Din acest punct de vedere, Țara Vrancei este o regiune exoreică, fiind drenată în totalitate de către râurile Putna și Zăbala (afluentul primului), precum și de afluenții acestora.

Zăbala

Zăbala are o suprafață bazinală totală de 546 km² și se formează din îngemănarea Arișoaiei cu Zăbăluța, iar aceasta din urmă cu Mârdanu, pâraie ce se organizează pe versantul sudic al Muntelui Arișoaia și cel estic al Lăcăuțiului. Din întreaga lungime a Zăbalei (aproximativ 65 km), sectorului montan îi revin circa 40 km (respectiv până la localitatea Nereju), fiindu-i caracteristice două sectoare: primul, și cel mai lung, orientat nord-vest - sud-est, cu o vale destul de largă, având caracter de luncă (mai dezvoltată în apropierea confluențelor), și cel de-al doilea orientat pe direcția sud-vest - nord-est, mai îngust și cu o suită de cataracte sau repezișuri datorate stâncilor ce apar în albie. Punctul de schimbare a direcției coincide cu așa-numitele “căldări”, scobituri de forma circulară, foarte bine șlefuite, formate în patul stâncos al albiei, creând o turbulență sporită apei - de un efect peisagistic aparte, unele fiind “suspendate” pe spinarea blocurilor de gresii. Asemenea forme se mai numesc cazane, iar în termeni de specialitate marmite de evorsiune.

Amonte de “căldări”, în urma unei alunecări de teren de proporții neobișnuite, declanșată la 4 iunie 1977, albia Zăbalei a fost blocată, formându-se astfel cel mai mare lac de baraj natural din Munții Vrancei (și printre puținele din Carpați), denumindu-l “*Lacul fără nume*”.

Zăbalei îi sunt tributare numeroase cursuri. Majoritatea acestora se desfășoară pe dreapta văii, astfel că bazinul propriu al râului înregistrează o evidentă asimetrie. Dintre afluenții de seamă, reținem: Goru, Căbălașu, Giurgiu, Harboca, Pârâul Negru, Zârna Mare, Zârna Mică, Valea Boului (pe dreapta), Pârâul lui Beteringhe, Balcu, Frumoasele, Palcău și Lapoș (pe stânga).

Este principalul afluent al Putnei, în zona montană. Izvorăște de sub muntele Lăcăuț (1.777 m). Zăbala (S=546 kmp, L=66,5 km), în cursul său superior are o vale foarte îngustă și sălbatică, impresionând vizitatorul. Conform prof. Al. P. Arbore, numele râului vine de la vechiul slav - sãbãila = a murmura, a face zgomot; deci, numele de Zăbala vine de la zgomotul ce-l face cursul năvalnic al apelor sale.

Zăbalei îi sunt atribuite numeroase cursuri. Majoritatea acestora se desfășoară pe dreapta văii, astfel că bazinul propriu al râului înregistrează o evidentă asimetrie (prof. Florin Roman).

De o impresionantă frumusețe sunt renumitele Căldări sau Cascada Zăbalei, aflată între cele două Zârne, loc ce pune în evidență o captare mai veche a unui râu ce curgea în trecut pe actualul traseu al Zârnei Mici și Zăbalei superioare și în albia căruia, ceva mai ridicată, a pătruns făcând un unghi de 90 de grade, regresiv, Zăbala medie și inferioară.

Pâraiele, care au apă doar temporar, ce udă teritoriul comunei vărsându-se apoi în Zăbala, sunt: *Bercăreasca* - mic pârliaș ce curge prin satul Nerejul Mic; *Chinul* - pârlu care străbate satul Nerejul Mic; *Cremenea* - străbate comuna și se varsă în râu cel mare; *Drăguțoiul*; *Guzei*; *Hanganu*; *Hurjuil*; *Lapoșul*; *Monteorul*; *Nerejul* - pârlu ce izvorăște din Poiana Ascunsă și se varsă în Dejul, pe partea dreaptă a râului; *Roibului* etc.

Nerejul Mic - pârliaș format prin adunarea pârlaielor de pe Ursa și dealul Nereju Mic; desparte câmpia Nerejului Mic de Ursa și după ce se unește în partea dreaptă cu pârliașul Bercăiasca, se varsă în Zăbala, lângă cătunul Berzari; *Pârlul Pinului*; *Pârlul Vulturului*; *Valea Boului*; *Zbârna*.

Apa subterană se află la mică adâncime - 4-8 m în puțuri și 1-4 m în zonele de versant. Frecvent pe versanți apar izvoare.

În subsolul comunei se află bogate izvoare de ape alcaline.

Flora

Întreaga zonă a Țării Vrancei cuprinde o diversitate mare de plante și animale.

În arealul formațiunii silvestre se disting două etaje: unul inferior, cu arborete de amestec (foioase și rășinoase) și unul superior, alcătuit din rășinoase (conifere).

Pădurile de amestec (mixte) ocupă, îndeosebi, jumătatea răsăriteană a Munților Vrancei (cu altitudini medii sub 1.500 m) și preferă versanții sudici, participarea speciilor de conifere fiind subordonată (în cazul expoziției însorite) arborilor ca frunza căzătoare. Dintre speciile de foioase se face remarcat fagul (*Fagus silvatica*), constituind pe alocuri arborete pure. El se asociază cu paltin (*Acer poxtanoides*), carpen (*Carpinus betulus*), frasin (*Frasinus excelsior*), mesteacăn (*Betula pendula*) și mai rar gorun (*Quercus petraea*), ulm de munte (*Ulmus glabra*) ori anin (*Alnus viridis*, *A. glutinosa*, *A. inrcana*), acesta din urmă întâlnindu-se pe fundul văilor până în etajul rășinoaselor.

Pădurile de conifere urcă până în vecinătatea celor mai înalte vârfuri, acoperind, cu predilecție, jumătatea apuseană a zonei montane, precum și versanții cu expoziție nordică, rolurile principale în compoziția lor revenind molidului (*Pecea boies*) și bradului (*Abies alba*); secundar, se asociază pinul silvestru (*Pinus sylvestris*). Pe suprafețe insulare se dezvoltă molidișuri pure, brădete sau pinete. Codri propriu-ziși de molid se întâlnesc în cuprinsul văilor Putna, Zăbala, Bâsca Mare, Bâsca Mică, Năruja, Mișina și altele.

Pajiștile montane (sau “*golurile*”), sunt foarte dispersate. În majoritate, ele sunt o consecință a substituirii pădurilor pe cale antropică, ceea ce face ca numeroase suprafețe să se întâlnească în interiorul arealului vegetației silvestre. Cele spontane, reduse și sporadice, caracterizează mai cu seamă vârfurile Goru, Lăcăuți, Giurgiu, Pietrosu și Zboina Frumoasă.

Vegetația specifică pajiștilor montane o reprezintă asociațiile de: țăpoșică (*Nardus stricta*), păiuș (*Festuca rubra*, *F. supina*), trestioară

(*Calamagostis arundinacea*), firuță (*Poa violacea*), la care se adaugă afin (*Vaccinium myrtillus*), merișor (*Vaccinium vitis-idaea*), iarbă neagră (*Cailuna vulgaris*) și pe alocuri ienupăr (*Juniperus communis*) alcătuind întinse “covoare” pe culmile muntoase din partea apuseană a zonei. În jurul stânelor, mai apar ștevia (*Rumex alpinus*) și stirigoaia (*Veratrum album*), iar în locurile mai umede cresc rogozuri (*Carex alba* c. *distans*, *C. flacca*), brusturele caprei (*Telechia speciosa*) și alte specii hidrofile.

Deși întârziată, primăvara aduce în pajiștile munților și în poieni brebenei (*Corydalis solida*), toporași (*Viola bielziana*, *V. bicolor*), crucea voinicului (*Hepatica transsilvanica*) etc. Notabilă este prezența, de altfel singulară, pe vârful Goru (1.785 m), a jneapănului (*Pinus mugo*), introducând astfel în Vrancea ceva din ambianța pajiștilor alpine. Probabil că, odinioară, jnepenișurile erau mai extinse în munții vrânceni mai înalți.

Referindu-ne strict la arealul comunei Nereju, vom remarca faptul că o mare parte a teritoriului acesteia peste 51% intră în categoria pădurilor. Aici predomină fagul, bradul, paltinul de munte, ulmul de munte, plopul de munte, mestecănul și salcia căprească, printre care se întâlnesc arbuști ca alunul, păducelul, vonicerul, călinul, zmeurul, socul, cununița etc.

Stratul ierbos al acestor păduri este alcătuit din vinariță, colțișor, păiuș de pădure, trestie de pădure, horști și afini. Pe poienile și pajiștile din această zonă se mai întâlnesc iarba câmpului, târsa, trifoiul, fragul, ghizdeiul etc.

În zona altitudinilor mai înalte (800-1.200 m), în regiunea Năruja, Paltin, Nereju pajiștile sunt alcătuite din formația de *Agrostis tenuis* cu diverse specii montane, ca păiușul roșu, pieptănărița, păiușul de livezi etc.

În zona mai joasă a comunei se întâlnesc gorunul, paltinul, carpenul, păducelul, cornul, sângerul, scumpia și chiar mestecănul, în special în bazinul Zăbalei - la Nereju. În afară de scumpie, mai pot fi menționate modreanul, stejarul brumăriu și ceva fag.

Dintre ierburi, în zona mai joasă, menționăm iarba câmpului, păiușul stepic, păiușul oilor, pirul târător etc.

Fânețele din zonă au o proporție mai redusă de graminee (40-60%) și mai mare de leguminoase (15-25%), dând producții până la 15.000 kg masă verde/ha, cum se întâlnește la Vidra, Nereju, Negrilești etc.

În general, aproape toate pajiștile din subzona gorunetelor, făgetelor și șleaurilor de deal sun invadate, pe suprafețe mari, de tufărișuri și buruieni, constituite din cătină, păducel, porumbur etc.

Ca plante de cultură, se întâlnesc: secara, ovăzul, lucerna, trifoiul, cartoful - care se găsesc în condiții optime de dezvoltare. După acestea, se poate menționa porumbul pe solurile aluvionare. Dintre pomi, predomină prunul, apoi merii, perii și nucul - pe terase.

Pe teritoriul comunei sunt numeroase ravene acoperite cu salcâm, care se dezvoltă foarte bine aici.

Fauna

Aceasta este constituită dintr-o mare bogăție și diversitate de specii. Apele rezezi și limpezi sunt mediul propice ihtiofaunei, reprezentate prin păstrăv (*Salmo trutta fario*), mreană (*Barbus barbus*), boiștean (*Phoxinus phoxinus*), clean (*Leuciscus cephalus*) și scoabar (*Chondrostoma nasus*). Pădurile adăpostesc o ornitofaună foarte variată. La limita lor superioară întâlnim mediul cocoșului de munte (*Tetrao urogalus*), ierunței (*Tetrastes bonasia*), acvilei de stâncă (*Aquila chrysaetos*) și acvilei țipătoare (*Aquila pomarina*); mai jos, în crengărișul codrilor, pe liziere și în poieni, trăiesc buha (*Bubo bubo*), huhurezul mic (*Stix aluco*), ciuful de pădure (*Asio otus*), corbul (*Corvus corax*), mierla gulerată (*Turdus torquatus*), ciocănitoarea neagră (*Dryocopus martius*), ciocănitoarea verde (*Picus viridis*), gaița (*Garrulus glandarius*), diverse specii de pițigoi (*Parus caeruleus*, *P. major*) etc., aproape toate, exceptând gaița, fiind ocrotite de lege și declarate monumente ale naturii.

Pădurile sunt populate însă și de numeroase mamifere, unele specii de carnivore sau rozătoare având mare importanță cinegetică. Dintre toate aceste vietăți, cerbul (*Cervus elaphus*) se bucură de cea mai mare admirație. Arealul său de răspândire ocupă întreaga zonă muntoasă, preferând locurile mai retrase și liniștite. În același spațiu trăiesc ursul (*Ursus arctos*), mistrețul (*Sus scrofa*), râsul (*Lynx lynx*), jderul (*Martes foina*) și lupul (*Canis lupus*). Masivele mijlocii și joase adăpostesc vulpea (*Vulpes vulpes*), viezurele (*Meles meles*), pisica sălbatică (*Felis silvestris*), iepurele comun (*Lepus europeus*), chiar și iepurele de vizuină (*Oryctologus cuniculus*) și capra roșie (*Capreolus capreolus*).

De aproape două decenii, fauna Munților Vrancei s-a îmbogățit cu “*antilopa Carpaților*”. Aduse din Retezat, Bucegi și Făgăraș, exemplarele de capră neagră (*Rupicapra rupicapra*), căci despre această specie este vorba, s-au acomodat ușor și au prosperat, fiind astăzi

întâlnite în mai tot cuprinsul văii Tișiței. Evident, regimul lor de ocrotire este valabil și pe teritoriul vrâncean.

Dar, în intimitatea ei, viața acestui înveliș se deapănă cu pulsații mai mult ori mai puțin vioaie, iar celor ce și-o apropie surprinde adesea secvențe tulburătoare. De pildă, la vremea primelor culori violacee a brândușelor și înaintea zorilor, cocoșii de munte devin tot mai curtenitori cu “*gotcile*” lor, și-și slobozesc îndelung “*toaca*” pliscurilor ușor încovoiate. Abia atunci pădurile de sub cele mai îndrăznețe vârfuri încearcă să-și lepede tăcerea rece: începe “*rotitul*” ... Mai târziu, la vremea cromaticii exuberante a frunzișului, resemnat parcă pentru drumul către eternitate, codrii clocotesc de mugetele cerbilor. Începe “*boncănitul*”, magnificul spectacol din singurătatea muntelui, ce nu poate fi altfel decât pe măsura mândriei inegalabile a acestei bogății vii carpatine.

Fauna montană

Acest areal din teritoriul administrative al comunei pe lângă altitudinile mari, morfologia specifică și vegetația tipică cuprinde diferite specii de animale a căror arie de răspândire este foarte largă, printre acestea se numără: Cerbul comun (*Corvus elaphus*), căpriorul (*Capreolus capreolus*), capra neagră (*Rupicapra rupicapra*), râs (*Lynx lynx*), pisică sălbatică (*Felis silvestris*), viezure, ursul (*Ursus arctos*), mistrețul (*Sus scrofa*), lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Vulpes vulpes*), veverița (*Sciurus vulgaris*), jdeulr de copac (*Martes martes*), șoarecele vârgat (*Sicista betulina*), șoarecele gulerat (*Apodemus flavicolis*), iar vara pătrund din etajul inferior iepuri, ș.a. Melcii întâlniți în etajul boreal sunt *Vitrea diaphana*, *Retinella pura*, *Oxychilus plaber*. Păsări: cocoșul de munte (*Tetrao uragallus*), cocoșul de mesteacăn (*Lyrurus tetrix*), fâsa de munte (*Anthus spinoletta*), brumărița (*Prunella colaris*), acvila de munte (*Aquila chysaetos*), corbul (*Corvus corax*) ciocănitoarea cu trei degete (*Picoides trdactylus*), ciocănitoarea neagră (*Dryocopus martius*), pitulicele, mierlele pătrund din etajul inferior. Târâtoare și branhiopode: salamandra (*Salamdra salamandra*), broasca

roșie de munte (*Rana temporaria*), vipera (*Vipera berus*), șarpele orb (*Anguis fragilis*).

Fauna de deal

Speciile de animale răspândite în aria zonei sunt: mistrețul (*Sus scrofa*), căpriorul (*Capreolus capreolus*), vulpe (*Vulpes vulpes*), jder de copac (*Martes martes*), șoarecele gulerat (*Apodemus flavicolis*), veverița (*Sciurus vulgaris*), jderul de piatră (*Martes foina*), pâșul (*Glis glis*). Păsări: lăstunul mare sudic (*Alpus melba*), potârnichea (*Perdix perdix*), ciocănitoarea sură (*Picus canus*), gaița (*Garrulus glandarius*), mierla (*Merula*), ciocârlia de pădure (*Lulula arborea*), pițigoi (*Aegythalos caudatus*), cinteaza (*Fringila coelebs*), ierunca (*Tetrastes bonasia*), șorecarul (*Buteo buteo*), buha (*Bubo bubo*), măcăleandru (*Erithacus rubecula*), ciocănitoarea mare (*Dentrocopos majos*), pițigoiul mare (*Parus major*), pitulicea sfârâietoare (*Phylloscopus sibilatrix*), Uliul păsărar (*Accipiter nisus*), porumbelul de scorbură (*Columba oenas*), porumbelul gulerat (*Columba palumbus*), codbatura (*Motacilla alba*), codobatura galbenă (*Motacilla flava*), porumbeii sălbatici (*Columba palumbus*, *Columba oenas*) și turtureaua (*Streptopelia turtur*), graur (*Sturnus vulgaris*), mierla (*Turdus merula*), stâncuța (*Corvus monedula*), privighetoarea neagră (*Sylvia atricapilla*), privighetoarea roșie (*Luscinia megarhynchos*), ciocănitoarea sură (*Picus canus*), pițigoiul de livadă (*Parus lugubris*), gaița (*Garrulus glandarius*) etc.

Răpitoarele cu pene specifice dealurilor piemontane sunt, în primul rând, gaia roșie (*Milvus milvus*), oaspete de vară, uliul porumbar (*Accipiter gentilis*) și viesparul (*Pernis apivorus*).

Dintre mamifere reținem: pâșul de stejar sau de ghindă (*Eliomys quercinus*), pâșul cu coadă stufoasă (*Dryomys nitedula*).

Fauna cinegetică

Vânatul principal îl constituie următoarele specii: cerbul comun, căpriorul, capra neagră, ursul, mistrețul, cocoșul de munte, lup, râs, pisică sălbatică, viezure, vulpe, jder de copac.

Riscurile de Mediu

Riscurile de mediu sunt reprezentate de presiunile exercitate asupra: resurselor de apă, stării de calitate a aerului, a solului, pădurilor, biodiversității, deșeurilor.

Gestionarea și eliminarea deșeurilor pune presiuni asupra mediului și sănătății umane, prin emisiile de poluanți și consumului de energie sau terenuri. Deșeurile sunt o resursă potențială, deoarece mai multe fluxuri de deșeuri reprezintă materiale care pot fi refolosite, reciclate sau recuperate.

La nivelul județului Vrancea s-au manifestat situații de urgență generate de riscuri naturale, a căror consecințe au afectat grav în ultimii ani infrastructura și mediul înconjurător, producând pagube însemnate.

Au fost identificate următoarele riscuri naturale:

Inundații și fenomene meteorologice periculoase

La nivelul județului Vrancea inundațiile sunt de regulă provocate de revărsări naturale ale unor cursuri de apă, datorate creșterii debitelor provenite din precipitații și/sau după topirea stratului de zăpadă sau a blocajelor cauzate de infrastructura insuficientă a secțiunilor de scurgere a podurilor și podețelor, blocaje produse de ghețuri sau de plutitori (deșeuri și material lemnos), alunecări de teren, precum și inundații datorate scurgerilor de pe versanți, de scurgeri ale apelor pluviale, precum și datorate unor incendii, accidente sau avarii la construcțiile hidrotehnice.

Fenomenele meteorologice periculoase sunt reprezentate la nivelul județului Vrancea de ploi torențiale, ninsori abundente, furtuni și viscole, depuneri de gheață, chiciură, polei, înghețuri timpurii sau târzii, caniculă, grindină și secetă.

Sunt expuse direct sau indirect acestui tip de risc: viața oamenilor și bunurile acestora, flora și fauna, obiectivele sociale, culturale, administrative și de patrimoniu, infrastructura de transport și de servicii comunitare (rutier, feroviar, electric, de gaze, apă canalizare, etc) și capacitățile productive ale mediului privat.

Fenomenele meteo extreme posibile la nivelul județului Vrancea, se împart, în funcție de anotimpul specific, după cum urmează:

- vijelii, oraje, grindină, valurile de căldură, averse de ploaie sau ploi torențiale cu cantități însemnate de precipitații în anotimpurile calde;
- înghețurile târzii sau timpurii, temperaturi foarte scăzute, ceață, polei, viscole, cantități însemnate de precipitații sub formă de ninsoare cu strat consistent de zăpadă.

Incendii de pădure

În trecut, cauzele apariției incendiilor de pădure erau legate de nesupravegherea unui foc aprins sau de acțiunea unor fenomene atmosferice.

Astăzi, însă, aceste cauze s-au diversificat într-o mare măsură.

Factorii naturali de risc la incendii de pădure, predominanți în județul Vrancea sunt: clima, presiunea atmosferică și curenții de aer, relieful.

- Factorul climatic (temperaturi ridicate și secetă) poate influența semnificativ numărul de incendii, fiind mai ridicat în anii secetoși și caniculari. Umiditatea excesivă ajută la reducerea vitezei de ardere spre deosebire de uscăciunea ridicată, care are un efect total opus.
- Curenții de aer prezenți în zona montană, locul predominant al pădurilor din județul Vrancea, au caracter permanent crescând alimentarea arderii cu oxigen, și totodată viteza de ardere.

- Relieful influențează riscul de incendiu, în sensul propagării acestuia, prin implicațiile pe care le are asupra curenților de aer, iar prin poziționarea arboretului în pantă conduce la o propagare rapidă a incendiului pe înălțime, coroborat cu posibilitățile limitate de intervenție pentru oameni și tehnică.

Factorii antropici de risc la incendii de pădure, predominanți în județul Vrancea sunt forma și tipul de proprietate sau administrare a pădurii, activitatea umană în zona fondului silvic (rețeaua de drumuri, liniile electrice de medie și înaltă tensiune, activitatea de exploatare a fondului forestier, activitatea turistică, construcțiile de cult, profilul psiho-social al populației și starea economică a acesteia).

Fenomene distructive de origine geologică

Cutremure

Ca urmare a condițiilor geografice și geologice în județul Vrancea există pericolul manifestării acțiunilor distructive a cutremurelor de pământ, de magnitudine mare.

Mișcarea seismică este însoțită de regulă de apariția unor alunecări de teren, lichefierii și tasări ale terenului. În municipiul Focșani și în celelalte orașe s-au format zone cu risc ridicat de inundații, în aval de Barajul CHE Berești (județul Bacău), Barajul CHE Călimănești și Barajul CHE Movileni, prin avarierea acestor baraje ca urmare a acțiunii mișcării seismice.

Riscul seismic este definit ca probabilitatea de apariție a unui cutremur de pământ care ar putea provoca avarii importante ale clădirilor, într-o anumită perioadă de timp, cutremur însoțit de apariția unor distrugerii, pierderi, pagube și dereglări ale activității economice și sociale, pe teritoriul județului Vrancea.

Riscul seismic în zona epicentrală Vrancea, care ar afecta județul Vrancea, evaluat conform unor analize statistice, arată că, în această zonă, există probabilitate de producere a unor mișcări seismice majore, cu magnitudine maximă 7,5 odată la 200 de ani.

În urma analizei condițiilor seismo-tectonice ale zonei epicentrală Vrancea, se pot concluziona următoarele:

- activitatea seismică în zona Vrancea este dominată de cutremure de pământ de adâncime intermediară / subcrustale cu focarul (hipocentrul) la adâncimi între 70 și 170 km (cele mai frecvente seisme având hipocentrul în intervalul de adâncime 90-150 km). Zona seismică este o zonă activă și persistentă, cutremurele de pământ având un caracter specific.
- în zona Vrancea există și focare seismice care produc cutremure de pământ normale / intracrustale, cu hipocentrul la adâncimi mai mici de 60 de km, generate sporadic, nedepășind magnitudinea de 5,6.

Pericolul major pentru județul Vrancea îl reprezintă seismele de adâncime intermediară, în zona epicentrală Vrancea, având adâncimea focarului de regulă între 90 km și 150 km, magnitudine maximă așteptată de 7,5 și o succesiune sistematică de 50-92 seisme/secol.

Zone de risc la cutremur de pământ:

- Zona epicentrală Vrancea
- Coordonatele:
 - Latitudine nordică = $45^{\circ}24' - 46^{\circ}0'$
 - Longitudine estică = $26^{\circ}12' - 27^{\circ}24'$
- Distribuția epicentrală pe o suprafață de aproximativ 5500 km² (95 x 58 km)

Regiunea seismologică Vrancea este determinantă pentru seismicitatea teritoriului României și este considerată cea mai activă provincie pentru cutremure subcrustale din Europa. Răspândirea focarelor de cutremure pune în evidență existența a două zone:

- Trunchiul Vrâncioaia – Tulnici – Soveja, unde se produc cutremurele sub-crustale puternice, zonă legată de curbura arcului carpatic;
- Regiunea de câmpie dintre Râmnicu Sărat, Mărașești și Tecuci, cu cutremure mai puțin adânci.

Gradul de seismicitate al comunei Nereju este de 8.

Alunecările de teren

Riscul alunecărilor de teren este definit ca probabilitatea de deplasare lentă sau rapidă a unor părți de versanți prin fenomene geodinamice datorate acțiunii apelor subterane, modificărilor fizico-mecanice ale solului sau șocurilor mișcărilor seismice. Ca urmare, în localitățile din zonă pot apărea distrugerii ale construcțiilor, pierderi umane și dereglarea activităților economico-sociale în zona de dezastru.

Soluri cu risc de declanșare a alunecărilor de teren:

- 493,78 ha., 10,14% - terenuri cu eroziune moderat – puternică, cu risc ridicat de activare a alunecărilor de teren;
- 633,42 ha., 13,01% - terenuri instabile afectate de eroziune puternică – excesivă asociată cu ravenări și alunecări de teren active, torenți, izvoare de coastă;
- 1.601,70 ha., 32,89% - terenuri instabile cu risc ridicat de alunecări de teren, surpări, prăbușiri.

Lichefierile și tasările se produc, de regulă, în zonele de depozite afânate și/sau de materiale necoezive care au umiditate redusă.

Apariția lichefierilor și tasărilor este posibilă în județul Vrancea datorită următorilor factori:

- valoarea mare a accelerației maxim induse în teren și durata mare a mișcării seismice;
- componența solului în județul Vrancea, municipiul Focșani și alte localități urbane;

- se consideră că pot fi lichefiate straturi de prafuri nisipoase, nisipuri prăfoase, nisipuri, nisipuri cu pietriș, nisipuri argiloase și unele categorii de argile prăfoase;
- starea de saturare și starea de umiditate - lichefierile sunt posibile numai în straturi cu depozitare saturate;
- permeabilitatea redusă a straturilor favorizează lichefierea.

Tasările terenului sunt posibil a se produce în straturi similare și/sau în zonele vechi ale albiei râului Năruja și a celor mlăștinoase desecate, în special în prezența încărcărilor suplimentare datorate clădirilor și altor construcții.

Lichefierile și tasările vor amplifica urmările acțiunii seismice asupra construcțiilor.

Contribuția acestor fenomene asociate poate spori cu 20-30% efectele distructive cu atât mai mult cu cât mișcarea seismică este de lungă durată.

Resursele

Resursele naturale prezente pe teritoriul Țării Vrancei, sunt destul de variate, dar valorificarea lor industrială este deficitară.

Principalele resurse sunt cele de origine vegetală, și agricolă, dar nu lipsesc nici anumite resurse ale subsolului. Cele mai importante resurse sunt localizate în aria dealurilor subcarpatice și sunt reprezentate de: sare – neexploată industrial, materiale de construcții - în special agregate minerale (pietrișuri, nisipuri), argile pentru ceramică, izvoare minerale (valorificate local) și în cantități mai reduse petrol și gaze naturale.

Exceptând pietrișurile și nisipurile exploatare în cantități însemnate din sectoarele inferioare ale arterelor hidrografice majore, celelalte tipuri de resurse au fost semnalate ca prezente pe teritoriul județului, însă cantitățile în care se regăsesc aceste resurse în majoritatea cazurilor nu justifică activități economice.

Vegetația forestieră acoperă 37,33% (181,3 mii ha) din suprafața județului și se situează printre resursele naturale importante.

Pe teritoriul comunei Nereju, în subsol, se regăsesc mari cantități de sare dar și izvoare sulfuroase, care nu sunt încă exploatare cum ar trebui.

De asemenea, subsolul terenului aparținând comunei este bogat și în zăcămintele de petrol și marmură neagră.

ANALIZA SWOT – DATE GEOGRAFICE

Puncte tari	Puncte slabe
○ <i>Areal montan cu caractere distincte</i> ○ <i>Prezența resurselor de apă permanente</i>	○ <i>Extensia terenurilor degradate</i> ○ <i>Suprafețe mari defrișate prin exploatare forestiere</i> ○ <i>Lipsa unui program consolidat de evidență și întreținere a fondului cinegetic</i> ○ <i>Lipsa reperelor geografice prinse într-un atlas sau ghid de turism</i> ○ <i>Alunecări de teren cauze în principal de exploatarea excesivă a suprafețelor de pădure</i> ○ <i>resurse nu pot fi exploatare datorită condițiilor specifice de relief și randamentului scăzut pe care l-ar presupune investițiile în extragerea lor</i> ○ <i>Zonă relativ izolată față de principalele căi de comunicație (rutiere sau feroviare)</i>
Oportunități	Amenințări
○ <i>Reabilitarea terenurilor degradate și reîmpăduriri</i>	○ <i>Seismicitatea zonei</i>

OBIECTIVE TURISTICE

Comuna Nereju are un potențialului turistic determinat de particularitățile peisagistice.

Pe raza administrativ-teritorială a comunei Nereju există două arii protejate: ***Căldările Zăbalei și Sindrilița.***

Căldările Zăbalei

Figură 13 - Căldărilor Zăbalei

Figură 14 - Căldărilor Zăbalei

Descriere geografică

⁷Aria naturală protejată ROSCI0018 Căldările Zăbalei împreună cu aria naturală protejată 2810. Căldările Zăbalei – Zârna Mică – Răoaza se află într-o zonă sălbatică din vecinătatea limitei de sud-vest a județului Vrancea, în sectorul sudic al Munților Vrancei, în apropierea ariilor naturale protejate ROSCI0228 Șindrilița și ROSCI0023 Cascada Mișina, de-a lungul râului Zăbala, accesul făcându-se pe drumul forestier ce pornește din localitatea Brădăcești, comuna Nereju, pe o lungime de 7 km. Situl are o suprafață de 388 ha, se află pe teritoriul administrativ al comunei Nereju și este considerat un coridor ecologic important, de tipul stepping stone.

Denumirea sitului vine de la fenomenul prin care apa străbate un sector compact de gresii de duritate ridicată în care sculptează căldările sau marmitele de evorsiune de fund ori laterale, ce rămân suspendate față de albia râului. Aria protejată **Căldările Zăbalei** este situată în zona de confluență a râului Zăbala cu pârâul Zârna. Este arie protejată de tip mixt conservând elemente de hidrogeomorfologice, faunistice, floristice, forestiere și de peisaj.

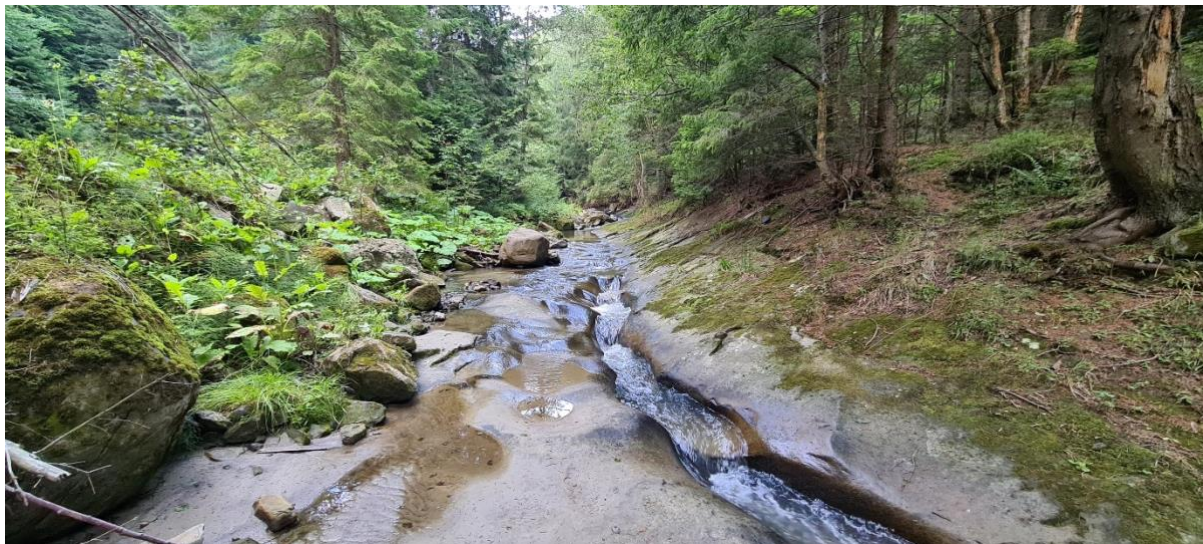
Rezervația naturală Căldările Zăbalei este sit Natura 2000 desemnat ca zonă cu rol de coridor ecologic în cadrul rețelei ecologice locale de protecție a carnivorelor mari din județul Vrancea.

Limita de nord: se suprapune unui sector al albiei Zăbalei orientându-se pe versantul stâng al văii până în culmea interfluviului urmând să reintersecteze albia râului Zăbala în punctul de confluență cu Pr. Zârna Mică. Din acest punct limita urmează în aval Zăbala aproximativ 500 de metri, până la piciorul unei culmi secundare a Dealului Coastei (1.122 m.).

Limita de est: se suprapune unei culmi secundare ce se desprinde către nord-vest din Dealul Coastei, până la 950 m, de unde se orientează către sud vest, spre albia Zârnei Mici și în continuare pe versantul ei stâng până cca. 1.100 m.

⁷ <http://caldarilezabalei.ocolulsilvicnarujia.ro/despre-aria-protejata/descriere-geografica/>

Limita de vest: urmărește interfluviul dintre Zârna Mică și Pârâul lui Lică, sectoare ale văii Gogoanelor și Zârna Mare până la confluența cu Zăbala, Culmea Mândruței și Culmea Pârâului Mic.

Figură 15 - Căldările Zăbalei

Din punctul de vedere al geologiei, întregul sit se suprapune peste arealul flișului Carpaților de Curbură, asemănător Carpaților Orientali (cu o structură geologică formată prin alternarea de gresii, marne și argile), la care se adaugă flișul bituminos, fracturat în falii, dintre care cea mai importantă, Zăbala, se continuă cu falia Focșani – Nămolosa – Galați – Tulcea. Toate aceste caracteristici se traduc printr-un peisaj cu linii domoale ale culmilor și pante de 20-30°. În plus, aria protejată se suprapune și peste zona cu activitate seismică maximă a Vrancei, originea cutremurelor fiind în principal tectonică, iar adâncimea epicentrelor (majoritatea concentrate la nord de Zăbala) fiind situată între 70-80 km și 170-200 km, cu magnitudini maxime de 7,5 grade Richter (26 octombrie 1802).

Solurile cele mai răspândite în regiunea Munților Vrancei sunt cambisolurile, soluri brun-acide, de aceea vegetația este în principal de păduri de fag cu amestec de conifere în zonele mai joase și păduri de conifere în zonele mai înalte (peste 1.400 m).

În ceea ce privește hidrologia, rocile care formează această regiune muntoasă sunt dure sau semi-dure și din această cauză sunt slab permeabile, cu infiltrație redusă, astfel că precipitațiile se scurg de pe versanți și contribuie la alimentarea râurilor. Principala arteră hidrografică este râul Zăbala, care izvorăște din versantul sudic al muntelui Arișoaia și parcurge o distanță de 65 km până la vărsarea în râul Putna, aproape de localitatea Prisaca. Străbate Parcul Natural Putna Vrancea, ROSCI0018 Căldările Zăbalei și ROSCI0228 Șindrilița, iar în zona la Căldări se unește cu afluentul său, Zârna Mică. De asemenea, apele subterane din zonă sunt caracterizate prin debite bogate și constante, în unele zone transformându-se în ape minerale, îmbogățite cu săruri de concentrație 0,5 g/l. Datorită impermeabilității rocilor și a prezenței văilor adânci sub formă de chei, viiturile se pot transforma în dezastre, aceste fenomene fiind frecvente mai ales în perioada de primăvară, când peste stratul de zăpadă aflat în topire se adaugă cantități importante de precipitații.

Zonei îi este specific climatul montan de tipul culmilor și masivelor muntoase joase, cu temperaturi mai scăzute, umiditate ridicată și cantități bogate de precipitații, perioade prelungite de îngheț și brumă, inversiuni de temperatură frecvente și fenomene meteorologice periculoase. O trăsătură importantă a climatului este și prezența fenomenului de foehn, generat de încălzirea maselor de aer rece care coboară forțat pe direcția vest-est, pe culmile estice ale masivului muntos.

Faună:

Canis lupus – lup – specie prioritară la nivelul Uniunii Europene, lupul este unul dintre cei mai eficienți prădători. Este un carnivor mare, asemănător câinelui domestic care vânează solitar sau în haită. Lungimea corpului este cuprinsă între 100-145 cm, greutatea 30-35 kg femela și 35-45 kg masculul, cu maximul până la 75 kg. Înălțimea la greabăn ajunge la 70-80 cm. Blana lupului este gri-gălbuie, cu pete mari negre dorsal și pe coadă. Prada este constituită din cervide, iepuri,

mistreți, rozătoare, iar uneori animale domestice. Vânează pe suprafețe mari și depinde de concentrațiile numerice ale prăzii. Din această cauză, pot apărea fluctuații în densitatea și efectivele membrilor haitei.

Lutra lutra – vidra – este un animal dependent de apă, hrănindu-se cu specii acvatice: pești, crustacee, amfibieni etc. Este un animal nocturn și solitar la care teritoriul unui mascul se poate întinde peste teritoriul mai multor femele. Este cel mai mare mustelid din România, cu ușor dimorfism sexual, femela fiind mai mică decât masculul. Blana este deasă și adaptată mediului acvatic și temperaturilor scăzute. Culoarea blănii este maro închisă pe cap, spate și laturile corpului și mai deschisă în rest. Picioarele sunt scurte, dar late și se termină cu 5 degete unite printr-o membrană interdigitală.

Ursus arctos – urs – este cel mai mare carnivor terestru din Europa, cu lungimea corpului care poate ajunge la 235 cm în cazul masculului și 200 cm în cazul femelei. Greutatea este cuprinsă între 60-250 kg. Urșii sunt de obicei solitari, mai puțin în cazul femelelor cu pui sau în perioada de împerechere. Iarna hibernează, dar dacă sursa de hrană nu lipsește sau iernile sunt blânde, aceștia rămân activi. Este omnivor și deloc pretențios. Se hrănește cu animale moarte, cu animale sălbatice sau domestice vii, insecte mari, iar preponderent, în timpul sezonului cald, cu fructe de pădure, plante verzi, suculente, alune etc.

Lynx lynx – râs – cea mai mare felină sălbatică din Europa, dimensiunile ajung la 80-130 cm lungime, 60-75 cm înălțime la greabăn și cântărește între 16-38 kg, masculul fiind mai mare decât femela. Blana este portocalie, cu pete negre, iar urechile sunt mari și au un ciuf de păr de culoare neagră în vârf. Vârful cozii este închis la culoare. Râsul este solitar și preferă pădurile bătrâne, presărate cu stânci. Este nocturn și timid și nu tolerează prezența omului.

Lissotriton (Triturus) montandoni – triton carpatic – este endemic pentru Carpații Orientali și se găsește în România, Cehia, Polonia, Slovacia și Ucraina. Preferă bălțile permanente sau temporare, pârâuri curate, reci, ape lin curgătoare, mlaștini, lacuri etc. Altitudinea la care poate fi găsit este între 500 și 1900 m. Coloritul ventral este

galben, fără pete. Dorsal, femela are un desen reticulat brun pe fond galben-verzui. Masculul este brun-măsliniu cu pete mai închise. La limita părților ventral-dorsal apare o dungă cu puncte mici, distanțate. Masculul prezintă o creastă dorsală puțin înaltă și 2 tivituri laterale (în secțiune transversală, corpul capătă formă pătrată). Uneori, coada se termină cu un filament caudal asemănător celui prezent la *Triturus vulgaris ampelensis*. Perioada de reproducere începe în aprilie-mai și culminează cu jocul nupțial acvatic, apoi cu fecundarea internă a spermatoforului. Ponta se depune pe vegetația submersă în perioada mai-iunie. De multe ori, unii indivizi rămân în apă după depunerea ponte, iar dintre ei se găsesc și indivizi care ierneză în apă.

Figură 16 - Lissotriton (Triturus) montandoni – triton carpatic

Triturus cristatus – triton cu creastă – se găsește în cea mai mare parte a Europei, iar din România lipsește doar din Dobrogea și din Delta Dunării, unde este înlocuit de *Triturus dobrogicus* (fostul *Triturus cristatus dobrogicus*). Preferă bazinele stătătoare mai mari cu vegetație palustră bogată pe care tritonul le folosește ca să se ascundă. Ca altitudini, îl găsim între 100-1900 m. Coloritul este brun-închis și negru dorsal, pe flancuri cu multe puncte albe. Masculii în perioada de rut

prezintă o creastă dorsală înaltă, zimțată care se întinde din zona occipitală până în vârful cozii, lipsind doar în zona lombară. Ventral, au multe pete negre pe fond galben care lipsesc în zona gușii. Femelele nu au creastă. *Triturus cristatus* se găsește în apă între lunile martie-iunie, dar unele exemplare rămân tot timpul anului. Din iunie părăsește apa, dar rămâne în preajma ei și își desfășoară activitatea pe timp de noapte. Hibernează pe uscat. Femela depune între 60 și 200 de ouă pe plantele submerse sau care alcătuiesc substratul.

Figură 17 - Triturus cristatus – triton cu creastă

Cottus gobio – zglăvoc – este o specie care trăiește în râuri și pârauri de munte. Consumă nevertebrate, puiet și icre de pește (este răpitor bentofag). Stă adesea sub pietre. Talia este mică (8-10 cm), capul masiv și gura în vârful rostrului. Are 2 înotătoare dorsale inegale, unite printr-o punte. Nu prezintă solzi, iar culoarea caracteristică este brun măslinie, cu pete de culoare mai închisă. Este indicator al calității apei.

Figură 18 - Cottus gobio – zglăvok

Rosalia alpina – croitor alpin – este o insectă cu dimensiuni mari, 15-38 mm lungime, corp alungit, de culoare gri-albastră, cu pete negre, pe elitre și antenele lungi, care pot depăși lungimea corpului ajungând la 50-55 mm. Ciclul de viață durează 2-3 ani, femela depunând ouăle primăvara în scoarța arborilor. Larvele se dezvoltă în trunchi. Preferă fagul, dar se dezvoltă și în salcie, carpen, stejar, gorun, chiar și măr. Adulții sunt activi în zilele însorite, dar pot apărea și la crepuscul. Preferă pădurile bătrâne (cu diametrul trunchiurilor de peste 20 cm) uscate și însorite.

Figură 19 - Rosalia alpina – croitor alpin

Callimorpha quadripunctaria – fluture vărgat – este o specie nocturnă, cu dimensiunea aripilor de 40-60 mm. Aripile anterioare sunt negre și prezintă striuri transversale albe. Aripile posterioare sunt roșii și sunt marcate de pete negre-albăstrui. Prezintă dimorfism sexual, femelele având antenele glabre iar masculii antene păroase. Larvele fluturului trăiesc pe specii de rosaceae, platan, viță de vie, salcâm etc. Adultul apare în lunile iunie-august, dar apariția lui depinde și de temperatură și altitudine.

Floră

Aria protejată Căldările Zăbalei reprezintă o zonă montană (fragmentată de apele văii Zăbalei) încadrată în bioregiunea alpină a Munților Vrancei (grupare muntoasă a Carpaților de Curbură), ce conservă trei tipuri de habitate naturale (Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum, Păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum, Păduri dacice de fag (Symphyto-Fagion) și Fânețe montane) și adăpostește specii importante din flora lanțului carpatic al Orientalilor.

Habitat

Fânețe montane – sunt cele mai reprezentative tipuri de pajiști de pe teritoriul Carpaților și sunt reprezentate de o biodiversitate ridicată, caracterizată în principal prin numeroase specii de plante protejate de lege și nevertebrate.

Fânețele montane sunt cele mai răspândite tipuri de pajiști, prezente în tot lanțul carpatic (la peste 600 m altitudine), unde ocupă cele mai mari suprafețe și sunt reprezentate de o biodiversitate ridicată, caracterizată în principal prin numeroase specii de plante protejate prin lege și nevertebrate.

Specii caracteristice: *Trisetum flavescens*, *Cerastium holosteoides*, *Festuca rubra*, *Agrostis capillaris*, *Lotus corniculatus*, *Anthoxanthium odoratum* și *Luzula campestris*.

Suprafața ocupată în situl Căldările Zăbalei: 15%

Păduri de fag de tipul Luzulo-Fagetum – sunt păduri de făgete pure sau de făgete amestecate cu conifere și apar în etajul altitudinal 500-1400 m. Speciile din stratul ierbos sunt *Luzula luzuloides*, *Polytrichum juniperinum*, *Deschampsia flexuosa*, *Calamagrostis villosa*, *Vaccinium myrtillus* și *Hieracium rotundatum*.

Acest habitat grupează păduri de făgete pure sau de făgete amestecate cu conifere și este întâlnit în etajul altitudinal 500-1400 m, în toți Carpații românești. Aceste păduri sunt dezvoltate pe versanți mediu-puternic înclinați, cu diferite expoziții, creste și culmi.

Specii caracteristice: *Hieracium rotundatum*, speciile subaliantei *Calamagrostis* – *Fagion* (*Luzula luzuloides*, *Calamagrostis arundinacea*, *Veronica officinalis*, *Pteridium aquilinum*, *Blechnum spicant*), *Festuca drymeia*

Suprafața ocupată în situl Căldările Zăbalei: 20%

Păduri de tip Asperulo-Fagetum – Sunt păduri de *Fagus sylvatica*, *Fagus sylvatica* – *Abies alba* sau *Fagus sylvatica* – *Abies alba* – *Picea abies* care se dezvoltă pe soluri neutre cu humus de tip mull, cu un strat ierbos abundent și mai dezvoltat decât cel al habitatului 9110,

mai bogat în specii, caracterizat și prin apariția speciilor *Anemone nemorosa*, *Lamium galeobdolon*, *Galium odoratum*, *Melica uniflora* și specii de *Dentaria* spp.

Habitatul este reprezentat de pădurile de *Fagus sylvatica* și, în munții mai înalți, de *Fagus sylvatica*-*Abies alba* sau de *Fagus sylvatica*-*Abies alba*-*Picea abies* dezvoltate pe soluri neutre sau slab acide, cu humus de calitate (mull). Aceste păduri pot fi întâlnite atât la altitudini sub 700 m (pe versanți umbriți și văi, chiar pe versanți însoriți cu vechi alunecări), cât și la altitudini peste 700 m (pe versanți cu diferite înclinări și expoziții, culmi, platouri). Aceste păduri sunt caracterizate printr-o reprezentare masivă a speciilor aparținând grupurilor ecologice ale lui *Anemone nemorosa*, *Lamiastrum* (*Lamium*) *galeobdolon*, *Galium odoratum* și *Melica uniflora* și, la munte, diferitelor specii de *Dentaria*, formând un strat ierbos bogat în specii și abundent.

Specii caracteristice:

- Stratul arborilor este compus fie exclusiv din fag, fie din fag cu amestec redus de carpen, gorun, cireș, paltin de munte, sorb de câmp, ulm, frasin, tei pucios, iar în sud-vestul și vestul României sunt întâlnite și speciile de cer și gârniță.
- Stratul arbuștilor, cu dezvoltare variabilă, în funcție de acoperirea realizată de arboret, este compus din *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Evonymus europaeus*, *Staphylea pinnata*, *Cornus sanguinea*, *Sambucus nigra* etc.
- Stratul ierburilor și subarbuștilor, cu dezvoltare variabilă, conține specii din floră de mull (*Galium odoratum*, *Asarum europaeum*, *Stellaria holostea*, *Carex pilosa*, *Mercurialis perennis*, *Dentaria bulbifera*).

Suprafața ocupată în situl Căldările Zăbalei: 10%

Principala cale de acces către aria protejată este drumul forestier de-a lungul râului Zăbala, în continuarea drumului județean 205 D Focșani - Nereju - Brădăcești.

În cadrul ariei protejate, turismul este unul de drumeție, cu un număr relativ mic de turiști, fapt generat în principal de caracterul izolat al zonei, cea mai apropiată localitate aflându-se la o distanță de cca 20 km. Accesul se poate face fie pe 2 poteci marcate, fie pe drumul forestier Mișina (ce pornește din Nereju Mic și merge paralel cu valea Zăbalei), dar care este adesea impracticabil cu autoturismul.

Aria naturală Șindrilița

Descriere geografică

⁸Aria naturală a sitului de importanță comunitară ROSCI0228 Șindrilița se află într-o zonă sălbatică din partea vestică a județului Vrancea (aproape de limita cu județele Buzău și Covasna), pe teritoriul comunelor Nereju și Nistorești, în apropierea drumului județean DJ205D, care leagă satul Paltin de Nereju Mic.

Suprafața sitului este de 870 ha, iar pe teritoriul suprapus unui bazin forestier constituit din grohotișuri fosile acoperite de molidișuri și brădet se regăsește și zona numită de localnici „Șindrilița – Afinișul”, cu habitate bogate în fânețe și afinișuri compacte.

Din punctul de vedere al geologiei, întregul sit se suprapune peste arealul flișului Carpaților de Curbură, asemănător Carpaților Orientali (cu o structură geologică formată prin alternarea de gresii, marne și argile), la care se adaugă flișul bituminos, fracturat în falii, dintre care cea mai importantă, Zăbala, se continuă cu falia Focșani – Nămolosa – Galați – Tulcea. Toate aceste caracteristici se traduc printr-un peisaj cu linii domoale ale culmilor și pante de 20-30°. În plus, aria protejată se suprapune și peste zona cu activitate seismică maximă a Vrancei, originea cutremurelor fiind în principal tectonică, iar adâncimea epicentrelor fiind situată între 70-80 km și 170-200 km, cu magnitudini maxime de 7,5 grade Richter (26 octombrie 1802).

Solurile cele mai răspândite în regiunea Munților Vrancei sunt cambisolurile, soluri brun-acide, de aceea vegetația este în principal de

⁸ <http://sindrilita.ocolusilvicnarija.ro/despre-aria-protejata/descriere-geografica>

păduri de fag cu amestec de conifere în zonele mai joase și păduri de conifere în zonele mai înalte (peste 1.400 m).

În ceea ce privește hidrologia, rocile care formează această regiune muntoasă sunt dure sau semidure și din această cauză sunt slab permeabile, cu infiltrație redusă, astfel că precipitațiile se scurg de pe versanți și contribuie la alimentarea râurilor (principala arteră hidrografică fiind râul Zăbala). Din acest motiv, există riscul apariției viiturilor și a secetei, iar apele subterane sunt caracterizate prin debite bogate și constante, în unele zone transformându-se în ape minerale, îmbogățite cu săruri de concentrație 0,5 g/l.

Zonei îi este specific climatul montan de tipul culmilor și masivelor muntoase joase, cu temperaturi mai scăzute, umiditate ridicată și cantități bogate de precipitații, perioade prelungite de îngheț și brumă, inversiuni de temperatură frecvente și fenomene meteorologice periculoase.

Faună

Canis lupus – lup – specie prioritară la nivelul Uniunii Europene, lupul este unul dintre cei mai eficienți prădători, adesea vânând în haită. Este de dimensiunile unui câine mare și are coloritul gri-închis cu pete negre.

Ursus arctos – urs brun – este cel mai mare carnivor terestru din Europa, aduții având dimensiuni cuprinse între 180-235 cm de la vârful botului la baza cozii și greutate de până la 250 kg pentru masculi. Este o specie solitară, cu excepția perioadelor de creștere a puilor și de reproducere. Este specie prioritară.

Lynx lynx – râs – cea mai mare felină din România și Europa, cu efective destul de restrânse din cauza pierderii tot mai mare a zonelor sălbatice atât de necesare speciei. Dimensiunile ajung la 80-130 cm lungime de la vârful botului la baza cozii, 60-75 cm înălțime la nivelul greabănului și pot avea până la 38 kg greutate. Coloritul este portocaliu, cu pete negre, urechile sunt lungi și au un ciuf de păr de culoare neagră în vârf, iar coada este scurtă și are vârful de culoare neagră.

Lissotriton (Triturus) montandoni – triton carpatic – triton endemic pe teritoriul Carpaților Orientali și estul Carpaților Meridionali, preferă bălțile temporare sau permanente, curate și reci, iazurile și pâraiele lin curgătoare, de la 500 m până la 1800-2000 m ASL. Coloritul este în principal verde, cu dungi la nivelul capului și de-a lungul corpului mai închise la culoare. Specia prezintă dimorfism sexual în timpul coloritului nupțial, masculii prezetând o creastă mică și două tivituri laterale, pete alb-negre pe flancuri și ventral pe coadă.

Triturus cristatus – triton cu creastă – cea mai mare specie de triton de pe teritoriul Europei, este și cea mai periclitată. Are nevoie de bălți mari, cu vegetație submersă pentru a-i oferi protecție. Specia are în general colorit negru dorsal și galben cu pete negre ventral. Pe flancuri prezintă pete albe. Dimorfismul sexual se traduce în cazul tritonului cu creastă cu o creastă mare dorsal, care pleacă din zona occipitală și ajunge până în vârful cozii, lipsind din zona lombară.

Cottus gobio – zglăvoc – este o specie bentonică, prădătoare, care preferă pâraurile și râurile limpezi de munte. Lungimea corpului este relativ mică (8-10 cm), dar capul este masiv. Culoarea corpului este brun-măslinie, cu pete de culoare mai închisă. Nu are solzi.

Floră

Fânețe montane – sunt cele mai reprezentative tipuri de pajiști de pe teritoriul Carpaților și sunt reprezentate de o biodiversitate ridicată, caracterizată în principal prin numeroase specii de plante protejate de lege și nevertebrate.

Fânețele montane sunt cele mai răspândite tipuri de pajiști, prezente în tot lanțul carpatic (la peste 600 m altitudine), unde ocupă cele mai mari suprafețe și sunt reprezentate de o biodiversitate ridicată, caracterizată în principal prin numeroase specii de plante protejate prin lege și nevertebrate.

Specii caracteristice: Trisetum flavescens, Cerastium holosteoides, Festuca rubra, Agrostis capillaris, Lotus corniculatus, Anthoxanthium odoratum și Luzula campestris

Suprafața ocupată în situl Șindrilița: 3%

Păduri de fag de tipul Luzulo-Fagetum – sunt păduri de făgete pure sau de făgete amestecate cu conifere și apar în etajul altitudinal 500-1400 m. Speciile din stratul ierbos sunt *Luzula luzuloides*, *Polytrichum juniperinum*, *Deschampsia flexuosa*, *Calamagrostis villosa*, *Vaccinium myrtillus* și *Hieracium rotundatum*.

Acest habitat grupează păduri de făgete pure sau de făgete amestecate cu conifere și este întâlnit în etajul altitudinal 500-1.400 m, în toți Carpații românești. Aceste păduri sunt dezvoltate pe versanți mediu-puternic înclinați, cu diferite expoziții, creste și culmi.

Specii caracteristice: *Hieracium rotundatum*, speciile subaliantei *Calamagrostis* – *Fagion* (*Luzula luzuloides*, *Calamagrostis arundinacea*, *Veronica officinalis*, *Pteridium aquilinum*, *Blechnum spicant*), *Festuca drymeia*

Suprafața ocupată în situl Șindrilița: 30%

Păduri acidofile de molid *Picea abies* din etajul montan – Sunt pădurile de molid sau molid și brad din etajele înalte, montan superioare. Pădurile apar pe un substrat scheletic, de la altitudinea de 1000 m până la limita etajului subalpin, 1.850 m.

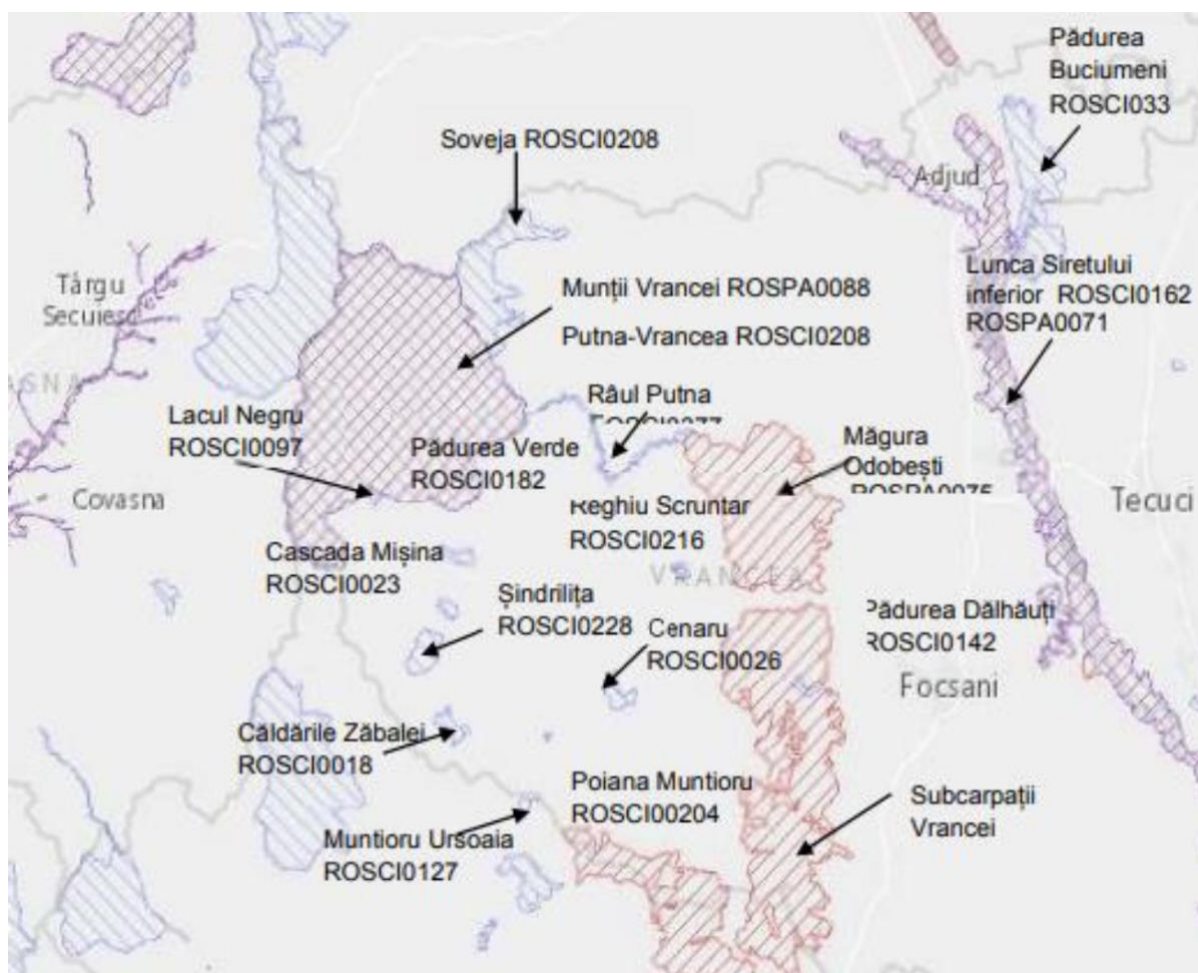
Habitatul este reprezentat de pădurile de molid sau molid și brad din etajele înalte, montan superioare. Pădurile apar pe un substrat scheletic, de la altitudinea de 1.000 m până la limita etajului subalpin, 1.850 m.

Specii caracteristice: *Soldanella hungarica* ssp. major, *Hieracium rotundatum*, speciile subaliantei *Soldanella*-*Picenion* (*Soldanella hungarica* ssp. major, *Silene heuffeli*), *Luzula sylvatica*

Suprafața ocupată în situl Șindrilița: 40%

Principală cale de acces este drumul forestier de-a lungul râului Zăbala, în continuarea drumului județean 205 D Focșani - Nereju - Brădăcești, la circa 7,5 km.

Datorită suprafeței relativ mare comparativ cu a altor arii naturale protejate din vecinătate și datorită diversității habitatelor și speciilor, situl are un bun potențial pentru a fi frecventat de toare categoriile de turiști: de tranzit, de circuit, sportivi și amatori de drumeții, culturali și ecoturști.

Tot acest cadru natural și cultural istoric invită orice turist să aibă o atitudine adecvată și să conștientizeze importanța protejării mediului natural, pentru a contribui la conservarea biodiversității ariei naturale.

Biserica cu hramul „Sfinții Voievozi”

În anul 1798, exista un protopop Pavel al Vrancei, care rânduiește pe preotul Ion Sântion să meargă la casa Sfântă la Nerej și să slujească

ce se cuvine preoților; același preot semna cu un an mai înainte Pavel protopop al Vrancei și al Putnei.

În anul 1830, în comuna Nereju *ființau două biserici din lemn*⁹. Conform Marelui Dicționar Geografic...¹⁰, în anul 1901, în comuna Nereju se aflau 2 biserici, una parohială, cu hramul Sf. Voievozi, în cătunul Nerejul Mic și a doua filială, cu hramul Sf. Voievozi, în cătunul Nereju Mare.

Biserica cu hramul „Sfinții Voievozi” - Biserica actuală cu hramul „Sfinții Voievozi”, construită din zid între anii 1975-1979, este o urmașă a altor biserici construite de locuitorii vremii. Deși nu există documente din care să reiasă oficial data construirii unui lăcaș de cult, în această parohie, după tradiția locului și dintr-un pomelnic întocmit de către fostul preot de aici, Toader Macovei, prima biserică ar fi fost construită în jurul anului 1725, ctitori fiind însăși familiile credincioșilor de atunci. Fiind construită pe podișul numit „Bolovanul”, iar lipsa apei obligând pe oameni să-și schimbe locuințele, biserica s-a năruit cu timpul, credincioșii și-au construit altă biserică, aproape de locul unde se află cea de astăzi. Biserica de atunci a fost construită din lemn, dar a fost distrusă ulterior de un incendiu.

S-a construit o altă biserică în jurul anului 1836, dar nu pe același loc, iar împrejur a luat ființă cimitirul; biserica a fost construită tot din lemn căptușit cu scândură pe tălpi de stejar și temelie de piatră cioplită. În anul 1888 a suferit o reparație prin tăbănuirea pereților și zugrăvire. În anul 1934 i s-a făcut o altă reparație ce a constat din înlocuirea scândurilor de la căptușeala pereților din interior și exterior, iar alta în 1967 când din nou s-au înlocuit scândurile din exterior și s-a vopsit cu ulei. Biserica actuală cu hramul „Sfinții Voievozi”, în formă de cruce, a fost începută în anul 1975, înconjurându-se vechea biserică care a fost demolată după ce a fost finalizată construcția noii biserici în anul 1979.

⁹ Ionel Budescu, „Catagrafiile Ținutului Putna (1830-1832)”

¹⁰ Labovari, George Ioan, *Marele Dicționar Geografic al României*

Mai multe date despre construcția actualului lăcaș de cult găsim în pisania bisericii unde se precizează că: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Construcția acestui sfânt locaș a început în anul mântuirii de la Hristos 1975 și s-a terminat în anul 1979, pe temelia vechii biserici, fostă construcție din lemn, paroh fiind preotul Toma Andonescu. Între anii 1981-1983 s-a confecționat tot mobilierul. În anul 1988 au început lucrările de pictură în tehnica tempera grasă executată de pictorul Vasile Carp din București, terminându-se în anul 1989. Toate aceste lucrări s-au efectuat din contribuția enoriașilor parohiei Nereju Mare, cu ajutorul membrilor Consiliului parohial, prin strădania tânărului preot Mitică Rebegea, în timpul arhipăstoriei Prea Sfințitului Episcop Epifanie Norocel al Eparhiei Buzăului și s-a sfințit în ziua de 12 nov. 1989, protopop de Panciu fiind Constantin Dobrin. Scrie Doamne în cartea vieții pe toți ostenitorii și donatorii acestui sfânt lăcaș.”

Troițe

În ultimii douăzeci de ani, în comuna Nereju se petrece un fenomen ieșit din comun. Locuitorii localității au ridicat la colțurile ulițelor peste 102 troițe. “Îngroziți de numărul mare al accidentelor auto”. Acestea sunt înălțate, în special, de câteva sute de localnici, dintre cei 5.000 câți are comuna, care lucrează în străinătate. Aceste troițe s-au ridicat în memoria sătenilor morți în accidente, care, cu mai mulți ani în urmă au fost atât de dese încât populația comunei credea că ar fi vorba de vre-un blestem căzut, pe neștiute, pe capul lor.

Recordul tragediilor s-a petrecut, mai ales, în familia gospodarului Leonard Munteanu. Cu ajutorul acestor locașuri sfinte se spera alungarea duhurilor rele, iar cei care se reîntorc de la muncă, din străinătate, consideră o datorie sacră să ridice în comună o troiță - care de care mai frumoasă. Conform spuselor vechiului primar al comunei - I. Păucă, reținem: “Cred că suntem în topul construcțiilor de troițe din țară. Nerejenii sunt oameni cu frică de Dumnezeu, dar și foarte superstițioși. Salba de troițe apărute este mândria noastră...”.

Descriere socio economică

Din punct de vedere demografic, scăderea numărului de locuitori asociată cu tendința de îmbătrânire a populației din cele 4 comunități țintă determină încadrarea presiunilor de impact antropic manifestate de populația locală pe un trend descendent. Această tendință favorabilă menținerii stării de conservare este mai accentuată în zona comunelor din proximitatea sitului (Nistorești, Paltin, Vrâncioaia) și mai modestă la nivelul comunei Nereju.

Comuna Nereju are o economie bazată în special pe exploatarea și valorificarea resurselor naturale. Astfel, datorită caracterului izolat și a suprafeței mici reprezentată de pajiști, situl în sine nu prezintă importanță economică din perspectiva creșterii animalelor, însă această activitate este relevantă pentru agricultura de subzistență a comunităților din zonă, întrucât pajiștile și fânețele reprezintă a doua mare categorie de utilizare a fondului funciar după păduri.

De asemenea, procentul mare de vegetație forestieră (72,5% în total și 83,3% la nivelul comunei Nereju) determină dezvoltarea industriei lemnului (82% din totalul cifrei de afaceri a agenților economici din cele 4 comunități, adică peste 90% din totalul activităților economice la nivel local), din aceasta perspectivă zona putând fi definită ca mono-industrială.

Din punct de vedere demografic, scăderea numărului de locuitori asociată cu tendința de îmbătrânire a populației din cele 2 comunități țintă determină încadrarea presiunilor de impact antropic manifestate de populația locală pe un trend descendent. Această tendință favorabilă menținerii stării de conservare este mai accentuată în zona comunei Nistorești și mai modestă la nivelul comunei Nereju.

Cele 2 comune limitrofe ariei naturale au o economie bazată în special pe exploatarea și valorificarea resurselor naturale. Astfel, datorită caracterului izolat și a suprafeței mici reprezentată de pajiști, situl în sine nu prezintă importanță economică din perspectiva creșterii animalelor, însă această activitate este relevantă pentru agricultura de

subzistență a comunităților, întrucât pajiștile și fânețele reprezintă a doua mare categorie de utilizare a fondului funciar după păduri. De asemenea, procentul mare de vegetație forestieră (81,9%) determină dezvoltarea industriei lemnului (92% din totalul cifrei de afaceri a agenților din cele două comune), din aceasta perspectivă zona putând fi definită ca mono-industrială.

Dincolo de activitățile realizate de agenții economici, la nivelul activităților de subzistență regăsim și colectarea și procesarea fructelor de pădure (zona ariei protejate fiind cunoscută la nivel local și sub denumirea de Afișiș).

Populația

La sfârșitul secolului al XIX-lea, comuna făcea parte din plaiul Vrancea al județului Putna și avea în compunere satele Nereju Mare și Nereju Mic, cu 1498 de locuitori. În comună funcționau două biserici

și o școală mixtă cu 34 de elevi. Anuarul Socec din 1925 consemnează comuna în aceeași structură și în aceeași plasă, cu 1670 de locuitori.

În 1950, comuna a trecut în administrația raionului Năruja din regiunea Putna și doi ani mai târziu în cea a raionului Focșani din regiunea Bârlad și apoi (după 1956) din regiunea Galați. În 1968 a fost transferată la județul Vrancea în structura actuală, tot atunci satul Nereju Mare primind denumirea de Nereju.

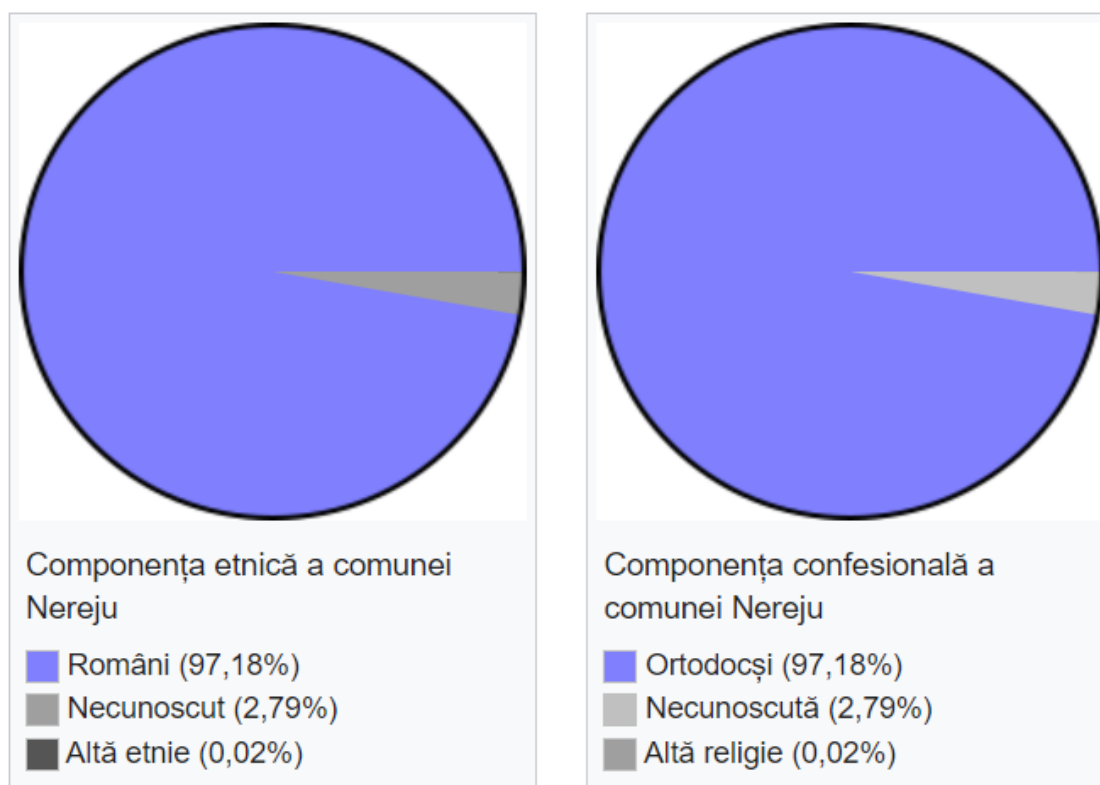
Pe harta densității populației județului, în anul 1970, comuna Nereju figura printre localitățile cu mai puțin de 20 locuitori/km (19 locuitori).

Înainte de reorganizarea comunei Nereju, satele care compuneau comuna, aveau următoarea populație: Nereju - 4.202 locuitori, Nereju Mic - 1.531 locuitori, Sahastru 402 locuitori, Păvălari 118 locuitori, Spulber - 500 locuitori, Carșochești-Corăbița - 336 locuitori, Țipău - 304 locuitori; Morărești – 52 locuitori.

Analizând evoluția populației din comună, pe ultimii 40 de ani ai secolului al XX-lea, vom constata tendința de scădere, pe o anumită perioadă, din epoca socialistă, după care va urma o creștere, ca urmare a ocupării locuitorilor în locuri de muncă la pădure. După evenimentele din 1989, se va constata o anumită stabilizare a numărului locuitorilor, tendința de creștere fiind modestă, aceasta scăzând după anul 2000.

În anul 2006 populația satului Nereju era de 4.423 locuitori. În localitate existau 1.444 locuințe private, cu o suprafață locuibilă totală de 59.439 mp, ceea ce însemna 13,43 mp de persoană.

În ceea ce privește vârsta medie a populației, se remarcă faptul că, în bazinul superior al Zăbalei, se constată un potențial mai mare de populație tânără, printre localitățile de aici distingându-se comuna Nereju, aceasta având cel mai ridicat potențial demografic (2011). Referitor la structura etnică a populației din zonă, menționăm faptul că, în cursul anului 2002, un procent de 99,85 % din populația Țării Vrancei era de origine română, iar în patru localități - Nereju, Paltin, Valea Sării și Vrâncioaia, toți locuitorii s-au declarat români.

Figură 20 - Structura confesională a populației

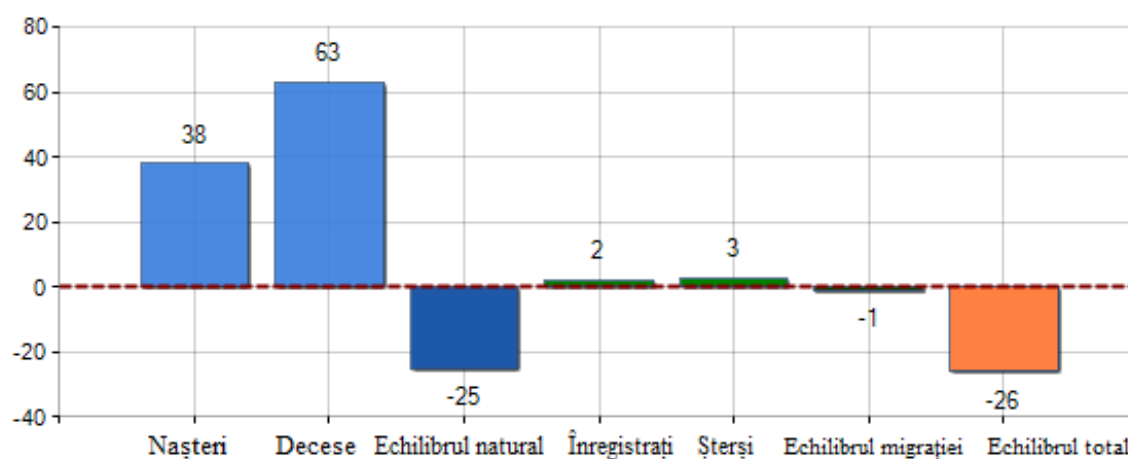
Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Nereju se ridică la 4.187 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 4.228 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (97,18%). Pentru 2,79% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (97,18%). Pentru 2,79% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

TERITORIU	DATE DEMOGRAFICE (ANUL 2020)
Regiune SUD-EST	Locuitori (N.) 3.844
Provincie Vrancea	Familii (N.) 0
Semnul provinciei Vrancea	bărbați (%) 52.6
Cămunul municipiului 0	Femeile (%) 47.4
Suprafata (Km2) 182,21	Străini (%) 0,0
Densitatea populației (Locuitori/Kmq) 21.1	Vârsta medie (ani) 41.7
	Variația medie anuală (2015/2020) -1,15

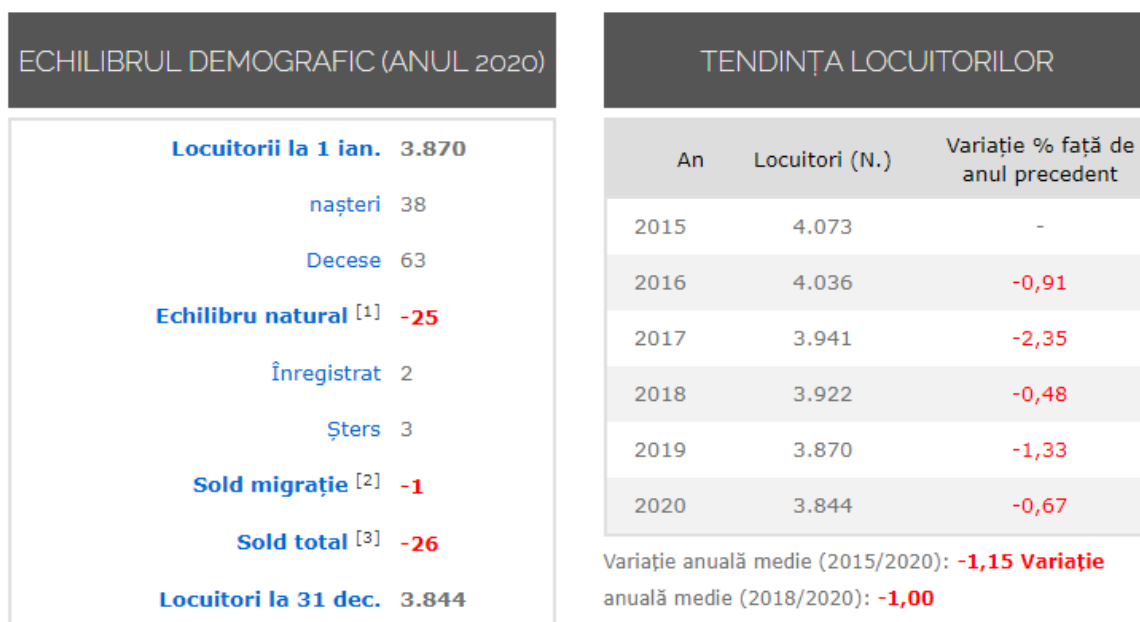
Figură 21 - Situație descriptivă anul 2020

În anul 2020, se constată o scădere a numărului de locuitori.

Figură 22 – Echilibru demografic

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

Figură 23 - Populația rezidentă și tendința aferentă acesteia, echilibrul naturii și soldul migrator, rata natalității, rata mortalității, rata de creștere și rata migrației în NEREJU

Nașterile și imigrările determină “intrări” de populație, iar decesele și emigrările “ieșiri” ale populației.

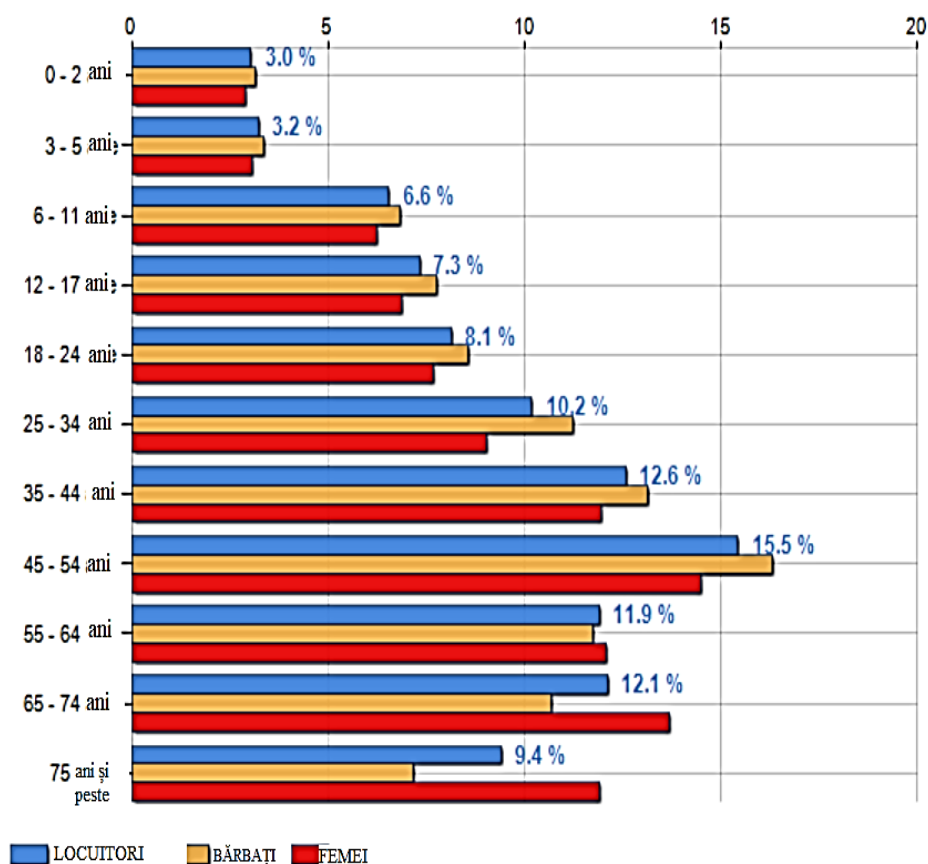
Populația comunei Nereju scade prin ratele negative ale sporului natural (mai puțin născuți decât decedați) dar și prin fluctuațiile înregistrate cu privire la sporul migrator.

Clasele de vârstă pe gen și impactul aferent, vârsta medie și indicele de vârstă în comuna Nereju.

POPULAȚIA DUPĂ VÂRSTĂ (ANUL 2020)						
Bărbați			Femei		Total	
Clase	(n.)	%	(n.)	%	(n.)	%
0 - 2 ani	64	3.17	53	2,91	117	3.04
3 - 5 ani	68	3.36	56	3.07	124	3.23
6 - 11 ani	138	6,82	114	6.26	252	6,56
12 - 17 ani	157	7,76	125	6,86	282	7.34
18 - 24 de ani	173	8,56	140	7,68	313	8.14
25 - 34 de ani	227	11.23	165	9.06	392	10.20
35 - 44 de ani	266	13.16	218	11.96	484	12.59
45 - 54 de ani	330	16.32	264	14.49	594	15.45
55 - 64 de ani	238	11.77	220	12.07	458	11.91
65 - 74 de ani	216	10.68	250	13.72	466	12.12
75 și mai mult	145	7.17	217	11.91	362	9.42
Total	2.022	100.00	1.822	100.00	3.844	100.00

Figură 24 - Populația după vârstă

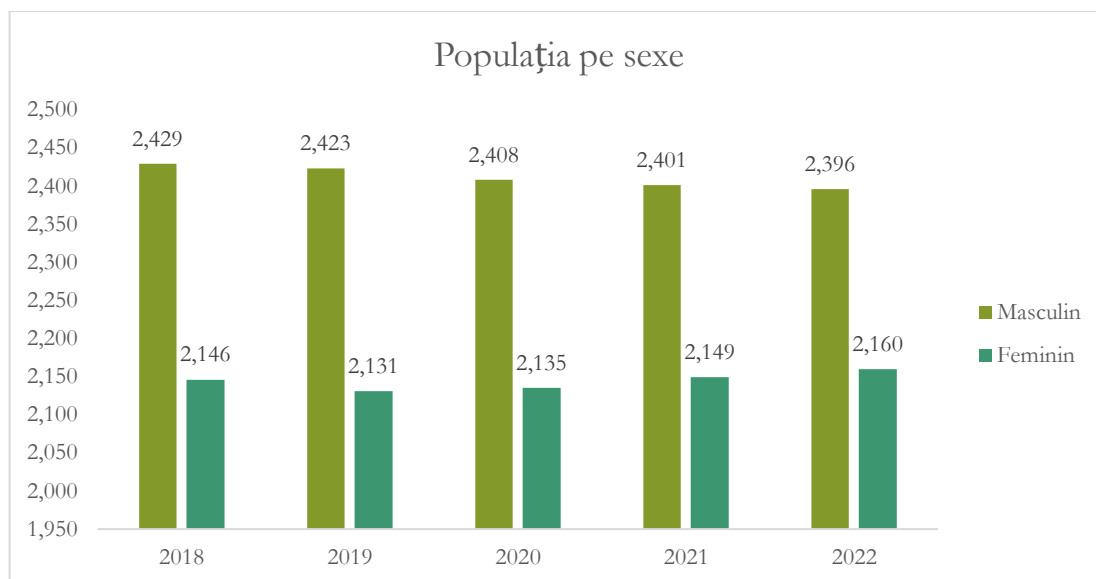
CLASELE DE VÂRSTE (ANUL 2020)

Figură 25 - Clasele de vârstă

Se constată, o scădere importantă a populației în perioada analizată, ceea ce are un impact negativ, atât din punct de vedere economic cât și în dezvoltarea imobiliară a comunei Nereju.

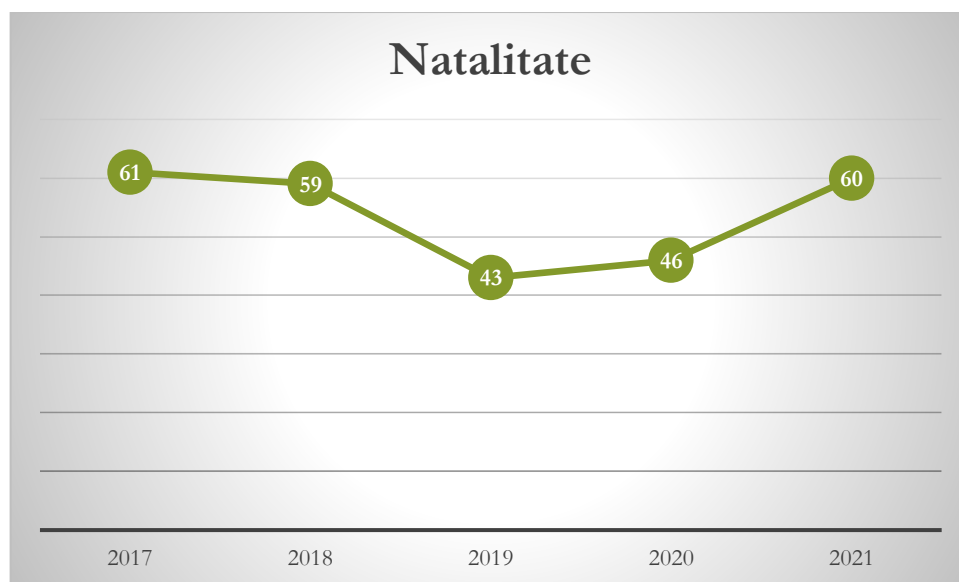
Evenimentele care influențează dimensiunea demografică sunt, pe de o parte, nașterile și decesele, care determină mișcarea naturală a populației, iar pe de o altă parte, imigrările și emigrările care determină mișcarea migratorie, teritorială a populației.

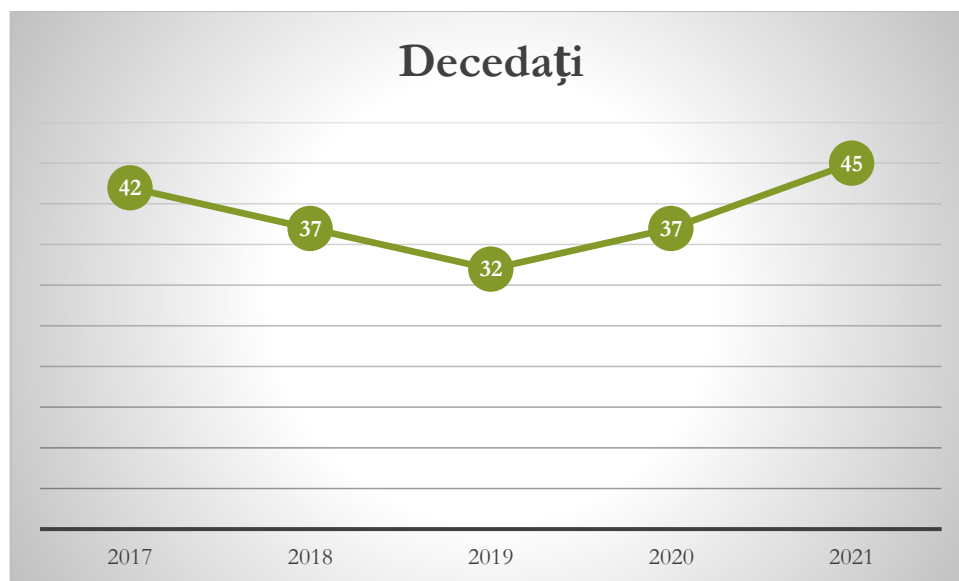
Figură 26 - Structura populației pe sexe

Așa cum se poate observa, populația masculină este mai mare decât cea feminină pentru toată perioada de interogare.

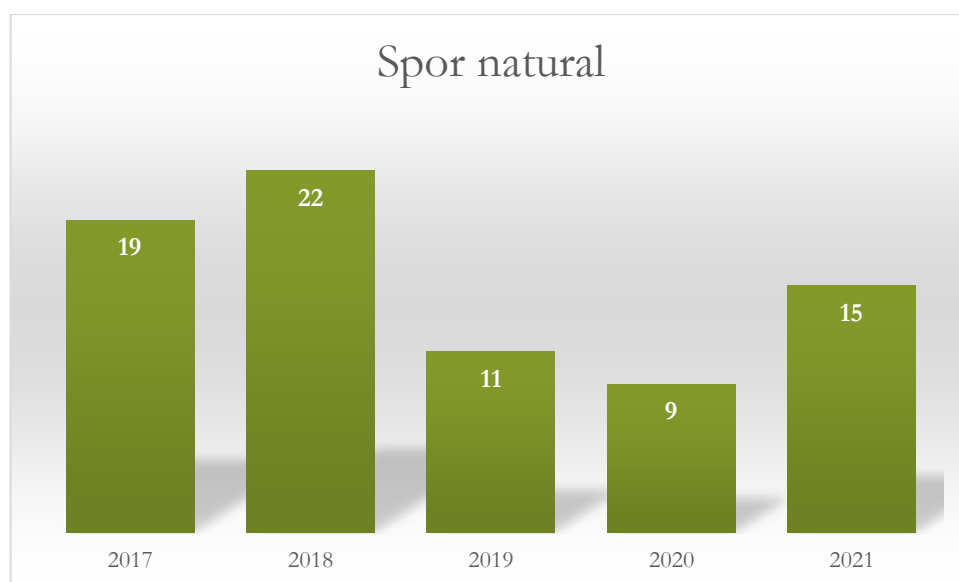
În ceea ce privește mișcarea naturală a populației: natalitate, mortalitate, spor natural, situația se prezintă astfel:

Figură 27 - Numărul născuților vii

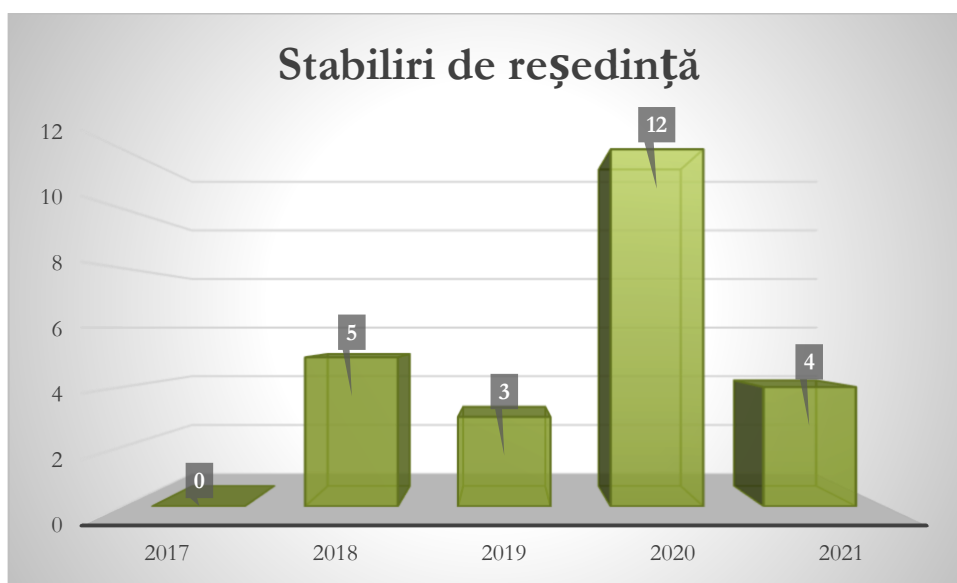
Figură 28 - Numărul persoanelor decedate

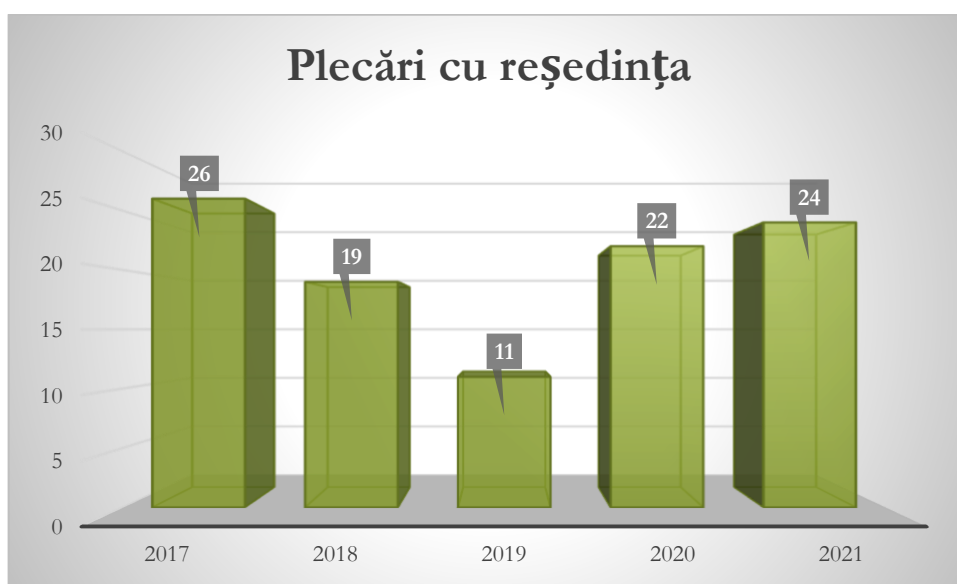
Figură 29 - Sporul natural

Se observă un spor natural pozitiv, lucru îmbucurător pentru evoluția comunei. Acest avantaj trebuie păstrat prin stimularea nașterilor, prin elemente care să crească interesul pentru întemeierea unei familii și nașteri noi.

Un indicator al numărului de locuitori ai unei localități la un moment dat este și mișcarea migratorie a populației care poate fi internă și externă, stabiliri și plecări.

Figură 30 - Stabiliri de reședință

Figură 31 - Plecări cu reședință

Se observă totuși o evoluție pozitivă a plecărilor din localitate în raport cu noile stabiliri cu reședință. Acest fapt este influențat de migrația populației active către zone cu potențial economic crescut sau a tinerilor către zone cu instituții de învățământ superioare, urmate de o stabilire a locului de muncă și al reședinței în aceste zone.

ANALIZA SWOT – POPULAȚIE

Puncte tari	Puncte slabe
○ Spor natural pozitiv ○ Populație omogenă ○ Grad de îmbătrânire al populației relativ redus	○ Numărul plecărilor cu reședința este mai mare decât cel al stabilirilor ○ Numărul bărbaților este mai mare decât cel al femeilor fapt ce poate afecta viața familială ○ Tendință de îmbătrânire
Oportunități	Amenințări
○ Posibilități mari de întinerire al populației prin stimularea sporului natural pozitiv ○ Stabilizarea numărului de persoane prin dezvoltarea de activități economice atractive care să reducă numărul de plecări	○ Tendință pentru depopulare ○ Ofertă din ce în ce mai redusă de locuri de muncă – industria prelucrării lemnului este în regres ○ Lipsă posibilități locative pentru tineri de a se stabili în localitate

Agricultura

Suprafața totală a României, de 23,84 mil. ha cuprinde 62% teren agricol (cca. 14,7 mil. ha, din care 66,3% teren arabil, 29,2% pajiști naturale și 4,5% plantații de pomi și vie) și cca. 11% suprafața construită a localităților, drumuri, căi ferate și teren neproductiv. Din suprafața totală a țării, circa 92% o reprezintă spațiul rural format din terenul agricol și forestier, localitățile și amenajările rurale.

Repartizarea pe zone geografice este echilibrată: 33% zona de câmpie (până la 300 m altitudine), 37% zona colinară (300 – 1.000 m) și 30% zona montană (peste 1.000 m altitudine).

Din punct de vedere al mărimii suprafeței, România este o țară medie în UE, care cuprinde pe teritoriul său cinci regiuni bio-

geografice: stepică, pontică, panonică, continentală și alpină din cele unsprezece regiuni ale Europei.

Din punct de vedere al acoperirii forestiere, atât de important în condițiile schimbărilor climatice actuale, teritoriul României este neuniform și mult sub nivelul mediei europene. Acoperirea cu pădure a țării comparativ cu prevederile Codului Silvic (40% până în 2035) este încă departe de a fi considerată optimă. Nici comparativ cu prevederile PNDR (32%, fără precizarea datei de realizare), acoperirea cu păduri nu este corespunzătoare. Pe zone geografice, acoperirea cu păduri este dezechilibrată, în zona de câmpie gradul de acoperire forestieră fiind de circa 14%.

Din punct de vedere al acoperirii verzi (păduri, pajiști naturale și plantații), România este, de asemenea, deficitară, în general și dezechilibrată teritorial. Față de acoperire verde medie națională de aproximativ 50% (20% pajiști naturale, 2% plantații și 28% păduri), în Câmpia Dunării și Dobrogea (județele Brăila, Ialomița, Călărași, Giurgiu, Teleorman, Constanța și Tulcea) acoperirea verde este de numai 14-15%. Și în județele din partea de est a Moldovei (Botoșani, Iași, Vaslui, Galați) și în județele din Câmpia de vest a României (Timiș, Arad, Bihor și Satu-Mare) deficitul de acoperire verde este relativ ridicat (peste 60-70%). Dezechilibrele de acoperire verde zonale se explică și prin distribuția geografică neuniformă a pajiștilor naturale: 50% în zona montană și alpină (2,4 mil. ha), 40% în zona de deal (2 mil. ha) și numai 10 % în zona de câmpie (circa 0,5 mil. ha).

Capitalul natural al agriculturii, în principal, este constituit din terenul agricol (solul), apa, biodiversitatea și factorii climatici.

Solul este cea mai importantă resursă naturală, fiind apreciat drept cea mai importantă bogăție naturală regenerabilă a țării. Din punct de vedere agronomic, aprecierea capacității ecologice (naturale) a producției agricole, a fertilității prezintă cea mai mare importanță în vederea fundamentării strategiei agricole.

Din punct de vedere al favorabilității terenului agricol (arabil, pajiști naturale, plantații), circa jumătate (48,3%; 7,17 mil. ha) are

fertilitate bună și mijlocie și mai bine de jumătate (51,7%; 7,68 mil. ha) are fertilitate scăzută. În schimb, din punct de vedere al celui mai important teren agricol, cel arabil, distribuția pe clase de favorabilitate este mult mai echilibrată: favorabilitate bună și foarte bună - 39,3 % (3,67 mil. ha), mijlocie – 25,5% (2,37 mil. ha) și scăzută – 35,2% (3,28 mil. ha).

România, din punct de vedere al suprafețelor agricole totale, ocupă locul șapte în UE, iar la suprafața agricolă și arabilă pe locuitor, locurile 5 și respectiv 6 în UE.

După aderarea la UE a României, procesul de restructurare și apropiere de agricultura celorlalte țări membre se produce lent, fără consecințe vizibile în ceea ce privește compatibilizarea structurală și funcțională a sistemului agroalimentar.

Gradul de compatibilizare al agriculturii României cu cea din UE este încă redus. Deficitul de compatibilitate înregistrează diferențe mari, astfel:

la producția de cereale, (kg/ha)	0,52	52%
la valoarea producției agricole, (€/ha)	0,32	32%
la formarea brută de capital, (€/ha)	0,35	35%
la contribuția agriculturii în formarea PIB, (%)		4,5% – 6%

Tabel 1 - Gradul de compatibilizare al agriculturii României

Culesul din natură

Una dintre cele mai vechi îndeletniciri geo-economice păstrate și astăzi sub aspecte mai mult sau mai puțin evaluate este culesul, alături de pescuit și vânătoare. Mărturie în timp sunt fie aspectele de

terminologie geografică de forma toponimelor, a derivatelor de această factură, precum și a unor descoperiri arheologice.

Ocupație preistorică, specifică atât băștinașilor cât și migratorilor, ce s – a transpus în timp prin creșterea cantităților recoltelor. S –a cules și colectat, se adună și în prezent: afine, zmeură, coacăze, mure, fragi, măceșe, porumbi, “bureți” și ciuperci etc.

Creșterea animalelor

Agricultura se ocupă cu procesul producerii de hrană vegetală și animală, de fibre, respectiv cu producerea a diverse materiale utile prin cultivarea sistematică a anumitor plante și creșterea animalelor.

Ponderea ridicată a pășunilor și fânețelor evidențiază dezvoltarea puternică a activităților de creștere a animalelor, activitate cu un puternic și semnificativ impact asupra ecosistemelor. Extinderea suprafețelor pășunilor și fânețelor se datorează în bună parte faptului că aceste categorii de utilizare agricolă necesită mai puțină întreținere decât suprafețele arabile, viile sau livezile, iar activitățile de creștere a animalelor sunt specifice acestei zone. Ponderea redusă a terenurilor arabile este determinată de condițiile fizico-geografice inadecvate culturii plantelor (ponderea ridicată a versanților cu pante mari și medii, fertilitatea redusă a solurilor, condițiile climatice nefavorabile din zona montană, riscuri geomorfologice cu intensitate și frecvență ridicată în zona subcarpatică), precum și de densitatea scăzută a populației.

În mediul rural, s-au dezvoltat cu precădere industriile bazate pe prelucrarea resurselor locale agricole. Dintre factorii locali care stimulează dezvoltarea, cei mai importanți sunt: resursele solului, fondul funciar și resursele de muncă.

Având în vedere criteriul ocupării populației, mediul rural are drept principală caracteristică, foarte slaba dezvoltare a activităților economice. În mai mult de jumătate din localitățile rurale ale județului, agricultura este aproape singura activitate economică.

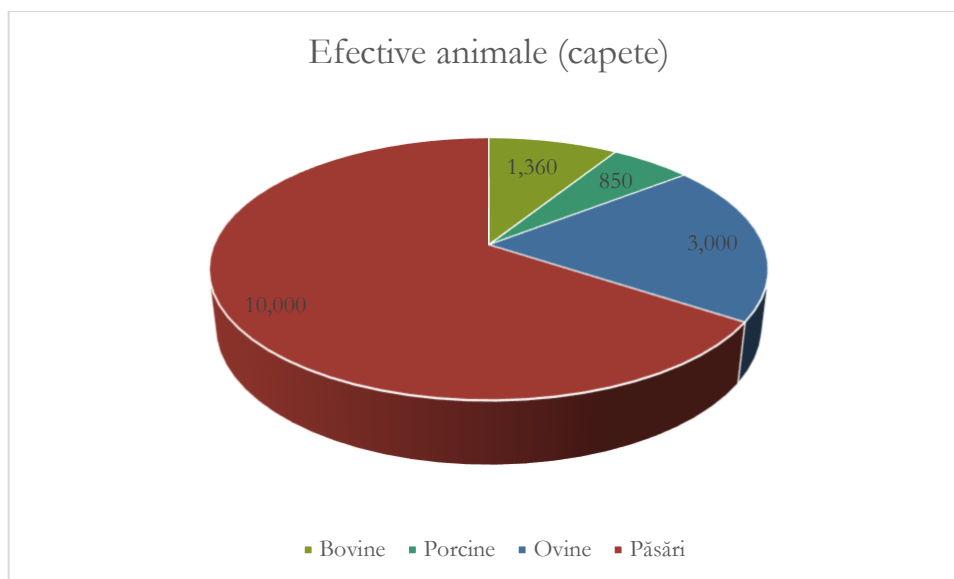
Creșterea animalelor a reprezentat una din principalele opțiuni ale populației din zona montană și subcarpatică de a-și obține resursele alimentare necesare supraviețuirii. Bonitatea scăzută a terenurilor arabile, suprafața ridicată ocupată de păduri etc. a obligat populația din zona montană și subcarpatică să se adapteze. Astfel s-a dezvoltat păstoritul agricol, care utiliza pășunile și fânețele din apropierea localității din zonele depresionare.

Dezvoltarea sectorului de creștere a bovinelor s-a bazat pe existența unor suprafețe extinse de pășuni și fânețe în apropierea localității, dar și pe rentabilitatea ridicată a acestei activități. Costurile mai reduse de întreținere și productivitatea ridicată au determinat creșterea interesului pentru creșterea bovinelor.

Raportul dintre numărul de bovine și terenul agricol pune în evidență presiunea umană prin acest gen de activități, precum și disponibilul de spațiu pentru extinderea lor.

Creșterea porcinelor este o ramură agricolă cu expansiune recentă în spațiul montan și subcarpatic, menită să acopere deficitul de produse alimentare specifică acestui spațiu. De asemenea, varietatea ridicată a hranei și costurile relativ reduse de întreținere au permis dezvoltarea acestei activități. În nord-estul județului Vrancea, suprafața redusă ocupată de terenuri arabile, care furnizează o bună parte din hrana porcinelor a determinat menținerea unui număr redus al efectivelor.

Creșterea ovinelor este una dintre activitățile cu tradiție în comuna Nereju, la nivelul căreia se produc în prezent profunde mutații impuse de realitățile socio-economice. Deși există o suprafață ridicată de pășuni și fânețe cu productivitate medie, activitățile de creștere a ovinelor înregistrează un declin evident în ultimii 10 ani.

Figură 32 - Situația efectivelor de animale

Agricultura suport de subzistență.

Folosirea terenurilor arabile

Pentru vrânceni munca terenurilor agricole, capătă o conotație culturală într-o perspectivă limitată dar, existentă. În trecut se cultiva hrișca. Este o cereală originară din Tibet, cunoscută și sub denumirea de hrișcă, rișcă sau tătarcă.

Păstoritul, una din cele mai vechi ocupații agricole, specifice spațiului carpato-danubiano-pontic, a lăsat urme pregnante în structura și viața economică a așezărilor și în mentalitatea locuitorilor. Originea majorității satelor vrâncene este strict legată de principalele ocupații ale populației, iar formarea satelor datorită ocupațiilor pastorale este o certitudine. Alte moduri de formare a noilor sate sunt: ocuparea unor locuri mai ferite, divergențe între săteni, ocuparea unor locuri strategice (Tulnici, Bodești). Ca o particularitate a locuirii și implicit a modului de utilizare a terenului agricol menționăm prezența locuințelor sezoniere denumite „târle”. Un alt tip de locuință sezonieră, determinat de specificul pastoral al regiunii, este stâna. În teritoriul analizat stânele ocupă pășunile montane, care au ierburi cu un conținut ridicat de nutrienți necesar turmelor de ovine. De forma transhumantă a păstoritului românesc s-au preocupat numeroși cercetători.

Majoritatea populației vrâncene practica acest tip de păstorit. Aceasta nu excludea faptul că marii proprietari de oi, cum erau de pildă negrileştenii sau sovejenii, își vârau turmele pe pășunile munților Vrancei iar pentru iernat se deplasau în zonele extracarpătice, cu climat mai blând. Axele de migrație ale turmelor de ovine din zona de curbură a Carpaților Orientali denotă identificarea unui spațiu pastoral puternic polarizat de centre pastorale, factorii fizico- geografici (poziție, prezența culmilor montane, cu a lor platforme largi, a extensiunii pășunilor și fânețelor dar și a pasurilor) oferind cadrul favorabil creșterii ovinelor în sistem extensiv. Se remarcă, pe de o parte, o creștere a intensității pendulării turmelor de ovine dinspre Țara Bârsei spre Țara Vrancei și, pe de altă parte, o puternică polarizare pastorală extraregională, fapt reflectat în economia locală a arealului studiat . Păstoritul pendulant a reprezentat un mod de conservare a obiceiurilor și a credințelor populare, renumite fiind acele târguri de „țară”, respectiv nedeile mocănești, la care se adunau cu toții, cu mic, cu mare, pentru a petrece și a socializa, dar și pentru a-și comercializa produsele.

Pomicultura – ocupație străveche și actuală

Este una dintre ocupațiile specifice Țării Vrancei.

Pe de o parte sunt plantații pomicole ce se întind pe suprafețe întinse, pe de altă parte sunt o diversitate de pomi fructiferi în gospodăriile vrâncenilor. Dintre pomii fructiferi, cei aflați în plantații sunt: mărul pădureț (*Malus sylvestris*), mărul de cultură (*Malus domestica*), prunul (*Prunus domestica*), nukul (*Juglans domestica*).

Viticultura – preocupare secundară a vrâncenilor din „Țara Vrancei”

Viticultura este o preocupare secundară a vrâncenilor (din „Țara Vrancei”). Vița de vie vegetează pe versanții cu expoziție sudică, estică sau sud-estică, neocupând suprafețe compacte. Nu este o plantă pretențioasă, acceptând solurile degradate.

Pescuitul

O altă ocupație străveche, fără a necesita eforturi majore, practică și astăzi, este pescuitul. Aceasta asigură o bază existențială zilnică, un produs ce poate fi consumat proaspăt, într-o anumită zi și într-o cantitate limitată, departe de a fi un mijloc existențial așa cum este pentru sătenii din Delta Dunării. Apele vrâncene sunt populate cu ichtiofaună diversă: mreana, cleanul, păstrăvul, crăescul, garița, molanul, chiștealca. Unele specii pot ajunge până la 1 – 2 kg, precum cleanul.

Vânătoarea

Referiri la vânatul din Moldova și implicit din „Țara Vrancei” sunt lăsate de cărturarul Dimitrie Cantemir. Turme de căprioare și cerbi, haite de lupi, râși și vulpi „rătăcesc dintr-o parte în alta prin păduri” (Cantemir, 1973). În anul 1978 se organizează pentru prima dată în județul Vrancea o expoziție cinegetică. Au fost expuse de către silvicultori și membri ai asociației de vânători, 162 trofee valoroase de urs, mistreț, râs, lup, căprior, cerb carpatin.

Dintre acestea 61 au fost medaliale în octombrie același an la Expoziția Internațională de la București, județul Vrancea obține 36 medalii, din care 19 de aur, 12 de argint și 5 de bronz. Se mai adaugă și obținerea unui record național la trofee de mistreț cu 142, 85 puncte CIC, la numai 0,15 puncte CIC sub recordul internațional.

Activitățile de vânătoare se bazează pe existența unui fond cinegetic foarte bogat și diversificat. Activitățile de vânătoare se desfășoară conform Legii fondului cinegetic. Principalele specii de interes cinegetic în nord-estul județului Vrancea sunt cerbul, capra neagră, căpriorul, mistrețul, ursul, râsul, lupul, pisica sălbatică, vulpea. Capra neagră, ursul, râsul și lupul beneficiază de un statut special de protecție impus de includerea acestora între speciile protejate din România atât în Legea fondului cinegetic nr. 106/1997, cât și în Legea nr. 462/2002 privind regimul ariilor protejate, conservarea speciilor și a habitatelor.

Apicultura – tehnică intermediară

Este posibil ca albinăritul să fie o tehnică intermediară între vânătoare și culesul din natură. Prin modul de practicare a reprezentat și reprezintă una dintre ocupațiile secundare, însă timpurile de când se practică sunt străvechi. Dovada este un oiconim – Prisaca, localitate componentă a comunei Valea Sării, ce semnifică existența unei locații cu mulți stupi. Și onomastic există apelativul Prisăcaru în multe sate din Vrancea. Sunt greu de precizat date statistice referitoare la numărul de stupi în proprietate privată, cantitatea de miere recoltată, ceară, întrucât multe familii au în proprietate un număr mic de stupi (2– 4), aceștia ne fiind înscriși în asociații de profil.

Sărăritul

Rezervele de sare sunt cunoscute de vrânceni ca fiind la Valea Sării (pe pârâul Sărat), Nereju, Spulber, Paltin, Coza etc. Sarea era valorificată și cunoscută din cele mai străvechi timpuri, se exploata pentru nevoile casnice sau pentru folosirea ca nutrient la hrana ovinelor; vrâncenii neavând dreptul de a o comercializa. „.....are dreptul să o ia dar nu are voie să o ducă afară din Vrancea ca să o vândă...”

Olăritul - ocupație dispărută

Din păcate, studiul nostru se bazează pe o abordare de tip arheologie social – culturală, deoarece olăritul a dispărut din Vrancea. Rezultatul transformării unei bucăți de argilă într-un mijloc de exprimare culturală dar, în același timp într-un obiect cu rol practic, a determinat ca olăritul să fie o dovadă a continuității și identității poporului român.

Silvicultura.

Exploatarea forestieră interbelică - reconstrucție peisagistică în mentalul colectiv

Una dintre ocupațiile specifice Vrancei arhaice a fost exploatarea pădurilor. Dacă începuturile au fost timide, totul rezumându-se la respectarea legilor nescrise vrâncene: fiecare locuitor din „Țara Vrancei”, având dreptul unei cote de lemne pentru uzul propriu; s-a ajuns la o exploatare industrială și total irațională. A urmat o perioadă de refacere, în timpul regimului comunist, ulterior anilor '90 repetându-se situația din perioada interbelică.

Pădurile din zonă au un potențial important din punctul de vedere al utilizării multifuncționale a terenurilor, reprezentând o sursă de bunuri de natură socială și economică cât și de mediu. Gestionarea durabilă a pădurilor și dezvoltarea sectorului forestier trebuie să devină un element esențial în strategia de prevenire a inundațiilor.

Peste jumătate (cca. 52%) din pădurile din Nereju sunt clasificate ca având funcții speciale de protecție (protecția solului, protecția apelor, protecția climei, conservarea faunei sălbatice și funcții sociale), în timp ce restul au funcții de producție și protecție.

Pădurile joacă un rol important în regularizarea debitelor cursurilor de apă, în asigurarea calității apei și în protejarea unor surse de apă importante pentru comunitatea locală fără alte surse alternative de asigurare a apei. Este cazul pădurilor situate în perimetrele de protecție a resurselor de apă subterane sau de suprafață.

Pădurile au un rol important în menținerea stabilității terenurilor, inclusiv pentru controlul eroziunii, alunecărilor de teren sau avalanșelor.

Scopul și obiectivele strategiei naționale în domeniul forestier sunt cele de asigurare a gestionării durabile a pădurilor, respectând principiile continuității, eficacității funcționale, conservării și ameliorării biodiversității. Prin funcțiile de natură ecologică, socială și economică, pădurile furnizează și alte bunuri și servicii pentru societate, cum ar fi produsele lemnoase și nelemnoase, spațiu de recreare, înfrumusețarea peisajului, etc.

Suprafața de teren ocupată cu păduri și altă vegetație forestieră în Nereju este de aproximativ 15.000 ha.

Silvicultura este una dintre cele mai vechi activități promovate în zonă. Gestionarea rațională a fondului forestier este o condiție absolut necesară pentru dezvoltarea echilibrată a așezărilor umane și pentru menținerea echilibrului ecologic în mediul natural.

Activitățile din silvicultură se referă la gestionarea fondului forestier, la exploatarea lemnului, colectarea de produse forestiere (fructe, ciuperci etc.), acțiuni de reîmpădurire. Gestionarea fondului forestier este realizată de Regia Națională a Pădurilor sau de către obști locale.

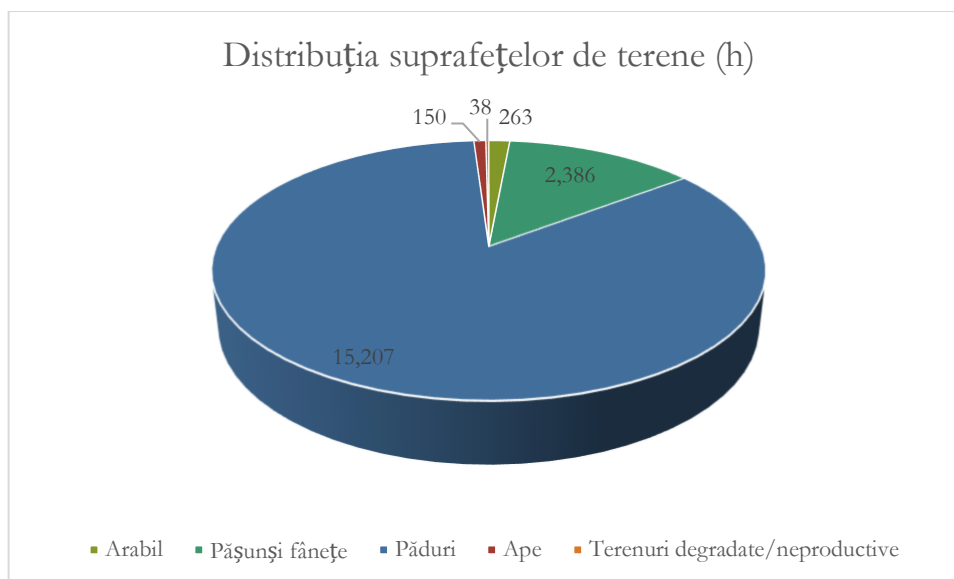
Prelucrarea fierului

Această ocupație a decurs din activitatea de exploatare a pădurii și practicarea agriculturii. Necesarul de unelte confecționate din fier, printre care topoarele, plugurile ș. a, potcovirea animalelor de lucru în agricultură și la pădure a determinat ca fierarii să devină indispensabili în peisajul manufacturier din Țara Vrancei.

Cositul fânului

Asigurarea hranei ovinelor și altor animale pentru perioada de iarnă, impune în primplanul activităților sociale cositul fânului. Locul unde cosesc vrâncenii îl recunosc prin apelativul „groki”.

Activitatea începe de Sf. Ilie (a doua jumătate a lunii iulie), uneori și mai devreme, prelungindu-se până la începutul toamnei (luna septembrie), determinând o migrație la „deal” sau la târlă. Ocupația este destinată exclusiv bărbaților, datorită efortului fizic solicitat.

Figură 33 - Distribuția suprafețelor de teren (hectare)

Se observă că la nivelul comunei, cele mai multe suprafețe de teren sunt ocupate cu păduri, pășuni și fânețe. Acest aspect este și cel care determină distribuția forței de muncă, domeniul silvic și cel al prelucrării lemnului fiind predominante în comună.

Economia

Județul Vrancea are o industrie diversificată, în care ponderea o dețin industria textilă și a confecțiilor (aproape 50% din totalul producției, dar și 50% din totalul de resurse umane angajate), alimentară și a băuturilor (aproape 20% din total industrie și angajează 30% din total resurse umane), producția de mobilier, industria celulozei, hârtiei și cartonului, industria de mașini și echipamente, industria de aparataj electric.

Configurația reliefului și bogăția pășunilor favorizează creșterea animalelor, în special a ovinelor și a bovinelor, activitate ce asigură materia primă pentru industria alimentară.

Sectoarele dominante ale județului sunt și cele competitive pe piața internațională - balanța comercială a județului este coerentă cu structura producției industriale și cu numărul de salariați din industrie. Industria textilă și de confecții este puternic orientată spre export - 90%

din exporturile județului fiind reprezentate de confecții. Un alt sector competitiv este cel al industriei lemnului, care deține 31% din restul exporturilor.

Industria alimentară este încă orientată spre piața națională, deși este una dintre industriile competitive ale județului. Ea se dezvoltă cu precădere în mediul rural, valorificându-se astfel resursele umane din această zonă a județului. Dintre cele 20 de firme prezente în Topul firmelor județene (2019), 8 se află în mediul rural. O serie de firme s-au orientat spre nișe de piață inovatoare, cu potențial de creștere ridicat, cum este producția industrială a produselor alimentare tradiționale.

În ultimii ani, în Vrancea se observă o dezvoltare accentuată a etno-turismului și a agro-turismului. Peisajele deosebite și tradițiile păstrate în satele din zona de munte oferă posibilitatea petrecerii vacanțelor unui număr mare de turiști în pensiuni și moteluri.

Între anii 1991 și 2019 s-au înregistrat în Vrancea 443 de societăți cu participare străină, județul deținând astfel 0,3% din totalul național. Valoarea capitalului străin investit în județ a fost de 18,565 milioane de euro, reprezentând 0.1% din totalul investițiilor străine în România.

Referitor la populația activă este constituită din populația activ ocupată și șomeri, componentă apărută după anul 1990, pe fondul schimbărilor din domeniul economic și se referă la persoanele active capabile de a presta o activitate, dar care au fost disponibilizați și nu își găsesc locuri de muncă de pe piața ofertei de muncă. Raportând datele recensământului din anul 1992 la anii 2002 și 2012 se evidențiază mari diferențe în structura populației active pe ramuri economice. Dacă până în anul 1990 populația activă era total ocupată în diverse ramuri ale economiei naționale, după acest an ca urmare a modificărilor survenite în economia de tranziție s-au identificat șomerii rezultați în urma disponibilizărilor din industrie.

Indicatorul care reliefează cel mai bine ponderea populației active din totalul populației îl reprezintă rata de activitate, care a înregistrat o tendință de diminuare a valorilor de la un an de referință la altul impusă de disponibilizările din industria extractivă și de prelucrare a lemnului

și reducerii vârstei de pensionare pentru unele categorii socio-profesionale (industria extractivă a cărbunelui). Pe fondul situației neclare din economie se înregistrează la nivelul județului o medie de 47.87%, mai ridicată în mediul rural (49.45%) și mai scăzută în mediul urban (39.71%).

Gradul de ocupare al forței de muncă în activități industriale sau de servicii reflectă nivelul de dezvoltare economică a zonei și care depinde de cererea forței de muncă. Situația economică actuală a județului Vrancea impune cereri ale forței de muncă cu precădere în sectorul industrial pentru populația din mediul urban, dar și primar pentru populația din mediul rural, ceea ce face ca în arealul studiat să predomină cele două sectoare, urmate de cel terțiar. Dacă până în anul 2002 populația bazinului era ocupată cu precădere în sectorul secundar, determinată de ramurile industriale care funcționau foarte bine, pentru anul 2012 pe fondul traversării perioadei de criză economică s-au produs o serie de modificări în ce constă ocuparea forței de muncă în sectoarele de activitate. Această situație reflectă clar, că populația județului în proporție de 54.92% acționează în sectorul primar, 25.28% în sectorul secundar și doar 19.8% în sectorul terțiar. Datele confirmă gradul redus de dezvoltare economică a regiunii, întrucât nu sectorul primar relevă viabilitatea economică, ci sectorul terțiar. Însă ponderea mare a populației ocupate în agricultură explică lipsa unei oferte de muncă atrăgătoare din mediul urban.

Din punct de vedere economic, localitatea Nereju se încadrează în zonele rurale periferice, marginale sau defavorizate.

Aceste zone sunt periferice din punct de vedere economico-social și nu neapărat din punct de vedere geografic. Zonele rurale periferice, marginale sau defavorizate sunt numite, de asemenea, fragile, dificile. Ele se caracterizează printr-o importantă scădere a populației lor și printr-o predominanță agricolă.

Factorii care favorizează apariția unor astfel de zone în spațiul rural sunt factori naturali pedoclimatici, sociali și economici.

Factorii naturali se împart în două categorii importante:

- factori naturali cu acțiune defavorabilă permanentă, iremediabilă (altitudinea, panta și clima în zona de munte etc.);
- factori naturali a căror acțiune defavorabilă poate fi corectată prin măsuri de îmbunătățiri funciare (combaterea inundațiilor prin îndiguiri, combaterea secetei prin irigații, combaterea acidității solurilor prin amendarea lor cu calcar etc.

Aceste zone se află la periferia eficienței economice, în special a agriculturii care datorită costurilor de producție mai ridicate decât cele realizate pe terenurile cu fertilitate ridicată nu vor putea face față concurenței producției obținute de pe acestea. Fenomenul de marginalizare economică este dat, deci, de legea fertilității descrescânde a solurilor și de legea randamentelor descrescânde a factorilor de producție în condițiile economiei de piață. Datorită supraproducției, a acumulărilor mari de produse agricole de pe terenurile cele mai fertile, noi zone agricole intră în dificultate economică și socială.

Ca urmare în țările cu supraproducție excedentul agricol duce la restrângerea suprafețelor cultivate și la concentrarea producției în exploatații competitive care dețin soluri cu fertilitate ridicată. Logica economică conduce la abandonarea acestor spații agricole defavorizate, în care relieful și clima nu permit o rentabilitate satisfăcătoare.

În comuna Nereju sunt active un număr de 186 societăți comerciale (*lista detaliată este prezentată în cadrul Anexei 1*).

Cod CAEN	Denumire domeniu	Existent	Competitivitate
1610	Tăierea și rindeluirea lemnului	34	7.245%
210	Silvicultură și alte activități forestiere	7	4.867%
220	Exploatarea forestieră	21	4.394%

Tabel 2 - Principalele activități economice din comuna Nereju

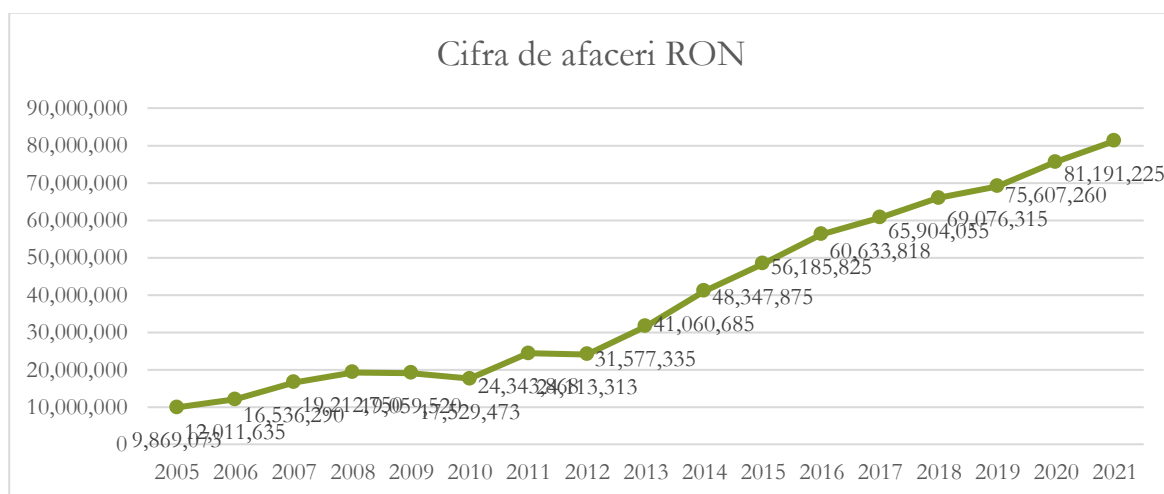
Așa cum se observă din tabelul de mai sus, principalele activități economice din localitate au legătură cu pădurea și prelucrarea lemnului.

Dacă este să analizăm indicatorii economici raportați la totalul societăților comerciale active se observă că activitatea economică pentru cele 186 de societăți comerciale a fost una profitabilă, exploatarea și prelucrarea lemnului fiind o industrie care aduce anual sume importante în balanța comercială națională.

Indicator bilanț 2021 (RON)	Total
Angajați	354
Cifra de afaceri	74.695.927
Profit net	10.375.691
Pierdere netă	-2.311.141
Active	62.617.040
Datorii	35.916.798
Creanțe	11.278.066

Tabel 3 - Indicatorii economici conform bilanțului din 2021

Se poate observa o evoluție pozitivă a cifrei de afaceri locale. Aceasta se datorează în principal creșterii economice din segmentul exploatare și prelucrare lemn dar și a creșterii prețurilor pentru produsele finite ale acestei industrii, creșteri datorate în principal legislației tot mai restrictive în ceea ce privește pădurea.

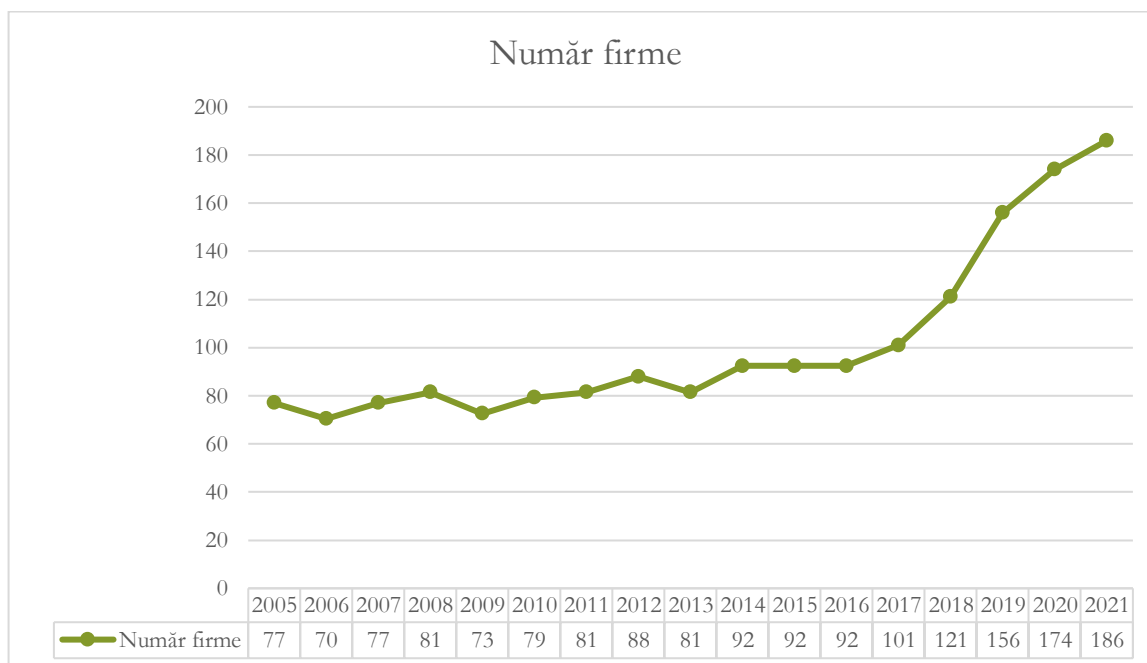

Figură 34 - Evoluția cifrei de afaceri

Dacă este să analizăm evoluția numărului de societăți comerciale din Nereju observăm un trend pozitiv, cu creșteri mai mari în ultimii 7 ani. Aceste creșteri sunt accelerate în ultimii 3 ani datorită și faptului că s-a produs o diversificare a economiei locale, au apărut și firme cu profil turistic, meșteșugăresc sau comerț.

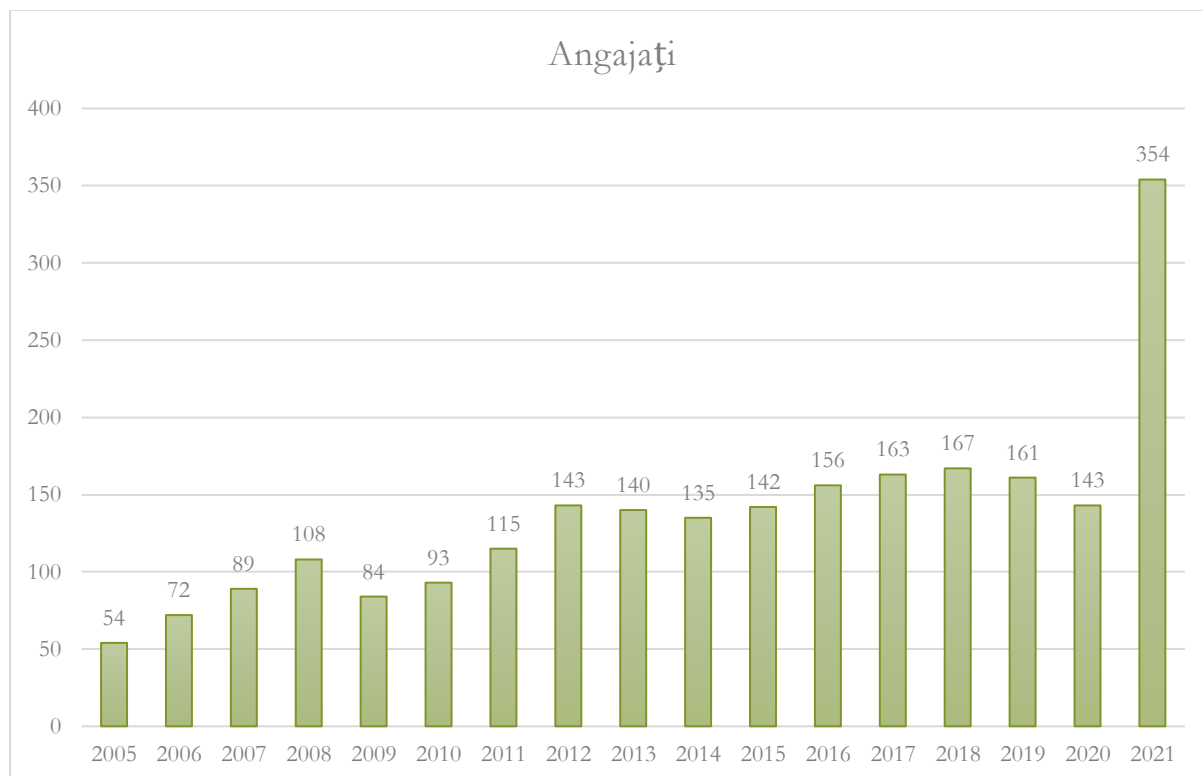
Totuși, aceste firme reprezintă un procent mic în balanța economică a localității, ponderea cea mai mare o au tot cele cu profil legat de industria lemnului.

Se recomandă o analiză mai aprofundată a mediului de afaceri și realizarea unor măsuri de sprijin pentru sectoarele de turism și meșteșugărie pentru ca dezvoltarea acestora să contrabalanseze balanța economică deoarece industria prelucrătoare a lemnului va ajunge la un maxim de creștere urmând o perioadă de declin, datorată și legislațiilor naționale și internaționale care vor limita din ce în ce mai mult exploatarea forestieră.

Figură 35 - Evoluția numărului de societăți comerciale

Dacă este să analizăm numărul de angajați din industria locală și această cifră a realizat o continuă creștere bazată pe creșterea numărului societăților comerciale active.

Figură 36 - Evoluția numărului de angajați

Administrația publică locală

Administrația se regăsește pretutindeni, în toată complexitatea vieții sociale, constituind una din cele mai utile activități umane. Administrația publică în statul de drept reprezintă principala pârghie prin care se realizează valorile stabilite la nivelul palierului politic. Ea trebuie să fie continuă, omniprezentă, promptă și energică, deoarece reprezintă neconținut statul, atât în interior, cât și în exterior. În orice compartiment al vieții sociale, procesul complex al administrării constă într-o activitate rațională și eficientă de utilizare a resurselor umane, materiale și financiare în scopul obținerii unor rezultate maxime cu eforturi minime.

Complexitatea cerințelor sociale, ridică în fața administrației o serie de probleme, care trebuie rezolvate. Societatea cunoaște un proces continuu de multiplicare și diversificare a sarcinilor administrației, care impune necontenit îmbunătățiri și perfecționări în structura și activitatea administrației, prin utilizarea unor metode și tehnici moderne.

În țara noastră, tranziția spre economia de piață a determinat o transformare și în calitatea administrației, conducând la profesionalism. Administrația publică din țara noastră s-a văzut confruntată în ultimii ani cu schimbări semnificative în ceea ce privește cadrul propriu de funcționare, așteptările din partea cetățenilor, atribuțiile și responsabilitățile. Includerea ei, cel puțin declarativ, în procesul general de reforme a făcut-o să se confrunte cu un set de dileme caracteristice întregii societăți. Ideea de reformă, atât de frecvent vehiculată, este prea des legată de formulări generale, soluții formale, iar procesele de conducere și organizare nu sunt considerate atât de importante în reformarea sistemului administrativ, accentuându-se tot mai des importanța cadrului legislativ. Nu putem nega importanța acestuia în reforma administrației publice, dar ignorarea necesității unei perspective strategice, lipsa unor preocupări constante referitoare la pregătirea managerială a responsabililor administrativi și-a pus și tinde să-și pună încă amprenta asupra unor instituții administrative, activitatea cărora este prea puțin bazată pe inițiativă și flexibilitate.

Consiliile constituite astfel organizează serviciile publice ale comunei, orașului sau a județului printr-un aparat propriu, format din funcționari publici de conducere și de execuție. Aceste organe ale administrației publice locale sunt descentralizate pe baza principiului autonomiei locale. Acest principiu ocupă un loc prioritar între celelalte principii pe care se bazează administrația publică locală în unitățile administrativ teritoriale, respectiv în județe, orașe și comune. Prin aceste dispoziții legale Statul român recunoaște că în interiorul său colectivitățile locale se administrează prin aleșii săi și prin forțele

proprii, dar sub controlul jurisdicțional al legalității din partea autorităților statale.

Distincția dintre administrația publică centrală și cea locală are la bază utilizarea mai multor criterii cumulative, criterii care au în vedere competența teritorială și materială a organelor ce compun administrația publică și natura interesului pe care îl promovează. Prin urmare, administrația publică centrală își exercită competența teritorială la nivelul întregului teritoriu național, iar cea locală doar la nivelul unităților administrativ-teritoriale în care au fost alese autoritățile respective. Însă dacă privim dintr-o altă perspectivă, organele ce compun administrația publică centrală dispun fie de o competență materială generală, precum Guvernul, fie de una de domeniu, cum sunt ministerele, pe când autoritățile locale au o competență materială ce se circumscrie în jurul realizării interesului local. Desigur mai e și promovarea interesului, care poate fi general-național, evident de către administrația centrală, sau al localității respective, de către administrația publică locală.

Autoritățile administrației publice prin care se realizează autonomia locală în comune și orașe sunt consiliile locale, comunale și orășenești, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive. Consiliile locale și primarii se aleg în condițiile prevăzute de Legea privind alegerile locale. Consiliile locale și primarii funcționează ca autorități ale administrației publice locale și rezolvă treburile publice din comune și orașe, în condițiile legii.

Rolul administrației publice locale, constă, în principal, în a rezolva treburile publice și a asigura, în acest cadru, interesele colectivităților locale, conform nevoilor și cerințelor exprimate de acestea, strâns legate de specificul unității administrativ – teritoriale de care ele aparțin.

Comuna Nereju este administrată de un primar și un consiliu local compus din 13 consilieri. Primarul, **Toader Gemănaș**, de la Partidul Național Liberal, este în funcție din 2016. Începând cu alegerile locale din 2020, consiliul local are următoarea componență pe partide politice:

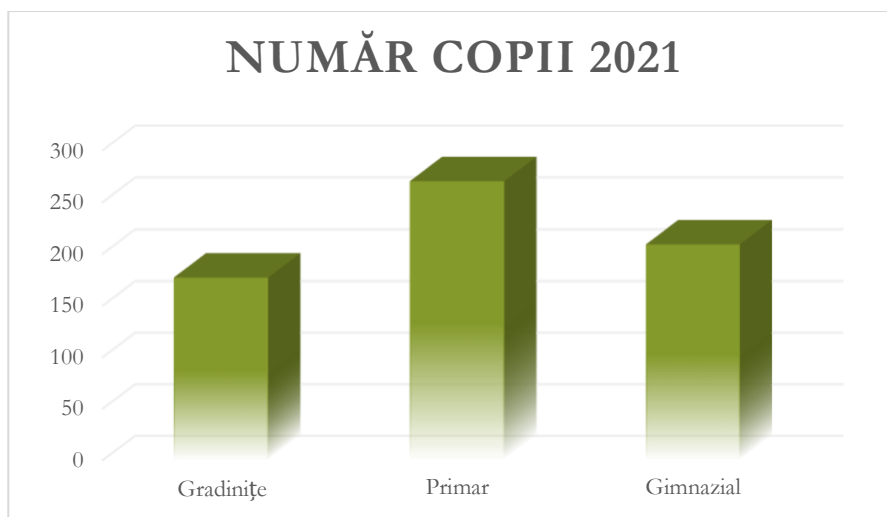
- **PNL** – 8 consilieri locali;
- **PSD** – 5 consilieri locali.

Proiecte finalizate la Primăria Nereju

- Modernizare Școală Nereju Mic – finanțare PNDL și bugetul local – 1,1 milioane lei;
- Grădinița Nereju Mic – PNDL și bugetul local – 610 mii lei;
- Grădinița Nereju Mare – PNDL și bugetul local – 596 mii lei;
- Amenajare curte și construire teren minifotbal Școala Nereju Mic – bugetul local – 600,8 mii lei;
- Reparații punte Brădăcești și punte Strunga – fond de urgență și bugetul local – 605 mii lei;
- Reparații drumuri în urma calamităților din 2021 – fond de urgență și bugetul local – 1,1 milioane lei;
- Școala Chiricari – buget local – 568,7 mii lei;
- dotare cu utilaje (buldoexcavator – autobasculantă) – fonduri europene și buget local – 1,1 milioane lei.

Date localitate:

- Suprafață: 18.380 ha
 - Intravilan: 735 ha
 - Extravilan: 17.545 ha
- Populație: 4.627
- Gospodării: 1.368
- Nr. locuințe: 1.429
- Nr. grădinițe: 9
- Nr. școli: 6
- Personal didactic la nivelul anului 2022 – 26 cadre didactice

Figură 37 - Număr de copii în instituțiile de învățământ (2021)

ANALIZA SWOT – MEDIU ECONOMIC

Puncte tari

- Areal montan cu caractere distincte
- Prezența resurselor de apă permanente
- Fond forestier mare
- Existența unor meșteșuguri și tradiții locale
- Fond cinegetic dezvoltat
- Accesul pe infrastructura principală reabilitată

Puncte slabe

- Extensia terenurilor degradate
- Suprafețe mari defrișate prin exploatare forestiere
- Lipsa unui program consolidat de evidență și întreținere a fondului cinegetic
- Lipsă puncte de informare turistică
- Infrastructură parțial reabilitată
- Drumuri forestiere degradate

Oportunități

- Potențial turistic ridicat
- Posibilitatea diversificării economiei locale
- Potențial agricol pentru creșterea de animale – ovine și bovine

Amenințări

- Seismicitatea zonei
- Eliminarea sau reducerea drastică a exploatare forestiere prin limitări legislative
- Plecarea personalului calificat către zone cu potențial economic mai ridicat

Strategia de Dezvoltare Locală – SDL

Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socioeconomică al căror fundament îl reprezintă asigurarea echilibrului între sistemele socio-economice și potențialul natural. Acest aspect a început să fie dezbătut încă din anul 1972, când, la Stockholm a avut loc Conferința Națiunilor Unite. Cele 113 națiuni prezente își manifestă îngrijorarea cu privire la modul în care activitatea umană influențează mediul, fiind subliniate problemele poluării, distrugerii resurselor, deteriorării mediului, pericolul disparițiilor unor specii și nevoia de a crește nivelul de trai al oamenilor și se acceptă legătura indisolubilă între calitatea vieții și calitatea mediului pentru generațiile actuale și viitoare.

Când se vorbește despre dezvoltarea durabilă, se au în vedere două aspecte importante:

- dezvoltarea nu înseamnă doar profituri mai mari și standarde mai înalte de trai pentru un mic procent din populație, ci creșterea nivelului de trai al tuturor;
- dezvoltarea nu ar trebui să implice distrugerea sau folosirea nesăbuită a resurselor naturale, nici poluarea mediului ambiant.

Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este cea propusă în anul 1987 de către Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED – *World Commission on Environment and Development*) ca urmare a Raportului Brundtland:

"Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care corespunde necesităților prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi".

La nivelul Uniunii Europene, în iunie 2001, a fost adoptată Strategia Europeană de Dezvoltare Durabilă (SDD), iar în 2006 a fost revizuită, stabilindu-se următoarele obiective generale:

- Limitarea schimbărilor climatice, a costurilor și efectelor sale negative pentru societate și mediu;

- Asigurarea unui sistem de transport ce satisface nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, minimizând impacturile sale nedorite asupra economiei, societății și mediului;
- Promovarea modelelor de producție și consum durabile;
- Îmbunătățirea managementului și evitarea supraexploatării resurselor naturale, recunoscând valoarea serviciilor ecosistemelor;
- Promovarea unei bune sănătăți publice în mod echitabil și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor asupra sănătății;
- Crearea unei societăți a incluziunii sociale, prin luarea în considerare a solidarității între și în cadrul generațiilor, asigurarea securității și creșterea calității vieții cetățenilor ca o condiție pentru păstrarea bunăstării individuale;
- Promovarea în mod activ a dezvoltării durabile pe scară largă, asigurarea că politicile interne și externe ale UE sunt în acord cu dezvoltarea durabilă și angajamentele internaționale ale acesteia.

Cunoașterea, cercetarea, ameliorarea și dezvoltarea spațiului rural sunt activități de importanță vitală pentru o țară, atât prin dimensiunea spațiului rural, exprimată prin suprafața deținută, cât și prin ponderea populației ocupate în activități productive, de servicii social-culturale, de habitat, de mediu și de turism.

Regiunile rurale reprezintă 92 % din teritoriul Uniunii Europene și produc aproximativ 45 % din valoarea adăugată a UE și 53 % din locurile de muncă. În ciuda situațiilor diverse, în regiunile rurale veniturile pe cap de locuitor sunt în general mai reduse cu o treime față de media europeană, ratele de angajare a femeilor sunt mai scăzute, iar sectorul serviciilor este mai puțin dezvoltat.

Zonele rurale vor trebui prin urmare să răspundă provocărilor în materie de creștere, ocupare a forței de muncă și dezvoltare durabilă în cursul următorilor ani. Noua perioadă de programare 2021 – 2027

reprezintă o oportunitate pentru autoritățile publice locale din mediul rural de a-și îndeplini obiectivele stabilite în strategiile de dezvoltare.

Dezvoltarea umană durabilă necesită strategii pe orizonturi scurte și medii, glisante însă pe termen lung, în perspectiva a 20-25 de ani. În acest sens, sunt necesare politici la nivel regional, internațional și planetar, la nivel de stat și la nivel de firmă, cu obiective comparabile în timp și spațiu, pe baza unor criterii ce decurg din îmbunătățirea condițiilor de viață normală a oamenilor. Concomitent cu fundamentarea acestor politici, este esențial ca la fiecare nivel să funcționeze o serie de mijloace de reglementare, cu caracter economic, juridic și informațional, care să asigure îndeplinirea obiectivelor propuse. Pentru evaluarea mijloacelor de acțiune sunt necesare criterii de eficiență economică și socială, ecologică, echitate, fezabilitate, acceptabilitate și compatibilitate instituțională. Problema strategiei dezvoltării umane durabile se pune la orice nivel al societății, cu obiective clare de atins, cu criterii de apreciere și indicatori de măsură, cu mecanisme de susținere juridice, economice și spiritual-culturale, cu managementul ecologic al proceselor, pe fiecare ciclu de viață, ca și cu auditul ecologic necesar, cu dezvoltarea unor tehnologii curate care să atingă zero defecte. Teoria și practica dezvoltării umane durabile trebuie să se bazeze pe compatibilitatea politicilor de asigurare a calității activității umane cu politicile de protejare a mediului înconjurător, pe evitarea unor riscuri majore în desfășurarea activităților umane, pe elaborarea unei carte a afacerilor în această viziune. Carta afacerilor în viziunea dezvoltării durabile trebuie să conțină principii de urmat, de la costurile producției până la veniturile obținute împreună cu managementul educațional necesar, atât pentru cei ce produc, cât și pentru cei ce distribuie și utilizează produsele și serviciile necesare vieții.

Trecerea la dezvoltarea umană durabilă marchează intrarea omenirii în era mediului înconjurător, în care riscurile dezvoltării trebuie diminuate cât mai mult sau chiar înlăturate. Pentru aceasta, viziunea dezvoltării umane durabile își propune, mai întâi, să modifice

modul în care oamenii percep o serie de elemente ale vieții pe care o trăiesc. Prin educație, cultură oamenii pot depăși un prag perceptual care îi determină să observe, să judece și să acționeze pe termen lung. În felul acesta, omenirea se poate îndrepta spre o nouă frontieră morală, care demonstrează că problema dezvoltării trebuie privită în interdependență în timp și spațiu. Depășirea unui prag perceptual are ca premisă indispensabilă informarea, astfel încât comunitățile umane să-și dea seama de amenințările care planează asupra lor, înainte ca astfel de catastrofe să se producă. Dezvoltarea umană durabilă implică organic ameliorarea mediului înconjurător. Dezvoltarea umană durabilă trebuie să stea la baza construirii unei societăți viabile, care să-și satisfacă nevoile fără a pune în pericol perspectivele generațiilor viitoare. Dezvoltarea umană durabilă presupune un nou cod de valori, care să se realizeze în cadrul unui proces general de tranziție către o societate viabilă, în care oamenii pot fi atrași de noi moduri de a-și orândui viața și, în aceeași măsură, ghidați de recunoașterea a ceea ce s-ar întâmpla dacă nu-și schimbă modul de viață.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Nereju, județul Vrancea, a fost elaborată pornind de la orientările strategice privind politica de coeziune la nivel european și național, de prioritățile determinate de Strategia Europa 2030, de prioritățile stabilite în Cadrul Strategic Comunitar pentru perioada 2021 – 2027, precum și de planificarea strategică națională și regională.

Strategia a fost astfel concepută pe tipologia socio-economică, nevoile și potențialul de dezvoltare ale comunei Nereju, evidențiind corespondența cu prioritățile europene și naționale, precum și cu tendințele de dezvoltare pentru perioada 2021 – 2027, la nivel național, regional, județean și local.

Obiectivul central al strategiei este reprezentat de dezvoltarea socio-economică a localității și se bazează pe cele patru principii promovate de Uniunea Europeană pentru dezvoltarea zonelor rurale. Astfel, cele patru principii au fost transpuse în obiective specifice de dezvoltare pentru Nereju, dezvoltate în funcție de punctele forte, oportunitățile de dezvoltare și nevoile identificate la nivelul comunei.

OBIECTIV GENERAL

Accelerarea dezvoltării socio-economice prin abordarea unui sistem integrat de priorități și măsuri de dezvoltare

Obiectiv Specific 1 – Dezvoltare locală	Obiectiv Specific 2 – Servicii medicale și de învățământ	Obiectiv Specific 3 - Protecția mediului și investiții ”verzi”	Obiectiv Specific 4 - Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
---	--	--	---

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene (SDD UE) a stat la baza realizării Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 (SDD RO).

Strategia națională pentru dezvoltare durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 analizează o serie de probleme și situații prezente la nivelul țării noastre, și anume:

- Creșterea sustenabilă – transformările structurale și echilibrele macroeconomice: o asigurarea sustenabilității pe termen lung a consumurilor energetice și materiale bazate pe evaluarea realistă a capacității de suport a capitalului natural; o modernizarea treptată a macrostructurii economiei pentru a corespunde cerințelor sociale și de mediu; o creșterea productivității muncii și îmbunătățirea ratei de ocupare; o îmbunătățirea managementului micro- și macro-economic; o politica de investiții și diversificarea surselor de finanțare; o menținerea echilibrelor macro-economice;
- Dezvoltarea regională și acțiunea locală: problematica specifică a dezvoltării rurale: dezvoltarea regională; dezvoltarea rurală, agricultura, silvicultura, și pescuitul;
- Amenajarea teritoriului și planificarea spațială: planificarea spațială, cadastrul României;
- Dimensiunea culturală a dezvoltării durabile;
- Capacitatea administrativă și calitatea serviciilor publice: dezvoltarea durabilă ca măsură a eficienței guvernării și a calității politicilor publice;
- Politica externă și de securitate: orientări generale și contribuții specifice ale României la Politica Externă și de Securitate Comună și la Politica Europeană de Securitate și Apărare ale UE în raport cu cerințele dezvoltării durabile.

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 (CSDTR 2030)

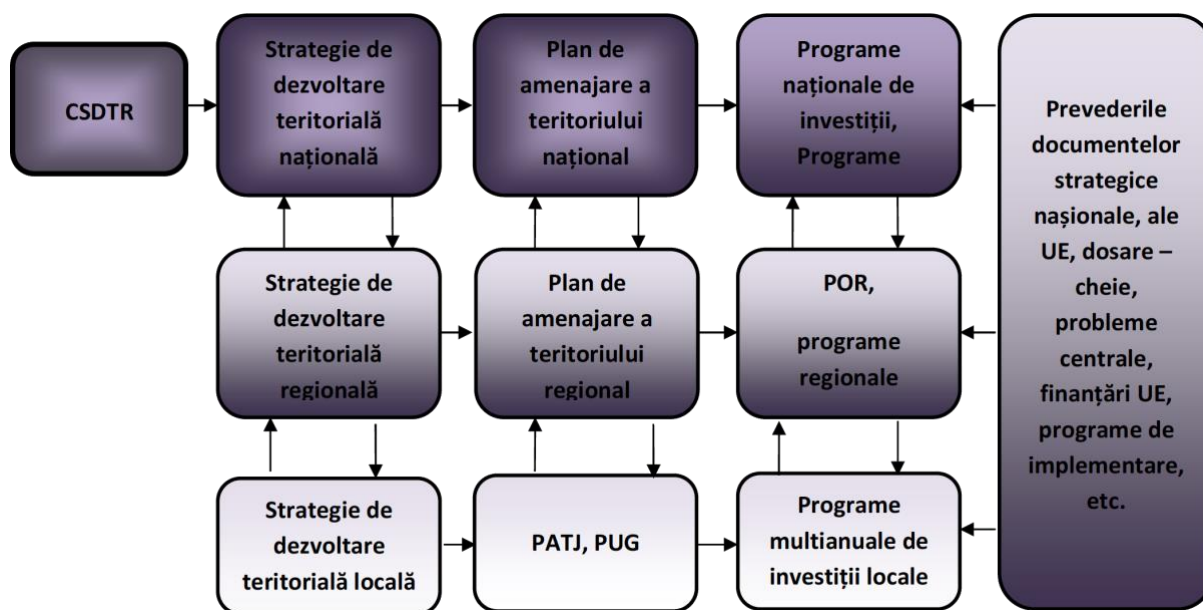
Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 este un document strategic privind dezvoltarea teritorială durabilă și integrată pe termen mediu și lung a României. Conceptul asigură un cadru de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României, în concordanță cu evoluțiile din spațiul european și internațional, bazându-se pe practicile curente în domeniul planificării teritoriale.

CSDTR stabilește liniile directoare de dezvoltare teritorială a României la scară regională, interregională, națională, prin integrarea relațiilor relevante la nivel transfrontalier și transnațional, corelând conceptele de coeziune și competitivitate la nivelul teritoriului.

Scopul CSDTR este de a pune în evidență, din perspectivă teritorială integrată, modalitățile de valorificare a potențialului național, în vederea recuperării decalajelor de dezvoltare față de țările europene, de a stimula dezvoltarea echilibrată a României și de a consolida rolul țării noastre ca stat membru al Uniunii Europene și membru activ în zona Europei Centrale și de Est. CSDTR urmărește maximizarea impactului investițiilor străine și naționale, orientându-le către zonele relevante, prin intermediul proiectelor strategice naționale și a politicilor publice elaborate în conformitate cu obiectivele acestuia.

În vederea implementării CSDTR sunt necesare următoarele categorii de corelări:

- Corelarea pe orizontală a strategiilor de dezvoltare teritorială cu documentațiile de amenajare a teritoriului/ urbanism și cu programele de investiții sectoriale relevante;
- Corelarea pe verticală a strategiilor de dezvoltare teritorială, planurilor de amenajare a teritoriului și urbanism, programelor de investiții publice, între nivelele: teritorial, regional și local.

Figură 38 - Conceptul Strategic de Dezvoltare teritorială România 2030

Obiectivele strategice ale Conceptului Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 (CSDTR 2030)

- Valorificarea periferalității prin dezvoltarea rolului de conector și releu la nivel continental și intercontinental;
- Racordarea la rețeaua europeană de poli și coridoare de dezvoltare;
- Structurarea și dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități urbane;
- Afirmarea solidarității urban – rural;
- Dezvoltarea rurală;
- Consolidarea și dezvoltarea legăturilor interregionale, ca suport al dezvoltării regionale;
- Dezvoltarea adecvată a diferitelor categorii de teritorii;
- Creșterea competitivității teritoriale
- Protejarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural.

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027

PR SE este complementar cu PODD în cadrul OS b (i), OS b (iv) și OS b (vii) și va crea sinergii și complementarități cu acesta prin acțiunile ce vizează eficiența energetică, consolidarea clădirilor publice vulnerabile la risc seismic, susținerea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii verzi în siturile Natura 2000.

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) 2021-2027

PR SE este complementar cu POCIDIF în cadrul OS a (i), OS a (ii), OS a (iii), OS a (iv), OS d (ii), OS e (i) și OS e (ii) și va crea sinergii și complementarități cu acesta prin acțiunile ce vizează susținerea activităților de cercetare și inovare, creșterea gradului de digitalizare în IMM-uri, smart city, instrumente financiare, dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă. De asemenea complementar cu investițiile în infrastructură care se vor realiza prin PR SE, POCIDIF are în vedere investiții pentru digitalizarea în educație la nivel național și digitalizarea în cultură.

Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021-2027

PR SE este complementar cu POEO în cadrul OS d (ii) și va crea sinergii și complementarități cu acesta prin acțiunile ce vizează investițiile în infrastructura educațională și dotarea acestora.

Programul Operațional Transport (POT) 2021-2027

PR SE este complementar cu POT în cadrul OS b (viii) și OS c (ii) și va crea sinergii și complementarități cu acesta prin acțiunile ce vizează investițiile în mobilitatea urbană și dezvoltarea infrastructurii regionale de transport.

Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ) 2021-2027

PR SE este complementar cu POTJ în ceea ce privește activități de cercetare și inovare, transfer tehnologic, reducerea poluării, economie circulară, creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă calificată și digitalizare.

Programul Operațional Sănătate (POS) 2021-2027

PR SE este complementar cu POS în cadrul OS și va crea sinergii și complementarități cu acesta prin acțiunile ce vizează cercetarea și inovarea și digitalizarea.

ORIZONT 2030

Elementul definitoriu al acestei Strategii Integrate de Dezvoltare Urbană este racordarea deplină a localității la o nouă filosofie a dezvoltării, proprie Uniunii Europene și larg împărtășită pe plan mondial – cea a dezvoltării durabile.

Se pornește de la constatarea că, la sfârșitul primului deceniu al secolului XXI, după o tranziție prelungită și traumatizantă la democrația pluralistă și economia de piață, România mai are de recuperat decalaje considerabile față de celelalte state membre ale Uniunii Europene, simultan cu însușirea și transpunerea în practică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în contextul globalizării. Cu toate progresele realizate în ultimii ani, este o realitate că orașul are încă o economie bazată pe consumul intensiv de resurse, o societate și o administrație aflate încă în căutarea unei viziuni unitare și un capital natural afectat de riscul unor deteriorări ce pot deveni ireversibile.

Prezenta Strategie stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

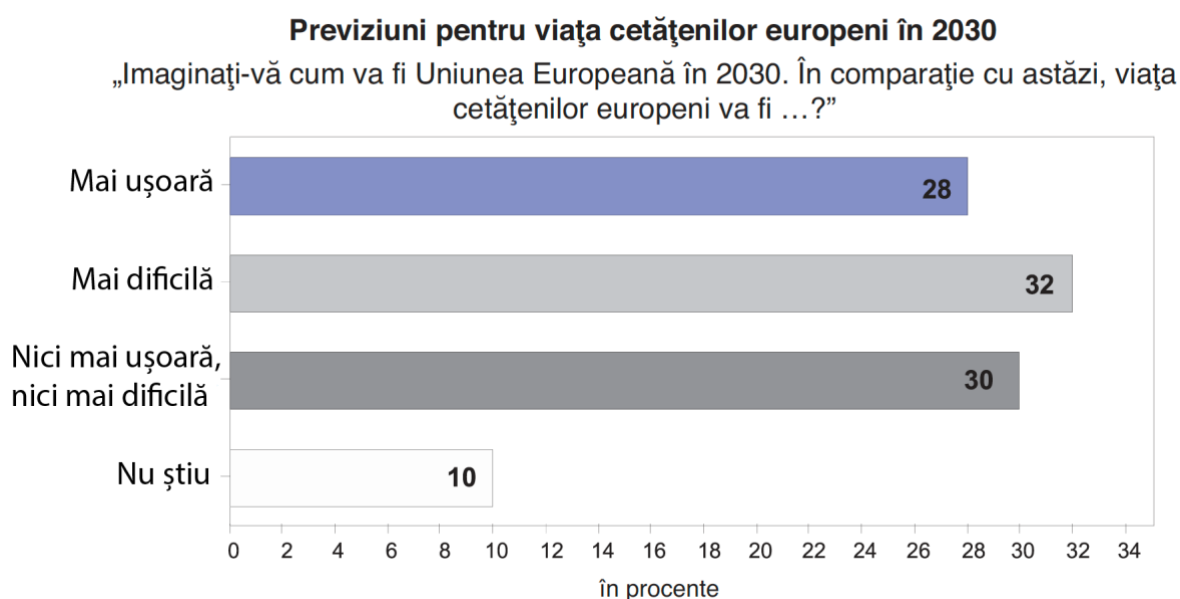
Ca orientare generală, lucrarea vizează realizarea următoarelor obiective strategice pe termen scurt, mediu și lung:

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

- Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.
- Orizont 2030: Aproximarea semnificativă a orașului de nivelul mediu din acel an al localităților similare ale Uniunii Europene din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.

Îndeplinirea acestor obiective strategice va asigura, pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată și, în consecință, o reducere semnificativă a decalajelor economico-sociale dintre Nereju și celelalte localități similare ale Uniunii Europene sau ale României. Prin prisma indicatorului sintetic prin care se măsoară procesul de convergență reală, respectiv produsul intern brut pe locuitor (PIB/loc), la puterea de cumpărare standard (PCS), aplicarea Strategiei creează condițiile ca PIB/loc exprimat în PCS să depășească cifrele actuale, iar în anul 2030 să fie ușor superior nivelului mediu european în anul 2020.

Se asigură, astfel, îndeplinirea obligațiilor asumate de comună în conformitate cu Tratatul de aderare, precum și implementarea efectivă a principiilor și obiectivelor Strategiei Lisabona și Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă reînnoite a Uniunii Europene (2006).

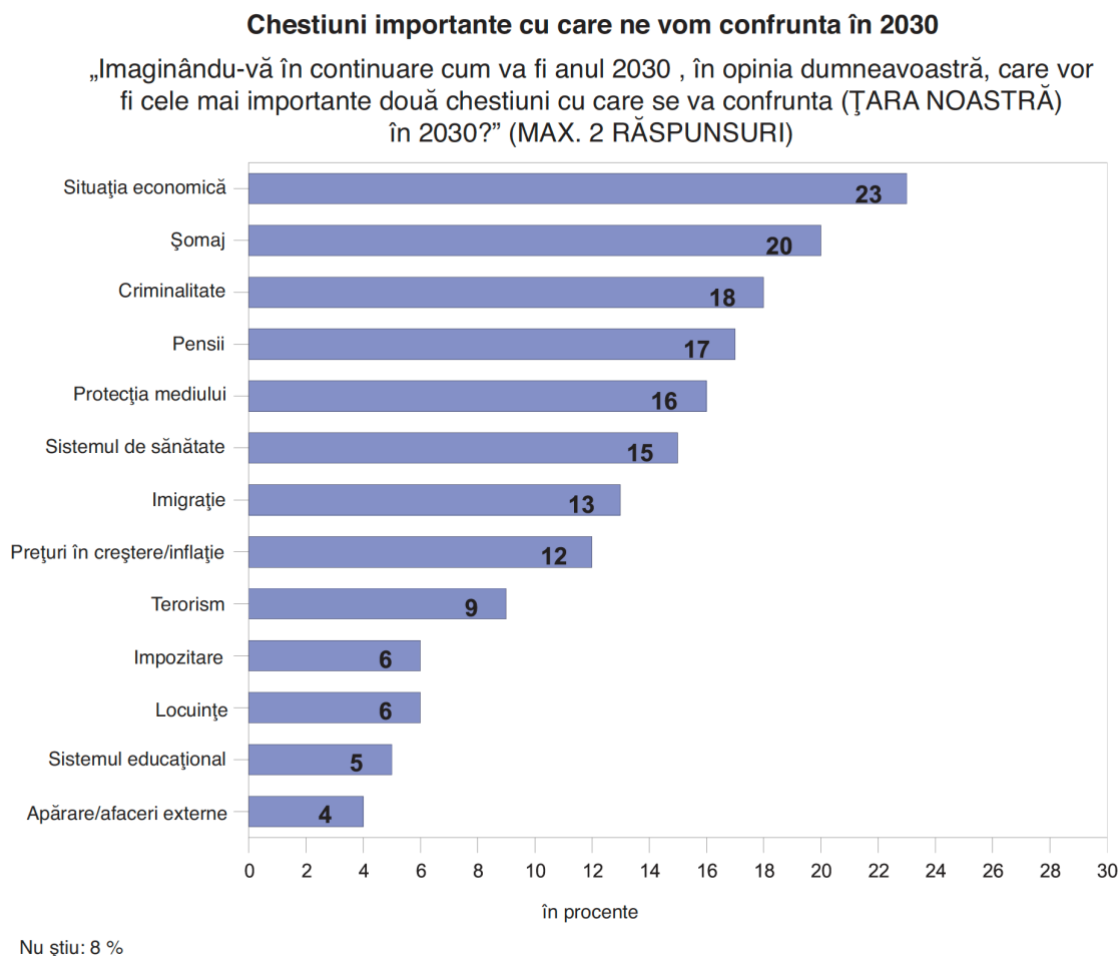

Figură 39 - Previziuni pentru viața cetățenilor în 2030

Obiectivele formulate în Strategie, în urma dezbaterilor la nivel regional și local, vizează menținerea, consolidarea, extinderea și adaptarea continuă a configurației structurale și capacității funcționale ale capitalului natural ca fundație pentru menținerea și sporirea capacității sale de suport față de presiunea dezvoltării sociale și creșterii economice și față de impactul previzibil al schimbărilor climatice.

Prezenta Strategie propune o viziune a dezvoltării durabile a orașului în perspectiva următorilor cinci ani, cu obiective care transcend durata ciclurilor electorale și preferințele politice conjuncturale. Tocmai de aceea Strategia de Dezvoltare Locală a fost supusă spre adoptare de către Consiliul Local, iar mecanismele de implementare, monitorizare și raportare, precum și cele de consultare a societății civile și cetățenilor sunt reglementate prin lege.

În paralel cu urmărirea aplicării prevederilor prezentei Strategii, mecanismele executive și consultative vor începe, încă din anul 2022, un proces de reevaluare complexă a documentelor programatice, strategiilor și programelor naționale, sectoriale, regionale și locale pentru a le pune de acord cu principiile și practicile dezvoltării durabile și cu evoluția dinamică a reglementărilor Uniunii Europene în materie.

Figură 40 - Chestiuni importante cu care ne vom confrunta în 2030¹¹

De la sfârșitul Războiului Rece, viteza și amploarea schimbărilor au fost uluitoare. În ultimii douăzeci de ani s-au înregistrat schimbări în toate domeniile: modul în care ne desfășurăm activitatea, modul în care consumăm, modul în care călătorim, modul în care ne raportăm la celelalte persoane, motivele pentru care empatizăm, aspectele care ne provoacă teamă, toate au înregistrat transformări. Majoritatea acestor schimbări ne-au luat prin surprindere. Criza financiară mondială reprezintă doar ultimul dintr-o serie de evenimente care ne-au zdruncinat sistemele de convingeri și de credințe. Pentru prima dată în istoria recentă a Europei, există o teamă larg răspândită că nivelul de

¹¹ Chestionarul este realizat înaintea începerii războiului din Ucraina. Studii ulterioare au demonstrat o creștere a interesului populației europene pentru apărare, terorism și o scădere a interesului în raport cu indicatorii de șomaj, impozitare și locuințe

traii al copiilor din ziua de azi va fi mai scăzut decât cel al generației părinților lor. Trăim în prezent într-o eră a incertitudinii.

Această situație reprezintă o provocare fără precedent pentru Uniunea Europeană. Pe parcursul celei mai mari părți a existenței sale, UE a reprezentat un pol de stabilitate internă, a adus pacea, democrația și un nivel consistent de prosperitate pe jumătate de continent după al Doilea Război Mondial. În timp, a inclus și cealaltă jumătate a Europei prin intermediul unui proces de integrare politică și economică fără precedent.

Aceste succese i-au permis Uniunii Europene să devină cea mai mare putere economică a lumii, cuprinzând o piață și o monedă unice. Cu toate acestea, cetățenii europeni se îndreaptă către un viitor tot mai complex și mai incert, lipsit de scopul comun care a caracterizat integrarea postbelică inițială.

Realizările precedente ale Uniunii Europene s-au axat pe propriul său colț de lume. Pe parcursul etapelor succesive ale integrării, mediul extern al Europei a rămas relativ stabil. Astăzi situația se află la polul opus. În întreaga lume se produc schimbări rapide. În următorii douăzeci de ani, nu numai că vor exista mai mulți poli ai puterii; în plus, centrul de gravitate al lumii se va deplasa către Asia și către sudul lumii, către noi actori din sectorul public și privat, propagându-se ascendent în instituțiile transnaționale. Provocările cu care se confruntă Europa în prezent sunt generate în aceeași măsură de evoluțiile înregistrate în afara granițelor sale și de timiditatea Uniunii Europene în abordarea acestora. Dacă Uniunea dorește să își asigure viitorul, aceasta va trebui să își ajusteze obiectivele și politicile pentru a aborda lumea aflată în schimbare rapidă.

Mulți consideră încă 2030 drept o dată din viitorul îndepărtat și resping validitatea previziunilor. Dar nu ar trebui să ne amăgim. Lumea traversează o perioadă de transformări globale rapide și extinse care vor continua să producă un impact semnificativ asupra vieții cetățenilor noștri. Ultimii douăzeci de ani nu ne-au oferit, probabil, decât o vagă idee despre ceea ce ne rezervă viitorul. Următorii douăzeci de ani vor

accelera, fără îndoială, și vor exacerba multe dintre tendințele la care asistăm în prezent. Trebuie să gândim pe termen lung, dar să acționăm în prezent - acest mesaj trebuie să stea la baza formulării politicilor europene în epoca actuală de insecuritate.

În anii următori, Uniunea Europeană va trebui să urmărească o agendă ambițioasă. Aceasta va trebui să reunească mai profund UE, statele sale membre și cetățenii săi, să reînnoiască modelul economic și social al Europei într-un moment în care forțele interne și externe îi pun la încercare durabilitatea, să creeze o societate a cunoașterii prin responsabilizarea individului, să exploateze la maximum tendințele demografice fluctuante și imigrația, să transforme precaritatea energiei și schimbările climatice în oportunități de dezvoltare economică și a societății, să găsească un echilibru adecvat între libertate și securitate; și să contribuie la modelarea lumii astfel încât valorile și interesele Europei să fie protejate și asigurate. O agendă și o viziune comune pentru viitorul Europei.

Aceste obiective și ambiții vor necesita o schimbare semnificativă a abordării guvernelor naționale față de Uniunea Europeană. Adesea, acestea nu înțeleg că într-o lume din ce în ce mai interdependentă și mai multipolară, interesele lor pe termen lung sunt cel mai bine servite prin urmărirea lor la nivel european, și nu la nivel național. Acestea nu au reușit să mobilizeze sprijinul și participarea cetățenilor, care sunt esențiale pentru legitimitatea proiectului. De cele mai multe ori, statele membre s-au repliat spre interior, concentrându-se numai asupra intereselor naționale, în detrimentul interesului european mai larg.

Uniunea Europeană are nevoie urgentă de o înțelegere comună asupra modului de realizare a ambițioasei sale agende. Aceasta trebuie să identifice măsurile necesare pentru a se adapta la o epocă globală, dar și costurile și implicațiile imobilității. Pe scurt, trebuie să comunice o viziune comună a modului în care Europa își poate asigura viitorul. Prin urmare, alegerea cu care ne confruntăm este clară: să ne dezvoltăm pe baza punctelor-forțe ale Uniunii Europene și să folosim greutatea sa colectivă pentru a deveni un actor relevant și asertoric la nivel mondial

sau să cultivăm fragmentarea și să contemplăm posibilitatea declinului absolut într-o lume în care regulile sunt făcute de cei care au un cuvânt de spus.

Punctele-forțe ale Europei există. Cu cea mai mare piață din lume, un sfert din comerțul mondial și două treimi din ajutorul acordat pentru dezvoltare la nivel mondial, Uniunea Europeană contează. Uniunea Europeană oferă o infrastructură partajată care pune la dispoziția cetățenilor o gamă largă de drepturi, servicii și oportunități. Politicile și programele Uniunii Europene au ajutat la crearea unei zone de politică interconectate care include comunicațiile, transporturile, chestiunile sociale, cercetarea și educația. Prin organizarea și reglementarea așa-numitelor „spații comune” Uniunea Europeană acționează ca un promotor de activități pentru cetățenii, întreprinderile și guvernele sale.

De asemenea, Uniunea Europeană inspiră percepții pozitive. Uniunea este o entitate căreia mulți aspiră să i se alăture, fie prin aderare, fie prin imigrare. Se poate mândri cu o calitate a vieții excelentă, reflectată printr-una dintre cele mai ridicate speranțe de viață din lume. Modelul de guvernare al Uniunii Europene - „*guvernarea în parteneriat*” - este un exemplu de regionalism eficient: un spațiu public comun, cu o suveranitate reunită și cu capacitatea de a defini interese comune, cu instituții puternice și în supremația statului de drept. La baza ei stau puncte-forțe solide: stabilitatea politică, fundamente juridice solide, reușitele în materie de coeziune socială și economică, precum și diversitatea etnică și culturală bogată.

Uniunea Europeană este mai mult decât o piață comună. Este în același timp o uniune de valori, întruchipate prin angajamentul său față de drepturile omului, pace, libertate și solidaritate. Aceste valori au o semnificație universală. Cu sprijinul cetățenilor, cercetătorilor și politicienilor europeni de la toate nivelurile, Uniunea Europeană se poate afla în fruntea eforturilor internaționale de abordare a provocărilor globale majore, inclusiv coeziunea socială, schimbările climatice, dezvoltarea durabilă și pacea între națiuni.

În final, dar nu lipsit de importanță, Uniunea Europeană are capacitatea de a gândi și de a acționa în direcția intereselor pe termen lung ale cetățenilor europeni. Statele membre sunt în mod frecvent constrânse în acțiunile lor de realitățile politice de zi cu zi care sunt incompatibile cu planificările pe termen lung. Elaborarea politicii europene este mai puțin supusă acestor presiuni pe termen scurt, având astfel o libertate extinsă pentru a introduce propuneri noi. Odată cu adoptarea Tratatului de la Lisabona, Uniunea Europeană dispune acum de instrumentele necesare pentru a-și transpune propuneri în acțiuni, inclusiv cooperarea consolidată și procedurile de revizuire simplificate. Mai mult ca niciodată, Uniunea Europeană este capabilă în prezent să se concentreze asupra intereselor și necesităților pe termen lung ale cetățenilor.

Prin urmare, întrebarea la care trebuie să răspundem este: ne putem dezvolta pe baza punctelor-forțe ale Uniunii spre avantajul nostru comun? Globalizarea și reechilibrarea puterii în lume oferă o motivație nouă importantă pentru acțiunea comună a Uniunii Europene. Dar numai pe baza unor fundații solide Uniunea Europeană poate deveni un actor demn de luat în seamă pe scena mondială. Această misiune necesită curaj politic și ambiție colectivă, pragmatism solid și o imagine clară a idealurilor pentru care merită să luptăm. Pe plan intern și extern.

Agenda 2030 cuprinde cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

	OBIECTIV	DESCRIERE
1	Fără sărăcie	Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2	Foamete „zero”	Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3	Sănătate și bunăstare	Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
4	Educație de calitate	Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5	Egalitate de gen	Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6	Apă curată și sanitație	Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
7	Energie curată și la prețuri accesibile	Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8	Muncă decentă și creștere economică	Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9	Industrie, inovație și infrastructură	Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10	Inegalități reduse	Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.

	OBIECTIV	DESCRIERE
11	Orașe și comunități durabile	Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12	Consum și producție responsabile	Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13	Acțiune climatică	Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14	Viața acvatică	Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
15	Viața terestră	Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16	Pace, justiție și instituții eficiente	Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17	Parteneriate pentru realizarea obiectivelor	Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Tabel 4 - Obiective Orizont 2030

Context regional

Dezvoltarea regională este un concept nou ce urmărește impulsivarea și diversificarea activităților economice, stimularea investițiilor în sectorul privat, contribuția la reducerea șomajului și nu în cele din urmă să conducă la o îmbunătățire a nivelului de trai. Pentru a putea fi aplicată politica de dezvoltare regională s-au înființat opt regiuni de dezvoltare, care cuprind tot teritoriul României. Fiecare regiune de dezvoltare cuprinde mai multe județe. Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale, nu au personalitate juridică, fiind rezultatul unui acord liber între consiliile județene și cele locale.

Politica de dezvoltare regională reprezintă un ansamblu de măsuri planificate și promovate de autoritățile administrației publice locale și centrale, în parteneriat cu diverși actori (privați, publici, voluntari), în scopul asigurării unei creșteri economice, dinamice și durabile, prin valorificarea eficientă a potențialului regional și local, în scopul îmbunătățirii condițiilor de viață.

Principalele domenii care sunt vizate de politicile regionale sunt:

- dezvoltarea întreprinderilor;
- piața forței de muncă;
- atragerea investițiilor;
- transferul de tehnologie;
- dezvoltarea sectorului I.M.M.-urilor;
- îmbunătățirea infrastructurii;
- calitatea mediului înconjurător;
- dezvoltare rurală;
- sănătate;
- educație, învățământ, cultură.

Obiectivele de bază ale politicii de dezvoltare regională sunt următoarele:

- diminuarea dezechilibrelor regionale existente, cu accent pe stimularea dezvoltării echilibrate și pe revitalizarea zonelor defavorizate (cu dezvoltare întârziată);
- preîntâmpinarea producerii de noi dezechilibre;
- îndeplinirea criteriilor de integrare în structurile Uniunii Europene și de acces la instrumentele financiare de asistență pentru țările membre (fonduri structurale și de coeziune);
- corelarea cu politicile sectoriale guvernamentale de dezvoltare;
- stimularea cooperării interregionale, interne și internaționale, care contribuie la dezvoltarea economică și care este în conformitate cu prevederile legale și cu acordurile internaționale încheiate de România.

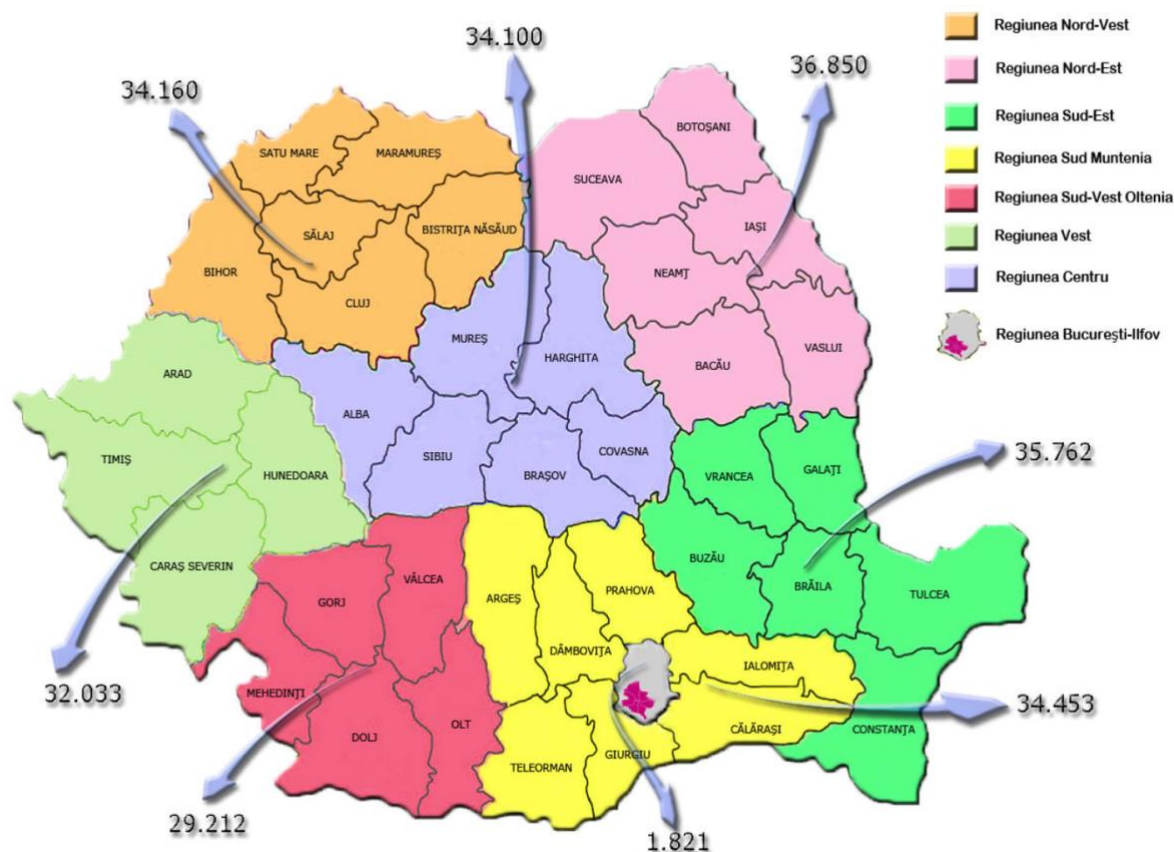
Principiile care stau la baza elaborării și aplicării politicilor de dezvoltare regională sunt:

- descentralizarea procesului de luare a deciziilor, de la nivelul central/guvernamental, spre cel al comunităților regionale;
- parteneriatul între toți actorii implicați în domeniul dezvoltării regionale;
- planificarea - proces de utilizare a resurselor (prin programe și proiecte) în vederea atingerii unor obiective stabilite;
- cofinanțarea - contribuția financiară a diversilor actori implicați în realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională.

Din punct de vedere juridic, în România, dezvoltarea regională este reglementată de Legea 315/2004, publicată în Monitorul Oficial, partea I, nr. 577 din 29 iunie 2004, cele 8 regiuni de dezvoltare de la nivelul țării noastre fiind structurate astfel:

1. Regiunea de Dezvoltare București - Ilfov (cuprinde: Municipiul București și județul Ilfov)
2. Regiunea de Dezvoltare Sud - Est (cuprinde județele: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea)

3. Regiunea de Dezvoltare Nord - Est (cuprinde județele: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui)
4. Regiunea de Dezvoltare Sud - Muntenia (cuprinde județele: Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Teleorman)
5. Regiunea de Dezvoltare Sud - Vest Oltenia (cuprinde județele: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea)
6. Regiunea de dezvoltare Centru (cuprinde județele: Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu)
7. Regiunea de Dezvoltare Vest (cuprinde județele: Arad, Caraș-Severin, Hunedoara, Timiș)
8. Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest (cuprinde județele: Bihor, Cluj, Maramureș, Satu-Mare, Sălaj)

Figură 41 - Organizarea regională a României (km²)

Regiunea Sud-Est este situată în partea de sud-est a României, acoperind 35.762 km² sau 15% din suprafața totală a țării, aceasta fiind a doua ca mărime din cele opt ale României.

Regiunea Sud-Est cuprinde aproape toate formele de relief: Lunca Dunării, Câmpia Bărăganului, Podișul Dobrogei cu Munții Măcinului, iar partea de nord-vest a regiunii cuprinde o parte a Carpaților și a Subcarpaților de Curbură. Totodată regiunea este străbătută de fluviul Dunărea, cuprinde Delta Dunării și este mărginit la est de întreg litoralul românesc al Mării Negre. Preponderent este însă relieful de câmpie, cu specific climatic continental.

În 2004, regiunea avea o populație de 2.850.318 locuitori, reprezentând 13,1% din populația țării; densitatea de 79,7 loc/kmp este sub media pe țară (90,91 loc/kmp), cea mai mare densitate a populației fiind în județul Galați (139,5 loc/kmp), dominat de centrul industrial și comercial cu același nume, iar cea mai mică, în județul Tulcea (29,9 loc/kmp), unde condițiile naturale și economice sunt mai puțin propice.

Orașele concentrează 55,5% din populație, cu tendințe de diminuare. Industrializarea forțată de după război a condus la concentrarea populației în orașele Galați, Brăila și Constanța.

Rețeaua de localități a regiunii Sud - Est era alcătuită din 33 de orașe (dintre care 11 erau municipii) și 1.455 de sate (organizate în 339 de comune). Cel mai mare oraș al regiunii este Constanța (309.965 locuitori), urmat de Galați și Brăila (peste 200.000 de locuitori), Buzău, și Focșani (peste 100.000 de locuitori).

Figură 42 - Regiunea Sud-Est

Județ	Populație	Urban	Rural
Brăila	365.628	237.922	127.706
Buzău	488.763	202.090	286.673
Constanța	716.576	506.852	209.724
Galați	617.979	350.759	267.220
Tulcea	253.383	124.563	128.820
Vrancea	392.619	148.247	244.372
Total	2.834.948	1.570.433	1.264.515

Tabel 5 - Populația regiunii Sud-Est

ADRE Sud-Est a fost creată cu scopul de a contribui la facilitarea absorbției fondurilor de tip structural la nivelul celor șase județe componente ale Regiunii (Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea), atât prin activitatea de promovare a identității regionale cât și prin administrarea programelor europene care fac parte din strategia de post-aderare elaborată de Uniunea Europeană.

Agenția este organizată conform legii 151/1998 și a funcționat până în 2004 în baza acestei legi, iar începând cu 2005 funcționează în condițiile legii 315/2004 și în conformitate cu prevederile statutului de organizare și funcționare aprobat de Consiliul de Dezvoltare Regională. Agenția este un organism non-guvernamental, non-profit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care acționează în domeniul specific dezvoltării regionale, cooperând în acest sens cu agenții similare din țară și străinătate, autorități locale, întreprinderi, centre de cercetare, universități, precum și alte structuri implicate în acest domeniu și a fost înființată în februarie 1999, ca structură executivă a Consiliului de Dezvoltare Regională a Regiunii de Sud-Est.

Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est are drept obiectiv dezvoltarea regională prin inițierea și menținerea de parteneriate instituționale intra-regionale, inter-regionale și internaționale.

Promotor al dezvoltării regionale în Regiunea de Dezvoltare Regională Sud-Est, instituția contribuie prin expertiză și suport logistic la procesul complex și continuu de agregare a intereselor instituțiilor județene și regionale în scopul realizării cadrului general regional de dezvoltare.

Pe structura parteneriatelor inter-instituționale coordonate la nivel regional de ADRSE se sprijină activitățile specifice de elaborare, actualizare și implementare a documentelor regionale de planificare strategică.

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Est sunt constituite structuri parteneriale care funcționează fără a avea personalitate juridică, structuri care beneficiază de sprijinul Agenției pentru

Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est și al Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR). Agenția se află în centrul parteneriatelor încheiate la nivel regional datorită misiunii sale de a acționa în domeniul dezvoltării regionale, a experienței în realizarea de parteneriate instituționale cu instituții din România și din alte țări ale Uniunii Europene și nu în ultimul rând, datorită relației strânse de colaborare cu CDR pe care se bazează întreaga activitate a instituției. Se creează un raport de continuă colaborare și consultare cu structurile de la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Est, dar și cu structurile naționale interesate de elaborarea documentelor de planificare strategică elaborate la nivel regional în diferite domenii, cum ar fi: colaborarea cu Ministerul Educației Cercetării Tineretului și Sportului referitoare la funcționarea Consorțiului Regional Sud-Est și la elaborarea PRAI-PLAI-PAS, colaborarea cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale referitoare la funcționarea Secretariatului Tehnic Permanent al Regiunii Sud-Est și la elaborarea PRAO, colaborarea cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului referitoare la elaborarea Planului de Dezvoltare Regională, a pregătirii perioadelor de programare stabilite de către Uniunea Europeană și a elaborării Programului Operațional Regional, colaborarea cu Ministerul Mediului și Pădurilor referitoare la activitatea Agenției Regionale pentru Protecția Mediului Galați și la elaborarea Planului Regional de Acțiune pentru Mediu.

Programul Regional PR Sud - Est 2021-2027 este realizat conform regulamentelor europene care vizează Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune (FSE+) și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM), fiind sprijinit prin acestea.

Prioritățile de investiții ale programului se aliniază obiectivelor politicii de coeziune ale Uniunii Europene preluate din Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru

pescuit și afaceri maritime și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize. Fiecare prioritate urmărește unul sau mai multe obiective specifice definite în Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune.

Obiectivul general al programului este creșterea competitivității economice regionale și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a infrastructurii și serviciilor, în scopul reducerii disparităților intraregionale și dezvoltării sustenabile, prin gestionarea eficientă a resurselor, valorificarea potențialului demografic și de inovare, precum și prin asimilarea progresului tehnologic, printr-o serie de obiective specifice (12 obiective specifice) corespunzătoare celor 5 obiective de politică stabilite de Comisia Europeană pentru perioada 2021-2027 și 7 priorități:

- **Europă mai competitivă și mai inteligentă prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale:**
 - ***Prioritatea 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare, întreprinderi dinamice și SMART CITY***
 - OS a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;
 - OS a (ii) Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice;
 - OS a (iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive;

- OS a (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.
- **Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile:**
 - ***Prioritatea 2 - O regiune cu localități prietenoase cu mediul și mai rezilientă la riscuri***
 - OS b (i) Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
 - OS b (iv) Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordări ecosistemice;
 - OS b (vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare.
 - ***Prioritatea 3 – O regiune cu emisii de carbon reduse***
 - ***Prioritatea 4 – O regiune accesibilă***
 - ***Prioritatea 5 : O regiune educată:***
 - OS d (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online.
 - OS d (vi) Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în

- OS b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.
- **Europă mai conectată prin creșterea mobilității:**
 - OS c (ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere
- **Europă mai socială și mai incluzivă, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale.**
 - **Prioritatea 5 : O regiune educată:**
 - OS d (ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online.
 - OS d (vi) Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.
- **Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale:**
 - **Prioritatea 6 – O regiune educată și atractivă**
 - OS e (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane;
 - OS e (ii) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în alte zone decât cele urbane.

○ **Prioritatea 7 – Asistență Tehnică**

Viziunea strategică a PR SE 2021-2027 are la bază nevoile și oportunități de dezvoltare, identificate și prioritizate ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socio- economică a regiunii și complementare cu documentele regionale, naționale și europene prin care se stabilesc direcții de acțiune strategică:

- Consolidarea capacităților și competențelor în materie de cercetare și inovare, precum și preluarea tehnologiilor avansate/Intensificarea cooperării între universități/ instituțiile de cercetare și dezvoltare și mediul de afaceri;
- Creșterea sprijinului pentru dezvoltarea afacerilor pentru consolidarea competitivității;
- Valorificarea avantajelor digitalizării, susținerea conceptului de SMART CITY;
- Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- Regenerare urbană și spații verzi;
- Dezvoltarea mobilității regionale și locale;
- Conectivitate regională (îmbunătățirea accesului la rețeaua TEN-T) și descongestionarea traficului;
- Îmbunătățirea infrastructurii de educație și adaptarea la cerințele de pe piața muncii;
- Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului;
- Dezvoltare urbană durabilă;
- Sistemul de management și control al PR SE.

Programul creează complementarități și sinergii cu alte programe și/sau instrumente de finanțare.

Programul Regional Sud-Est 2021-2027 este în concordanță cu următoarele strategii naționale, programe și contribuie la realizarea acestora.

Strategia UE pentru Regiunea Dunării (EUSDR)

Strategia UE pentru Regiunea Dunării (EUSDR) asigură un cadru general pentru anumite părți ale Europei Centrale și de Sud-Est cu scopul susținerii integrării și a dezvoltării integrate. Regiunea Dunării constă în 14 țări (Germania, Austria, Republica Slovaca, Republica Cehă, Ungaria, Slovenia, România, Bulgaria, Croația, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Republica Moldova și Ucraina).

Strategia se bazează pe 4 piloni: Interconectarea Regiunii Dunării, Protejarea mediului în Regiunea Dunării, Creșterea prosperității în Regiunea Dunării și Consolidarea Regiunii Dunării.

Strategia este însoțită de un Plan de Acțiune „evolutiv” care defalcă 11 Domenii Prioritare în acțiuni și exemple de proiecte. În toate aceste domenii de interacțiune se pot identifica provocări și oportunități, în funcție de amploarea fenomenelor (nivel local, regional sau internațional) și în funcție de factorii determinanți principali, cum ar fi, de exemplu, schimbările de mediu la nivel mondial sau piețele internaționale de turism.

Toți cei patru piloni ai Strategiei se regăsesc în Prioritățile și obiectivele PR SE. Programul va încerca să creeze sinergii și complementarități cu EUSDR și să contribuie direct la implementarea Strategiei Macroregionale pentru Regiunea Dunării. Prin urmare, Regiunea Dunării cuprinde parțial zona vizată de Program. Conexiunile dintre zona vizată de program și Regiunea Dunării pot să fie analizate în următoarele domenii principale: mobilitate, energie, mediu, riscuri și dezvoltare socio-economică.

Context județean – Vrancea

Județul Vrancea se întinde pe o suprafață de aproximativ 48631 km² și cuprinde 2 municipii, 3 orașe, 68 comune și 331 sate.

Ca organizare regională, Județul Vrancea este inclus în Regiunea Sud-Est, din care mai fac parte și județele Brăila, Buzău, Constanța, Galați și Tulcea. Regiunea Sud-Est acoperă o suprafață de 35.762 km²,

reprezentând 15% din totalul suprafeței țării, a doua ca mărime din cele 8 regiuni.

Poziționarea geografică a județului este la curbura Carpaților Orientali, fiind situat la punctul de intersecție a celor trei mari regiuni istorice ale României, respectiv Muntenia, Moldova și Transilvania.

În ceea ce privește județele învecinate ale Vrancei, acestea sunt următoarele: Buzău la Sud, Brăila la Sud-Est, Galați la Est, Vaslui la Nord-Est, Bacău la Nord și Covasna la Vest.

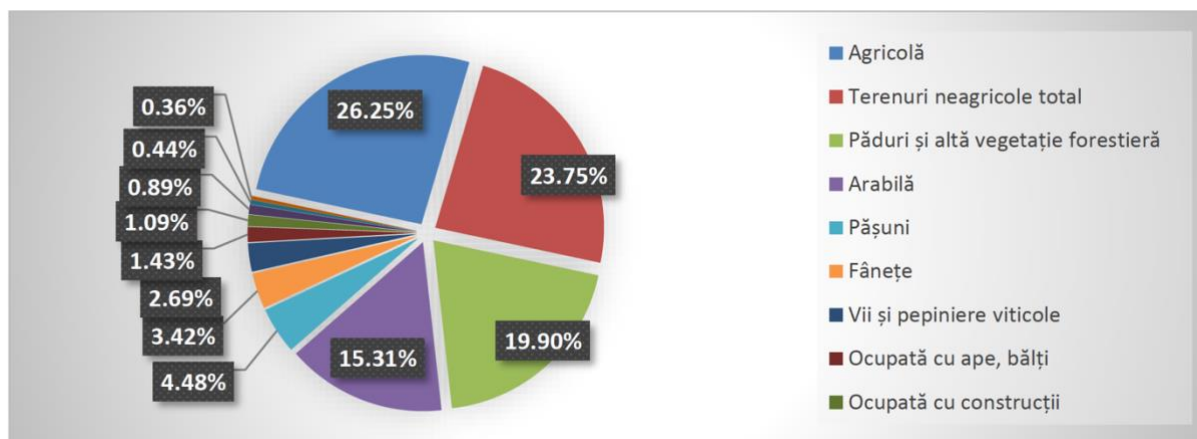
Primele atestări istorice ale județului Vrancea datează încă din secolul XV, făcându-se referire la drumul „*Varanchei*” încă din anul 1431. Ca organizare administrativ-teritorială însă, județul ia naștere în mod oficial abia în anul 1968, când Republica Socialistă România stabilește prin legea nr. 2 din 16 februarie 1968 delimitările actualului județ. În componența județului intrau astfel două treimi din fostul ținut Putna, nucleul Țării Vrancei, precum și o parte din fostul județ Râmnicu-Sărat.

Cel mai important oraș al județului este Municipiul Focșani, care este și reședință de județ, fiind cunoscut pentru momentul istoric al unirii celor două principate în anul 1859. Focșani a reprezentat punctul în care bazele statului modern român au fost puse, precum și idealul de unire în urma semnării decretului care a dus la întregirea orașului despărțit în două de orașul Milcov, în 1862. În anul 1968 Focșani devine municipiu și reședința județului Vrancea.

Municipiul Adjud este a doua așezare importantă a județului Vrancea, fiind situat pe Valea Trotușului. Este considerat ca fiind un important nod feroviar în regiunea Moldovei. Orașele Odobești și Panciu sunt la rândul lor cunoscute pentru importanța regională pe care o reprezintă în industria vinicolă.

Suprafața totală a județului Vrancea se împarte în mai multe categorii de suprafețe, dintre care cele mai predominante sunt suprafețele agricole, care constituie 26,25% din teritoriul județului, terenurile neagricole, care acoperă 23,75% din total, pădurile și alte vegetații forestiere, întinse pe 19,90% din județ, și suprafețele arabile,

care constituie 15,31%. Important de menționat, de asemenea, sunt și suprafețele dedicate viilor și pepinierelor viticole, care reprezintă 2,69% din totalul suprafeței județului.

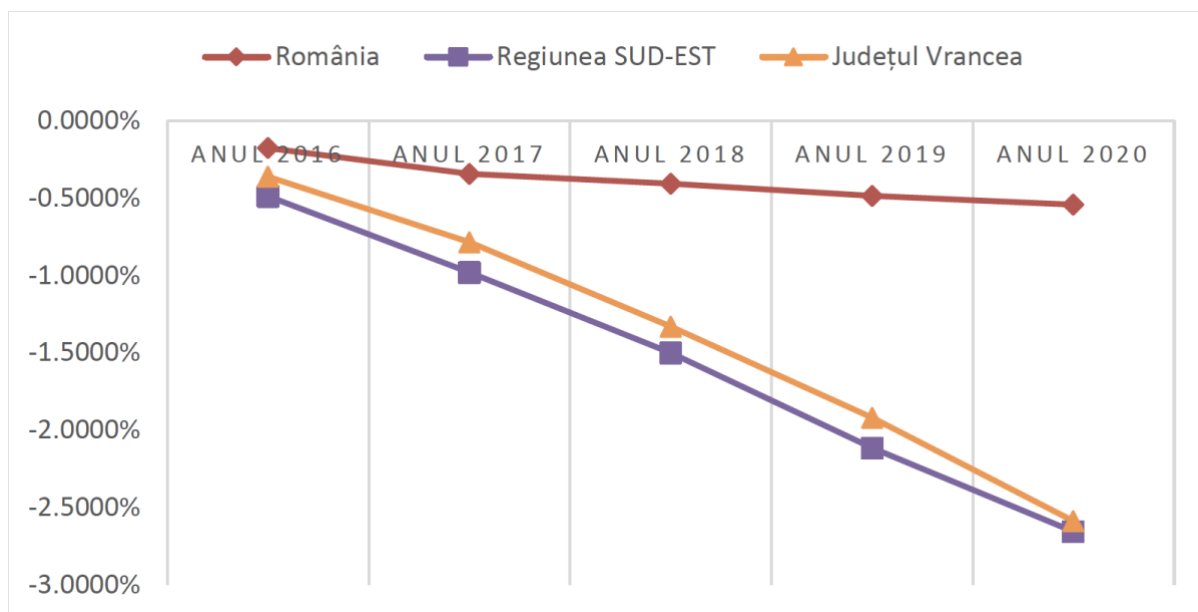

Figură 43 - Distribuția suprafeței totale a Județului Vrancea, în anul 2014 (U.M: %)

La 1 ianuarie 2020, județul Vrancea avea 383.031 locuitori, reprezentând 13,61% din totalul populației regiunii Sud-Est și 1,72% din totalul populației înregistrate la nivel național. Având în vedere că suprafața totală a județului Vrancea este de 4.857 km², densitatea populației la acea dată era de 78,86 locuitori/ km², similară cu densitatea regiunii Sud-Est (78,64 locuitori/ km²), dar sub media națională (93,08 locuitori/ km²).

Analiza datelor statistice aferente perioadei 2015-2020, arată o scădere a populației județului Vrancea de 2,59% pe parcursul acestei perioade (de la 393.204 persoane înregistrate la 1 ianuarie 2015, la 383.031 persoane înregistrate la 1 ianuarie 2020). Trendul evolutiv al acestui indicator este aliniat tendințelor demografice existente la nivel european, național și regional, unde se constată o scădere constantă a numărului de persoane, manifestată pe fondul îmbătrânirii populației și scăderii natalității, însă se observă că scăderea populației este mai accentuată la nivelul județului Vrancea și Regiunii Sud-Est (în aceeași perioadă, în Regiunea Sud-Est s-a înregistrat o scădere a populației de 2,66%), comparativ cu nivelul național, unde scăderea a fost de 0,59%.

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

Figură 44 - Dinamica ratei de creștere a populației în perioada 2016-2020, raportat la anul 2015 (UM: %)

	2015	2016	2017	2018	2019
Spitale	6	6	6	6	6
Ambulatorii integrate spitalului	5	5	5	5	5
Dispensare medicale	4	4	4	4	4
Centre de sănătate	1	1	1	1	1
Centre medicale de specialitate	1	1	1	1	1
Cabinete medicale școlare	32	31	31	32	32
Farmacii	7	7	7	7	7
Laboratoare medicale	28	28	28	28	28
Laboratoare de tehnică dentară	2	2	2	2	2
Centre de transfuzie	1	1	1	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	5	5	5	5	5

Tabel 6 - Furnizori publici de servicii de sănătate, Județul Vrancea, 2015-2019

Personalul medical angajat în unitățile sanitare de la nivel județean este direct proporțional cu existența infrastructurii medicale, astfel că cele mai multe persoane angajate în domeniul sănătății sunt în Municipiul Focșani.

	2015	2016	2017	2018	2019
Medici	321	326	321	326	332
Din care medici de familie	8	10	10	10	10
Stomatologi	20	21	18	16	18
Farmacist	9	11	12	14	12
Personal sanitar mediu	1.326	1.389	1.449	1.443	1.479

Tabel 7 - Personalul medical angajat în Vrancea

Viziunea strategică pentru dezvoltarea Județului Vrancea în perioada 2021-2027 presupune crearea unui mediu economic dinamic, performant și diversificat, capabil să ofere oportunități de locuri de muncă, un județ accesibil și conectat, cu servicii publice de calitate și o administrație publică eficientă, orientată către cetățeni.

Misiunea Strategiei de Dezvoltare este de a programa și planifica inițiativele propuse la nivelul județului, utilizând o abordare integrată și participativă, care să asigure premisele necesare pentru generarea efectelor și rezultatelor așteptate, în termeni cantitativi și calitativi, asupra mediului economic și social de la nivel județean.

Valorile comune definite pentru implementarea viziunii strategice și asigurarea cadrului necesar atingerii obiectivelor privind dezvoltarea multisectorială a județului sunt coerente cu următoarele principii:

- Abordare participativă în adoptarea deciziilor;
- Comunicare deschisă și transparentă;
- Competitivitate, profesionalism și integritate;
- Acțiuni centrate către nevoile cetățenilor;

Obiective strategice de dezvoltare a județului

Pornind de la deficiențele și oportunitățile de dezvoltare sectoriale identificate la nivelul județului, în capitolele de analiză diagnostic și analiză SWOT, precum și în baza constatărilor evidențiate pe parcursul procesului participativ (sondaj de opinie aplicat în rândul

cetățenilor, interviuri semistructurate și grupuri de lucru cu actori cheie din județ), au fost identificate mai multe obiective strategice care urmăresc evitarea sau atenuarea amenințărilor, atât prin corectarea punctelor slabe, cât și prin capitalizarea atuurilor și a oportunităților.

Obiectivele strategice sunt subordonate obiectivului general și au fost dezvoltate luând în considerare atât integrarea verticală, respectiv coerența cu obiectivele tematice stabilite în cadrul politicii de coeziune a UE pentru perioada 2021-2027 și strategiile de la nivele teritoriale superioare (european, național, regional), cât și integrarea orizontală, prin armonizarea cu strategiile existente la nivel local.

Obiectiv general - Dezvoltarea socio-economică durabilă și îmbunătățirea calității vieții populației prin abordarea unui sistem integrat de priorități și măsuri de dezvoltare, care vizează creșterea competitivității și atragerea investitorilor, conservarea și îmbunătățirea condițiilor de mediu, creșterea conectivității la nivelul infrastructurii de transport și a utilităților publice, promovarea dezvoltării integrate a teritoriului, combaterea sărăciei și sporirea incluziunii sociale

O.S. 1 - Un județ mai inteligent și mai competitiv, prin promovarea transformării economice inovatoare și inteligente și îmbunătățirea capacității administrative

O.S.2 - Un județ mai verde, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi, a economiei circulare, a adaptării și atenuării efectelor schimbărilor climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor

O.S.3 - Un județ mai conectat, prin dezvoltarea mobilității, a conectivității TIC și a utilităților publice

O.S.4 Un județ mai social și mai incluziv, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

O.S.5 - Un județ mai aproape de cetățeni, prin încurajarea dezvoltării durabile și integrate a teritoriului și a inițiativelor locale

Figură 45 - Obiective specifice județul Vrancea

OS1 - Primul obiectiv strategic vizează dezvoltarea inteligentă a județului, conform viziunii Uniunii Europene, prin îmbunătățirea gradului de competitivitate și al capacității de inovare al sectoarelor

economice, al IMM-urilor, dar și al administrațiilor publice locale și județene.

În acest context, obiectivul strategic promovează transformarea economică într-un mod inovativ și inteligent și, implicit, conturarea unui climat economic competitiv în contextul unei economii volatile. În primul rând, relansarea și inovarea potențialului economic presupune implementarea unor măsuri de revitalizare și sprijinire a sectorului IMM-urilor, dar și al sectoarelor importante de la nivel județean (industria textilă și agricultura), considerându-se că acestea generează plus valoare și dezvoltă, în mod sinergic, serviciile conexe acestor sectoare.

Mai mult, obiectivul vizează îmbunătățirea accesului persoanelor pe piața muncii pentru dezvoltarea unei cariere, care să ofere agenților economici necesarul de forță de muncă corespunzător nevoilor acestora.

Complementar, administrația publică locală joacă un rol important în dezvoltarea integrată a județului. Astfel, la nivelul Județului Vrancea se recomandă îmbunătățirea calității serviciilor publice, mai ales prin digitalizarea proceselor, dar și prin creșterea ratei de absorbție a finanțărilor.

Pentru atingerea obiectivului strategic, au fost propuse o serie de priorități de dezvoltare, pentru care sunt enunțate mai multe direcții de acțiune, transpuse în măsuri/ acțiuni și proiecte de investiții, cu accent pe potențialul economic, forța de muncă și capacitatea administrativă de la nivel județean.

Priorități de dezvoltare/ Direcții de acțiune / Măsuri și acțiuni identificate

OS 2 - În elaborarea acestei secțiuni s-a pornit de la principalele direcții ale obiectivului prioritar 2 din Politica de coeziune a Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027 și anume: O Europă mai verde, Obiectivul de politică 2: O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice

și prevenirea riscurilor. Astfel, s-a încercat o abordare holistică energie, economie, mediu și schimbări climatice care să evidențieze situația actuală din Județul Vrancea și să o coreleze cu realitatea economică și cu necesitățile Statelor Membre, astfel încât măsurile să atingă obiectivul propus, dar fără să fie afectat echilibrul macroeconomic și social intern.

Principalele investiții importante pentru atingerea obiectivului strategic 2 sunt:

1. Investiții prioritare pentru a promova măsuri de eficiență energetică și energia din surse regenerabile

Din perspectiva atingerii obiectivelor pe termen lung de protecție a mediului, renovarea fondului existent de clădiri și sprijinirea utilizării de energie regenerabilă, în scopul creșterii performanței energetice a clădirilor, reprezintă una dintre cele mai importante investiții strategice. Renovarea clădirilor poate contribui în mod semnificativ tranziția către o economie cu emisii scăzute de GES.

În ceea ce privește cota de energie regenerabilă, Comisia Europeană a recomandat României să crească nivelul de ambiție pentru 2030, până la o pondere a energiei din surse regenerabile de cel puțin 34%. În consecință, nivelul de ambiție cu privire la ponderea energiei din surse regenerabile a fost revizuit față de varianta actualizată a PNIESC, de la o cotă propusă inițial de 27,9%, la o cotă de 30,7%.

2. Investiții cu un rang înalt de prioritate pentru a promova gestionarea durabilă a apelor

În condițiile încălzirii globale, gestionarea durabilă a resurselor de apă și păstrarea capacității de autoreglare și suport a ecosistemelor acvatice este imperioasă. De aceea, foruri mondiale precum FAO, Banca Mondială, UNDP Programul Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare susțin derularea de programe în domeniu care să fundamenteze politicile și strategiile de dezvoltare socio-economică în sensul utilizării durabile a resurselor și serviciilor ecosistemelor apelor curgătoare.

Conform nevoilor identificate în strategiile de dezvoltare locală, infrastructura edilitară este slab dezvoltată în zonele marginase ale orașelor și în zonele rurale, ceea ce afectează negativ calitatea vieții locuitorilor din aceste zone, dar nu numai.

3. Investiții cu un rang înalt de prioritate pentru a finaliza sistemul de gestionare a deșeurilor pentru a promova tranziția la o economie circulară

Uniunea Europeană aspiră să treacă de la o economie liniară la o economie circulară, care utilizează materialele cât mai mult timp posibil. Punerea în aplicare a unui management al deșeurilor performant va ajuta prin prisma a trei aspecte majore: va scădea dependența României de importurile de materii prime (prin colectarea selectivă și reciclarea materialelor reutilizabile), va reduce presiunile asupra resurselor naturale și asupra mediului (utilizare redusă de materii prime noi și poluare redusă) și, implicit, va crește calitatea vieții locuitorilor din zonele deservite.

4. Investiții prioritare pentru a promova adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor

Adaptarea este o componentă-cheie a răspunsului mondial la schimbările climatice. UE și comunitatea internațională sunt în prezent insuficient pregătite pentru a face față creșterii intensității, frecvenței și amplitudinii impactului schimbărilor climatice, în special în condițiile în care emisiile continuă să crească. Trebuie să ne consolidăm rapid reziliența la schimbările climatice – trecând de la creșterea gradului de conștientizare și de preocupare a opiniei publice la o acțiune masivă în materie de adaptare. Avertismentele puternice din partea comunității științifice, vizibilitatea sporită a impactului schimbărilor climatice în Europa și redresarea în urma pandemiei și a altor dezastre fac să ne aflăm într-un moment decisiv pentru a acționa și a consolida moștenirea generațiilor actuale pentru a le proteja pe cele viitoare.

În ceea ce privește calitatea aerului, municipiile ocupă primele locuri în emisiile anuale de gaze cu efect de sera, acest lucru fiind explicat de traficul intens coroborat cu instalațiile industriale și rețelele

de termoficare vechi reabilitate numai parțial. În ultimii ani, în județ s-au realizat investiții importante, însă cu efecte minore din cauza costurilor ridicate ale acestor mijloace, dar și din cauza lipsei facilităților. În mediul rural amenințarea principală o reprezintă reducerea zonelor împădurite, dar și agricultura.

5. Investiții prioritare pentru a consolida biodiversitatea, infrastructurile verzi în mediul urban și a reduce poluarea

Deși orașele au făcut eforturi de a mări suprafața de spațiu verde prin recuperarea unor zone degradate din orașe, exista încă suprafețe importante de terenuri și clădiri abandonate, care au impact deosebit asupra mediului înconjurător și afectează negativ calitatea mediului urban, mai ales în zonele centrale.

Din punctul de vedere al biodiversității, este absolut evident faptul că aceasta este indispensabilă pentru economie. Potrivit Forumului Economic Mondial, aproape jumătate din PIB-ul mondial (aproximativ 40 de mii de miliarde EUR) depinde de mediul natural și de resursele acestuia. UE și statele sale membre s-au angajat ca până în 2030 biodiversitatea Europei să se afle pe calea redresării. Prin Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030, acestea s-au angajat să creeze o rețea de zone protejate bine gestionate, care să cuprindă cel puțin 30% din suprafața terestră și maritimă a UE. Strategia este un element-cheie al Pactului verde european.

OS 3 - Un județ cu infrastructură durabilă și rezilientă este un județ bine conectat cu toate regiunile țării, dezvoltat din punct de vedere economic și cu o infrastructură modernă, conformă cu standardele europene. Obiectivul se încadrează în Obiectivele de Politică 2 și 3 ale Politicii de Coeziune 2021-2027: o Europă mai verde și O Europă mai conectată.

Județul Vrancea este conectat direct la rețelele de transport TEN-T și la Coridorul IX pan-european de transport și beneficiază de o bună conexiune cu regiunile țării fiind străbătut de drumurile europene E85 (DN2) și E 581 (DN 24). Rețeaua de drumuri este bine dezvoltată, în special pe direcția est-vest și asigură legătura tuturor localităților din

mediul urban cu cele din mediul rural. Există însă un procent mare de drumuri nemodernizate, care nu asigură o suprafață de rulare corespunzătoare pentru desfășurarea unui trafic de călători și de marfă în condiții optime de siguranță și confort. Drumurile publice, în cea mai mare parte, traversează localități, fapt ce contribuie la blocaje de trafic, mai ales în orele de vârf, accidente, poluare și deteriorarea clădirilor de pe străzile tranzitate de traficul greu, fiind necesară construirea variantelor ocolitoare. Județul Vrancea se confruntă în mod regulat cu inundații masive și alunecări de teren, probleme ce afectează și infrastructura de transport, rezultând necesitatea protejării la riscurile naturale. Deși în ultimii ani au fost modernizate, reparate sau consolidate mai multe drumuri naționale, județene și comunale este necesară continuarea reabilitării acestora pentru creșterea siguranței rutiere, dezvoltarea eco-turismului în zonele rurale, dezvoltarea potențialului socio-economic al localităților din județ, accesul la obiectivele turistice, creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, precum și accesul în siguranță al elevilor la infrastructura educațională aflată la mare distanță de locuință, furnizarea operativă a serviciilor publice legate de intervențiile de urgență (incendii, sănătate etc.).

Județul Vrancea este conectat la rețeaua feroviară TEN-T și la Coridorul IX pan european feroviar. Declinul transportului feroviar a condus la închiderea “liniilor vinului”: Focșani-Odobești și Mărășești-Panciu și la circulație redusă, fără activitate de călători, pe linia 600 Tecuci-Făurei. Procentul liniilor de cale ferată electrificate este mare, fapt datorat magistralei 500 care tranzitează de la nord la sud județul. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii feroviare aferente rețelei TEN-T va avea efecte benefice importante asupra accesibilității și mobilității persoanelor și a mărfurilor în județul Vrancea, va contribui la reducerea poluării și la creșterea durabilă a economiei județene. Pactul Ecologic European propune ca 75 % din transportul intern de mărfuri efectuat în prezent pe cale rutieră să se efectueze în viitor pe calea ferată și pe căile navigabile interioare.

Numărul rutelor de transport public județean de persoane a crescut în ultimii ani, dar trebuie îmbunătățită calitatea serviciului prin gestionarea corespunzătoare a graficelor de deplasare, reducerea timpilor de așteptare, modernizarea mijloacelor de transport actuale, reabilitarea/realizarea stațiilor de transport aferente.

Infrastructura tehnico-edilitară din județul Vrancea a beneficiat de proiecte de extindere și modernizare în ultimii ani, dar este în continuare deficitară, fiind necesară extinderea și modernizarea acesteia. Gradul de acoperire a sistemului de alimentare cu apă a crescut în ultimii ani, dar există în continuare localități fără alimentare cu apă, probleme legate de calitatea și cantitatea apei furnizate, conducte de aducțiune și de distribuție vechi și uzate, pierderi de apă în rețea. De asemenea rețeaua de canalizare s-a extins, dar acoperă un număr mic de localități din județ și sunt probleme legate de gradul de uzură a unei părți a acesteia, stații de epurare nefuncționale sau subdimensionate.

Rețeaua de alimentare cu gaze are un grad de acoperire foarte mic și există câteva gospodării neelectrificate.

Numărul localităților în care se distribuie energie termică în sistem centralizat (SACET) s-a redus în ultimii ani, astfel încât pe teritoriul județului Vrancea, doar municipiul Focșani și orașul Panciu mai dispun de rețea de termoficare. Sistemul centralizat de alimentare cu energie termică din Municipiul Focșani funcționează sub capacitățile instalate rezultând costuri mari, parametri tehnici scăzuți, randamente mici și pierderi ridicate. Sistemul de termoficare în sistem centralizat trebuie modernizat pentru a putea răspunde cerințelor legislative de la nivel european privind limitarea emisiilor de gaze poluante.

Pentru toate rețelele tehnico-edilitare este importantă desfășurarea continuă a programelor de modernizare și mentenanță, în vederea reducerii pierderilor și a creșterii eficienței.

OS 4 - Pentru îndeplinirea Obiectivului strategic 4, Județul Vrancea trebuie să asigure creșterea accesului la serviciile de sănătate

și serviciile de asistență socială, în special pentru grupurile defavorizate (mediul rural, persoane cu venituri reduse) și să promoveze incluziunea socio-economică a comunităților marginalizate.

Pe parcursul ultimilor ani, sistemul de sănătate de la nivel județean s-a confruntat cu o serie de provocări, semnalate inclusiv la nivel european¹³⁵, a căror manifestare s-a accentuat: i) populația este în curs de îmbătrânire și devine mai expusă la boli cronice multiple, ceea ce conduce la creșterea cererii de asistență medicală; ii) profesioniștii în domeniul sănătății sunt distribuiți neuniform (disparități importante între mediile urban-rural), existând deficite în unele domenii de îngrijire și iii) accesul la asistență medicală nu este distribuit în mod egal, ceea ce duce la inegalități în materie de rezultate privind starea de sănătate a populației.

În ceea ce privește asistența socială, la nivelul Județului Vrancea, se constată nevoia creșterii gradului de acoperire cu servicii sociale, în special în mediul rural, având în vedere numărul mic de servicii sociale acreditate la nivelul primăriilor și numărul relativ redus de furnizori din mediul rural. Printre serviciile care trebuie dezvoltate/crete se numără serviciile de îngrijire la domiciliu, centrele de zi, centrele de criză pentru persoanele fără adăpost, centrele de respiro pentru copii și persoane vârstnice etc.

Sistemul de educație și dezvoltarea resurselor umane reprezintă elemente cheie pentru progresul socio-economic al Județului Vrancea. Analizele efectuate au evidențiat nevoia extinderii și îmbunătățirii accesului la servicii educaționale incluzive și de calitate, respectiv la formarea și învățarea pe tot parcursul vieții, prin dezvoltarea infrastructurii de acces, inclusiv prin încurajarea rezilienței pentru educația și instruirea de la distanță (on-line). În acest sens, printre direcțiile de dezvoltare se numără și continuarea dotării școlilor cu calculatoare și acces la internet, precum și acoperirea elevilor din mediile defavorizate și rurale în ceea ce privește accesul la informație și educație. Mai mult, prin continuarea, îmbunătățirea și diversificarea cursurilor de formare profesională, se poate asigura o educație de

calitate incluzivă și echitabilă și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți, conform Obiectivului de Dezvoltare Durabilă (ODD) 4 – educație de calitate.

De asemenea, sporirea accesibilității și atractivității Județului Vrancea implică promovarea și diversificarea ofertei de servicii turistice și culturale. În acest sens, prioritățile de dezvoltare sunt orientate către crearea condițiilor favorabile dezvoltării turismului sectorial (gastronomic, medical, vitivinicol), dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii culturale și promovarea evenimentelor culturale și artistice.

OS 5 - Pentru asigurarea dezvoltării județului Vrancea în următorul deceniu este o sarcină imperioasă rezolvarea blocajului administrativ identificat pe filiera urbanismului și a amenajării teritoriului, mai exact, reactualizarea planurilor generale de urbanism ale fiecărei unități administrativ-teritoriale, a hărților de risc (tot la nivel de U.A.T.) și găsirea de soluții pentru punerea în funcțiune a birourilor locale de urbanism.

În urma diagnozei teritoriale, s-a observat faptul că majoritatea covârșitoare a unităților administrativ-teritoriale (61 din 73) din județul Vrancea funcționează fără un Plan Urbanistic General (P.U.G.) valid, unele funcționând cu P.U.G.-uri vechi de peste 25 de ani sau chiar fără P.U.G. Doar patru unități administrativ-teritoriale au planuri urbanistice valide în următorii 3-6 ani, printre unitățile administrative fără P.U.G. actualizat și valid fiind cele două municipii ale județului, Focșani și Adjud. Un alt aspect la fel de grav, observat atât în teren cât și în datele statistice, este dat de birourile locale de urbanism, de la nivelul comunelor și orașelor, care nu funcționează. Aceste birouri locale de urbanism de la nivelul comunelor și orașelor (în special în mediul rural) nu funcționează din lipsa de personal calificat și autorizat. În alte cuvinte, nu există documente valide de urbanism, coordonatoare ale dezvoltării, și nu există nici personal calificat pentru a asigura funcționarea eficientă a birourilor locale de urbanism (nu pot fi emise autorizații de construire la nivel local, nu se poate menține disciplina în

construcții, nu se pot observa devierile de la lege în domeniul construcțiilor și localitățile sunt lipsite de principalul lor instrument de coordonare a dezvoltării, fiind condamnate fie la stagnare, fie la o dezvoltare dezorganizată care va avea consecințe grave pe termen lung).

Planul Urbanistic General (P.U.G.) este un proiect care se reactualizează din decadă în decadă și care face parte din programul național (legislație) de amenajare a teritoriului la nivelul unităților administrativ-teritoriale de baza și de dezvoltare coordonată (respectând toate normele de urbanism) a localităților din cadrul acestor unități. Planurile Urbanistice Generale (P.U.G.) cuprind analiza situației existente, propunerile de dezvoltare, reglementările urbanistice în Regulamentul Local de Urbanism (R.L.U. – conținând zone de siguranță, de protecție, unități teritoriale de referință, diferite zonificări cu reglementări specifice, toate conform legii și a Regulamentului General de Urbanism) pentru întreaga unitate administrativ-teritorială. P.U.G. mai cuprinde și bilanțurile teritoriale cu diferite suprafețe din intravilan și din extravilan. În același timp, P.U.G.-ul stabilește normele generale, pe baza cărora se elaborează mai apoi, în detaliu, dacă sunt necesare, P.U.Z-urile și apoi P.U.D-urile.

Planurile urbanistice generale cuprind și hărți de risc la inundații și alunecări de teren, zonele cu astfel de riscuri sau cu vulnerabilitate accentuată primesc interdicții de construire temporare sau permanente pe planurile de urbanism. Identificarea acestor zone cu vulnerabilități și instituirea interdicțiilor poate contribui la salvarea de vieți și de bunuri materiale pe termen mediu și lung.

Pe lângă zonele de risc conținute pe planurile generale de urbanism, este necesară elaborarea de hărți de sine stătătoare (în paralel cu procesul de reactualizare / elaborare a P.U.G.) care să se adreseze doar acestui aspect deosebit de important. Aceste hărți de risc trebuie să urmărească cerințele legale dedicate și să identifice zonele care necesită intervenții, pentru protejarea populației și a bunurilor materiale. Pentru hărțile de risc la inundații, administrațiile locale care

solicită aceste hărți, sau entitățile care le elaborează, ar trebui să se consulte cu Administrația Bazinală de Apă Siret sau cu Sistemul de Gospodărire a Apelor Vrancea (SGA), atât pentru obținerea / corelarea cu hărțile existente / Planurile de Management al Riscului la Inundații, cât și pentru avizarea acestor hărți. Pe baza acestor hărți, administrațiile locale ar trebui să desfășoare proiecte hidroameliorative / amenajări specifice pentru reducerea riscurilor, iar urbanistii, acolo unde este necesar, să impună zonele cu interdicții pentru construire sau pentru diferite activități economice.

Deoarece Subcarpații de Curbură se remarcă prin procesele geomorfologice / gravitaționale lente și bruște, localitățile din această zonă sunt supuse unui risc major de alunecări de teren și curgeri de noroi, motiv pentru care practicile de amenajare a teritoriului și de urbanism trebuie să urmărească reducerea riscurilor existente. Acest aspect începe prin realizarea / reactualizarea hărților de risc la alunecări de teren (fiecare U.A.T. din zonele de risc la alunecări de teren trebuie să dispună de propriile hărți cu riscuri la alunecări de teren). Aceste hărți se realizează cu ajutorul specialiștilor și de cele mai multe ori, pentru a răspunde la disfuncționalitățile / riscurile identificate, administrațiile locale trebuie să colaboreze cu diferite agenții, precum Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (filiala Vrancea) pentru reducerea riscurilor prin amenajări ameliorative, de exemplu, de stingere a alunecărilor active. În această direcție, urbanistii pot instaura interdicții de construire sau de diferite activități, de exemplu pășunatul și pot evita extinderea intravilanelor spre suprafețele afectate de alunecări sau alte procese gravitaționale similare.

Nu în ultimul rând, județul Vrancea se remarcă ca un pol seismic al României și chiar al Europei de Est, motiv pentru care este necesară actualizarea de urgență a hărților de risc seismic (astfel de hărți fiind elaborate în urmă cu mai bine de 30 de ani), mai ales în mediile urbane dense, acolo unde blocurile socialiste și clădirile de deservire a populației (școli, grădinițe, licee, spitale) prezintă o vulnerabilitate mai mare la seismicitate, constituind un risc crescut pentru cetățeni. Starea

fizică a clădirilor trebuie evaluată iar măsurile specifice de reducere a riscului seismic trebuie adoptate.

În alte cuvinte, nimic nu este mai important pentru județul Vrancea decât siguranța populației și funcționarea birourilor de urbanism, cu personal calificat și planuri valide de urbanism și amenajare a teritoriului, ca o asigurare a unei dezvoltări coordonate, durabile, stabile și în deplină siguranță, pe termen mediu și lung.

GAL Țara Vrancei

Grupul de Acțiune Locală ȚARA VRANCEI este format din 15 comune, toate din județul Vrancea (Bârsești, Câmpuri, Năruja, Negriilești, Nereju, Nistorești, Paltin, Păulești, Răcoasa, Spulber, Tulnici, Valea Sării, Vidra, Vizantea-Livezi, Vrâncioaia).

Strategia de dezvoltare locală aferentă teritoriului GAL ȚARA VRANCEI oferă noi instrumente pentru o dezvoltare durabilă și aduce cu sine metodologii capabile să asigure satisfacerea nevoilor identificate la nivel local. În acest sens, SDL ȚARA VRANCEI contribuie la dezvoltarea zonei rurale prin intermediul următoarelor obiective propuse a se atinge:

- facilitarea accesului fermierilor la informații și cunoștințe care vor contribui la dezvoltarea abilităților în sectorul agricol, adoptarea de practici agricole prietenoase cu mediul, gestionarea riscurilor la care sunt expuse exploatațiile și, totodată, care vor asigura un management eficient și profesionist al exploatațiilor;
- dezvoltarea exploatațiilor agricole de pe teritoriul GAL ȚARA VRANCEI, cu scopul obținerii unor produse locale specifice care să reflecte identitatea zonei;
- dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole, incluzând tehnologii moderne, inovații și idei noi, precum și facilități pentru creșterea eficienței și productivității întreprinderilor și a valorii adăugate a produselor agricole;

- diversificarea activităților către noi activități non-agricole în cadrul gospodăriilor agricole;
- dezvoltarea microîntreprinderilor și întreprinderilor mici, respectiv obținerea de venituri alternative pentru populația din mediul rural și reducerea gradului de dependență față de sectorul agricol;
- îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunității locale;
- integrarea grupurilor vulnerabile de pe teritoriul GAL ȚARA VRANCEI, inclusiv integrarea minorităților locale (în special minoritate romă, care are numărul cel mai ridicat în zona GAL);

GAL ȚARA VRANCEI cuprinde, în cadrul strategiei de dezvoltare locală, o serie de măsuri care demonstrează caracterul integrator și de durată al acțiunilor propuse și, în același timp, capacitatea grupului de acțiune locală de a aplica abordarea LEADER cu succes. Atragerea de tineri calificați reprezintă o metodă sustenabilă de regenerare și consolidare a comunității GAL ȚARA VRANCEI. Abordarea acestei nevoi are legătură cu progresul social și economic în general, inclusiv cu îmbunătățirea accesului la bunuri și servicii publice și private, la produsele alimentare și tehnice, la domeniile profesionale și educaționale.

De asemenea, dezvoltarea serviciilor de bază pentru populație și a infrastructurii aferente, crearea și menținerea de locuri de muncă sustenabile, înființarea și consolidarea afacerilor, dezvoltarea de produse, servicii și activități care generează locuri de muncă și un venit suplimentar sunt esențiale pentru îmbunătățirea standardelor de viață din teritoriul GAL ȚARA VRANCEI. La nivelul zonei GAL, renovarea și dezvoltarea satelor și mai ales, îmbunătățirea infrastructurii, protejarea resurselor de apă și aer nu sunt doar o cerință esențială pentru îmbunătățirea calității vieții și creșterea atractivității zonelor rurale, ci și un element esențial în utilizarea eficientă a resurselor și protecția mediului.

Relevant de menționat este, de asemenea, faptul că, în etapa de implementare a strategiei de dezvoltare locală, GAL ȚARA VRANCEI intenționează să deruleze acțiuni de cooperare (inter-teritoriale sau transnaționale) cu obiectivul de a-și îmbunătăți perspectivele, de a obține acces la informații și idei noi, de a învăța din experiența altor regiuni sau țări, de a stimula și sprijini inovarea, de a dobândi aptitudini și de a obține mijloace pentru îmbunătățirea calității serviciilor furnizate. Responsabilitățile acțiunii/acțiunilor de cooperare vor fi detaliate în cadrul proiectului de cooperare și, respectiv, în cadrul unui acord de cooperare asumat de către toți partenerii care participă la proiect. Proiectul de cooperare va fi implementat sub responsabilitatea unui partener coordonator.

Prin acțiunile sale specifice, strategia de dezvoltare locală aferentă teritoriului GAL ȚARA VRANCEI va contribui la îmbunătățirea guvernantei locale și la promovarea potențialului local al teritoriului, va determina diversificarea și dezvoltarea economiei rurale în folosul comunității rurale și va asigura îmbunătățirea condițiilor generale de viață din comunitate. Prin urmare, viziunea de dezvoltare a teritoriului, creionată în urma procesului de elaborare a strategiei, este aceea de creare și dezvoltare de condiții calitative de viață în teritoriu pentru toți locuitorii, prin valorificarea potențialului existent, respectând principiul dezvoltării durabile.

Un simbol al moștenirii culturale și, totodată, un centru al valorilor spirituale, teritoriul acoperit de Grupul de Acțiune Local Țara Vrancei are o frumusețe aparte ce îmbină armonios obiceiuri, tradiții și meșteșuguri proprii care s-au păstrat timp de sute de ani.

În acest moment, SDL pentru toate GAL-urile din țară sunt în perioada scrierii și identificării liniilor de finanțare ce vor fi solicitate pentru finanțare în perioada 2023-2028.

Măsuri (până în 2022)

Masura M1/1C – Incurajarea transferului de cunostinte

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

Măsura M2/2A – Investiții în exploatare agricole și procesare

Măsura M3/6A – Investiții în activități non-agricole

Măsura M4/6B – Dezvoltarea satelor

Măsura M5/6B – Investiții în infrastructura socială

ANEXA 4T - Planul de finanțare TRANZIȚIE - FEADR

Suprafață TERITORIUL GAL (km ²)	Populație TERITORIUL GAL (nr. locuitori)	VALOARE TOTALĂ SDL (19.2 + 19.4) (EURO)
1,489.68	40,211	3,634,645.05

GAL Țara Vrancei

Submăsura	PRIORITATE	MĂSURA	INTENSITATEA SPRIJINULUI	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/ MĂSURĂ (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO			CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/PRIORITA TE (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	VALOARE PROCENTUALĂ ² (%)
				Alocarea publică ACTUALĂ ¹	Alocarea publică TRANZIȚIE - FEADR	TOTAL ALOCARE FEADR		
19.2	P1. Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultura, în silvicultura și în zonele rurale	M1/1C Încurajarea transferului de cunoștințe	100%	18,558.00		18,558.00	18,558.00	0.51%
	P2. Creșterea viabilității exploataților și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor	M2/2A Investiții în exploatații agricole și procesare	50% / 70%	30,000.00		30,000.00	30,000.00	0.83%
	P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	M3/6A Investiții în activități non-agricole	90% / 100%	354,519.00		313,340.50	2,827,452.92	77.79%
		M4/6B Dezvoltarea satelor	100%	1,788,859.00		1,666,998.00		
		M5/6B Investiții în infrastructura socială	100%	100,000.00		100,000.00		
		M6/6B Promovarea formelor asociative în context cultural	90% / 100%	181,000.00		181,000.00		
		M7/6A Sprijin forfetar în activități non-agricole	100%	0.00	403,074.92	566,114.42		
TOTAL 19.2				2,472,936.00	403,074.92	2,876,010.92		
19.4	Cheltuieli de funcționare și animare ³			618,233.00	140,401.13	758,634.13	20.00%	
TOTAL GENERAL - FEADR				3,634,645.05				

Figură 46 - Planul de finanțare GAL Țara Vrancei 2017-2022

Obiective strategice

OS1 - Dezvoltare locală

Administrația publică este un vector important în asigurarea bunei guvernări, în reglementarea, promovarea și implementarea de politici și măsuri pentru a crea un mediu propice dezvoltării economice pe termen mediu și lung.

Zonele rurale se confruntă cu provocări importante, cum ar fi depopularea și lipsa de oportunități economice. O bună infrastructură (drumuri, sisteme de alimentare cu apă și de canalizare, sisteme de prevenire a inundațiilor, conducte de irigație etc.) contribuie la stimularea creșterii economice și la îmbunătățirea atractivității zonelor rurale.

Politica de dezvoltare rurală a Uniunii Europene vizează soluționarea problemelor cu care se confruntă zonele rurale și exploatarea potențialului acestora. Teoretic, fiecare stat membru poate decide și aplica politici de dezvoltare rurală complet independente. Dar această abordare nu ar funcționa bine în practică. Nu toate țările Uniunii Europene ar putea să își permită politica de care au nevoie. Mai mult decât atât, multe dintre aspectele abordate de politica de dezvoltare rurală nu se limitează strict la teritoriul național sau la o regiune anume (de exemplu, poluarea nu are granițe, iar lupta pentru un mediu durabil a devenit o preocupare la nivel European și internațional). De asemenea, politica de dezvoltare rurală se leagă de o serie de alte politici elaborate la nivelul Uniunii Europene.

Scopul este crearea unei administrații publice moderne capabile să faciliteze dezvoltarea socio-economică a județului, prin intermediul unor servicii publice, investiții și reglementări de calitate, contribuind la atingerea obiectivelor strategiei. Pentru a putea îndeplini acest rol, o administrație modernă are nevoie de resurse umane competente și bine gestionate, un management eficient și transparent al cheltuielilor publice, o structură instituțional-administrativă adecvată, precum și de proceduri clare, simple și predictibile de funcționare. O astfel de administrație trebuie să fie capabilă să ofere decidenților politici

instrumentele necesare fundamentării și implementării unor politici publice în interesul cetățenilor.

Pentru a răspunde cerințelor tot mai mari ale cetățenilor și mediului de afaceri, pe termen mediu și lung, este necesară o abordare strategică în ceea ce privește creșterea calității și a accesibilității serviciilor publice prin implementarea unor programe integrate care vizează: încurajarea cooperării la nivel local, simplificarea procedurilor birocratice și administrative, creșterea gradului de utilizare a sistemelor și instrumentelor de management al calității în administrație, dezvoltarea și implementarea de instrumente electronice, implementarea standardelor de calitate orientate spre rezultat, introducerea procedurilor de monitorizare, control și evaluare a gestionării serviciilor publice.

Se impune crearea unui cadru comun de lucru pentru administrația publică, prin realizarea unui mecanism de colaborare inter-instituțională, care să permită standardizarea informațiilor și fluxul acestora către toate instituțiile administrației centrale.

De asemenea, o administrație modernă are nevoie de resurse umane competente și bine gestionate, un management eficient și transparent al cheltuielilor publice, o structură instituțional administrativă adecvată, precum și de proceduri clare și simple de funcționare.

Este importantă ridicarea nivelului de încredere al cetățenilor în administrația publică prin modernizarea funcționării instituțiilor și îmbunătățirea receptivității acestora față de nevoile cetățeanului, precum și prin creșterea calității serviciilor oferite de administrația publică, contribuind astfel la producerea unor efecte pozitive semnificative asupra dezvoltării socioeconomice.

Proiecte propuse

- 1.1. Planul Urbanistic General – buget local și fonduri Consiliul Județean, 260 mii lei.

- 1.2. Reabilitare drumuri de interes local (7,2 km) – CNI și buget local- 36,1 milioane lei;
- 1.3. Modernizare drumuri de interes local (3,2 km) – PNDL Anghel Saligny și buget local – 4,1 milioane lei;
- 1.4. Construire punte Strunga – PNDL Anghel Saligny și buget local – 8,3 milioane lei.
- 1.5. Construire pod Brădăcești - PNDL și buget local – 6,05 milioane lei;
- 1.6. Refacere DC 106 calamitat - CNI - introdus în lista sinteză;
- 1.7. Instruire personal administrație publică;
- 1.8. Funcționarul virtual;
- 1.9. Dotarea instituțiilor publice cu echipamente IT în vederea creșterii eficienței serviciilor oferite;
- 1.10. Digitalizarea serviciilor publice;
- 1.11. Dotare cu camere video de supraveghere și gestionare a traficului în comuna Nereju;
- 1.12. Refacere drumuri forestiere – buget local și obști – 1,7 milioane lei.

OS2 - Servicii medicale și de învățământ

Nivelul de instruire al locuitorilor unei comunități reprezintă produsul cel mai de preț pe care aceasta îl poate oferi. Dar parametrii la care poate ajunge învățământul, depind exclusiv de parametrii la care a ajuns societatea în ansamblul ei. Revenirea la normalitate a învățământului se poate face odată cu revenirea la normalitate a întregii societăți, la nivelul localității, învățământul fiind o parte a unui întreg asupra căruia trebuie să-și îndrepte acțiunile toți factorii de răspundere.

Pe parcursul ultimilor ani, sistemul de sănătate de la nivel local s-a confruntat cu o serie de provocări, semnalate inclusiv la nivel european, a căror manifestare s-a accentuat:

- populația este în curs de îmbătrânire și devine mai expusă la boli cronice multiple, ceea ce conduce la creșterea cererii de asistență medicală;

- profesioniștii în domeniul sănătății sunt distribuiți neuniform (disparități importante între mediile urban-rural), existând deficite în unele domenii de îngrijire și iii) accesul la asistența medicală nu este distribuit în mod egal, ceea ce duce la inegalități în materie de rezultate privind starea de sănătate a populației.

În ceea ce privește asistența socială, la nivelul comunei Nereju, se constată nevoia creșterii gradului de acoperire cu servicii sociale, în special în mediul rural. Printre serviciile care trebuie dezvoltate/create se numără serviciile de îngrijire la domiciliu.

Se va urmări absorbția treptată a sărăciei persoanelor active și a celor care și-au încheiat ciclul vieții active (pensionarii), asigurarea accesului tuturor cetățenilor la serviciile fundamentale sociale, accesul egal la educație pentru copiii din mediul rural, completarea și dezvoltarea sistemului de protecție socială, dezvoltarea capacității consiliului local de identificare a problemelor sociale, de dezvoltare și implementare de programe sociale.

Atingerea acestui obiectiv se va urmări și prin alte acțiuni speciale de mediatizare, prin colaborarea cu celelalte instituții ale statului, deplasarea specialiștilor în comunitate, punându-se în evidență pericolele necunoscute sau nerecunoscute, existente în familie, sau în afara acesteia.

Sistemul de educație și dezvoltarea resurselor umane reprezintă elemente cheie pentru progresul socio-economic al comunei. Analizele efectuate au evidențiat nevoia extinderii și îmbunătățirii accesului la servicii educaționale incluzive și de calitate, respectiv la formarea și învățarea pe tot parcursul vieții, prin dezvoltarea infrastructurii de acces, inclusiv prin încurajarea rezilienței pentru educația și instruirea de la distanță (on-line). În acest sens, printre direcțiile de dezvoltare se numără și continuarea dotării școlilor cu calculatoare și acces la internet, precum și acoperirea elevilor din mediile defavorizate în ceea ce privește accesul la informație și educație. Mai mult, prin continuarea, îmbunătățirea și diversificarea cursurilor de formare

profesională, se poate asigura o educație de calitate incluzivă și echitabilă și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți.

Proiecte propuse

- 2.1. Reabilitare Școala Gimnazială Nereju Mare – PNDL și buget local – 613 mii lei;
- 2.2. Reabilitare Grădinița Sahastru – PNDL și buget local – 848 mii lei;
- 2.3. Extindere cu grup sanitar și reabilitare grădinița cu program normal nr. 1 Nereju – PNDL;
- 2.4. Extindere cu grup sanitar și reabilitare școala gimnazială Nereju Mic – PNDL;
- 2.5. Extindere cu grup sanitar și două săli de clasă și reabilitare grădinița cu program normal nr. 1 Nereju Mic – PNDE;
- 2.6. Extindere cu grup sanitar și reabilitare școala gimnazială "Dimitrie Gusti" Nereju – PNDL;
- 2.7. Extindere cu grup sanitar, reabilitare, modernizare și dotare Grădinița Sahastru-PNDL II;
- 2.8. Extindere corp clădire existentă cu grupuri sanitare-medical alte funcțiuni la Școala primară Brădăcești - Ministerul Educației;
- 2.9. Extindere cu grupuri sanitare grădinița cu program normal sat Brădăcești - Ministerul Educației;
- 2.10. Extindere cu grupuri sanitare Grădinița cu program normal nr.2 sat Nereju Mic;
- 2.11. Amenajare grupuri sanitare și reabilitare școala primară nr. 2 și Grădinița cu program normal nr. 2 sat Nereju - Ministerul Educației;
- 2.12. Dotarea laboratoarelor școlare cu mobilier și aparatură de specialitate.
- 2.13. Reabilitare și dotare dispensar medical.

OS 3 – Protecția mediului și investiții ”verzi”

Pentru a trăi în condiții mai bune, omul a utilizat permanent resurse naturale: animale, plante, arbori, minereuri, cărbuni, sare, petrol, gaze naturale, apă. Din utilizările acestor resurse naturale (primare) au rezultat și produse neutilizabile, cum sunt: gaze, prafuri, produse lichide sau solide ce au fost permanent evacuate în natură. Unele dintre acestea produse au putut să se integreze în ciclurile naturale ale unor elemente, altele însă se totacumulează, producând perturbații ecologice. Un alt fenomen a fost epuizarea unor resurse naturale, dispariția unor specii de plante și animale. Activitățile antropice au provocat și schimbări topografice și de climă, ce au avut puternice repercursiuni asupra mediului, unele pozitive (împăduriri, îndiguiiri), altele însă negative (defrișări, asanări, eroziunea solului).

Cetățenii UE beneficiază de unele dintre cele mai înalte standarde de mediu din lume. UE și guvernele naționale au stabilit obiective clare pentru a orienta politica europeană de mediu până în 2020 și au definit o viziune pentru perioada 2020-2050, punând în sprijinul lor o serie de programe de cercetare, norme și posibilități de finanțare. Scopuri:

- protejarea, conservarea și ameliorarea capitalului natural al UE;
- trecerea la o economie verde și competitivă cu emisii reduse de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- protejarea cetățenilor UE împotriva presiunilor legate de mediu și împotriva riscurilor la adresa sănătății și a bunăstării.

Bazele politicii de mediu a UE au fost puse în cadrul Consiliului European de la Paris din 1972, unde (în urma primei conferințe ONU privind mediul) șefii de stat sau de guvern au declarat că este nevoie de o politică comunitară de mediu care să însoțească expansiunea economică și au solicitat un program de acțiune. Actul Unic European din 1987 a introdus un nou titlu „*Mediul*”, care a oferit primul temelie juridic pentru o politică de mediu comună care are drept obiective

conservarea calității mediului, protejarea sănătății umane și asigurarea unei utilizări raționale a resurselor naturale. Revizuirile ulterioare ale tratatului au consolidat angajamentul Uniunii față de protecția mediului și rolul Parlamentului European în dezvoltarea acesteia. Prin Tratatul de la Maastricht (1993), mediul a devenit oficial un domeniu de politică al UE, s-a introdus procedura de codecizie, iar votul cu majoritate calificată în Consiliu a devenit regulă generală. Tratatul de la Amsterdam (1999) a stabilit obligația de a integra protecția mediului în toate politicile sectoriale ale UE, în vederea promovării dezvoltării sustenabile. În Tratatul de la Lisabona (2009), „combaterea schimbărilor climatice” a devenit un obiectiv specific, la fel ca dezvoltarea sustenabilă în relațiile cu țările terțe. Personalitatea juridică i-a permis din acel moment UE să încheie acorduri internaționale.

Politica de mediu europeană se bazează pe principiile precauției, prevenirii și corectării poluării la sursă și „*poluatorul plătește*”. Principiul precauției este un instrument de gestionare a riscurilor care poate fi invocat atunci când există o incertitudine științifică cu privire la un posibil risc la adresa sănătății umane sau a mediului, provenit dintr-o anumită acțiune sau politică. De exemplu, dacă apar incertitudini cu privire la posibilele efecte periculoase ale unui produs și dacă, în urma unei evaluări științifice obiective, ele persistă, pot fi date instrucțiuni de oprire a distribuției produsului sau de eliminare a sa de pe piață. Astfel de măsuri trebuie să fie nediscriminatorii și proporționale și trebuie revizuite imediat ce există informații științifice suplimentare.

Principiul „*poluatorul plătește*” este pus în aplicare prin intermediul Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător, care vizează prevenirea sau remedierea daunelor aduse mediului, și anume, speciilor sau habitatelor naturale protejate, apei și solului. Operatorii care desfășoară anumite activități profesionale, precum transportul de substanțe periculoase sau activități care presupun evacuări în apă, trebuie să ia măsuri preventive în cazul unei amenințări iminente la adresa mediului. Dacă s-au produs deja pagube, operatorii

sunt obligați să adopte măsurile adecvate pentru remedierea acestora și să suporte cheltuielile aferente. Domeniul de aplicare al Directivei a fost extins de trei ori pentru a include gestionarea deșeurilor extractive, funcționarea siturilor geologice de stocare și, respectiv, siguranța activităților petroliere și gaziere offshore.

În plus, de când a apărut pentru prima dată în urma unei inițiative a Consiliului European de la Cardiff din 1998, integrarea preocupărilor legate de mediu în alte domenii de politică ale UE a devenit un concept important în politicile europene. În ultimii ani, integrarea politicii de mediu a înregistrat progrese semnificative, de exemplu, în domeniul politicii energetice, cum s-a văzut în dezvoltarea în paralel a pachetului energie/climă al UE sau în Foaia de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050.

În decembrie 2019, Comisia a lansat Pactul verde european, care ar trebui să contribuie la orientarea politicilor UE către transformarea Europei în primul continent neutru climatic din lume.

Neglijarea costului degradării și al pagubelor aduse mediului și sănătății umane au generat conștiințe care au trebuit și trebuie suportate de întreaga societate. Observăm că se impune regândirea organizării și a modalităților de desfășurare a activităților economice și realizarea tranziției spre un comportament și mod de viață controlat și acceptat din punct de vedere ecologic și uman. A trebuit să treacă mai mult de 30 de ani (Conferința asupra mediului din anul 1972) ca omenirea să recunoască faptul că problemele mediului înconjurător sunt inseparabile de cele ale bunăstării și ale dezvoltării și creșterii economice, în general. Se pune întrebarea: *Ce fel de calitate imprimăm creșterii economice ca de aceasta să beneficieze și generațiile viitoare?* Rezolvarea a fost găsită tot de pe pozițiile economice, și anume dezvoltarea durabilă. Conceptul se referă la acea dezvoltare care satisface nevoile prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Acest concept a fost acceptat și sprijinit pe plan mondial, fiind preluat de Conferința de la Rio din

anul 1992. Obiectivul general al dezvoltării durabile este de a găsi un optim al interacțiunii dintre patru sisteme: economic, uman, ambiental și tehnologic, într-un proces dinamic și flexibil de funcționare. Cerințele minime pentru realizarea dezvoltării durabile includ următoarele: redimensionarea creșterii economice, având în vedere o distribuție mai echitabilă a resurselor și accentuarea laturilor calitative ale producției; eliminarea săraciei, în condițiile satisfacerii nevoilor esențiale pentru loc de muncă, hrană, energie, apă, locuință și sănătate; asigurarea creșterii populației la un nivel acceptabil pentru reducerea creșterii demografice necontrolate: conservarea și sporirea resurselor naturale; întreținerea diversității ecosistemelor; supravegherea impactului dezvoltării economice asupra mediului; reorientarea tehnologiei și punerea sub control a riscurilor acesteia; descentralizarea formelor de guvernare, creșterea gradului de participare la luarea deciziilor și unificarea deciziilor privind mediul și economia.

Totuși, în acceptarea conceptului de dezvoltare durabilă s-au manifestat păreri pro sau contra. Astfe, din partea țărilor slab dezvoltate, incapabile să-și administreze resursele naturale și mediul natural pe termen lung, sunt temeri că, prin aceasta, se va întrona un nou totalitarism sub forma „dictaturii verzi” sau a barierei ecologice”, acestea neavând resursele financiare și materiale de realizare a unei dezvoltări durabile cu luarea în considerare a protecției resurselor și mediului natural. Sunt contestate cele 22 de recomandări ale Raportului Brundtland care au stat la baza documentelor programate la Conferința de la Rio și care ar împiedica aplicarea unor strategii prioritare de dezvoltare.

Pentru țările dezvoltate, aplicarea principiilor dezvoltării durabile ar însemna limitarea accesului larg la resursele naturale ale căror prețuri se situează în sfera unor consumuri încă ridicate, cheltuielile de conservare și protecție a mediului natural fiind transferate sistematic spre țările sărace, dar exportatoare de asemenea resurse. De altfel, tendința de transferare a industriilor poluante și energofage dinspre

țările dezvoltate nu mai surprinde pe nimeni astăzi, țările primitoare, sub impulsul efectului economic imediat, ignorând efectul negativ asupra mediului natural pe termen lung.

Trecând peste toate acestea, faptele obligă la regândirea politicilor de dezvoltare într-o perspectivă de reconciliere cu mediul înconjurător. Mesajul dezvoltării durabile se înscrie, în fond, în logica reconcilierii de perspectivă a economiei cu natura. Acestea sunt și concluziile specialiștilor români în fundamentarea Strategiei protecției mediului în România, elaborată de Banca Mondială. Realitatea economică și socială obligă deci la o nouă conduită față de resursele naturale și mediul înconjurător în realizarea unei dezvoltări durabile în noile condiții ale tranziției la economia modernă cu piață concurențială.

Rolul sectorului public de a subvenționa furnizarea apei potabile și tratarea deșeurilor a fost justificat de către natura de bun public a acestor servicii. Abordarea publică, totuși, a fost deseori mai puțin eficientă economic decât măsurile private pentru prevenirea și controlul poluării. De asemenea, subvenționarea tratării deșeurilor publice a avut drept rezultat, în multe cazuri, eliminarea măsurilor preventive eficiente, cum ar fi practicile bune de gospodărire sau aplicarea de tehnologii de producție mai curate. În Marea Britanie, de exemplu, în jur de 60% din costul canalizării și al tratării canalelor a fost finanțat prin subvenții până în anul 1974. Din anul 1974, a avut loc o mișcare gradată către un mai mare grad de finanțare proprie și acum împrumutul bancar este des folosit pentru a finanța costurile de investiții ale facilităților de tratare a deșeurilor.

Servicii publice ce includ reducerea poluării cu deșeuri municipale sunt furnizate în mod tipic de către autoritățile locale în majoritatea țărilor OECD. Autoritățile locale au fost responsabile de aproximativ 90 % din totalul cheltuielilor publice CRP la mijlocul anilor 1980, de exemplu în Danemarca, Suedia și Finlanda. Plățile utilizatorului și taxele locale au constituit sursele principale de acoperire a cheltuielilor publice locale pentru mediu. Totuși, cheltuielile locale au fost subvenționate deseori prin transferuri de la

nivele mai mari ale administrației publice, sub formă tipică de granturi. Din punct de vedere istoric, sectorul privat a jucat un rol important în dezvoltarea serviciilor de mediu în majoritatea țărilor OECD.

Proiecte propuse

- 3.1. Iluminat public (etapa 3) – finanțare AFM și buget local – 493,3 mii lei;
- 3.2. Iluminat public – Administrația Fondului de Mediu și buget local – 1,1 milioane lei;
- 3.3. Achiziție de microbuze electrice;
- 3.4. Alimentare cu apă (actualizare rest de executat) – PNDL și buget local – 8,6 milioane lei;
- 3.5. Stații încărcare mașini electrice;
- 3.6. Resistemizarea zonelor comune și implementarea unui sistem inteligent de colectare a gunoierului din spațiile publice – pubele ecologice;
- 3.7. Realizarea de stații inteligente pentru transportul public;
- 3.8. Dotarea instituțiilor publice cu sisteme de generare energie electrică - panouri fotovoltaice;
- 3.9. Reabilitarea sistemelor de încălzire și generare apă caldă menajeră pentru instituțiile publice – pompe de căldură;
- 3.10. Reabilitare energetică în vederea creșterii eficienței energetice și reducerii consumului de energie;
- 3.11. Stimularea dezvoltării de activități agricole ecologice.

OS 4 - Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală

În accepțiunea sociologică prin cultură înțelegem ansamblul modelelor de gândire, atitudine și acțiune ce caracterizează o populație sau o societate inclusiv materializarea acestor modele în lucruri.

Cultura este considerată ca fiind un element esențial alături de valorile familiale care asigură și menține incluziunea socială a oamenilor. Cultura cuprinde componente ideale care sunt credințe, valori, simboluri, modele de acțiune și component material care sunt

reprezentate prin locuințele, îmbrăcămintea, diverse mijloace folosite în activități, toate acestea constituie exemple importante de comportament și acțiune pentru tânăra generație în mediul social. Cultura oferă un set de răspunsuri standardizate pentru oameni în favoarea interacțiunii cu ceilalți membri ai societății. Ea prescrie cum trebuie să se comporte un om cu membrii familiei, vecinii, cu necunoscuții, ce atitudine trebuie să adopte la o înmormântare sau la celebrarea unei căsătorii, cum ar trebui să se comporte individual când este lăudat sau insultat. Cultura reprezintă pentru membrii unei societăți ceva normal de care nu-și dau seama decât atunci când intră în contact cu culturi diferite, nici un om nu poate fi considerat ființă socială, membru al unei societăți dacă nu aparține unei culturi.

Prin intermediul culturii oamenii asimilează totalitatea de valorilor create de omenire și le transmite ulterior din generație în generație. Acțiunile culturale din societate constituie un spațiu adecvat de socializare pentru oameni care vor să se manifeste plener, descoperind un univers unde se reflectă istoria experiențelor și a proiectelor de viitor, informații utile pentru viață, minte și învățătură. Evoluțiile culturale ajută oamenii la procesul de formare și dezvoltare a personalității, la cunoașterea și interiorizarea valorilor, prin intermediul cărora individul se integrează în societate. Cultura poate fi considerată ca fiind factorul esențial care oferă valori care îi ajută pe oameni la integrarea cu succes în societate. În mare parte, cultura se poate aprecia ca activitate educațională dinamică și flexibilă în același timp, care stimulează idealuri umane. Cultura este de neconceput fără de om, educație și valorile care modifică viața, statutul personalității, faptele omului.

Cultura oferă oportunitate oamenilor de a-și dezvolta competențele, abilitățile și atitudinile necesare organizării propriilor principii fundamentale de viață.

Turismul este o activitate pe care o desfășoară indivizii și de care, de obicei, aceștia se bucură. Pentru a înțelege mai bine fenomenul turismului, trebuie să înțelegem comportamentul individului -

psihologia turiștilor și a celor care pot să devină turiști. Dezvoltarea și testarea modelelor care ajută la explicarea antecedentelor și consecințelor comportării umane reprezintă o prioritate importantă în învățământul și cercetarea legată de turism. Asemenea informații pot fi de reală valoare în proiectarea atât a noilor produse turistice, cât și în campaniile marketingului de promovare a acestor produse. Cunoașterea modului în care indivizii iau decizii, în legătură cu produsele turistice substituibile, ce surse de informații folosesc ei, cum evaluează ei această informație și cum structurează ei experiența lor, pot oferi avantaje importante în practica de afaceri și în modul în care noi să înțelegem în general experiența din turism. Toate aceste aspecte pot fi comasate în activitatea unui Centru Local de Promovare și Informare Turistică ca sursă atât pentru promovarea specificului turistic și cultural local cât și ca generare de bază de date pentru actorii locali cu privire la dorințele, așteptările și căutărilor potențialilor beneficiari de servicii turistice.

Când oamenii călătoresc, ei folosesc de obicei unele obiecte și sunt sprijiniți de alți indivizi cunoscători ai destinației turistice, ca parte a experienței lor de călătorie. Obiectele, cum ar fi aparatele de fotografiat sau de filmat, îmbrăcămintea adecvată călătoriei turistice, mijlocul personal de transport (automobilul) și ghizii de călătorie specializați, au devenit parte din stereotipul turistic în multe țări. Rolul acestora de mediatori sau filtre și peisajul sau societatea pe care o vizitează constituie un aspect al complexității turismului foarte puțin înțeles.

Un alt aspect al interacțiunii dintre subiecții turiști și destinația turistică, foarte important în anumite contexte, este dorința de ”autenticitate”. Autenticitatea, în acest sens, vizează sentimentul subiectiv ca individul trăiește o experiență esențială privind calitatea altei culturi. Condițiile care creează un sens al autenticității sunt interesante nu numai pentru operatorii de turism local, care pot beneficia de abilități în stimularea acestui sentiment, dar și pentru oamenii de știință care caută o mai bună înțelegere teoretică a

motivațiilor și percepțiilor umane. În general, perspectivele psihologiei individului și psihologiei sociale au mult de oferit prin dezvoltarea educației și cercetării privind turismul. Turismul, la rândul său, oferă acestor științe sociale o posibilitate de a examina o formă specială și importantă de experiență umană care deseori există în afara formelor mai convenționale ale comportării umane.

Turismul, de asemenea, ridică și multe probleme economice. Indivizii și familiile își conturează dorințele pentru o vacanță în funcție de resursele financiare. O comunitate evaluează oportunitatea unei finanțări suplimentare pentru o destinație locală care va atrage mai mulți turiști prin comparații cu alte moduri de a folosi aceleași fonduri publice. Un agent de turism ia în considerare riscurile potențiale, dar și profiturile, în extinderea unei afaceri.

Decizia comunității, privitoare la un sprijin mai mare în dezvoltarea turismului, indică valoarea socială pe care comunitatea o acordă creșterii economice. Alegerea întreprinzătorului reflectă modul în care el percepe tendința socială care influențează cererea pentru produsul sau.

Călătoria turistică, de la punctul de plecare la destinație, este inerentă și constituie o caracteristică distinctă a turismului. Industriile turistice, locale și regionale sunt, în general, organizate în interiorul granițelor zonelor geografice respective. Astfel de organizații pot fi la fel de specifice ca și un birou turistic local. Traseul turistic însă transcende zonelor limitative. Un traseu turistic (pietonal, pentru biciclete, off-road, etc.) poate să nu fie identificat unui teritoriu anume, el poate străbate mai multe localități. Una din caracteristicile principale care definesc un traseu sunt punctele de interes turistic din interiorul sau pe care le abordează el. Inserarea în promovarea turistică a elementelor de cultură și tradiții locale, istorie, meșteșuguri tradiționale sau alte elemente de specific local asigură atât transmiterea acestora către generațiile viitoare dar poate și constitui elementul definitoriu al unei strategii turistice de succes prin tragerea unui segment de turiști care caută astfel de elemente distinctive în planificarea unei vacanțe.

Proiecte propuse

- 4.1. Modernizare și dotare Cămin Cultural – finanțare AFIR și buget local – 2,5 milioane lei;
- 4.2. Piste pentru biciclete;
- 4.3. Sprijinirea parteneriatelor locale în vederea dezvoltării durabile a mediului rural;
- 4.4. Implicarea partenerilor locali (Obști, GAL, ADI, etc.) în realizarea proiectelor de dezvoltare a localității;
- 4.5. Implementarea unor măsuri de sprijin pentru mediul economic local;
- 4.6. Trasee pietonale;
- 4.7. Punct de informare turistică;
- 4.8. Realizarea unui studiu pentru dezvoltare de servicii turistice, potențial și linii de acțiune în susținerea dezvoltării turismului rural;
- 4.9. Reabilitare muzeul satului;
- 4.10. Realizarea de acțiuni pentru promovarea tradițiilor locale;
- 4.11. Promovarea prin măsuri active a dezvoltării de noi facilități turistice private în zonă;
- 4.12. Amenajare parcări auto – buget local – 99,2 mii lei.

Calendarul de implementare al Strategiei de Dezvoltare Locală

Nr. crt.	Nr. identificare proiect	Denumire investiție	2023	2024	2025	2026	2027
1	1.1.	Planul Urbanistic General					
2	1.2.	Reabilitare drumuri de interes local (7,2 km)					
3	1.3.	Modernizare drumuri de interes local (3,2 km)					
4	1.4.	Construire punte Strunga					
5	1.5.	Construire pod Brădăcești					
6	1.6.	Refacere DC 106 calamitat					
7	1.7.	Instruire personal administrație publică					
8	1.8.	Funcționarul virtual					
9	1.9.	Dotarea instituțiilor publice cu echipamente IT în vederea creșterii eficienței serviciilor oferite					
10	1.10.	Digitalizarea serviciilor publice					
11	1.11.	Dotare cu camere video de supraveghere și gestionare a traficului în comuna Nereju					
12	1.12	Refacere drumuri forestiere					
13	2.1.	Reabilitare Școala Gimnazială Nereju Mare					
14	2.2.	Reabilitare Grădinița Sahastru					
15	2.3.	Extindere cu grup sanitar și reabilitare grădinița cu program normal nr. 1 Nereju					

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

16	2.4.	Extindere cu grup sanitar și reabilitare școala gimnazială Nereju Mic	
17	2.5.	Extindere cu grup sanitar și două săli de clasă și reabilitare grădinița cu program normal nr. 1 Nereju Mic	
18	2.6.	Extindere cu grup sanitar și reabilitare școala gimnazială "Dimitrie Gusti" Nereju	
19	2.7.	Extindere cu grup sanitar, reabilitare, modernizare și dotare Grădinița Sahastru	
20	2.8.	Extindere corp clădire existentă cu grupuri sanitare-medical alte funcțiuni la Școala primara Brădăcești	
21	2.9.	Extindere cu grupuri sanitare grădinița cu program normal sat Brădăcești	
22	2.10.	Extindere cu grupuri sanitare Grădinița cu program normal nr. 2 sat Nereju Mic	
23	2.11.	Amenajare grupuri sanitare și reabilitare școala primară nr. 2 și Grădinița cu program normal nr. 2 sat Nereju	
24	2.12.	Dotarea laboratoarelor școlare cu mobilier și aparatură de specialitate	
25	2.13.	Reabilitare și dotare dispensar medical	
26	3.1.	Iluminat public (etapa 3)	
27	3.2.	Iluminat public	
28	3.3.	Achiziție de microbuze electrice	

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

29	3.4.	Alimentare cu apă (actualizare rest de executat)
30	3.5.	Stații încărcare mașini electrice
31	3.6.	Resistematizarea zonelor comune și implementarea unui sistem inteligent de colectare a gunoierului din spațiile publice – pubele ecologice
32	3.7.	Realizarea de stații inteligente pentru transportul public
33	3.8.	Dotarea instituțiilor publice cu sisteme de generare energie electrică - panouri fotovoltaice
34	3.9.	Reabilitarea sistemelor de încălzire și generare apă caldă menajeră pentru instituțiile publice – pompe de căldură
35	3.10.	Reabilitare energetică în vederea creșterii eficienței energetice și reducerii consumului de energie
36	3.11.	Stimularea dezvoltării de activități agricole ecologice
37	4.1.	Modernizare și dotare Cămin Cultural
38	4.2.	Piste pentru biciclete
39	4.3.	Sprijinirea parteneriatelor locale în vederea dezvoltării durabile a mediului rural
40	4.4.	Implicarea partenerilor locali (Obști, GAL, ADI, etc.) în realizarea proiectelor de dezvoltare a localității

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

41	4.5.	Implementarea unor măsuri de sprijin pentru mediul economic local			
42	4.6.	Trasee pietonale			
43	4.7.	Punct de informare turistică			
44	4.8.	Realizarea unui studiu pentru dezvoltare de servicii turistice, potențial și linii de acțiune în susținerea dezvoltării turismului rural			
45	4.9.	Reabilitare muzeul satului			
46	4.10.	Realizarea de acțiuni pentru promovarea tradițiilor locale			
47	4.11.	Promovarea prin măsuri active a dezvoltării de noi facilități turistice private în zonă			
48	4.12.	Amenajare parcări auto			

Tabel 8 - Calendarul de implementare al Strategiei de Dezvoltare Locală

Fișele măsurilor

<i>Codul măsurii</i>	1.1
<i>Titlul proiectului</i>	Planul Urbanistic General
<i>Obiectivul strategic</i>	Dezvoltare locală
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju
<i>Rezumatul proiectului</i>	Realizarea Planului Urbanistic General al comunei Nereju
<i>Justificarea proiectului</i>	Planul Urbanistic General (PUG) cuprinde analize, reglementări și regulamentul local de urbanism pentru întreg teritoriul administrativ al unității de bază (suprafețe din intravilan, cât și din extravilan). În același timp, PUG-ul stabilește norme generale, pe baza cărora se elaborează mai apoi în detaliu, la scară mai mică, PUZ-urile și apoi PUD-urile. Categorii generale de probleme abordate în cadrul Planului Urbanistic General: • optimizarea relațiilor localității cu teritoriul administrativ și județean; • valorificarea potențialului natural, economic și uman; • stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan; • reorganizarea și dezvoltarea căilor de comunicație;

	• stabilirea și delimitarea zonelor construibile; • stabilirea și delimitarea zonelor funcționale; • stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire; • stabilirea și delimitarea zonelor protejate; • modernizarea și dezvoltarea echipării edilitare; • evidențierea deținătorilor terenurilor și a modului de circulație juridică a terenurilor; • delimitarea suprafețelor pe care se preconizează realizarea obiectivelor de utilitate publică; • stabilirea modului de utilizare a terenurilor și condițiilor de conformare și realizare a construcțiilor
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	260.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Bugetul local al UAT Nereju Bugetul alocat de CJ Vrancea
Încadrarea în timp	2023 - 2026

Codul măsurii	1.2
Titlul proiectului	Reabilitare drumuri de interes local (7,2 km)
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitarea a 7,2 km de drumuri comunale
Justificarea proiectului	Prin modernizarea drumurilor analizate din comuna Nereju, județul Vrancea, se va consolida la nivel local acea parte a infrastructurii pe care o reprezintă calea de circulație rutieră, ea reprezentând capacitatea de acoperire a nevoilor de circulație a populației din comună. Astfel, putem enumera următoarele aspecte: • Modernizarea drumurilor va duce la sporirea capacității portante și de circulație în această zonă, cu platformă cu lățime suficientă pentru asigurarea siguranței circulației și a confortului în trafic. • Asigurarea unui trafic în condiții optime va duce la dezvoltarea economică în comună și la apariția unor potențiali agenți economici. • Realizarea obiectivului de investiții propus reprezintă o îmbunătățire a infrastructurii din cadrul comunei Nereju, o îmbunătățire a condițiilor de viață și a standardelor de muncă, fapt care va contribui într-o mare măsură și la menținerea populației și a forței de muncă la nivel local ceea ce va duce la

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

	creșterea nivelului de dezvoltare economică și a nivelului de trai în zonă. • Existența unor căi de comunicații moderne va permite efectuarea unui schimb superior de mărfuri cu lărgirea pieței de desfacere locală.
<i>Tipul proiectului</i>	Negenerator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	36.100.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(CNI) Compania Națională pentru Investiții Bugetul local al UAT Nereju
<i>Încadrarea în timp</i>	2023 - 2024

Codul măsurii	1.3
Titlul proiectului	Modernizare drumuri de interes local (3,2 km)
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitarea a 3,2 km de drumuri comunale
Justificarea proiectului	Prin modernizarea drumurilor analizate din comuna Nereju, județul Vrancea, se va consolida la nivel local acea parte a infrastructurii pe care o reprezintă calea de circulație rutieră, ea reprezentând capacitatea de acoperire a nevoilor de circulație a populației din comună. Astfel, putem enumera următoarele aspecte: • Modernizarea drumurilor va duce la sporirea capacității portante și de circulație în această zonă, cu platformă cu lățime suficientă pentru asigurarea siguranței circulației și a confortului în trafic. • Asigurarea unui trafic în condiții optime va duce la dezvoltarea economică în comună și la apariția unor potențiali agenți economici. • Realizarea obiectivului de investiții propus reprezintă o îmbunătățire a infrastructurii din cadrul comunei Nereju, o îmbunătățire a condițiilor de viață și a standardelor de muncă, fapt care va contribui într-o mare măsură și la menținerea populației și a forței

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

	de muncă la nivel local ceea ce va duce la creșterea nivelului de dezvoltare economică și a nivelului de trai în zonă. • Existența unor căi de comunicații moderne va permite efectuarea unui schimb superior de mărfuri cu lărgirea pieței de desfacere locală.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	4.100.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(PNDL) Programul Național pentru Dezvoltare Locală – <i>Anghel Saligny</i> Bugetul local al UAT Nereju
Încadrarea în timp	2023 - 2025

Codul măsurii	1.4
Titlul proiectului	Construire punte Strunga
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Proiectul urmărește realizarea structurilor necesare privind execuția unei lucrări definitive de traversare cu punte pietonală în punctul Strunga. Puntea va traversa normal și în aliniament albia râului în profil longitudinal, calea pe punte având pantă sub formă de acoperiș de la pila centrală spre culei pentru asigurarea scurgerii apelor având cota maximă la pila centrală.
Justificarea proiectului	Proiectele de perspectivă ale comunei prevăd în special reabilitarea infrastructurii (apă, canalizare, drumuri), sprijinirea activităților economice, comerciale și turistice, ameliorarea condițiilor igienico – sanitare ale locuitorilor, ameliorarea calității mediului și diminuarea surselor de poluare, primăria având ca obiectiv asigurare unui nivel ridicat de urbanism al întregii comune. Prin realizarea unei punți se va asigura un confort sporit de circulație, o siguranță în exploatare, favorizând totodată dezvoltarea turismului rural, zona beneficiind de un potențial turistic natural deosebit.

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

	Prin realizarea unei punți sunt influențate favorabil condițiile igienico – sanitare în care trăiesc localnicii.
<i>Tipul proiectului</i>	Negenerator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	8.300.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(PNDL) Programul Național pentru Dezvoltare Locală – <i>Anghel Saligny</i> Bugetul local al UAT Nereju
<i>Încadrarea în timp</i>	2023 - 2024

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

Codul măsurii	1.5
Titlul proiectului	Construire pod Brădăcești
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, sat Brădăcești
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Proiectul urmărește realizarea structurilor necesare privind execuția unei lucrări definitive de traversare cu punte pietonală în satul Brădăcești.
Justificarea proiectului	Proiectele de perspectivă ale comunei prevăd în special reabilitarea infrastructurii (apă, canalizare, drumuri), sprijinirea activităților economice, comerciale și turistice, ameliorarea condițiilor igienico – sanitare ale locuitorilor, ameliorarea calității mediului și diminuarea surselor de poluare, primăria având ca obiectiv asigurare unui nivel ridicat de urbanism al întregii comune. Prin realizarea unui pod se va asigura un confort sporit de circulație și o siguranță în exploatare. Prin realizarea podului sunt influențate favorabil condițiile igienico – sanitare în care trăiesc localnicii.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	6.050.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(PNDL) Programul Național pentru Dezvoltare Locală – <i>Anghel Saligny</i> Bugetul local al UAT Nereju
Încadrarea în timp	2023 - 2024

Codul măsurii	1.6
Titlul proiectului	Refacere DC 106 calamitat
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitare DC106
Justificarea proiectului	Prin reabilitarea drumurilor calamitate se va consolida la nivel local acea parte a infrastructurii pe care o reprezintă calea de circulație rutieră. Astfel, putem enumera următoarele aspecte: • Reabilitarea drumului va duce la refacerea capacității portante și de circulație în această zonă, cu platformă cu lățime suficientă pentru asigurarea siguranței circulației și a confortului în trafic. • Asigurarea unui trafic în condiții optime va duce la dezvoltarea economică în comună și la apariția unor potențiali agenți economici. • Existența unor căi de comunicații sigure și moderne va permite efectuarea unui schimb superior de mărfuri cu lărgirea pieței de desfacere locală.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	5.100.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(CNI) Compania Națională pentru Investiții
Încadrarea în timp	2023 - 2024

Codul măsurii	1.7
Titlul proiectului	Instruire personal administrație publică
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Instituții ale administrației publice Școli, grădinițe
Rezumatul proiectului	Instruirea funcționarilor publici în vederea dezvoltării de capacități de accesare finanțări nerambursabile Instruirea funcționarilor publici pentru creșterea capacității de implementare proiecte
Justificarea proiectului	Administrația publică are nevoie de resurse umane competente și bine gestionate, un management eficient și transparent al utilizării resurselor, o structură instituțional-administrativă adecvată, precum și de proceduri clare, simple și predictibile de funcționare. O astfel de administrație trebuie să fie capabilă să ofere decidenților politici instrumentele necesare fundamentării și implementării unor politici publice în interesul cetățenilor. Optimizarea administrației este o condiție importantă pentru punerea în aplicare a oricărei schimbări structurale către o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Crearea unei administrații publice moderne, capabilă să faciliteze dezvoltarea socio-economică, prin intermediul unor servicii publice competitive, investiții și reglementări de calitate

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	500.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Bugetul local (POTJ) Programul Operațional Tranziție Justă - Prioritatea 4 - O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă calificată
Încadrarea în timp	2023 - 2027

Codul măsurii	1.8
Titlul proiectului	Funcționarul virtual
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Instituții ale administrației publice
Rezumatul proiectului	Simplificarea accesului la serviciile administrației publice locale, cu ajutorul tehnologiei. Scurtarea cu 50% circuitul actelor în instituție.
Justificarea proiectului	Creșterea importanței economiei bazate pe cunoaștere, dezvoltarea parteneriatelor permanente în interiorul comunității, afirmarea puternică a caracteristicii universitare și atenția acordată calității vieții reprezintă câteva elemente cheie în schimbarea de profunzime a localității. În mod organic, comuna trebuie să integreze transformarea digitală în dezvoltarea sa pe termen lung. Această provocare trebuie tratată pro-activ, participativ, inteligent și flexibil, pentru că vorbim despre un domeniu în care rata de schimbare și inovare este prin definiție foarte rapidă și în care doar cooperarea programatică și substanțială în interiorul comunității poate aduce rezultate pozitive.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	500.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local

	(PNRR) Programul Național de Redresare și Reziliență – I.1.2. Activități eligibile pentru infrastructuri TIC, implementarea conceptului de Smart city/Smart village (POCIDIF) Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare – Axa 9 – Digitalizarea în administrația publică
<i>Încadrarea în timp</i>	2024 - 2025

Codul măsurii	1.9
Titlul proiectului	Dotarea instituțiilor publice cu echipamente IT în vederea creșterii eficienței serviciilor oferite
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Instituții ale administrației publice Școli Grădinițe
Rezumatul proiectului	Dotarea instituțiilor publice cu echipamente IT.
Justificarea proiectului	Creșterea importanței economiei bazate pe cunoaștere, dezvoltarea parteneriatelor permanente în interiorul comunității, afirmarea puternică a caracteristicii universitare și atenția acordate calității vieții reprezintă câteva elemente cheie în schimbarea de profunzime a localității. În mod organic, comuna trebuie să integreze transformarea digitală în dezvoltarea sa pe termen lung. Această provocare trebuie tratată pro-activ, participativ, inteligent și flexibil, pentru că vorbim despre un domeniu în care rata de schimbare și inovare este prin definiție foarte rapidă și în care doar cooperarea programatică și substanțială în interiorul comunității poate aduce rezultate pozitive.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	1.500.000 lei

<i>Surse potențiale de finanțare</i>	Buget local (PNRR) Programul Național de Redresare și Reziliență – I.1.2. Activități eligibile pentru infrastructuri TIC, implementarea conceptului de Smart city/Smart village (POCIDIF) Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare – Axa 9 – Digitalizarea în administrația publică
<i>Încadrarea în timp</i>	2023 - 2025

Codul măsurii	1.10
Titlul proiectului	Digitalizarea serviciilor publice
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Platforme digitale pentru vizualizare comună, tur virtual al monumentelor și atracțiilor turistice, hărți digitale ale comunei Portal care să reunească toate platformele digitale
Justificarea proiectului	Digitalizarea în totalitate a serviciilor publice reprezintă viitorul administrației și al relației acesteia cu locuitorii. Implementarea platformelor de lucru și apoi centralizarea acestora sunt elemente care contribuie la ușurarea actului administrativ, creează o legătură mai bună între administrația publică și localitate, ușurează accesul cetățenilor la informație.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	1.500.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(POCIDIF) Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare – Axa 9 – Digitalizarea în administrația publică (PNRR) Programul Național de Redresare și Reziliență – I.1.2. Sisteme inteligente de management urban/local - TIC, implementarea conceptului de Smart city/Smart village Buget local
Încadrarea în timp	2024 - 2025

Codul măsurii	1.11
Titlul proiectului	Dotare cu camere video de supraveghere și gestionare a traficului în comuna Nereju
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Poliția Rutieră Administratorii drumurilor
Rezumatul proiectului	Realizarea unui sistem complet de supraveghere video a traficului în comună
Justificarea proiectului	Tendința generală este cea de creștere a numărului de infracțiuni rutiere, acestea având drept factori determinanți: • Numărul mare de persoane aflate în tranzit sau cetățeni care locuiesc în zonă fără forme legale • Un număr mic de polițiști raportat la numărul de locuitori • Lipsa unui sistem de monitorizare care ar compensa numărul redus de polițiști rutieri având în același timp și un impact psihologic în prevenirea infracțiunilor stradale. Realizarea de sisteme de supraveghere video a traficului, la standarde de calitate europeană, conduce la îmbunătățirea climatului de ordine și siguranță publică, prevenirea și combaterea criminalității și mai mult duce la atractivitatea zonei prin atragerea

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

	de familii tinere și de noi investitori pentru zonele cu destinație comercială/industrială.
<i>Tipul proiectului</i>	Negenerator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	3.500.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(PNRR) Programul Național de Redresare și Reziliență – I.1.2. Sisteme inteligente de management urban/local - TIC, implementarea conceptului de Smart city/Smart village (AFIR) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale - Submăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică Grupul de Acțiune Locală Țara Vrancei Obștile Buget local
<i>Încadrarea în timp</i>	2024 - 2026

Codul măsurii	1.12
Titlul proiectului	Refacere drumuri forestiere
Obiectivul strategic	Dezvoltare locală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Administratorii drumurilor Obștile și Ocoalele silvice private
Rezumatul proiectului	Reabilitarea drumurilor forestiere pentru permiterea accesului autovehiculelor mici în scop turistic
Justificarea proiectului	Fluidizarea traficului pentru accesul în toate zonele localității trebuie să fie o prioritate. De asemenea, asigurarea unui trafic sigur este o măsură importantă pentru evitarea pericolelor.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	30.000.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(CNI) Compania Națională pentru Investiții – Programul Reducerea și prevenirea impactului determinat de procesele geomorfologice, Sub-programul Drumuri de interes local și drumuri de interes județean (PNI) Planul Național de Investiții ”Anghel Saligny” (AFIR) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale - Submăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică Obștile și Ocoalele silvice private Buget local
Încadrarea în timp	2023 - 2025

Codul măsurii	2.1
Titlul proiectului	Reabilitare Școala Gimnazială Nereju Mare
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, sat Nereju Mare
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Școala Gimnazială Nereju Mare
Rezumatul proiectului	Reabilitare și dotare Școala Gimnazială Nereju Mare
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	613.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local (PNDL) Programul Național pentru Dezvoltare Locală (POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Pilonul VI – Politici pentru noua generație
Încadrarea în timp	2024 - 2025

Codul măsurii	2.2
Titlul proiectului	Reabilitare Grădinița Sahastru
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, sat Sahastru
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitare și dotare Grădinița Sahastru
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	848.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local (PNDL) Programul Național pentru Dezvoltare Locală (POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Pilonul VI – Politici pentru noua generație
Încadrarea în timp	2024 - 2025

Codul măsurii	2.3
Titlul proiectului	Extindere cu grup sanitar și reabilitare grădinița cu program normal nr. 1 Nereju
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitare și construire grup sanitar grădinița cu program normal nr. 1 Nereju
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	900.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local (PNDL) Programul Național pentru Dezvoltare Locală (POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare
Încadrarea în timp	2023 - 2024

Codul măsurii	2.4
Titlul proiectului	Extindere cu grup sanitar și reabilitare școala gimnazială Nereju Mic
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, sat Nereju Mic
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Școala gimnazială Nereju Mic
Rezumatul proiectului	Reabilitare și construire grup sanitar școala gimnazială Nereju Mic
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	900.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local (PNDL) Programul Național pentru Dezvoltare Locală (POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Pilonul VI – Politici pentru noua generație
Încadrarea în timp	2023 - 2024

Codul măsurii	2.5
Titlul proiectului	Extindere cu grup sanitar și două săli de clasă și reabilitare grădinița cu program normal nr. 1 Nereju Mic
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, sat Nereju Mic
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitare, extindere și construire grup sanitar grădinița cu program normal nr. 1 Nereju Mic
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	1.200.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(PNDL) Programul Național pentru Dezvoltare Locală (POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Pilonul VI – Politici pentru noua generație
Încadrarea în timp	2023 - 2025

Codul măsurii	2.6
Titlul proiectului	Extindere cu grup sanitar și reabilitare școala gimnazială "Dimitrie Gusti" Nereju
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Școala gimnazială "Dimitrie Gusti" Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitare și construire grup sanitar școala gimnazială "Dimitrie Gusti" Nereju
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	1.000.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local (PNDL) Programul Național pentru Dezvoltare Locală (POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Pilonul VI – Politici pentru noua generație
Încadrarea în timp	2023 - 2025

Codul măsurii	2.7
Titlul proiectului	Extindere cu grup sanitar, reabilitare, modernizare și dotare Grădinița Sahastru
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, sat Sahastru
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitare, dotare și construire grup sanitar Grădinița Sahastru
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	900.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(PNDL II) Programul Național pentru Dezvoltare Locală (POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Pilonul VI – Politici pentru noua generație
Încadrarea în timp	2023 - 2024

Codul măsurii	2.8
Titlul proiectului	Extindere corp clădire existentă cu grupuri sanitare-medical alte funcțiuni la Școala primară Brădăcești
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, sat Brădăcești
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Școala primară Brădăcești
Rezumatul proiectului	Construire grupuri sanitare și cabinet medical școlar
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	800.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Pilonul VI – Politici pentru noua generație
Încadrarea în timp	2023 - 2024

Codul măsurii	2.9
Titlul proiectului	Extindere cu grupuri sanitare grădinița cu program normal sat Brădăcești
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, sat Brădăcești
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Construire grupuri sanitare grădinița cu program normal sat Brădăcești
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	300.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local (POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare
Încadrarea în timp	2023 - 2024

Codul măsurii	2.10
Titlul proiectului	Extindere cu grupuri sanitare Grădinița cu program normal nr. 2 sat Nereju Mic
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, sat Nereju Mic
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Construire grupuri sanitare grădinița cu program normal nr. 2 sat Nereju Mic
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	300.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local (POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare
Încadrarea în timp	2023 - 2024

Codul măsurii	2.11
Titlul proiectului	Amenajare grupuri sanitare și reabilitare școala primară nr. 2 și Grădinița cu program normal nr. 2 sat Nereju
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitare, dotare și construire grup sanitar școala primară nr. 2 și Grădinița cu program normal nr. 2 sat Nereju
Justificarea proiectului	Educația reprezintă un domeniu prioritar pentru dezvoltarea unei societăți moderne. Educația este baza dezvoltării individului. Școala este un reper important în viața unei comunități iar calitatea actului educațional este esențială pentru ca tinerii să poată beneficia de toate elementele necesare unei evoluții corecte. Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	1.700.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(POEO) Programul Operațional Educație și Ocupare (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Pilonul VI – Politici pentru noua generație
Încadrarea în timp	2023 - 2025

Codul măsurii	2.12
Titlul proiectului	Dotarea laboratoarelor școlare cu mobilier și aparatură de specialitate
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, toate satele
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Dotarea laboratoarelor școlare cu mobilier și aparatură de specialitate a tuturor școlilor și grădinițelor
Justificarea proiectului	Nivelul de echipare, dotările și modul cum arată școala sunt elemente care fac mai atractiv actul didactic atât din punctul de vedere al beneficiarului (copilul) cât și în atragerea de cadre didactice pregătite.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	600.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Pilonul VI. Politici pentru noua generație, Componenta C15: Educație, Reforma 5. Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației, Investiția 9. Asigurarea echipamentelor și a resurselor tehnologice digitale pentru unitățile de învățământ
Încadrarea în timp	2023

Codul măsurii	2.13
Titlul proiectului	Reabilitare și dotare dispensar medical
Obiectivul strategic	Servicii medicale și de învățământ
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, toate satele
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitare și dotare dispensar medical
Justificarea proiectului	Obiectivul proiectului este îmbunătățirea infrastructurii de bază în vederea creării condițiilor de viață adecvate, a dezvoltării și revitalizării economiei comunei, asigurând accesul populației la servicii de bază. Investițiile în infrastructura de bază în mediul rural reprezintă o contribuție importantă pentru creșterea gradului de civilizație și confort al acestora. Este necesară reabilitarea dispensarului medical pentru a se diversifica gama de servicii medicale oferite populației, a se reduce timpii de așteptare și consult și pentru ca populația comunei să beneficieze de servicii medicale imediate și de calitate
Tipul proiectului	Generator de venituri
Costul proiectului	1.000.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local (CNI) Compania Națională pentru Investiții (AFIR) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, Submăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
Încadrarea în timp	2024-2026

<i>Codul măsurii</i>	3.1
<i>Titlul proiectului</i>	Iluminat public (etapa 3)
<i>Obiectivul strategic</i>	Protecția mediului și investiții ”verzi”
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju, toate satele
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju Furnizor energie electrică
<i>Rezumatul proiectului</i>	Extinderea și modernizarea rețelei de iluminat astfel încât ea să acopere toate drumurile locale
<i>Justificarea proiectului</i>	Iluminatul stradal este un serviciu public esențial furnizat de autoritățile publice la nivel local. Un iluminat bun este esențial pentru siguranța rutieră, siguranța personală și ambianța urbană. Iluminatul stradal asigură vizibilitate în întuneric pentru autovehicule, biciclete și pietoni, reducând astfel numărul accidentelor rutiere. De asemenea, iluminatul stradal facilitează indirect prevenirea infracțiunilor prin sporirea sentimentului de siguranță personală, precum și a securității proprietăților publice și private adiacente. De asemenea, efectele iluminatului stradal pot face mai atrăgătoare localitățile, precum și centrele comerciale și culturale, evidențiind reperele locale atractive sau accentuând atmosfera în cursul unor evenimente publice importante. Misiunea principală este organizarea, modernizarea, eficientizarea serviciului de iluminat public, ridicarea gradului de civilizație, a confortului și a calității vieții,

<i>Tipul proiectului</i>	creșterea gradului de securitate individuală și colectivă, a gradului de siguranță a circulației rutiere și pietonale.
	Negenerator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	493.300 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Fondul local - I.1.2 Sisteme inteligente de management urban/local
	(AFM) Administrația Fondului pentru Mediu – Eficiență energetică în iluminat public
	(AFIR) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, Submăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
	Buget local
<i>Încadrarea în timp</i>	2023-2024

<i>Codul măsurii</i>	3.2
<i>Titlul proiectului</i>	Iluminat public
<i>Obiectivul strategic</i>	Protecția mediului și investiții ”verzi”
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju, toate satele
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju Furnizor energie electrică
<i>Rezumatul proiectului</i>	Extinderea și modernizarea rețelei de iluminat astfel încât ea să acopere toate drumurile locale
<i>Justificarea proiectului</i>	Iluminatul stradal este un serviciu public esențial furnizat de autoritățile publice la nivel local. Un iluminat bun este esențial pentru siguranța rutieră, siguranța personală și ambianța urbană. Iluminatul stradal asigură vizibilitate în întuneric pentru autovehicule, biciclete și pietoni, reducând astfel numărul accidentelor rutiere. De asemenea, iluminatul stradal facilitează indirect prevenirea infracțiunilor prin sporirea sentimentului de siguranță personală, precum și a securității proprietăților publice și private adiacente. De asemenea, efectele iluminatului stradal pot face mai atrăgătoare localitățile, precum și centrele comerciale și culturale, evidențiind reperele locale atractive sau accentuând atmosfera în cursul unor evenimente publice importante. Misiunea principală este organizarea, modernizarea, eficientizarea serviciului de iluminat public, ridicarea gradului de civilizație, a confortului și a calității vieții,

	creșterea gradului de securitate individuală și colectivă, a gradului de siguranță a circulației rutiere și pietonale.
<i>Tipul proiectului</i>	Negenerator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	1.100.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Fondul local - I.1.2 Sisteme inteligente de management urban/local
	(AFM) Administrația Fondului pentru Mediu – Eficiență energetică în iluminat public
	(AFIR) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, Submăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
	Buget local
<i>Încadrarea în timp</i>	2024-2025

<i>Codul măsurii</i>	3.3
<i>Titlul proiectului</i>	Achiziție de microbuze electrice
<i>Obiectivul strategic</i>	Protecția mediului și investiții ”verzi”
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju
<i>Rezumatul proiectului</i>	Achiziția a trei microbuze electrice
<i>Justificarea proiectului</i>	Proiectului constă în îmbunătățirea transportului public în comuna Nereju prin reînnoirea parcului de mijloace de transport și echiparea acestora cu sisteme de transport inteligente. Acest obiectiv implică reducerea emisiilor de GES (gaze cu efect de seră) prin introducerea microbuzelor electrice cu zero emisii și creșterea atractivității transportului public local, prin asigurarea de condiții superioare de transport, îmbunătățirea eficienței transportului public de călători și totodată, creșterea anuală a numărului de pasageri transportați, a frecvenței, accesibilității și a timpilor săi de parcurs.
<i>Tipul proiectului</i>	Generator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	1.500.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, Fondul Local C10., I.1.1 Vehicule nepoluante destinate transportului public Buget local
<i>Încadrarea în timp</i>	2023-2024

<i>Codul măsurii</i>	3.4
<i>Titlul proiectului</i>	Alimentare cu apă (actualizare rest de executat)
<i>Obiectivul strategic</i>	Protecția mediului și investiții ”verzi”
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju
<i>Rezumatul proiectului</i>	Extinderea rețelei de alimentare cu apă potabilă și a celei de colectare ape menajere
<i>Justificarea proiectului</i>	Un sat modern înseamnă un sat la care locuitorii săi să poată avea acces la toată infrastructura (acces, energie electrică, apă, canalizare, gaze). Realizarea unui sistem modern de furnizare a apei potabile, care să satisfacă necesarul curent reprezintă un pas important către o zonă rurală ecologică în care poluarea solului și apelor de suprafață sau subterane nu mai reprezintă un pericol iar utilitățile de bază sunt satisfăcute.
<i>Tipul proiectului</i>	Generator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	8.600.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(PNDL) Programul Național pentru Dezvoltare Locală (MIPE) Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene - Program privind alimentarea cu apă și canalizare (AFM) Administrația Fondului pentru Mediu – Programul vizând protecția resurselor de

	apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare (PODD) Programul Operațional Dezvoltare Durabilă - Axa prioritară 2: Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență - Componenta 1. Managementul apei Buget local
<i>Încadrarea în timp</i>	2023-2026

<i>Codul măsurii</i>	3.5
<i>Titlul proiectului</i>	Stații încărcare mașini electrice
<i>Obiectivul strategic</i>	Protecția mediului și investiții ”verzi”
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju
<i>Rezumatul proiectului</i>	Amplasarea de stații de încărcare mașini electrice pentru susținerea și dezvoltarea unui transport ecologic, cu emisii de carbon reduse sau inexistente Prin adoptarea Pactului verde european în decembrie 2019, UE urmărește în prezent să reducă cu 90 %, până în 2050, emisiile de gaze cu efect de seră generate de transporturi, comparativ cu nivelurile din 1990, în cadrul unui efort mai amplu de a se transforma într-o economie neutră din punct de vedere climatic. Un element esențial al efortului de reducere a emisiilor provenite din transportul rutier este tranziția către combustibili alternativi, cu emisii mai reduse de carbon. Dintre acești combustibili, energia electrică constituie sursa nouă cel mai frecvent utilizată, în special pentru autoturisme.
<i>Justificarea proiectului</i>	
<i>Tipul proiectului</i>	Generator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	500.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(AFM) Administrația Fondului pentru Mediu, Programul privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier

<i>Încadrarea în timp</i>	nepoluant din punct de vedere energetic: stații de reîncărcare pentru vehicule electrice în localități (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență C10 Fondul Local: I.1 – Mobilitate urbană durabilă C10 Fondul Local: I.1.2 Sisteme inteligente de management urban/local C10 Fondul Local: I.1.3 – Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde – puncte de reîncărcare vehicule electrice Buget local
	2024-2025

<i>Codul măsurii</i>	3.6
<i>Titlul proiectului</i>	Resistematizarea zonelor comune și implementarea unui sistem inteligent de colectare a gunoiului din spațiile publice – pubele ecologice
<i>Obiectivul strategic</i>	Protecția mediului și investiții ”verzi”
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju, toate satele
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju
<i>Rezumatul proiectului</i>	Amplasarea de pubele inteligente pentru colectarea gunoiului stradal Problemele actuale, creșterea poluării cu deșeuri solide combinate cu extinderea standardelor guvernamentale privind gestionarea deșeurilor (colectarea selectivă, reciclarea etc) ne conduc în prezent la un nou concept: gestionarea inteligentă a deșeurilor cu ajutorul tehnologiei. Containerele stradale INTELIGENTE sunt pot fi echipate cu panouri solare, carduri de acces, senzori de containere, sistem de compactare automatizată a gunoiului, software de gestionare și monitorizare. Software-ul integrat permite monitorizarea în timp real, măsurarea nivelului de umplere, gestionarea sarcinilor de colectare. Această funcționare centralizată, funcțiile integrate și raportarea în timp real reduc frecvența de colectare, oferă o imagine de ansamblu asupra salubrității și date concrete care pot constitui baza reciclării inteligente.
<i>Justificarea proiectului</i>	

<i>Tipul proiectului</i> <i>Costul proiectului</i>	Reciclarea și separarea deșeurilor sunt principalele tendințe ale societății noastre din zilele noastre. Cantitatea de deșeuri solide generate crește exponențial, în timp ce depozitele de deșeuri sunt supraaglomerate.
	Negenerator de venituri
	2.000.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(AFM) Administrația Fondului pentru Mediu Programul privind gestionarea deșeurilor Programul privind managementul deșeurilor cu reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
	(PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență C10 Fondul Local: I.1.2. - Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde – ITS/alte infrastructuri TIC (sisteme inteligente de management urban/local) implementarea conceptului de Smart city/Smart village
	C10 Fondul Local: I.1 Intervenții pentru mobilitatea urbană verde
	Buget local
	Obștile
<i>Încadrarea în timp</i>	GAL Țara Vrancei
	2025-2027

<i>Codul măsurii</i>	3.7
<i>Titlul proiectului</i>	Realizarea de stații inteligente pentru transportul public
<i>Obiectivul strategic</i>	Protecția mediului și investiții ”verzi”
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju, toate satele
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju
<i>Rezumatul proiectului</i>	Achiziție și montare stații de autobuz inteligente
<i>Justificarea proiectului</i>	Într-o localitate, un flux mare de oameni este regăsit în mijloacele de transport în comun și în stațiile de autobuz. Pentru ca locuitorii să aibă o experiență plăcută, dar sigură în același timp, trebuie găsită cu o soluție care implică stații de autobuz special concepute pentru a oferi confort, securitate, informare în timp real dar și alte beneficii precum facilități pentru persoanele cu dizabilități, posibilitatea de încărcare a device-urilor prin prize USB, WI-FI, hărți interactive, bănci încălzite pe timp de iarnă, sistem de răcire pe timp de vară, eficiente datorită panourilor fotovoltaice, hub de comunicații care permite transmiterea și gestionarea datelor zonale în timp real, containere pentru colectarea selectivă a deșeurilor, display smart publicitar, comunicare-informare, hartă interactivă, automat bilete și abonamente, interconectare cu dispecerat 112
<i>Tipul proiectului</i>	Negenerator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	100.000 lei

<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență C10 Fondul Local: I.1.2. - Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde – ITS/alte infrastructuri TIC (sisteme inteligente de management urban/local) implementarea conceptului de Smart city/Smart village Buget local Obștile
<i>Încadrarea în timp</i>	2025-2027

<i>Codul măsurii</i>	3.8
<i>Titlul proiectului</i>	Dotarea instituțiilor publice cu sisteme de generare energie electrică - panouri fotovoltaice
<i>Obiectivul strategic</i>	Protecția mediului și investiții ”verzi”
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju
<i>Rezumatul proiectului</i>	Dotarea instituțiilor publice cu sisteme de generare energie electrică - panouri fotovoltaice
<i>Justificarea proiectului</i>	Necesitatea proiectului o dă dezvoltarea unor soluții economice și eficiente de producere a energiei electrice pentru clădirile publice. Proiectul presupune: - Îmbunătățirea condițiilor de igienă și confort termic; - Reducerea consumurilor energetice; - Reducerea costurilor de întreținere pentru încălzire și apa caldă de consum; - Reducerea emisiilor poluante generate de producerea, transportul și consumul de energie; - Păstrarea valorii arhitecturale, ambientale și de integrare cromatică.
<i>Tipul proiectului</i>	Generator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	1.250.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(MDLPA) Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației - Programul național multianual privind creșterea performanței energetice a clădirilor publice

<i>Încadrarea în timp</i>	(AFM) Administrația Fondului de Mediu – Programul privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ GAL Țara Vrancei Buget local
	2024-2026

Codul măsurii	3.9
Titlul proiectului	Reabilitarea sistemelor de încălzire și generare apă caldă menajeră pentru instituțiile publice – pompe de căldură
Obiectivul strategic	Protecția mediului și investiții ”verzi”
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Dotarea instituțiilor publice cu sisteme de încălzire și generare apă caldă menajeră – pompe de căldură
Justificarea proiectului	Necesitatea proiectului o dă dezvoltarea unor soluții economice și eficiente de încălzire și producere a apei calde menajere. Proiectul presupune: Îmbunătățirea condițiilor de igienă și confort termic; Reducerea consumurilor energetice; Reducerea costurilor de întreținere pentru încălzire și apa caldă de consum; Reducerea emisiilor poluante generate de producerea, transportul și consumul de energie;
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	1.000.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(MDLPA) Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației - Programul național multianual privind creșterea performanței energetice a clădirilor publice

	(AFM) Administrația Fondului de Mediu – Programul privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ GAL Țara Vrancei Buget local
<i>Încadrarea în timp</i>	2024-2025

<i>Codul măsurii</i>	3.10
<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitare energetică în vederea creșterii eficienței energetice și reducerii consumului de energie
<i>Obiectivul strategic</i>	Protecția mediului și investiții ”verzi”
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju
<i>Rezumatul proiectului</i>	Reabilitare energetică în vederea creșterii eficienței energetice și reducerii consumului de energie
<i>Justificarea proiectului</i>	Necesitatea proiectului o dă dezvoltarea unor soluții economice și eficiente de încălzire/răcire dar și de consum de apă și energie pentru clădirile publice. Îmbunătățirea condițiilor de igienă și confort termic; Reducerea pierderilor de căldura și a consumurilor energetice; Reducerea costurilor de întreținere pentru încălzire și apa caldă de consum; Reducerea emisiilor poluante generate de producerea, transportul și consumul de energie; Păstrarea valorii arhitecturale, ambientale și de integrare cromatică în mediul rural.
<i>Tipul proiectului</i>	Negenerator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	2.000.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(MDLPA) Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației - Programul

	național multianual privind creșterea performanței energetice a clădirilor publice (PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență, I.3 - Reabilitarea moderată a clădirilor publice pentru a îmbunătăți serviciile publice prestate la nivelul unităților administrativ-teritoriale (AFM) Administrația Fondului de Mediu – Programul privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ GAL Țara Vrancei Buget local
<i>Încadrarea în timp</i>	2024-2025

<i>Codul măsurii</i>	3.11
<i>Titlul proiectului</i>	Stimularea dezvoltării de activități agricole ecologice
<i>Obiectivul strategic</i>	Protecția mediului și investiții ”verzi”
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju
<i>Rezumatul proiectului</i>	Stabilirea unor ajutoare date fermierilor care realizează activități agricole ecologice Agricultura ecologică promovează practici agricole extensive, furnizând bunuri publice de mediu care răspund cererii societății pentru utilizarea practicilor agricole prietenoase cu mediul, dar și cererii crescute a consumatorilor pentru produsele ecologice. Practicile specifice agriculturii ecologice contribuie la protejarea biodiversității, menținerea fertilității și funcționalității solului, reducerea poluării resurselor de apă (prin eliminarea scurgerilor de pesticide, managementul strict al gunoiului de grajd) și îmbunătățirea managementului apei (îmbunătățirea structurii solului, reducerea riscului și severității inundațiilor și a secetei, în contextul schimbărilor climatice), reducerea emisiilor de dioxid de carbon și asigurarea unor condiții de bunăstare a animalelor (densitatea redusă a efectivelor de animale). În plus față de beneficiile de mediu, acestea pot servi ca bază pentru creșterea valorii adăugate a producției agricole și
<i>Justificarea proiectului</i>	

	dezvoltarea activităților economice la nivel local. De asemenea, prin sprijinul acordat pajiștilor permanente utilizate în sistem ecologic se va realiza o corelare pozitivă între conservarea biodiversității și respectarea standardelor de bunăstare a animalelor. Prin sprijinul acordat în cadrul acestei intervenții fermierii vor fi încurajați să treacă de la metodele de agricultură convențională la cele specifice agriculturii ecologice.
<i>Tipul proiectului</i>	Negenerator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	400.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	(PNS) Planul Național Strategic - Agricultură ecologică – conversie (POR) Programul Operațional Regional – POR sud-est - Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice - Acțiunea 1.6 Stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor GAL Țara Vrancei
<i>Încadrarea în timp</i>	Buget local 2025-2027

Codul măsurii	4.1
Titlul proiectului	Modernizare și dotare Cămin Cultural
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitare, modernizare și dotare Cămin Cultural
Justificarea proiectului	Căminul Cultural va fi un organism viu, dinamic, capabil să se adapteze rapid și să vină în întâmpinarea locuitorilor cu programe viabile care să răspundă nevoilor, dorințelor și așteptărilor lor.
Tipul proiectului	Generator de venituri
Costul proiectului	2.500.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(AFIR) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, Submăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
	Buget local
Încadrarea în timp	2023-2025

Codul măsurii	4.2
Titlul proiectului	Piste pentru biciclete
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju, toate satele
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Investitori privați
Rezumatul proiectului	Realizarea a 7 km de piste pentru biciclete
Justificarea proiectului	Utilitatea amenajării pistelor pentru biciclete este dată de: • asigurarea unei rețele extinse de piste de biciclete care să facă legătura între zone rezidențiale și zone principale de interes (locuri de muncă, de educație, comerciale, instituții etc.); • asigurarea legăturilor cu localitățile din jurul comunei Nereju. Pentru a conecta cât mai eficient punctele de interes la nivelul comunei pot fi dezvoltate mai multe opțiuni de trasee care vor fi discutate și dezbătute cu factorii interesați. De asemenea, rețeaua de trasee pentru biciclete va fi corelată cu infrastructura dedicată altor mijloace de transport, mai ales cu cea dedicată transportului public și se va avea în vedere și problematica locurilor de parcare.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	200.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(PNRR) Planul Național de Redresare și Reziliență - Fondul Local: I.1.4 - Piste pentru

Încadrarea în timp	biciclete (și alte vehicule electrice ușoare) la nivel local/metropolitan
	(AFM) Administrația Fondului pentru Mediu - Programul de realizare a pistelor pentru bicicliști
	GAL Țara Vrancei
	Buget local
	2023-2026

Codul măsurii	4.3
Titlul proiectului	Sprijinirea parteneriatelor locale în vederea dezvoltării durabile a mediului rural
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju Investitori privați GAL Țara Vrancei Obștile ONG-uri
Rezumatul proiectului	Realizarea de parteneriate locale în vederea dezvoltării durabile a mediului rural
Justificarea proiectului	Susținerea dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (CLLD – community-led local development) este o abordare ascendentă care recunoaște faptul că persoanele și grupurile de la nivel local, în special cele care fac parte din comunități relativ izolate, pot să cunoască mai bine problemele locale care necesită rezolvare, precum și să își asume într-o mai mare măsură responsabilitatea și angajamentul față de reușita proiectelor. Crearea unui mecanism de democrație participativă pentru dezvoltarea locală prin implicarea ONG-urilor, personalului din administrația publică locală și membrilor comunității prin instruirea și profesionalizarea de resurse umane ale

Tipul proiectului Costul proiectului	organismelor implicate din ONG, administrația locală, populația generală reprezintă un pas către o administrație modernă.
	Negenerator de venituri
	50.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(POCA) Programul operațional Capacitate Administrativă, Axa prioritară 2 – Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente, Obiectivul Specific 2.1: Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP
	(AFIR) Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, Măsura 1- Acțiuni pentru transferul de cunoștințe și acțiuni de informare
	GAL Țara Vrancei
Încadrarea în timp	Buget local
	2023-2027

Codul măsurii	4.4
Titlul proiectului	Implicarea partenerilor locali (Obști, GAL, ADI, etc.) în realizarea proiectelor de dezvoltare a localității
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju GAL Țara Vrancei Obștile
Rezumatul proiectului	Realizarea de parteneriate locale în vederea dezvoltării durabile a mediului rural
Justificarea proiectului	Susținerea dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (CLLD – community-led local development) este o abordare ascendentă care recunoaște faptul că persoanele și grupurile de la nivel local, în special cele care fac parte din comunități relativ izolate, pot să cunoască mai bine problemele locale care necesită rezolvare, precum și să își asume într-o mai mare măsură responsabilitatea și angajamentul față de reușita proiectelor.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	-
Surse potențiale de finanțare	GAL Țara Vrancei Obștile
Încadrarea în timp	2023-2027

<i>Codul măsurii</i>	4.5
<i>Titlul proiectului</i>	Implementarea unor măsuri de sprijin pentru mediul economic local
<i>Obiectivul strategic</i>	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
<i>Localizarea proiectului</i>	Localitatea Nereju
<i>Solicitantul proiectului</i>	Primăria UAT Nereju Obștile
<i>Rezumatul proiectului</i>	Realizarea unor măsuri de sprijin pentru mediul economic local
<i>Justificarea proiectului</i>	Susținerea mediului de afaceri local prin stabilirea unor subvenții acordate producătorilor locali și prin implementarea unor facilități (târg local, simpozioane de promovare locală, participare la evenimente de profil naționale și internaționale, alte evenimente, etc.) reprezintă un mod clar și dinamic de implicare a administrației publice în dezvoltarea mediului privat din localitate.
<i>Tipul proiectului</i>	Negenerator de venituri
<i>Costul proiectului</i>	100.000 lei
<i>Surse potențiale de finanțare</i>	Buget local Obștile
<i>Încadrarea în timp</i>	2025-2026

Codul măsurii	4.6
Titlul proiectului	Trasee pietonale
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Realizarea a 3 km de trasee turistice pietonale
Justificarea proiectului	Creșterea atractivității și a imaginii localității Încurajarea și susținerea circulației pietonale Inter-conectivitatea reperelor turistice locale
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	100.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(POR) Programul Operațional Regional - Axa prioritară 6 – O regiune atractivă
	(PNRR) Programul Național de Redresare și Reziliență – I.1.2. Sisteme inteligente de management urban/local
	GAL Țara Vrancei
Încadrarea în timp	Buget local
	2024-2025

Codul măsurii	4.7
Titlul proiectului	Punct de informare turistică
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Realizarea unui Centru de Promovare și Informare Turistică
Justificarea proiectului	Proiectul de promovare propus contribuie la dezvoltarea economică locală, prin efectele benefice pe care le generează: • Creșterea numărului turiștilor care vizitează zona promovată și care pot fi atrași spre alte obiective turistice din cadrul comunei Nereju; • Creșterea duratei medii de ședere la nivel local; • Creșterea notorietății produselor turistice specifice zonei și valorificarea obiectivelor turistice; • Creșterea cererii pentru bunuri și servicii furnizate de alte sectoare economice (construcții, industria ușoară, industria artizanală etc.); • Creșterea disponibilității turiștilor de a reveni în zonă, datorită descoperirii unor noi modalități de petrecere a timpului/sejurului; • Crearea de noi locuri de muncă permanente în cadrul localității.

Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	1.750.000 lei
Surse potențiale de finanțare	(POR) Programul Operațional Regional Axa prioritară 5 – Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului - Domeniul major de intervenție 5.3 – „Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică” - Operațiunea Crearea Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică (CNIPT) Axa prioritară 6 – O regiune atractivă
Încadrarea în timp	Buget local 2025-2027

Codul măsurii	4.8
Titlul proiectului	Realizarea unui studiu pentru dezvoltare de servicii turistice, potențial și linii de acțiune în susținerea dezvoltării turismului rural
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Studiu pentru dezvoltare de servicii turistice, potențial și linii de acțiune în susținerea dezvoltării turismului rural
Justificarea proiectului	Realizarea unui studiu pentru dezvoltare de servicii turistice, potențial și linii de acțiune în susținerea dezvoltării turismului rural va ajuta administrația publică în identificarea nevoilor de dezvoltare, în stabilirea investițiilor necesare în sector pentru atragerea mai multor turiști în zonă. Acest studiu va ajuta de asemenea și mediul privat prin identificarea potențialului de dezvoltare, al cerințelor turiștilor și al posibilităților agenților economici de a deservi așteptările vizitatorilor.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	40.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local
Încadrarea în timp	2023-2024

Codul măsurii	4.9
Titlul proiectului	Reabilitare muzeul satului
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Reabilitare muzeul satului
Justificarea proiectului	Crearea și promovarea unui obiectiv turistic de acest tip poate atrage o creștere a numărului de turiști vizitatori și, implicit, o creștere a veniturilor atât ale administrației cât, mai ales, ale mediul de afaceri privat.
Tipul proiectului	Generator de venituri
Costul proiectului	500.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local Obștile GAL Țara Vrancei
Încadrarea în timp	2026-2027

Codul măsurii	4.10
Titlul proiectului	Realizarea de acțiuni pentru promovarea tradițiilor locale
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Simpozioane, evenimente culturale, târguri
Justificarea proiectului	Realizarea de evenimente culturale locale asigură premisele conservării, transmiterii și promovării tradițiilor locale, a culturii nerejene, a meșteșugurilor și obiceiurilor din comună. Aceste evenimente atrag un număr semnificativ de participanți și pot dezvolta segmentul de turism. De asemenea, aceste evenimente reprezintă locul unde producătorii locali își pot prezenta și comercializa produsele participând astfel la stimularea și dezvoltarea economiei locale.
Tipul proiectului	Generator de venituri
Costul proiectului	100.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local Obștile GAL Țara Vrancei
Încadrarea în timp	2023-2027

Codul măsurii	4.11
Titlul proiectului	Promovarea prin măsuri active a dezvoltării de noi facilități turistice private în zonă
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Măsuri economice și sociale pentru stimularea dezvoltării de noi facilități turistice private în zonă
Justificarea proiectului	Identificarea și punerea în aplicare a unor măsuri de stimulare a dezvoltării turistice prin înființarea de noi facilități de cazare sau gastronomice reprezintă un ajutor dat de către administrația publică locală mediului privat. Susținerea înființării de noi spații de cazare, Puncte Gastronomice Locale, locații tip Ho-Re-Ca, etc. ajută dezvoltarea economică a comunei și atrage mai mulți turiști în zonă. Susținerea mediului de afaceri reprezintă premisele unei dezvoltări economice solide, ajută în crearea și susținerea de locuri de muncă, atrage o creștere a gradului de colectare pentru taxele și impozitele locale, reduce șomajul, reduce numărul de persoane aflate în risc de sărăcie.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	50.000 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local
Încadrarea în timp	2024-2027

Codul măsurii	4.12
Titlul proiectului	Amenajare parcări auto
Obiectivul strategic	Infrastructură pentru populație, turism și dezvoltare culturală
Localizarea proiectului	Localitatea Nereju
Solicitantul proiectului	Primăria UAT Nereju
Rezumatul proiectului	Creșterea cu 30% a numărului de locuri de parcare.
Justificarea proiectului	Numărul de autovehicule înmatriculate în Nereju este în continuă creștere. Din acest motiv, administrația publică locală trebuie să ia în considerare o creștere a capacității de parcare atât în parcări rezidențiale cât și pe domeniul public. De asemenea, turiștii veniți în zonă au nevoie de spații de parcare în perimetrul instituțiilor publice și de cultură din localitate.
Tipul proiectului	Negenerator de venituri
Costul proiectului	99.200 lei
Surse potențiale de finanțare	Buget local
Încadrarea în timp	2023-2024

Monitorizarea implementării Strategiei de dezvoltare Locală

Succesul unei strategii nu depinde exclusiv de relevanța acțiunilor planificate pentru dezvoltarea teritoriului și de implementarea efectivă a acestora, ci și de capacitatea de monitorizare și evaluare a rezultatelor obținute, astfel încât, dacă este cazul, să fie posibilă ajustarea strategiei în conformitate cu noile nevoi emergente ale teritoriului, în vederea armonizării previziunilor de dezvoltare cu potențialul evolutiv existent.

În acest context, monitorizarea și evaluarea strategiei presupun definirea unor instrumente clare, utilizate conform metodologiei planificate, care urmăresc analizarea indicatorilor vizați în acest scop, pentru a verifica dacă activitățile au fost corect și eficient planificate, dacă fondurile sunt utilizate și cheltuite corect pentru atingerea obiectivelor propuse și dacă indicatorii de rezultat evoluează în direcția propusă, iar efectele acțiunilor întreprinse sunt cele scontate.

În vederea propunerii unui mecanism comprehensiv de monitorizare a strategiei au fost definite 2 categorii de indicatori, după cum urmează:

- Indicatori de rezultat – care definesc schimbările așteptate în urma implementării fiecărei priorități de dezvoltare/direcții de acțiune definite
- Indicatori de output – care măsoară progresul acțiunilor identificate la nivelul fiecărei măsuri definite

<i>Simbol</i>	<i>Semnificație</i>
+	<i>Evoluție pozitivă</i>
0	<i>Evoluție incertă</i>
-	<i>Evoluție negativă</i>

Cod	Denumire proiect	Indicator	Observații
1.1.	Planul Urbanistic General	0	Număr PUG-uri
1.2.	Reabilitare drumuri de interes local (7,2 km)	+	Km drum
1.3.	Modernizare drumuri de interes local (3,2 km)	+	Km drum
1.4.	Construire punte Strunga	+	Km pod
1.5.	Construire pod Brădăcești	+	Km pod
1.6.	Refacere DC 106 calamitat	0	Km drum
1.7.	Instruire personal administrație publică	-	Număr persoane instruite
1.8.	Funcționarul virtual	+	Număr accesări platformă
1.9.	Dotarea instituțiilor publice cu echipamente IT în vederea creșterii eficienței serviciilor oferite	0	Număr echipamente
1.10.	Digitalizarea serviciilor publice	0	Număr servicii digitalizate
1.11.	Dotare cu camere video de supraveghere și gestionare a traficului în comuna Nereju	-	Număr camere video
1.12	Refacere drumuri forestiere	0	Km drum
2.1.	Reabilitare Școala Gimnazială Nereju Mare	+	m ² reabilitați
2.2.	Reabilitare Grădinița Sahastru	+	m ² reabilitați
2.3.	Extindere cu grup sanitar și reabilitare grădinița cu program normal nr. 1 Nereju	+	m ² reabilitați Număr grupuri sanitare

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

2.4.	Extindere cu grup sanitar și reabilitare școala gimnazială Nereju Mic	+	m ² reabilitați Număr grupuri sanitare
2.5.	Extindere cu grup sanitar și două săli de clasă și reabilitare grădinița cu program normal nr. 1 Nereju Mic	+	m ² reabilitați Număr grupuri sanitare Număr clase
2.6.	Extindere cu grup sanitar și reabilitare școala gimnazială "Dimitrie Gusti" Nereju	+	m ² reabilitați Număr grupuri sanitare
2.7.	Extindere cu grup sanitar, reabilitare, modernizare și dotare Grădinița Sahastru	+	m ² reabilitați Număr grupuri sanitare Număr echipamente
2.8.	Extindere corp clădire existentă cu grupuri sanitare-medical alte funcțiuni la Școala primara Brădăcești	+	m ² reabilitați Număr grupuri sanitare Număr cabinete
2.9.	Extindere cu grupuri sanitare grădinița cu program normal sat Brădăcești	+	Număr grupuri sanitare
2.10.	Extindere cu grupuri sanitare Grădinița cu program normal nr. 2 sat Nereju Mic	+	Număr grupuri sanitare

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

2.11.	Amenajare grupuri sanitare și reabilitare școala primară nr. 2 și Grădinița cu program normal nr. 2 sat Nereju	+	Număr grupuri sanitare
2.12.	Dotarea laboratoarelor școlare cu mobilier și aparatură de specialitate	+	Număr echipamente Număr laboratoare reabilite
2.13.	Reabilitare și dotare dispensar medical	+	m ² reabilitați Număr bucăți dotări
3.1.	Iluminat public (etapa 3)	0	Număr stâlpi iluminat
3.2.	Iluminat public	0	Număr stâlpi iluminat
3.3.	Achiziție de microbuze electrice	-	Număr microbuze
3.4.	Alimentare cu apă (actualizare rest de executat)	+	Km rețea apă
3.5.	Stații încărcare mașini electrice	-	Număr stații
3.6.	Resistematizarea zonelor comune și implementarea unui sistem inteligent de colectare a gunoiului din spațiile publice – pubele ecologice	-	Număr pubele Km reabilitați
3.7.	Realizarea de stații inteligente pentru transportul public	-	Număr stații
3.8.	Dotarea instituțiilor publice cu sisteme de generare energie electrică - panouri fotovoltaice	0	Putere instalată

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

3.9.	Reabilitarea sistemelor de încălzire și generare apă caldă menajeră pentru instituțiile publice – pompe de căldură	0	Număr pompe Putere termică
3.10.	Reabilitare energetică în vederea creșterii eficienței energetice și reducerii consumului de energie	0	m ² reabilitați
3.11.	Stimularea dezvoltării de activități agricole ecologice	0	Hectare înființate cu agricultură ecologică
4.1.	Modernizare și dotare Cămin Cultural	+	m ² reabilitați
4.2.	Piste pentru biciclete	-	Km piste
4.3.	Sprijinirea parteneriatelor locale în vederea dezvoltării durabile a mediului rural	+	Număr parteneriate
4.4.	Implicarea partenerilor locali (Obști, GAL, ADI, etc.) în realizarea proiectelor de dezvoltare a localității	0	Proiecte finanțate în parteneriat
4.5.	Implementarea unor măsuri de sprijin pentru mediul economic local	+	Număr firme
4.6.	Trasee pietonale	0	Km traseu
4.7.	Punct de informare turistică	0	Număr CNIPT
4.8.	Realizarea unui studiu pentru dezvoltare de servicii turistice, potențial și linii de acțiune în susținerea dezvoltării turismului rural	-	Număr studii realizate
4.9.	Reabilitare muzeul satului	+	m ² reabilitați
4.10.	Realizarea de acțiuni pentru promovarea tradițiilor locale	0	Număr evenimente

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

4.11.	Promovarea prin măsuri active a dezvoltării de noi facilități turistice private în zonă	+	Număr facilități turistice noi
4.12.	Amenajare parcuri auto	-	m ² parcare nouă

Bibliografie

Cherciu, I. (2008). Costumul popular din Țara Vrancei. București: Editura Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale.

Petre Abeaboeru, *Natalița Dudu*. (n.d.). Comuna Nereju Tezaur al Tradițiilor Populare Vrâncenești. .

Harnea, S. (n.d.). Locuri și legende Vrâncene.

Cherciu, C. (1995). Vrancea și Ținutul Putnei - un secol de istorie 1820-1920. Chișinău: Neuron.

Cantemir, D. (1973). Descriptio Moldavie. București.

Listă figuri

Figură 1 - Comuna Nereju pe harta județului Vrancea	4
Figură 2 - Bătrână legată cu cârpă peste concii	13
Figură 3 - Vrânceancă purtând cămașă cu mâneci ânvârtite	15
Figură 4 - Detaliu de ornamente: altiță, gura pieptarului, catrință, brâu și brăciri	17
Figură 5 - Piese componente ale costumului bărbătesc de vară și gluga	21
Figură 6 - Șerban Terțiu și măștile confecționate	27
Figură 7 - Chipărușul.....	28
Figură 8 - Hora cu scrânciob.....	32
Figură 9 - Casă din Nereju (prispa).....	35
Figură 10 - Casă din Nereju (vedere din față).....	36
Figură 11 - Echipa sociologică la Nereju 1927.....	38
Figură 12 - Dimitrie Gusti (13 feb. 1880 - 30 oct. 1955).....	40
Figură 13 - Căldările Zăbalei	74
Figură 14 - Căldările Zăbalei	74
Figură 15 - Căldările Zăbalei	76
Figură 16 - Lissotriton (Triturus) montandoni – triton carpatic	79
Figură 17 - Triturus cristatus – triton cu creastă.....	80
Figură 18 - Cottus gobio – zglăvoc.....	81
Figură 19 - Rosalia alpina – croitor alpin	82
Figură 20 - Structura confesională a populației	95
Figură 21 - Situație descriptivă anul 2020	96
Figură 22 – Echilibru demografic.....	96
Figură 23 - Populația rezidentă și tendința aferentă acesteia, echilibrul naturii și soldul migrator, rata natalității, rata mortalității, rata de creștere și rata migrației în NEREJU	97

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

Figură 24 - Populația după vârstă	98
Figură 25 - Clasele de vârstă	99
Figură 26 - Structura populației pe sexe	100
Figură 27 - Numărul nașcuților vii.....	100
Figură 28 - Numărul persoanelor decedate	101
Figură 29 - Sporul natural.....	101
Figură 30 - Stabiliri de reședință	102
Figură 31 - Plecări cu reședința	102
Figură 32 - Situația efectivelor de animale	108
Figură 33 - Distribuția suprafețelor de teren (hectare).....	114
Figură 34 - Evoluția cifrei de afaceri.....	118
Figură 35 - Evoluția numărului de societăți comerciale	119
Figură 36 - Evoluția numărului de angajați	120
Figură 37 - Număr de copii în instituțiile de învățământ (2021).....	124
Figură 38 - Concepul Strategic de Dezvoltare teritorială România 2030	132
Figură 39 - Previțiuni pentru viața cetățenilor în 2030	135
Figură 40 - Chestiuni importante cu care ne vom confrunta în 2030	137
Figură 41 - Organizarea regională a României (km ²)	146
Figură 42 - Regiunea Sud-Est	148
Figură 43 - Distribuția suprafeței totale a Județului Vrancea, în anul 2014 (U.M: %)	157
Figură 44 - Dinamica ratei de creștere a populației în perioada 2016-2020, raportat la anul 2015 (UM: %)	158
Figură 45 - Obiective specifice județul Vrancea.....	160
Figură 46 - Planul de finanțare GAL Țara Vrancei 2017-2022	174

Listă tabele

Tabel 1 - Gradul de compatibilizare al agriculturii României	105
Tabel 2 - Principalele activități economice din comuna Nereju	117
Tabel 3 - Indicatorii economici conform bilanțului din 2021.....	118
Tabel 4 - Obiective Orizont 2030	143
Tabel 5 - Populația regiunii Sud-Est	148
Tabel 6 - Furnizori publici de servicii de sănătate, Județul Vrancea, 2015-2019	158
Tabel 7 - Personalul medical angajat în Vrancea	159
Tabel 8 - Calendarul de implementare al Strategiei de Dezvoltare Locală	193

Anexa 1

	NUME FIRMĂ
1	ADUMITREI DOBRITA II
2	AIEN FORT COM SRL
3	ALBU MANADRI CONSTRUCT SRL
4	ALESNINEL TRANS IMPEX SRL
5	ALESSIA ANGRIFOOD SRL
6	ALINA COMPREST SRL
7	ALYMAR TREESOLD SRL
8	ANDROSIM FARM SRL
9	ANIVAS TRANS SRL
10	ANTON S. IONICA II
11	ANTOSIMBIO SRL
12	ARHIVASCOM SRL
13	AUTO COSTI MAR TRANS SRL
14	AVRAM NECULAI II
15	AVRAM S.M. MIHAELA PFA
16	AXINTE G. CRISTINEL II
17	AXINTE MARICEL II
18	BADIU COMPANY SRL
19	BADIU COSTICA MARICEL II
20	BEAUTY BY PETRESCU SALON SRL
21	BECODANY TOTAL SRL
22	BETERINGHE DOBRITA II
23	BETTER INDUSTRY SRL
24	BIANCRISLEMN SRL
25	BOZGOSERVICE SRL
26	BRATU FLOAREA II
27	BRATU NASTASIA II
28	BUDUR NASTASIA II
29	BULOI GHEORGHE PFA
30	BURLACU DAN PFA
31	BURS T. PAVEL II
32	BUSALIDAN AGROSERV SRL
33	BUSILA ALIN DANUT II

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

34	BUSINESS ANTON TRANS SRL
35	C.I.TRANS OVIDIU SRL
36	CALL OF DUTY VET SRL
37	CALUIAN IOANA II
38	CARLASRAR DIVERS SRL
39	CGM REAL VENDING SRL
40	CHIRICA IONEL LUCIAN II
41	CHIRICA PANAITE II
42	CINPOFLORI SRL
43	CIOBO CRIS VAS SRL
44	CIOBO JUNIOR SRL
45	CIOMAGA STELUTA FLORENTINA PFA
46	CIRLIORU GHEORGHE GUTA PFA
47	CLEVER DEPOCEREALE SRL
48	COFOCRIS BIOFOR SRL
49	COFOREA GEORGETA II
50	COFOREA ION PAVEL II
51	COLUMB TRANS SRL
52	COSMA NECULAI PFA
53	COSMADCRIS SRL
54	CRACIUN MARICEL II
55	CRACIUN R. NECULAI II
56	CRETU GH. SIMONA II
57	CRETU RADUCU II
58	CRETU VIOREL II
59	CRISMAD FOREST SRL
60	CRISTIADES HORATIU PETRUT II
61	DABLY TRANSTEM SRL
62	DALLAZMARY SRL
63	DAMASERTRACK SRL
64	DAMIEAN CRISTINA II
65	DANICATA OUTLET SRL
66	DANISFOR SRL
67	DANSYM GRUP SRL
68	DANTIS MARICEL IF
69	DANTRANS FOREST SRL

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

70	DEPREST 2007 SRL
71	DINU I. ION II
72	DNU MAX GOODS TRADE SRL
73	DOBRITOIU AUREL PFA
74	DOBRITOIU GEORGEL II
75	DONANDI FOR SRL
76	DONBURS FOREST SRL
77	DORNUT SILV SRL
78	DRAGAFOREST SRL
79	DULCA FLORIN II
80	ELAVIMAR TOTAL SRL
81	ELENOIU FOREST SRL
82	ELINOIU ALINA MIHAELA PFA
83	ENACHE MARIAN IONUT II
84	ENALIVMIR SRL
85	ENE NECULAI II
86	EUROCORNEL TRANS SRL
87	EURONICVAL SRL
88	EVELYNE DANYCOS SRL
89	FANTASTIC TIBSIM SRL
90	FANYTER FANCOM SRL
91	FLORENTINA TRANS SRL
92	FLORI TRANSCOM SRL
93	FLOROIU COSMIN II
94	FORBURDAN SRL
95	FORESTIN SRL
96	GEMANDFOR SRL
97	GENEX CRACIUN SRL
98	GEOFORANSTEL SRL
99	GESY TRANS SRL
100	GETCAMY 2002 SRL
101	GIURGEA DOMNICA II
102	GLAMIRBIA SERV SRL
103	HOZUNAPAN SRL
104	HURJUI INVEST SRL
105	HURJUI VICTORITA II

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

106	ILIE I.V. NEACSU II
107	INDY TRANS SRL
108	INROM FOREST SRL
109	INTERSTEFCRISS SRL
110	IONYSTAN 2004 SRL
111	LORY VALDIA SRL
112	LUMISIM 2007 SRL
113	LUPASC PAVEL PFA
114	MALACU MARICEL II
115	MALACU SINICA II
116	MARALEX VET SRL
117	MARIAN DC SOLUTION SRL
118	MARLIV IMPEX SRL
119	MARTUDALFOR SRL
120	MARYGINLUK SRL
121	MAYA ROTARU SRL
122	MEREUDAC LIMIT SRL
123	MICAFORAL SRL
124	MIGABIFOR SRL
125	MIHAIL SORIN VIRGIL PFA
126	MON CRIS AUTO SRL
127	MONTEORU SRL
128	NEAGU S. MIRELA II
129	NECOSALIRAL SRL
130	NECULAFOR SRL
131	NEGRU G. COSTEL II
132	NEGRU GEORGIANA PFA
133	NELO TRANS SRL
134	NERIMEX SRL
135	NERTONIN SRL
136	NICBURCAR SERVICE SRL
137	NYCBOR TOTAL SRL
138	NYK TRANS SRL
139	OANABRIELA TRANS SRL
140	PAIUS I. TOADER PFA
141	PAIUS ST. GAFTONITA IF

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

142	PANIUSTINEX SRL
143	PETRESCU GH. SORIN II
144	PETRESCU MIRELA II
145	PINCREM SRL
146	POROSNICU BOGDAN AURAS II
147	POROSNICU GHEORGHE II
148	POROSNICU GHEORGHE ROMICA II
149	POSTOLACHE IULIANA ELENA PFA
150	PUTOI MARINEL II
151	RALCATLEMN INDUSTRY SRL
152	RATORIOFOR START SRL
153	RED FABROLEMN SRL
154	RGL TRANS GHITA SRL
155	ROCIMSTAR ZABALA SRL
156	ROTARU SILVCOM SRL
157	RTZCI ROTARU COMPANY SRL
158	SAHASTRU FOREST SRL
159	SANSA SERV SRL
160	SEMPER ORA ET LABORA SRL
161	SISTEM GEO & GAB SRL
162	SLEPOSTEL SRL
163	SORANTO SPEED SRL
164	STANEL PROD SRL
165	STEF SILVCRIS SRL
166	SUPER CASANOVA SRL
167	SUPERNOVA SRL
168	TEGELI SRL
169	TEMATORU GHEORGHE II
170	TEMATORU R. IONEL II
171	TERTIU STEFAN II
172	THEO & CRINA WOOD BUSINESS SRL
173	TISSOT SRL
174	TIVENCARS SRL
175	TOBADNIKO SRL
176	TODEMARC TRANS SRL
177	TOGAMIFOR SRL

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Nereju 2023 - 2027

178	TON ADRIAN SRL
179	TRANSMITIDAN SRL
180	VALEA NEREJU SRL
181	VETREXPAY SRL
182	VIACARS WORLD SRL
183	VIO BEAUTY LOOK SRL
184	VULKADIALEM SRL
185	WEB EXPERT DEVELOPMENT SRL
186	ZIRNA PREST COM SRL